

รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ครั้งที่ 4/2532 (สมัยสามัญ)

Digital Object
National Assembly Library

วันจันทร์ที่ 10 กรกฎาคม พุทธศักราช 2532

ณ ห้องประชุมรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา 09.45 นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม 328 คน

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ รัตน์ได้มีสมาชิกมากเข้าประชุม
ครบองค์ประชุมแล้ว กระผมขอเปิดการประชุมและขออำนาจในการประชุมตามระเบียบวาระ
ต่อไป

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มีนะครับ

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุม ไม่มีนะครับ

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว

มีอยู่เรื่องเดียวนะครับ ได้แก่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...)

พุทธศักราช . . . . ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ 3464/2532

Digital Object
National Assembly Library
รัฐสภา

ถนนอุทธรณ์ใน กท. 10300

28 มิถุนายน 2532

เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....

กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)

พุทธศักราช .... พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ 1 ชุด

ตามที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (นายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยถือร่างของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ กับคณะ เป็นหลักในการพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการวิสามัญ คณะนี้ประกอบด้วย

1. นายกระมล ทองธรรมชาติ	2. นายชวรศักดิ์ ศรีवासดี
3. พลเอก จอวย วงศ์ลาภักดิ์	4. นายจัตุนต์ คชสีห์
5. พลโท จำป เจริญศิริ	6. นายชัยอนันต์ สมุทวณิช
7. พลเรือเอก ชาติ ดิษฐนรวงจ	8. นายชุมพล ศิลปอาชา
9. นายไชยยศ จิรมะภาว	10. นายทองทยศ จิตตวีระ
11. นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์	12. นายเชิษฐ เจริญวัฒนา

13. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์
14. นายนิติวัธ นาคระทรวง
15. นายนิพนธ์ วิสิษฐยุทธศาสตร์
16. นายเนนิน ชิตชลขันธ์
17. นางกัญญาณี บรรทัดฐาน
18. นายบัวพรม ธีรภัฏยานพันธุ์
19. นายบุญถึง พลพานิชย์
20. นายประภาศน์ อวยชัย
21. นายประสพ บุหราคัม
22. นายปลั่ง มีจุล
23. นายวิไลวัลย์ รัชวรางค์
24. นายมาวุด บุญนาค
25. นายระวี กิ่งคำวงศ์
26. คุณหญิงแรม พงทโมมล บุญประสพ
27. ร้อยเอก ละเมียน บุญยะมาน
28. นายวิษระ ประภาพัฒน์
29. นายวีระ มุสิกพงศ์
30. นายสมภาพ ไทตระกูลชัย
31. นายสมรรถ ศิริจันทร์
32. นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ
33. นายสวัสดิ์ โชติพานิช
34. นายसानนท์ สายสว่าง
35. นายสุวิทย์ คุณกิตติ
36. พลตำรวจเอก เสน่ห์ สิทธิพันธ์
37. นายอดิศร เพียงเกษ
38. นายอนุรักษ์ จูริมาศ
39. นายอมร จันทรมบุญวี
40. นายอาคม มกรานนท์
41. นายอาทิตย์ ภูไรรัตน์
42. นายลาหา เมฆสุวรรณดี
43. นายอำนาจ ยศสุข
44. นายเอกพร รักความสุข
45. นายโอสถ โกศิน

บัดนี้ คณะกรรมการอำนวยการวิสามัญได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... เสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรด

นำเสนอในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาดังนี้

Digital Object
National Assembly Library

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)   มารุต บุญนาค

(นายมารุต บุญนาค)

ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ

ตามที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 3/2532 (สมัยสามัญ) วันที่ 14 มิถุนายน 2532 ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ กับคณะเป็นผู้เสนอ) และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (นายณรงค์ วงศ์วรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาโดยถือร่างของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ กับคณะเป็นหลักในการพิจารณา กำหนดการแปรญัตติ ภายใน 7 วัน นั้น บัดนี้ ได้ดำเนินการแล้วปรากฏผลดังนี้

1. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้เลือก นายมาตุต บุญนาค เป็นประธานคณะกรรมการ นายชุมพล ศิลปอาชา เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง นายอำนาจ ยอดสุข เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง นายเชียว เจริญวัฒนา เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม นายสุวิทย์ คุณกิตติ เป็นเลขานุการคณะกรรมการ นายอดิศร เพียงเกษ เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง นายเอกพร รักความสุข เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง นายไชยยศ จิรเมธากร เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สาม นายสมศักดิ์ ช่างด้วงกิล เป็นโฆษกคณะกรรมการ นายอนุรักษ์ จูร์มาต เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง นายวระวี กิ่งคำวงศ์ เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ คนที่สอง และนายวิฑระ ประมาพัฒนา เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ คนที่สาม

2. สมาชิกผู้เสนอคำแปรญัตติมีจำนวน 43 คน คือ

(1) นายบำรุงดี แสงสุริยจันทร์ (2) นายพิระพงศ์ ถานอมพงษ์พันธ์

(3) นายธีระพันธ์ เพ็ชรสุวรรณ	(4) นายวิไล พันธ์ชัย
(5) นายจุดติ ไกรฤกษ์	(6) นายจุมพฏ ภูวนานนท์
(7) นายประวัฒน์ อุตตะโมต	(8) นายชัชวาลย์ ทมภูแดง
(9) นายสมพร ศรีวงษ์	(10) นายโกศล ไกรฤกษ์
(11) นายวโรทัย ภัณฑุสาสน์	(12) นายเสัญญา สนิมบุตร
(13) นายสุวัฒน์ นิงสานนท์	(14) นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์
(15) พันเอก ณรงค์ กิตติขจร	(16) นายอุทัย พิมพ์ใจชน
(17) นายสวัสดิ์ คำประกอบ	(18) นายวิทยา แก้วภราดัย
(19) นายสำนัง สุปรรณชนะบุรี	(20) นายสุธรรม แสงประทุม
(21) นายจำลอง ครุฑขุนทด	(22) นายพินิจ สิทธิโท
(23) นายทองปาน พรหมโสภา	(24) นายสุวิจน์ ติปต์พลลภ
(25) นายสมศักดิ์ คุณเงิน	(26) นายพินิจ จันทวสุรินทร์
(27) นานจ้านงค์ โพธิ์สาโร	(28) นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง
(29) นายอารมย์ ศิริสุวรรณ	(30) นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์
(31) นายสมบูรณ์ สิทธิมนต์	(32) นายสิทธิรัตน์ รัตนจิราวัฒน์
(33) นายวิเชียร ขาวขำ	(34) นายวิสาร เฑาะฐ์ราวัฒน์
(35) นายสมบูรณ์ วันไชยธนวงศ์	(36) นายประทวน เขียวฤทธิ์
(37) นายเจริญ เขาวนประยูร	(38) นายวีระกร คำประกอบ
(39) นายโอกาส วงเงิน	(40) นายสุธี ภูพันธ์ุ
(41) นายอุทร ทดงน้อย	(42) นายอุบลศักดิ์ บิวหลวงงาม
(43) นายประยูร สุรนิงค์	

อนึ่ง คำแบ่งผู้จัดซื้อของ พันเอก ณรงค์ กิตติขจร นายจำลอง ครุฑขุนทด และ

๓. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างรัฐธรรมนูญ ฯ

นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์ (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความ
เห็นโดยให้แก้ไขเป็นดังนี้

"ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่/...) พุทธศักราช ...."

คำวิจารณ์

ไม่มีวิจารณ์

มาตรา 1

ไม่มีวิจารณ์

นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์ (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความ
เห็นโดยให้แก้ไขเป็นดังนี้

"รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร-
ไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่/...) พุทธศักราช ...."

มาตรา 2

ไม่มีวิจารณ์

นายชุมพล ศิลปอาชา (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความ
เห็นโดยขอให้แก้ไขเป็นดังนี้

"รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันที่
ตั้ง ที่ ไม่ ได้ ตั้ง แรก ที่ ให้ ใช้ บังคับ ตั้ง แต่วัน ที่ รัฐ ธรรมนูญ นี้ ประกาศในราชกิจจานุ-
เบกษาเป็นต้นไป"

บทบัญญัติ ของ รัฐ ธรรมนูญ มาตรา 3 และ มาตรา 4
ให้ ใช้ ผล ใช้ บังคับ ตั้ง แต่วัน ที่ เลือก ตั้ง ตัว ไป ครั้ง แรก ภาย หลัง รัฐ ธรรมนูญ นี้
ใช้ บังคับ แล้ว"

นายสมศักดิ์ ชานุวัตร (กรรมวิธีการ) ขอสงวน

ความเห็น โดยให้แก่วินิจฉัยนี้

"รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน ในที่สุดตั้ง
ทั่วไปครั้งแรกว่าจะมีวันยกทวงสิทธิ์ที่รัฐธรรมนูญนี้ ระยะเวลาใน ราชอาณาจักร-
นุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา 3 และมาตรา 4 ให้มี
ผลใช้บังคับนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก ภายหลังจากที่รัฐธรรมนูญนี้
ใช้บังคับแล้ว"

นายปิยะฉัตร รัชราภรณ์ นายเอกทศย์ อุไรรัตน์
นายวีระ มุสิกพงศ์ นายสุวิทย์ คุณกิตติ นายชัยภรณ์ดี สมฤทธิ์
นายเอกพร วิภาควินิจ และนายหินวิรัตน์ มฤคพิทักษ์
(กรรมการ) ขอสงวนความเห็นโดยให้แก่วินิจฉัยนี้

"รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันเลือกตั้ง
ที่มิได้ตั้งวันแรกที่ขึ้นทวงสิทธิ์ที่รัฐธรรมนูญนี้ ระยะเวลาในราชอาณาจักร-
นุเบกษา เป็นต้นไป"

นายธีรพงศ์ แสงสุริยจันทร์ นายพีระพงศ์ มนอมพงษ์พันธ์
นายธีระพันธ์ เที้ยวสุวรรณ นายจรัส ทวีชัย นายจตุ ภิรมย์
นายจตุรนต์ ภูษานนท์ นายประวิทย์ อุดตะไมค นายชัชวาลย์
ชมภูแดง นายสมพร ศรีวงษ์ นายโกศล ภิรมย์ นายไวฑู
ภิญโญสาสน์ นายสันติญา สติวงกร นายสุวัฒน์ นิงสานนท์
นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์ นายอุทัย พิมพ์ใจชน นายพินิจ สัทโธ
นายสุวิจน์ ลิปะตพิลลภ นายสมศักดิ์ คุณเงิน นายวิทยา แก้วภราดัย
นายพินิจ อินทสุวรรณ นายจ่านงค์ โพธิ์สาโร นายชัยวัฒน์
ทรัพย์รุ่งทอง นายยาวงษ์ ศิริสุวรรณ นายสุวงม แสงประทุม
นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์ นายสมบูรณ์ สิทธิภรณ์

นายสิทธิวัฒน์ รัตนิวจารณ์ นายวิเชียร ขาวขำ นายวิสาร
เตชะธีราวัฒน์ นายสมบูรณ์ วันไชยธนวงศ์ นายประพนธ์ เขียวฤทธิ์
นายเจริญ เขารนัประยูร นายวีระภร คำประกอบ นายयोगาส
รองเงิน และนายสุธี ภูพินธุ์
 ขอแปรญัตติแก้ไขเป็นดังนี้

"รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันเลือกตั้ง
 ที่มิใช่ครั้งแรกที่มิขึ้นแห่งที่เลือกตั้งรัฐสภาแห่งประกาศใน ราชกิจจานุ

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติของสงวน

นายสวัสดิ์ คำประกอบ และนายसानันท์ สุพรรณชนะบุรี
 ขอแปรญัตติแก้ไขเป็นดังนี้

"รัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วัน
เลือกตั้งครั้งแรกที่มิขึ้นแห่งที่เลือกตั้งรัฐสภาแห่งประกาศ ใน
 ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติของสงวน

นายอุตร ทองน้อย ขอแปรญัตติแก้ไขเป็นดังนี้
 "รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันเลือกตั้ง
 ที่มิใช่ครั้งแรกที่มิขึ้นแต่ไม่เกิน ๑ ปี ภายหลังกวันที่รัฐธรรมนูญนี้
 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป"

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติของสงวน

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม ขอแปรญัตติแก้ไขเป็นดังนี้
 "รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันเลือกตั้ง -
การเลือกประธานและรองประธานวุฒิสภาใหม่ตั้งที่มิใช่ครั้งแรก ที่มิขึ้น

ภายหลังวันที่รัฐกรมนุญเกียรติประกาศในราชกิจจานุเบกษา"
คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติของสงวน

นายประยูร สุรนิวงศ์ ขอแปรญัตติแก้เป็นดังนี้

"รัฐกรมนุญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
/ ทั้งนี้ให้ตั้งแต่วันที่ขึ้นปีที่ขึ้นปีที่ตั้งวันที่รัฐกรมนุญนี้ พระราชกฤษฎีกา
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา"

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติของสงวน

มาตรา 3

ไม่มีการแก้ไข

นายสุธรรม แสงประทุม และนายสวัสดิ์ คำประกอบ

ขอแปรญัตติแก้ความในวรรคหนึ่ง ของมาตรา 75 เป็นดังนี้

"ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา / ทั้งนี้
ทั้งนี้ผู้เลือกตั้งให้วันเลือกตั้งของรัฐสภา"

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติของสงวน

นายสวัสดิ์ คำประกอบ นายวิทยา แก้วภราดัย และ

นายसानันท์ สุพรรณชนะบุรี ขอแปรญัตติแก้ความในวรรคสาม
ของมาตรา 75 เป็นดังนี้

"ในกรณีที่ประธานรัฐสภาไม่อยู่ หรือไม่สามาถปฏิบัติ
หน้าที่ได้ ให้รองประธานรัฐสภาทำหน้าที่แทน และ ในกรณีที่ประธาน
รัฐสภาและหรือรองประธานรัฐสภาไม่มี ให้ผู้ที่ยังมีตัวตนอยู่ปฏิบัติ
หน้าที่ประธานหรือผู้ที่มิอาจ อวสานสูงสุดในที่ประชุมปฏิบัติหน้าที่
ประธานแล้วแต่กรณี"

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติของสงวน

4. ข้อตั้งเกล้าของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาถึงเหตุผลประกอบ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... โดยได้พิจารณาแก้ไขปรับปรุงเหตุผลให้มีความถูกต้อง ความเหมาะสม และสอดคล้องกับเจตนารมณ์และหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงเห็นสมควรให้แก้ไขด้วยคำในเหตุผลเป็นดังนี้

เหตุผล

/ ใต้ที่ ๕ ในบทว่า สืบค้นไม่ได้ใน .. เนื่องจาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ที่ ๕ ได้บัญญัติให้ประธานวุฒิสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เป็นประธานวุฒิสภา / ผู้ซึ่งให้ประธานวุฒิสภาผู้แทนราษฎรเป็นรองประธานวุฒิสภา และให้นำข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภามาใช้บังคับในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยอนุโลม บัดนี้ การปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยภายใต้รัฐธรรมนูญได้ก้าวหน้ามาเป็นลำดับ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเพื่อให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานวุฒิสภา และเพื่อให้สอดคล้องกับบทว่า ๕ ในร่างแก้ไข จึงสมควรแก้ไขในให้นำข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรมาใช้บังคับในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงจำเป็นต้องดัดแก้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ที่ ๕ นี้

5. ได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ตามร่างเดิมมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

สุวิทย์ คุณกิตติ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ

Object
National Assembly Library

ร่าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
 พุทธศักราช .....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 1 รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....."

มาตรา 2 รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่
มีขึ้นภายหลังวันที่รัฐธรรมนูญนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 75 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร-
ไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 75 ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา
เป็นรองประธานรัฐสภา

ประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกลางรัฐสภา ในกรณีประชุม
ร่วมกันให้เป็นไปตามระเบียบ และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธาน
รัฐสภาทำหน้าที่แทน”

Digital Object
National Assembly Library

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร-
ไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 144 ในกาวประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้ใช้ข้อบังคับการประชุม
ของสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลม”

.....

.....

ขอเชิญคณะกรรมการสมาชิกสภาฯ เข้าประชุมที่

(คณะกรรมการเข้าประชุมที่)

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกกรรมา

การพิจารณาในวาระที่ 2 นี้

จะพิจารณาเริ่มต้นด้วยชี้แจง คำปรารภ และพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้
อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือที่ผู้แปรญัตติได้สงวนคำ
แปรญัตติไว้ หรือที่กรรมาธิการได้สงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้วันแต่ที่ประชุมได้ลงมติเป็น
ประการอื่น และการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ 2 นี้ รัฐธรรมนูญกำหนดให้ถือเอาเสียง
ข้างมากเป็นประมาณ ขอเชิญท่านประธานคณะกรรมการฯ แลลงครับ

นายมาวุด บุนนาค (ประธานคณะกรรมการฯ) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม มาวุด บุนนาค สมาชิกรัฐสภา ในฐานะประธานคณะกรรมการฯ ผมขอกล่าวสรุป
ว่า ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีทั้งหมด 4 มาตรา มีกรรมาธิการสงวนความเห็น 9 ท่าน มี
สมาชิกขอแปรญัตติ 43 ท่าน ซึ่งเป็นการสงวนความเห็นและแปรญัตติในชื่อ มาตรา 1
มาตรา 2 มาตรา 3 และส่วนใหญ่เป็นการแปรญัตติในมาตรา 2 ในเรื่องผลบังคับใช้
ส่วนคำปรารภในมาตรา 4 ไม่มีผู้ใดสงวนความเห็นหรือแปรญัตติแต่ประการใด และไม่มี
การแก้ไขด้วย นอกจากนี้คณะกรรมการฯ ยังได้มีความเห็นควรที่จะแก้ไขเหตุผลในการเสนอ
ร่างรัฐธรรมนูญ ดังปรากฏในท้ายบันทึกของคณะกรรมการฯ แล้ว กระผมขอเรียนชี้แจง
แต่นี้ครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญท่านเลขาธิการ ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : ร่างรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ชื่อร่างรัฐธรรมนูญ
ไม่มีแก้ไข มีผู้สงวน

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณวิยะพันธุ์ครับ

นายวิยะพันธุ์ วัชรภรณ์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม

ปิยะนิจ รัชชานาวดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ พรรคเอกภาพ กระผมเป็น
 กรรมการร่วมกับท่านคณะกรรมการด้วย แต่เนื่องจากกระผมไม่เห็นที่แตกต่าง
 ไปจากกรรมการเสียงส่วนใหญ่ เกี่ยวกับข้ออ้างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่
 กำลังพิจารณากันอยู่ กระผมใคร่ขอกราบเรียนต่อที่ประชุมว่า ร่างรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ฉบับนี้ ได้มีการดำเนินการเพื่อที่จะแก้ไขเพิ่มเติม
 มาหลายครั้งหลายหน ในบางครั้งสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาในวาระที่ 1 ให้มีการตั้งกรรมการ
 แต่พอถึงวาระที่ 3 ปรากฏว่าที่ประชุมไม่ให้ความเห็นชอบ ในบางครั้งก็ปรากฏว่าสามารถ
 ผ่านการพิจารณาในวาระที่ 3 ได้ อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช 2521 นี้ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งหนึ่ง โดยที่ประชุมรัฐสภาให้ความเห็นชอบ
 คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2528 ในคราวนั้นไม่ได้
 มีกำหนดเอาไว้ว่าเป็นฉบับที่เท่าไร ครั้งนี้เป็นสักครั้งหนึ่งที่ได้มีการพิจารณาเพื่อแก้ไข
 รัฐธรรมนูญ ก่อนที่กระผมจะให้เหตุผลเสียเถิด กระผมขอฝากจะกราบเรียนถามท่าน
 กรรมการว่า ถ้าหากว่ามีการให้ความเห็นชอบว่า ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 ที่กำลังพิจารณานี้ มีคำว่า ฉบับที่ อยู่ด้วย จะไปใส่ว่าฉบับที่เท่าไร กระผม
 ขอกราบเรียนถามกรรมการก่อนที่จะกระผมจะให้รายละเอียด

นายสมศักดิ์ ชาวด้วยกิจ (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
 กระผม สมศักดิ์ ชาวด้วยกิจ ส.ส. ระยอง กรรมการ ในตำแหน่งที่ท่านกรรมการ
 ผู้แบ่งเขตได้ถามว่า ฉบับนี้ถ้าหากว่า เขียนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ใส่คำว่าฉบับที่เท่าไร ผมขอเรียนชี้แจงว่า ตามที่ปฏิวัติมาการแก้ไข
 กฎหมายรัฐธรรมนูญทุกฉบับนั้น ฉบับแรกจะไม่มีใส่คำว่า ฉบับที่ ฉบับที่ 2 ต่อไปจะใส่คำว่า
 ฉบับที่ 2 และที่ 3 เรียงลำดับกันมาอย่างนี้ครับ ขอขอบคุณครับ เพราะฉะนั้นสรุปว่า ถ้าจะใส่
 ฉบับที่ ก็คือใส่ฉบับที่ 2 ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์ (กรรมวิธีการ) : ท่านประธานครับ กระผม
 ก็เล่าเรียนมาตั้งแต่เล็กแต่เฒ่าเลย ครูทอาจารย์ก็สอนวิชาให้นับเลขว่า เกษนจะถึง 2 นั้น
 มันต้องมี 1 กระผมก็ไม่เข้าใจเหมือนกันนะครับว่า รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดเรา
 เคยมีการแก้ไข แต่ทำไมมีฉบับที่ ครั้นอยู่ ๆ มาเปิดดูฉบับนี้กลายเป็นฉบับที่ 2 นักศึกษาที่จะ
 ไปค้นหาที่มาของรัฐธรรมนูญเขาก็คงจะงงนะครับว่า ฉบับที่ 2 มันมาแล้วฉบับที่ 1 มันอยู่ที่
 ไหนใครเอาไปเก็บไว้อย่างไร แต่อย่างไรก็ตามกระผมมีเหตุผลที่จะกราบเรียนท่าน
 ประธานว่า ที่กระผมจำเป็นต้องขอแก้ไขข้อร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้โดยตัดคำว่า ฉบับที่
 ออกไปนั้น ได้เคยมีการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้มาแล้ว ในกรรมวิธีการวิสามัญร่วมกัน ของ
 รัฐสภา เพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ปี
 2525 ในครั้งนั้นสภาได้รับหลักการวาระที่ 1 ตั้งกรรมวิธีการไปพิจารณาภาคณะรัฐสภาชุดนั้น
 มีอยู่ 39 ท่านด้วยกัน นี่เป็นเอกสารรายงานการประชุมกรรมวิธีการวิสามัญร่วมกันของรัฐสภา
 ในการพิจารณาของกรรมวิธีการ โดยถอดชวเลขจากกรรมวิธีการที่ได้พิจารณาในเรื่องนี้
 ผมจำขึ้นจะต้องกราบเรียนท่านประธานเพื่อ เสนอรายชื่อบุคคลที่เคยเป็นกรรมวิธีการแล้วก็
 พิจารณากันมาแล้วว่าเหตุผลในครั้งนั้นมีเหตุผลที่ไม่ควรจะได้ใส่ฉบับที่เอาไว้ กรรมวิธีการชุดนั้น
 มีท่านประมาณ อดิเรกสาร เป็นประธาน และมีกรรมวิธีการประกอบรวมกันทั้งหมด 39 คน
 กระผมจะขอย่อยชื่อบางท่านเพื่อส่งไปหาบันทึกให้เห็นว่า กรรมวิธีการที่เคยไปพิจารณา
 เรื่องนี้มาแล้วในครั้งนั้น มีอาทิเช่น นายชุมพล ศิลปอาชา พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์
 นายบัญญัติ บรรทัดฐาน นายพิภพ ละศีศิริคณ์ นายภิญญา ช่วยปลอด นายมารุต บุณนาค
 คือท่านประธานของวาระนี้ละครับ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ นายสานนท์ สายสว่าง
 นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ นายคมร จันทรสุมภรณ์ ซึ่งบุคคลที่ผมเอ่ยชื่อมาขณะนี้ก็นั่งเป็น
 สมาชิกรัฐสภาที่จะต้องพิจารณาในเรื่องเดียว ปัญหาเดียวที่เคยได้มีการพิจารณากันมาแล้ว
 ผมเป็นคนหยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาต่อที่ประชุมกรรมวิธีการในครั้งนั้นว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้
 เวลาที่เราเริ่มแก้ไขกันก็น่าจะได้ใส่ฉบับที่เอาไว้ด้วย แต่ที่ประชุมเห็นว่าไม่จำเป็นต้องใส่เอาไว้

กระผมจะ ขออนุญาตท่านด้วยคำที่ไม่ได้มีการบันทึกโดยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ความเห็นเอาไว้ ซึ่งกระผมคิดว่า เป็นความเห็นที่น่าจะมีน้ำหนัก และกระผมก็ตั้งคำถามความเห็นของท่านผู้นี้ มาตลอดเวลา ท่านผู้นี้คือนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ได้กล่าวไว้ในที่ประชุมของกรรมาธิการ ในครั้งนั้นว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ต่างกับร่างพระราชบัญญัติอีกอย่างหนึ่งนะครับ คือเราจะเห็นว่าชื่อของร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขขึ้นมาใหม่จะไม่เหมือนกับนะครับ ซึ่งเดิม เดิมมีรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทยเฉย ๆ ในอันใหม่มีรวมแก้ไขเพิ่มเติม การแยกจะดูจาก ตัว พ.ศ. จะไม่มีฉบับที่ 1 ฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 นี้คือถ้อยคำที่ท่านมีชัย ฤชุพันธุ์ ได้ให้ความเห็นเอาไว้ว่า การที่เราจะดูว่าจะมีการแก้ไขหรือไม่ ให้แยกดูจากตัว พ.ศ. จะไม่มีฉบับที่ 1 ฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 ท่านประธานครับ ท่านวุฒิสมาชิกปัจจุบันในขณะนั้น เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ ท่านพิภพ อสีติรัตน์ ท่านก็ชักถามขึ้นมาว่า ท่านประธาน ที่เคารพ กระผมเข้าใจว่าอาจารย์เกษมหมายถึงบุคคลที่ได้เคยมีการพูดถึงมาก่อนแล้วว่า คงจะหมายถึงสมมุติว่าเวลานี้ 2526 นะครับ สมมุติว่าอีกไม่กี่เดือนมีการขอแก้ไขกันสัก แล้วจะว่าอย่างไรว่าจะเพิ่มเติมครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 กระผมว่าอาจารย์เกษม คงจะ หมายความว่าอย่างนั้นนะครับ ถ้าเป็น พ.ศ. 2526 ละก็คงไม่มีปัญหาหรอกครับ ท่านมีชัย ฤชุพันธุ์ ก็ได้ชี้แจงข้อสงสัยของท่านพิภพ อสีติรัตน์ เอาไว้ว่า ท่านประธานครับ ถ้าอย่างนั้นก็คงจะมีปัญหาในฉบับที่ 2 ละครับ ซึ่งเคยมีมาแล้วในรัฐธรรมนูญปี 2517 ซึ่งแก้พร้อมกัน แต่ผมเข้าใจว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายใหญ่คงจะแยกแยะออกจากกันได้ ท่านประธานครับ ขอย้ำคำนั้นนะครับว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายใหญ่คงจะแยกแยะ ออกจากกันได้ ท่านมีชัย ฤชุพันธุ์ พูดต่อไปว่า แต่ถ้าจะไปไว้คำว่าฉบับที่ 1 ฉบับที่ 2 นี้ฟังดูชอบกลเหมือนกัน ไม่ใช่เป็นฉบับที่ 1 ฉบับที่ 2 เพราะว่ามันเป็นรัฐธรรมนูญ โดยตัวของมันเอง ท่านประธานเห็นไหมครับว่า ผมนี้ตั้งข้อชี้แจงของท่านมีชัย ก็เลยไม่ได้ จิตใจในปัญหาที่ผมได้หยิบยกมาในการพิจารณาของกรรมาธิการครั้งนั้น แล้วประธาน กรรมาธิการ ก็สรุปโดยความเห็นชอบของกรรมาธิการต่าง ๆ

18

ที่ผมได้เอ่ยชื่อมาแล้วว่าตกลงว่าให้ผ่านไป โดยไม่ต้องมีฉบับที่ ท่านประธานที่เคารพ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายใหญ่กฎหมายสูงสุด เราก็มีการพิจารณากันมาหลายครั้งหลายหน รัฐสภาก็ควรจะมีส่วนร่วม กระผมแปลลประหลาดใจอยู่ว่าในครั้งนั้นกระผมเป็นฝ่ายค้าน เข้าไปพิจารณาเห็นเขาไม่มีฉบับที่ ผมก็ไปเสนอให้เขาใส่ฉบับที่ ปรากฏว่าในที่ประชุม กรรมการฯ ผมแพ้ คราวนี้ก็สักครู่ผมเข้าไปเป็นกรรมการเหมือนกัน รัฐธรรมนูญ เขาเมื่อก่อนนี้เขาไม่มีฉบับที่ ผมขอให้ใส่ฉบับที่ แต่คราวนี้พอเขาใส่ฉบับที่ ผมขอให้เอา ฉบับที่ออก ผมก็แพ้อีก ผมก็เลยงงเหมือนกันนะคิดว่าจะเอาอย่างไรกันแน่ แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ผมสังเกตเห็นจากคำชี้แจงของท่านมีชัย ฤชุพันธุ์ ที่ชี้แจงเอาไว้แล้วว่า รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มันเป็นรัฐธรรมนูญฉบับเดียว แล้วก็ต้องมีฉบับเดียวเท่านั้น เพราะฉะนั้น จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกันไปอย่างไรนั้นก็แก้ไขในฉบับเก่า เงินฉบับเดียวเท่านั้นจะมีอีก หลายฉบับไม่ได้ ถ้ารัฐธรรมนูญมีหลายฉบับมันก็ค่อนข้างจะงงละครับว่า เราจะใช้รัฐธรรมนูญ กันกี่ฉบับกันแน่ แต่การแก้ไขเพิ่มเติมมันแก้ไขเมื่อไรนั้นเราก็ไปดูว่า แก้ไขในปี พ.ศ. เท่าไร เพราะฉะนั้นการเขียน พ.ศ. เอาไว้ก็เป็นการชี้ชัดให้เห็นได้อย่างสมบูรณ์ แล้วว่าได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ด้วยเหตุที่กระผมได้ทราบเรียนต่อท่านประธานและท่านสมาชิก รัฐสภาที่เคารพ ถึงเหตุผลและความเป็นมาเป็นไปได้โดยมีการพิจารณาแล้ว กระผมจึง เห็นว่าเราน่าจะวางบรรทัดฐานกัน แล้วถ้าจะพิจารณาคุณะครับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย ฉะนั้นก่อนที่จะได้มีการแก้ไขกันมาในปี 2528 ก็ไม่ได้ใส่ฉบับที่เอาไว้ แล้วเราก็มีการแก้ไข กันได้ แล้วเราก็รู้เหมือนกันนะครับว่าได้แก้มากจากปี 2521 ในปี 2528 เพราะฉะนั้นใน ครั้งนี้เราก็จะแก้ไขกัน แล้วก็ใส่ปี พุทธศักราช 2532 ไป ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเป็นบรรทัดฐาน ดำเนินไปตามครรลองของมัน ไม่มีอะไรที่ก่อให้เกิดความสงสัย แต่ถ้าหากเป็นอย่างที่ท่าน กรรมการฯ ว่า แก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้จะต้องใส่ว่าเป็นฉบับที่ 2 แล้วท่านประธานก็คิดดูซิ ครับว่าเด็ก ๆ ที่มาศึกษารัฐธรรมนูญจะงงไหมครับว่า ฉบับที่ 2 มันไหลมาจากไหน โดยไม่มี ฉบับที่ 1 หรือว่าเราจะต้องไปเปลี่ยนแปลงหลักสูตรทางคณิตศาสตร์กันใหม่ กระผมก็ไม่เข้าใจ

เหมือนคนกัน ขอขมาพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ

กระผม สมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ ส.ส. ระวัง กรรมาธิการ ในข้อคิดที่ว่ารัฐธรรมนูญเมื่อแก้ไขแล้วจะต้องใส่ฉบับที่ไว้หรือไม่ครับ ผมได้กราบเรียนแต่ต้นว่า ถ้าหากว่าเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับแรก เราก็ไม่ได้ใส่ที่ ถึงแม้จะสมัย พ.ศ. 2521 แต่ถ้าเรามา ยกวางเป็น ฉบับ 2528 เราวางใหม่ก็ไม่ได้ฉบับที่ แต่สืบเนื่องมาจากว่ารัฐธรรมนูญที่เรากำลังพิจารณาอยู่นี้ เป็นรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญแม่บท คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2528 เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ผมเรียนมาว่าตามที่ปฏิบัติกันมานั้น ฉบับที่ 1 แก้ไข เราจะไม่ใส่เลขเอาไว้เป็นที่รู้กัน แต่ฉบับที่ 2,3 นั้นจะใส่เลขเอาไว้ อย่างไรก็ตาม ตามที่คุณวิเชษฐ์ ขออภัยที่เอ่ยนาม ว่าเคยอภิปรายกันว่าทำไมถึงไม่ใส่แล้วทำไมถึงต้องใส่ เหตุผลครั้งกระนั้น ก็ขึ้นกาลเวลาของครั้งกระนั้น แต่พอมาถึงนั้น เรามีสเหตุผลอยู่ในตัวว่า ถ้าหากรัฐธรรมนูญฉบับ 2528 นั้นแก้ไข 5 ครั้ง 6 ครั้ง เข้าไปแล้วครับ ลองพิจารณาดูว่าถ้าแก้ไข 5-6 ครั้งแล้ว ถ้าไปหยิบฉบับใดฉบับหนึ่งมา แล้ว เราจะต้องไปถามใครต่อใครว่านี่มันมีกี่ฉบับกันแน่ครับ ผมจะไปหาที่ไหนครับ ไม่มีบอกผมเลย ผมก็คิดว่ามันแก้ฉบับนั้นฉบับเดียว แต่ถ้าเราใส่แก้ไขฉบับที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 ที่ 5 พอเวลาหยิบ ฉบับที่ 5 ขึ้น ย่อแสดงว่ามี 1,2,3,4 และ 5 ตามที่ท่านกรรมาธิการวิเชษฐ์ว่าเมื่อกล่าว ถ้าหากว่าเราไม่ใส่เอาไว้ฉบับนั้นะครับ มันก็ลดย ๆ เมื่อลดย ๆ แล้ว กฎหมายรัฐธรรมนูญ 2528 มีการแก้มาแล้ว 1 ครั้งและครั้งนี้อีก 1 ครั้ง เขาก็หยิบขึ้นมาแล้วไม่รู้มันแก้แค่ไหนนะ ถ้าเราแก้จนแล้วเกิดที่จะศึกษา การหาการศึกษานั้นมันก็ยาก เพราะฉะนั้น ระวังทุกวันนี้มันเป็นระบบคอมพิวเตอร์แล้ว จะตั้งมีรหัส จะต้องมีส่วนเลขนะครับ เพราะฉะนั้นกระผมก็เห็นว่าการที่จะใส่ฉบับที่ 2 ไว้มันมันเป็นความจำเป็นและเป็นวิวัฒนาการ ระบบคอมพิวเตอร์ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณปิยะฉัตรรับ

นายปิยะฉัตร ธีรขารวงศ์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ ผมเห็น

กรรมาธิการยกมือเกินหลายท่าน ให้ท่านลงชื่อแจ้งมาทั้งหมดก่อน แล้วผมจะได้ตอบให้ฟัง

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายเชียว เจริญวัฒนา (กรรมาธิการ) : กรรมาเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายเชียว เจริญวัฒนา วุฒิสมาชิก กรรมาธิการ กระผมเป็นฝ่ายที่เห็นว่าควรมีฉบับที่ ก้อยากจะใคร่กราบเรียนชี้แจงในเรื่องนี้ตามความเข้าใจ ของกระผมสักนิดหนึ่งนะครับ ในกรณีที่มีกฎหมายออกมาแก้ไขหลาย ๆ ฉบับนะครับ ถ้าเป็นกฎหมายธรรมดา คือประมวลกฎหมายต่าง ๆ ยกตัวอย่างว่าประมวลกฎหมายอาญาก็ดี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ดี ประมวลกฎหมายที่ดินก็ดีนะครับ เวลากฎหมายฉบับแรกออกมาแก้ไขเพิ่มเติมนั้น จะไม่มีคำว่าฉบับที่ ก็ใช้ว่าพระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายอาญายับแก้ไขเท่านี้เอง ฉบับแรกนะครับ ยกตัวอย่างว่า ๆ ว่าประมวลกฎหมายอาญาของเราออกมาใช้ปี 2599 พอมาแก้ไขครั้งแรกในปี 2502 ก็ใช้ว่าพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2502 ต่อมาฉบับที่ 2 นะครับ เราก็มีคำว่าฉบับที่ 2 ส่วนฉบับที่ 1 นั้นไม่มี กระผมเข้าใจว่าเหตุผลที่ไม่ใช่ก็เพราะเหตุว่า ในการแก้ไขฉบับแรกนั้นเป็นการแก้ไขแก้ทีเดียว ไม่อาจจะหยั่งรู้ได้ว่าในอนาคตจะมีการแก้ไขหรือเปล่า ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องระบุไว้ พอต่อมาเมื่อฉบับที่ 2 แล้วเพื่อไม่ให้สับสนก็ต้องมี ฉบับที่ 3 ฉบับที่ 4 นะครับ ซึ่งก็ปฏิบัติกันเช่นนี้มาตลอดเท่าที่ผมสังเกตดู ไม่ว่าประมวลกฎหมายอะไร ที่นี้ท่านอาจจะสงสัยว่า เอเราควรจะใช้ศัพท์ราชทัณฑ์ข้างท้ายกำกับได้ แต่บางครั้งมันก็ไม่แน่นอนครับท่านที่เคารพ เพราะเหตุว่าในปีหนึ่ง ๆ อาจจะไม่แก้ไข 2 ครั้งก็ได้ ผมจะยกตัวอย่างง่าย ๆ ว่า ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรมที่ผ่านวุฒิสภาไปเมื่อเร็ว ๆ นี้เองนะครับ โดยเฉพาะเดือนเดียวเรากลับมาถึง 2 ฉบับ ฉบับแรกเราแก้ไขเพื่อจะให้สอดคล้องกับการ

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

21

จัดตั้งศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลอาญากฎกรุงเทพใต้ เราก็มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระธรรมนูญศาลยุติธรรมออกใ้ฉบับหนึ่ง พอต่อมาอีก 2 สัปดาห์ เราจะต้องศาลอุทธรณ์ ภาคขึ้นมา ก็แก้ไขพระธรรมนูญศาลยุติธรรมฉบับนั้นแหละอีกฉบับหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่อยู่ในปี 2532 ใกล้เคียงกัน เพราะฉะนั้นผมคิดว่าถ้าเรามีตัวต้นนี้กำกับไว้ก็จะเป็นการสะดวก ผมเรียนว่าฉบับที่ 1 นั้นไม่มีนะครับ ถ้าเป็นพระราชบัญญัติธรรมดา ฉบับแม่จะเป็นพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนก็ดี พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการก็ดี พระราชบัญญัติอะไรก็ดี ฉบับแม่ก็เฉย ๆ พอเวลาออกมาก็เป็นพระราชบัญญัตินั้นฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 ฉบับที่ 4 ตามลำดับมานะครับ เพราะฉะนั้นกระผมว่า ถ้าหากว่าเขายังคิดกันว่าสมควรจะมีแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ต่อไปในอนาคตเพื่อไว้ทันสมัยประเพณี ให้มันเรียบร้อยยิ่งขึ้น ซึ่งเราก็หวังกันอยู่อย่างนั้น เท่าที่ผมฟังมาจากการอภิปรายของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้องก็น่าจะมีฉบับที่ คือฉบับที่ ๑ ไว้ เพื่อสะดวก เพื่ออำนวยความสะดวกและไม่สับสน ในภายหลัง กระผมมีความเห็นแค่นี้ครับ ขอขอบคุณ

ประธานรัฐสภา : จะมีกรรมวิธีการท่านอื่นชี้แจงอะไรไหมครับ เชิญครับ คุณชุมพลครับ

นายชุมพล ศิลปอาชา (กรรมวิธีการ) : กระผมเรียนท่านประธานรัฐสภา ที่เคารพ กระผม ชุมพล ศิลปอาชา กรรมวิธีการ กระผมถูกหาผิดฟังว่าเป็นหนึ่งในคณะกรรมการ เมื่อพิจารณาว่ารัฐธรรมนูญ 2525 กระผมทราบบเรียนว่ากระผมเป็นจริงครับ แต่วันที่ท่านปิยะฉัตรชุดนั้น ถ้าอยู่ด้วยกระผมจะสนับสนุนท่านเลยนะครับ แต่พอดีกระผมคงจะติดพระราชกฤษฎีกาไม่ได้มาประชุมด้วยก็ต้องขอประทานโทษ ก็เลยมาอ้างดูเสมือนหนึ่งว่าวันนี้กระผมมากลับคำสั่งที่กระผมเคยทำมาในอดีต ซึ่งหาไม่ได้เลยนะครับ ถ้ากระผมอยู่ด้วยกระผมจะเชียร์ท่านปิยะฉัตรนั่นแหละ คือเรื่องนี้กระผมเองเป็นคนกราเรียนชี้แจงท่านปิยะฉัตรเองว่าเรื่องของฉบับที่นั้น ประเด็นที่เรากำลังพูดอยู่นี้เป็นเรื่องของประวัติศาสตร์มากกว่าครับ ประเพณี จารีตประเพณี เราแก้รัฐธรรมนูญกันมาตั้งแต่ปี 2475 เวลาแก้ไขมา 3-4 ครั้ง

ด้วยกัน ในปี 2484 เรายังแก้ไขเพิ่มเติมอยู่ 2 แห่งด้วยกัน แบบที่ 1 ก็คือแบบที่
 เราชะนุนเรื่องที่เราจะแก้ไขเพิ่มเติม อย่างเช่นในปี 2484 นั้น เราชะนุนเลขรัฐธรรมนูญ
 แก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ เราเปลี่ยนชื่อประเทศ เราแก้ไขไปเลยแก้ไขเพิ่มเติม
 รัฐธรรมนูญว่าด้วยนามประเทศ ระบุไปเลยครบ ในปีนั้นเรามีแก้ไขอีก 3 ครั้ง ว่าด้วยการ
 เลิกตั้ง เราก็ระบุที่หัวข้อเลยที่ว่าต้องการจะแก้ไข ก่อนหลังการแก้ไขเมื่อปี 2490
 ประมาณ 2494 ขึ้นไปนี่นะครับ ก็มีการแก้ไข 3 ครั้งเหมือนกันแต่ในครั้งนั้นเราเปลี่ยนแบบ
 วิธีการใหม่ การแก้ไขครั้งแรกนั้นเราจะไม่ชะนุนเราจะไม่ระบุถึงที่ เราจะออกเป็นการแก้ไข
 เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเฉย ๆ ส่วนฉบับที่ 2 ที่ 3 เราจะชะนุนทันที โดยเปลี่ยนแบบจากที่
 เดิมที่เราเคยแก้ไขในอดีตมา โดยไม่ระบุว่าเราแก้ไขเรื่องอะไร เพราะคอนระยะหลัง ๆ นี้
 จะมีการแก้ไขอยู่หลายเรื่องด้วยกัน เพราะฉะนั้นไประบุในหัวข้อของรัฐธรรมนูญเลยว่า
 แก้ไขว่าด้วยนามประเทศ ว่าด้วยวิธีการเลือกตั้ง ทำไม่ได้แล้วครับ ก็เลยเปลี่ยนแบบมาแล้วก็
 จากการเปลี่ยนแบบครั้งนั้นมานะครับ ก็ได้มาใช้เมื่อปี 2518, 2519 ที่เราแก้ไขรัฐธรรมนูญอีก
 2 ครั้งด้วยกัน ในการแก้ไข 2 ครั้งนั้น ซึ่งเราถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยเราก็มีการ
 แก้ไข 2 ครั้งครับ ครั้งแรกเราก็ไม่ระบุถึงที่ ส่วนครั้งที่ 2 เราจะระบุถึงที่เป็นฉบับที่ 2
 แล้วมาปี 2528 ซึ่งแก้ไขไปเมื่อ 3-4 ปีที่แล้วนี่เอง ครั้งแรกเป็นการแก้ไขครั้งแรก
 ครั้งแรกเราก็ไม่ระบุถึงที่ แต่ครั้งที่ 2 เราจะระบุถึงที่ ถามว่าในการระบุถึงที่มันได้
 ประโยชน์อย่างไร รัฐธรรมนูญนั้นะครับ เมื่อมีตัวแม่เกิดขึ้นมาแล้วการแก้ไขครั้งต่อ ๆ มามัน
 จะต้องมีแบบลักษณะของกลางแก้ไข ถ้าเราคิด พ.ศ. เป็นหลัก การยึด พ.ศ. เป็นหลักนั้น
 ทำให้เกิดความสับสนได้ ถ้า พ.ศ. นั้นเกิดแก้ไขหลายครั้ง เราก็ไม่สามารถที่จะทราบได้
 ในทางการศึกษาก็ไม่สามารถที่จะค้นคว้าได้ว่า พ.ศ. นั้นจะมีการแก้ไขกี่ครั้ง แต่ถ้าเรา
 ใช้จำนวนฉบับที่ระบุลงไปให้แน่ชัดลงไปคือนั้นนะครับ เราสามารถจะค้นคว้าได้โดยยึดตัว
 แม่ พ.ศ. จะแก้ พ.ศ. ละไรก็แล้วแต่ แต่เรายึดฉบับที่เป็นตัวบ่งบอก อย่างนี้พอเห็นเรา
 เคยปฏิบัติกันมาโดยตลอด การที่ท่านวิเศษรัฐไปจิตใจเรื่องนั้นนะครับ จริง ๆ เป็นความเห็น

ของคุณมีช่วยคนเดียวเท่านั้น อย่าไปยึดติดตัวบุคคลเลยกับ ความเห็นคน ๆ เดียวอาจจะผิดได้ันะครับ เพราะฉะนั้นผมว่าเราอย่าประเพณีที่เราเคยทำมากันดีกว่านั้นครับ ผมอยู่ในที่ประชุมวันนั้นผมจะเชียร์คุณปิยะพันธุ์กันที่เลยครับ ขอขอบคุณมากครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับคุณปิยะพันธุ์

นายปิยะพันธุ์ รัชวรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ขออนุญาตกล่าวถึงท่านกวมาริการชุมพลนิดหนึ่งครับ เพราะว่าวันนั้นท่านอยู่ในที่ประชุมด้วยครับ นี่คือรายงานการประชุม ซึ่งกวมาริการมาประชุมคือท่านชุมพลเป็นท่านหนึ่งด้วย แต่ว่าไม่ใช่อะไรหรอกครับ กาลเวลาอาจจะทำให้ความทรงจำของคนเปลี่ยนแปลงได้ ผมเองก็ไม่ได้คำนึงหรอกครับ ว่าเรื่องนี้จะเป็นเรื่องที่สลักสำคัญหรือไม่ แต่ว่าบรรทัดฐานของการพิจารณากฎหมาย นี่กระผมว่าจะตั้งมั่นกันบ้าง ก็หลายครั้งหลายหนแล้วครับ ที่กระผมได้ทักท้วงในที่ประชุมแห่งนี้ แล้วกระผมก็แพ้ ขามาลดละดะครับ เพราะว่ามันเป็นฝ่ายค้าน แต่ว่าวันนี้มันเปลี่ยนไป สิ่งที่พิสูจน์ในระยะเวลาต่อ ๆ มาก็จะเห็นได้ว่า ข้อทักท้วงของฝ่ายค้านในครั้งหนึ่งก็เป็นเรื่องที่ถูกต้องในภายหลัง ที่ผมทักท้วงไว้เลยว่าแล้วก็วันนี้ลงมติกันไปแล้ว กระผมจะแพ้หรือชนะก็ไม่ได้ คิดใจอะไรทั้งนั้นแต่เหตุที่จะต้องแสดงความรู้สึกนึกคิดเอาไว้เพราะเหตุว่า เรื่องของรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องใหญ่ไม่ใช่เรื่องเล็ก ที่ท่านกวมาริการเชียร์ได้กรุณาชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องประมวลกฎหมายหรือว่าพระราชบัญญัติธรรมดาอะไรต่าง ๆ นั้นผมหยากจะกราบเรียนว่า รัฐธรรมนูญ จะไปเปรียบเทียบกับกฎหมายต่าง ๆ ไม่ได้ เพราะรัฐธรรมนูญนั้นคือโครงสร้างทางการเมืองที่เราจะต้องถือเป็นบรรทัดฐานในการที่จะดำเนินการเกี่ยวกับองค์กรทางการเมือง ท่านกวมาริการสมศักดิ์บอกว่า นี่มันสมัยคอมมิวนิสต์แล้วก็เลยจะต้องใส่คอมมิวนิสต์อะไรของท่าน ผมว่ามันไม่ได้เกี่ยวกับหรอกครับ เพราะว่ารัฐธรรมนูญนี้เป็นรัฐธรรมนูญที่ผมยังศรัทธาอยู่ คำว่ารัฐธรรมนูญ คือกฎหมายที่เราจะต้องมีเพียงฉบับเดียวเท่านั้น แล้วที่ใครบอกว่ารัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๒๑ นี่เป็นฉบับแม่ ถ้าแก้ต่อมาจะเป็นฉบับลูก รัฐธรรมนูญมันออกลูกออกเข้าไม่ได้

หมวกครีฟ ท่านประธาน มันแก๊วกับกรงไหนดก็แก๊วกันเป็นสาระแต่ละเรื่องแต่ละเรื่องกันไป
 ไม่ใช่เรื่องนี้แก๊วกันนี้ ฟุ้งนี่จะแก๊วกันอีกอย่างนั้นก็คงจะเป็นไปไม่ได้ เพราะว่ามันจะต้อง
 ใช้กาลเวลาที่พิจารณาไปพอสมควร ต่างกับพระราชบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ แน่นนอน เขาถึง
 ได้กำหนดให้การแก๊วรัฐธรรมนูญนี้เป็นไปด้วยความผ่าเหล่าผ่ากอ จะต้องผ่านการพิจารณา
 ด้วยคะแนนเสียงโดยกำหนดเอาไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นอย่างน้อย เพราะฉะนั้นการที่ผมได้
 การเขียนอย่างนี้ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนเพราะเหตุว่าเราก็เคยมีการแก๊วกันมาแล้ว
 แล้วก็เมื่อดูจากเหตุผลที่แก๊วท่านบอกว่าจะไม่ให้ตัดข้อความเห็นของท่านมีชัย ผมก็ไม่ได้อ
 คิดคิดหัวคอกลหรือกริบ เพราะว่าผมก็คัดค้านความเห็นของท่านมีชัยมาหลายครั้งหลายหน
 แต่ความเห็นที่ท่านได้แสดงเอาไว้ในครั้งนั้นเป็นความเห็นที่ผมคิดว่ามันจะเป็นเรื่องที่มีน้ำหนัก
 เพราะว่าที่ท่านบอกว่ารัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายใหญ่ เป็นองค์กรสูงสุดจะแยกแยะ
 ออกจากกันไม่ได้ ถ้าไปใช้คำว่า ฉบับที่ ๖ ที่ ๒ ก็ฟังดูชอบกลเหมือนกัน เพราะว่า
 รัฐธรรมนูญไม่ว่าจะเป็นฉบับไหนมันก็เป็นรัฐธรรมนูญโดยตัวของมันเองอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น
 ผมจึงกราบเรียนท่านสมาชิกวุฒิสภาที่เคารพทั้งหลายว่า ที่ผมขอแปรญัตติแล้วก็สงวนความเห็น
 ของผมไว้มันไม่ได้คิดในการที่จะเสนอความเห็นในเรื่องเล็กเรื่องน้อย แต่เป็นเรื่อง
 ขวัญที่ฐานที่เราจะต้องวางหลักเกณฑ์กันต่อไป เพราะฉะนั้นผมจึงกราบเรียนที่ประชุมได้โปรด
 พิจารณาในเรื่องนี้ด้วยครับ ขอขอบพระคุณ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายพันวิวัฒน์ มฤคพิทักษ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภา
 ที่เคารพ กระผม พันวิวัฒน์ มฤคพิทักษ์ ส.ส. กรุงเทพมหานคร ในฐานะกรรมาธิการ
 กระผมคิดว่าเรากำลังเถียงกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภัยพิภพวาหนะครีฟ ซึ่งแท้ที่จริงแล้วเจตนา
 หรือความเข้าใจนี้จะเหมือนกัน เพียงแต่ที่เราเถียงกันคนละเรื่องเดียวกันนะครีฟ และ
 สภานี้ได้เคยใช้เวลาเป็นพัน ๆ ชั่วโมงนะครีฟ ในการเถียงกันเรื่องคำพิพียงบางคำ เช่นคำว้
 กับ แก่ แต่ ต่อ และ และ หรือ พวกนี้ะครีฟเป็นเวลาเนิ่นนานพันชั่วโมงถ้าผมจำไม่ผิด

วันนี้ก็เป็นอีกครั้งหนึ่งซึ่งเรากำลังเถียงในเรื่องซึ่งเป็นเรื่องของภาษา และก็เป็นเรื่องของถ้อยคำ ความจริงแล้วคำว่า ฉบับที่ นั้นนะครับ ถ้าเอามาย้ายคำว่า รัฐธรรมนูญนี้ผิดนะครับ ไม่ควรมีฉบับที่ เพราะรัฐธรรมนูญต้องมีฉบับเดียว แต่ถ้าไปขยายคำว่า แก้ไขเพิ่มเติมนี้ถูกนะครับ ต้องใส่ไว้จะได้รู้ว่าแก้ไขกี่ครั้ง พ.ศ. ไหนนะครับ เพราะฉะนั้นที่เถียงกันอยู่นี้ก็คือว่าคนที่บอกว่าไม่ควรจะใส่ก็คือคนที่คิดว่า คำว่า ฉบับที่ นั้นเป็นเรื่องของรัฐธรรมนูญ เป็นวรรคแรกนะครับ แต่คนที่ควรจะใส่ไว้ นั่น ก็ถือว่าเป็นการขยายคำว่า แก้ไขเพิ่มเติม เพราะฉะนั้นถ้าผมจะขอประนีประนอมนะครับ กระผมพหุสภพวมนี้นะครับ ถ้าผมจะขอประนีประนอมนะครับ ถ้าเราขยับวงเล็บเปิดมาไว้ตรงหน้าคำว่า แก้ไข ก็จะได้ใจความครบถ้วนนะครับ คือคำว่า แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) นี้เป็นข้อความเดียวกันวรรคเดียวกัน ก็จะเป็นการบอกให้รู้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนั้นเป็นฉบับเดียว เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนะครับ แต่ว่าแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) อย่างนี้เป็นต้นนะครับ ขอกราบเรียนเสนอเท่านี้ครับ

ประธานรัฐสภา : ผมคิดว่าคงจะไม่มีการอภิปรายในประเด็นนี้ต่อไปอีกแล้วนะครับ การอภิปรายในประเด็นนี้เป็นอันยุติลงเพียงนี้ อยากจะขอทราบบว่ากรรมวิธีการมีอะไรที่จะชี้แจงสรุปเป็นครั้งสุดท้ายก่อนการลงมติหรือเปล่าครับ

(ไม่มีกรรมวิธีการชี้แจง)

ประธานรัฐสภา : ถ้าไม่มี กระผมจะขอให้ที่ประชุมลงมติครับว่าจะให้ชื่อของรัฐธรรมนูญเป็นไปตามในร่างเดิม หรือว่าเป็นไปตามที่ทางกรรมาธิการได้ลงนามความเห็นไว้ (ประธานรัฐสภามีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกท่านใดที่เห็นควรให้คงไว้ตามร่างเดิมกฎหมายมีขึ้นครับ คงไว้ตามร่างเดิมครับ

(มีสมาชิกยกมือ 241 คน)

ประธานรัฐสภา : ขอบขอบคุณครับ เอมมือลงได้ครับ ท่านสมาชิกท่านใดที่ -

เห็นควรแก้ไขตามที่กรมการสงวนความเห็นไว้ เชิญยกมือครับ

(มีสมาชิกยกมือ 47 คน)

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ มีสมาชิกที่เห็นควรคงตามร่างเดิม

241 คะแนนเสียง มีสมาชิกที่เห็นควรแก้ไขตามที่กรมการสงวนความเห็นไว้ 47 เสียง
เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้คงไว้ตามร่างเดิม เชิญครับ

นางเย็นจิตต์ รพีพัฒน์ ณ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานที่เคารพคะ ดิฉัน เห็นจิตต์ รพีพัฒน์ ณ อยุธยา พรรค
ประชากรไทย ดิฉันขออนุญาตนะคะ คิดดิฉันก็อยากจะมีความเข้าใจที่ถูกต้องเหมือนกัน
ในฐานะที่เราอยู่ในสภานี้มา ดิฉันไม่แน่ใจว่ากรมการวิสามัญคดีนี้...

ประธานรัฐสภา : ขอโทษครับ ยุติการอภิปรายแล้วครับ

นางเย็นจิตต์ รพีพัฒน์ ณ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร)
: ก็เมื่อคดียื่นยกมือแล้วท่านไม่กรุณาให้พูด คือดิฉันอยากจะใคร่มีความเข้าใจที่ถูกต้องนะคะ
ท่านประธานคะ

ประธานรัฐสภา : ตัวอย่างนั้นผมต้องขอโทษที่เมื่อไม่เห็นจริง ๆ ครับ
แต่ว่าการอภิปรายได้ยุติแล้ว ขอโทษนะครับ ท่านเลขาฯ ดำเนินการต่อครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : คำรารวก ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 1 ไม่มีการแก้ไข มีผู้ขอสงวน

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณปิยะเชษฐ์ครับ

นายปิยะเชษฐ์ วัชรภรณ์ (กรมการการ) : ท่านประธานที่เคารพเนื่องจาก
มาตรา 1 นี้เป็นเรื่องของศาล เพราะฉะนั้นจึงเกี่ยวพันกับข้อที่เราได้พิจารณากันไปแล้ว
แล้วเมื่อที่ประชุมมีมติไปแล้วนะครับ ก็ไม่มีความจำเป็นที่กระผมจะต้องสงวนความเห็นไว้
ต่อไป เพราะฉะนั้นกระผมขอถอน

ประธานรัฐสภา : ขอบพระคุณครับ เป็นอันว่ามาตรา 1 นี้ผ่านไปได้ครับ

เชิญท่านเลขาฯ ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : มาตรา 2 ไม่มีการแก้ไข
มีผู้ขอสงวน

ประธานรัฐสภา : เชิญท่านกรรมาธิการครบ

นายสมศักดิ์ ชวญด้วยกิจ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน

ที่เคารพ กระผม สมศักดิ์ ชวญด้วยกิจ กรรมาธิการ กระผมเป็นกรรมาธิการได้สงวนคำ
แปรญัตติมาตรา 2 เกี่ยวกับสำนวนและถ้อยคำของมาตรา 2 แต่หลักและความหมายสำคัญนั้น
มิได้เปลี่ยนแปลง โดยตามรัฐธรรมนูญที่กำลังพิจารณาอยู่นี้ในมาตรา 2 ได้ร่างไว้มี
ความว่า ขออนุญาตอ่านครี: "รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันเลือกตั้งทั่วไป
ครั้งแรกที่สิ้นภายหลังจากวันรัฐธรรมนูญนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว" ท่านประธาน
ที่เคารพครับ ตามมาตรา 2 ที่ร่างดังกล่าวนี้ จะมีความสำคัญอย่างไร รัฐธรรมนูญที่แก้ไข
ฉบับนี้จะผลใช้บังคับเมื่อใด ตามหลักการร่างรัฐธรรมนูญมาตรา 2 ทุก ๆ ฉบับ จะมีบัญญัติ
ให้รัฐธรรมนูญนั้นมีผลใช้บังคับทันทีเมื่อประกาศราชกิจจานุเบกษา แต่สำหรับฉบับนี้นั้นไม่ให้
มีผลใช้บังคับทันที กลับมีเงื่อนไขว่า ให้มีผลใช้บังคับเมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก
เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่ากรณีที่เขียนรัฐธรรมนูญแบบนี้ไว้ รัฐธรรมนูญฉบับที่กำลังแก้ไข
นั้น เมื่อประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้วจะไม่ผลใช้บังคับทันทีเลยนะครับ เอาผลใช้บังคับ
ซึ่งมันผิดกับที่ร่างมาทุกฉบับ: แก้ไขทุกฉบับว่า เมื่อประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้วจะมีผลใช้
บังคับทันทีนั้นประการหนึ่ง

2. มาตรา ๑ นี้ได้บัญญัติไว้ให้มีเงื่อนไขในการใช้บังคับ คราวนี้กระผม
ขอแปรญัตติ ซึ่งหลักการแล้วไม่ขัดกัน แต่สำนวนถ้อยคำนั้นออกมาจะให้รัดกุมขึ้น
กระผมก็ขอแปรญัตติมาตรา 2 มีความว่าดังนี้ครับ ขออนุญาตอ่านนะครับ "รัฐธรรมนูญนี้
ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่ บทบัญญัติ
มาตรา 3 และมาตรา 4 ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่

รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแล้ว” ท่านประธานครับ จะเห็นได้ว่า ถ้อยคำสำนวนดังกล่าวนี้มัน มีความชัดเจนยิ่งกว่าอีกที่คำสั่งพิชิตมาอยู่ ฉบับของกรมที่กระผมขอแก้ไขนี้ จะมีความ ชัดเจนว่า รัฐธรรมนูญนี้จะมีผลใช้บังคับได้ทันทีพอประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้ว

เว้นแต่มาตรา 3 และมาตรา 4 ให้มีผลใช้บังคับเมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก ท่านประธาน ครับ มันมีความหมายอย่างไร นายประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้ว กฎหมายรัฐธรรมนูญ ไม่มีโอกาสได้ใช้ รอไปอีก รัฐบาลชุดนี้ก็หวังว่าจะอยู่ครบเทอม คืออีก 3 ปีจะได้ใช้ แล้วถ้าระหว่าง 3 ปีนี้เกิดมีการแก้กฎหมายรัฐธรรมนูญนี้จะบางสิ่งบางส่วนขึ้นมา แล้วแล้วยังไม่ให้ใช้บังคับนี้ ดีไหมมันก็เลยตกไปด้วยอีกครั้งท่านประธานครับ มันก็แปลก นะครับ แต่ที่ว่านายบัญญัติว่า ให้มีผลใช้บังคับทันทีนับแต่ประกาศ ราชกิจจานุเบกษา บังคับแล้วนะครับ จะไปแก้มาตราไหนอย่างไรแล้ว ที่แก้วันนี้ยังใช้ได้ เพราะฉะนั้น กระผมถึงขอแปรญัตติแก้ไขเกี่ยวกับถ้อยคำสำนวนเท่านั้น ส่วนหลักการวิธีการใช้มาตรา 3 มาตรา 4 นั้นยังมีคุณค่าเหมือนเดิม แต่ถ้อยคำที่กระผมแก้มันรัดกุมกว่า และก็เป็นไปตาม แนวฉบับของการร่างรัฐธรรมนูญโดยทั่ว ๆ ไปทุกฉบับ คือมาตรา 2 นั้นจะมีคำว่า พอมติตรา 2 แล้ว จะพูดถึงรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากที่ประกาศราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป นี่ก็คือหลักและแนวฉบับนะครับ ส่วนของกระผมนั้นมีข้อเว้นแต่มาตรา 3 มาตรา 4 ให้มีผลใช้บังคับเมื่อการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ หลังสุดไปนะครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ท่าน ประธานที่เคารพ ที่กรมการได้แก้ไขและชี้แจงมานั้นนะ แล้วท่านก็ย้ำว่า ของท่านแก้ไข แล้วมันชัดเจนกว่า มันชัดเจนครับ แต่มันปฏิบัติยาก ปฏิบัติไม่ได้ ค้ำอย่างเก่าเขาเขียนไว้ นะมันพอได้เรื่องได้ราวอยู่แล้ว แล้วท่านก็บอกว่าเรียกปฏิบัติที่เคยใช้กันมาไม่ว่ากฎหมาย ฉบับใด มันจะใช้ว่าให้ใช้กฎหมายฉบับนี้นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป ท่านก็จะยึดอันนี้แหละว่าอย่างไรก็ตามจะตั้งมีการประกาศใช้หลังจากวันถัดจาก

วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เหมือนฉบับอื่นและท่านกรมการ ทานประธานควับ กฎหมายฉบับนี้ที่ เขียนมา ของรัฐบาลนะมันเหมือนกับเขาที่โทษละครับ มันแตกต่างกัน ผิดแปลกแปลลาต เขียนแล้วบอกโน่นให้ไว้ใช้กันเมื่ออีก 3 ปีข้างหน้าโน่น อีก 3 ปี ข้างหน้า ท่านนายกฯ ยังจะอยู่หรือเปล่าผมก็ไม่ทราบ เพราะท่านซึ่งป่วย ๆ ไปโดนเสาก ฬผ. เข้าก็จะไปอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นก็เนื่องจากกฎหมายนี้มันแปลลาตอย่างนี้แหละ ท่านกรมการสมศักดิ์จะเข้ามาให้เหมือนกับกฎหมายฉบับอื่นไม่ได้ เพราะฉะนั้นที่เขา เขียนไว้ว่าให้ใช้วันถัดจากวันเลือกตั้งอีก 3 ปีข้างหน้านะ เขาก็เขียนถูกเรื่องอยู่แล้ว แต่มันควรจะเป็นอย่างนั้นหรือไม่เหมือนกับท่านสมศักดิ์จะ เขียนว่าอย่างนี้ได้รับอาหารที่จัดมานี้ ให้ไว้รับประทานได้น้ำเต้านี้เป็นต้นไป ชัดแล้ว แต่ไปยอว่า แต่อาหารมีดนี้ให้ไว้ประทานอีก 3 ปีข้างหน้าก็เหมือนอย่างนั้นแหละครับ ถันแรก เขียนว่าใช้ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป มาตราต่อไปอีก 3 ปีข้างหน้าต่อไปใช้ มันก็ชัดกัน มันยุ่งเหยิงไปเปล่า ๆ เพราะฉะนั้น เราม่าว่ากันตรงนี้ดีกว่าครับท่านประธาน ว่าจะให้ใช้บังคับนี้ในต้นไปหรือว่าจะใช้อีก 3 ปี ข้างหน้า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่ากันตรงนี้ให้มันชัดเจน ประเด็นมันอยู่ตรงนี้เท่านั้น เหมือนกับ ที่คุณวีระ มุสิกพงศ์ นะครับนั่งอยู่นั้นกรมการ วันก่อนไปปราศรัยที่กระบี่บอกว่า ลาโก เอาถ้วยเดียววาดหน้าผักคะน้าสักจานเถอะ ใส่มะนาวด้วย ทิวเต็มที่แล้ว เอาธนู ๆ นะ อาโกบอกว่า ได้ รอให้อั้วปลุกคะน้าเสียก่อน อ้ายอย่างนี้คุณวีระก็บอกอ้ายอย่างนี้ มันใช้ ไม่ได้ไม่จริงใจจริงจังตั้งการนี้ ให้เหมือนกันแต่อีก 3 ปีข้างหน้า ให้ปลุกคะน้าเสียก่อน อย่างนี้มันต้องชกปากกัน คุณวีระว่าอย่างนั้น เพราะฉะนั้นรัฐธรรมนูญนี้ก็อย่าจะเห็น ความจริงจังและจริงใจของรัฐบาลว่าจะยอมให้เราตัดใหม่ เห็นใจมหาชนแล้วพูดกับ กรมการชุมพลฝ่ายรัฐกลนะเห็นใจ ให้คะน้ากินไม่ต้องรอปลุกละ ผัดคะน้าให้กิน วันนี้อย แต่อีกส่วนมากให้รอไปปลุกคะน้าอีก 3 ปีข้างหน้าโน่น ครับเรามาว่ากันตรงนี้ ก็แล้วกันนะครับว่าจะเอากันอย่างไร ขอขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ เดี่ยวครับผมขอปรึกษาท่านสมาชิก

สักทอนายนะครวิธ มาตรา 2 นี้มีการสงวนความเห็นและมีการสงวนคำแปรญัตติ ทั้งหมด 8 ประเด็นด้วยกัน 8 ประเด็นซึ่งแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเพื่อไม่ให้เกิดการสับสนในการอภิปรายนะครวิธ ผมอยากจะขอความกรุณาว่าเราจะอภิปรายไปแต่ละประเด็นไปนะครวิธ อภิปรายเป็นแต่ละประเด็นไป แยกเป็น 8 ประเด็น จะไม่อภิปรายจากประเด็นหนึ่งกระโดดไปอีกประเด็นหนึ่ง มันจะสับสนกันวิญญะครวิธ สำหรับประเด็นแรกซึ่งเป็นประเด็นที่คุณชุมพลได้ขอสงวนความเห็นไว้ เมื่อเข้าคุณชุมพลได้มีหนังสือมาขอถอนคำสงวนความเห็นก็เว้นสันตกไปนะครวิธ ขณะนี้เรากำลังพิจารณาประเด็นที่ 2 คือประเด็นที่คุณสมศักดิ์ขอสงวนความเห็นไว้ นะครวิธ ส่วนประเด็นที่คุณสวัสดิ์กรุณาพูดไว้เมื่อตะกี้นี้เป็นประเด็นที่ 3 ซึ่งทางคุณวิญญะครวิธได้สงวนความเห็นไว้ ผมคิดว่าเอาไว้พิจารณาถึงประเด็นนั้นนะครวิธ วันนั้นผมอยากจะขอความกรุณาให้ท่านกรมการที่สงวนความเห็นก็ดี ให้ท่านสมาชิกที่ขอแปรญัตติก็ดี ได้กรุณาอภิปรายทุก ๆ ท่านในทุก ๆ ประเด็นอย่างทั่วถึงครวิธ เพื่อไม่ให้เกิดการสับสนกันนะครวิธ เชิญครวิธ เชิญอาจารย์ครวิธ

นายชุมพล ศิลปอาชา (กรมการ) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ ท่านประธานอ่านคำสละสิทธิ์ของผมทีหลัง แต่อย่างไรก็ตามที่ผมขออาศัยในฐานะกรมการการขอกราบเรียนชี้แจงก็ในประเด็นที่เรื่องของรูปแบบในการร่างรัฐธรรมนูญมากกว่าที่จะเป็นประเด็นเรื่องว่าบทเฉพาะกาลมีหรือไม่ ในรูปแบบในประเด็นที่ได้สงวนคุณสมบัติได้สงวนไว้จะเป็นรูปแบบวิธีการว่าเราจะเขียนอัยยบทเฉพาะกาล เราจะเขียนอย่างไร เราจะเขียนไว้ในมาตราที่ 2 หรือว่าจะเขียนไว้ในมาตราหลัง ๆ ประเด็นมันอยู่ตรงนี้เท่านั้นเองแหละครวิธ ถ้าเขียนอย่างตามร่างเดิมของที่เสนอเข้าสภารับหลักการในวาระแรกแล้วนะครวิธ ใช้คำว่ารัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับหลังจากวันเลือกตั้ง คำว่ารัฐธรรมนูญ หมายถึงตัวทั้งฉบับครวิธ ทำไมละครวิธอัยรัฐธรรมนูญฉบับนี้มันผ่านรัฐสภาแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านลงพระนามแล้ว ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วแม้กระทั่งชื่อรัฐธรรมนูญยังไม่ยอมให้ใช้บังคับอย่างนั้นมันเป็นไปได้อย่างไรครวิธ ชื่อรัฐธรรมนูญมันก็ต้อง

ใช้บังคับครบ ของบางอย่างเราไม่ ดีเลย์ (delay) ไปยุติการใช้โดยมีบทเฉพาะกาลไม่ได้ครับ
 เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผ่านรัฐสภาตามขั้นตอนของรัฐธรรมนูญแล้วชื่อรัฐธรรมนูญมันต้อง
 ใช้บังคับครบ ไม่มีทางที่จะไปมีบทเฉพาะกาล ไม่ให้ชื่อมันใช้บังคับ ให้ไปใช้เอาหลังจากวัน
 เลือกตั้งทั่วไปแล้ว ประเด็นมันกฎจุดนี้เท่านั้นเองละครับ ถ้าในร่างเดิมของที่เสนอมาครับ
 หลักการในวาระแรก ถ้าใช้คำว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้ให้ไปใช้บังคับหลังจากวันเลือกตั้ง
 ทั่วไปแล้ว ตัวอย่างนั้นกะผมไม่คิดใจเลย เพราะคำว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ กับรัฐธรรมนูญ
 คำ 2 คำนี้ไม่เหมือนกันละครับ ความหมายบทบัญญัติหรือ ชื่อความในรัฐธรรมนูญเราสามารถที่
 จะนำไปใช้ทีหลังได้ สามารถที่จะผ่อนปรนไม่ให้มาใช้บังคับทันทีได้ แต่ตัวรัฐธรรมนูญมันผ่าน
 ทุกกรรมวิธีของประเทศชาตินี้แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวลงนามแล้ว ประกาศใน
 ราชกิจจานุเบกษา แล้ว ของบางอย่างชื่อรัฐธรรมนูญมันต้องให้ใช้บังคับครบ หรือแม้กระทั่งพระราช
 ปรารภในอารัมภบทก็ต้องใช้บังคับครบ จุดมันอยู่ตรงนี้ครับ จริง ๆ แล้วโดยเจตนารมณ์จริง ๆ
 ที่เราวางรัฐธรรมนูญกันมาโดยตลอด เฉพาะรัฐธรรมนูญฉบับแม่เนะครับ 13 ฉบับ ฉบับแม่เนะครับ
 เราจะไม่รับบทบัญญัติที่ว่าด้วยการ ใช้บังคับ บทบัญญัติว่าด้วยการใช้บังคับจะอยู่ในอารัมภบท
 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่านจะบอกว่าให้ใช้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ทุกฉบับ
 เหมือนกันหมดเลยครับ ฉบับแม่ แต่ถ้าเป็นฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมไม่ว่าฉบับที่ 1 ที่ 2 ที่ 3 ที่
 4 จะไม่มาตรา 2 เป็นแม่บทเลย ทุกรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมให้เขียนว่า ให้รัฐธรรมนูญนี้
 ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุ
 เบกษาเป็นต้นไปแล้วแต่กรณีไป อดีตประเพณีเราทำกันมาอย่างนั้นโดยตลอดครับ แต่มี ฉบับนี้
 แล้วส่วนถ้ามีบทเฉพาะกาล เราก็ก็นำเขียนแยกเป็นอีกมาตราหนึ่ง รัฐธรรมนูญทุกฉบับที่นำมา
 หลังสุดที่แก้ไขเมื่อปี 2528 ก็เหมือนกัน เราก็ก็นำแก้ไขโดยเอาบทบัญญัติที่ว่าด้วย วิธีการ
 เลือกตั้งเป็นแม่บทเรียงเบอร์ เราก็ก็นำเขียนไว้ลึก มาตราหนึ่งเป็นมาตราที่ 6 โดยมี
 บทเฉพาะกาล กระผมคงก็ไม่คัดค้าน เข้าใจว่าเจตนารมณ์อันนี้ ของรัฐธรรมนูญที่ร่าง
 มาเสนอสภาเป็นหลักการในวาระแรกนั้นอาจจะเกรงว่า ถ้าเขียนไปมาตราต่างหากแล้วมัน
 จะชัดเป็นบทเฉพาะกาลเกินไป ก็เลย เขียนขมวดกันเข้าไปในมาตรา 2 เป็นมาตราเดียวซึ่งมัน

เลยทำให้รัฐธรรมนูญถูกแก้ไขนั้นเป็นไปได้ละครับ มันเป็นไปได้อย่างใดครับ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ชื่อมันก็ตั้งชื่อไว้คงดีแล้ว ถ้าเกิดจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอะไรแล้วจะไปอ้างรัฐธรรมนูญฉบับไหนอีกละครับ เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นอย่างนี้แล้วนะครับ กระผมเองก็คุณสมบัติ ขาดด้วยกิจ คิดจิตใจในวิถีการร่างรัฐธรรมนูญว่าเราเขียนอย่างนี้ เขียนไม่ได้ครับ เขียนไม่ได้ครับว่าให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ แม้กระทั่งชื่อไม่ให้ใช้บังคับอย่างนี้ทำไม่ได้ครับ เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วกระผมจึงได้แก้ไข แต่เนื่องจากเป็นประเด็นไม่ใช่ประเด็นสาระสำคัญของหลักการที่สมานี้จะพิจารณา สมานี้จะพิจารณาเรื่องของบทเฉพาะกาลมากกว่า กระผมเองเลยไม่ได้พยายามจะคิดใจเพื่อให้ประเด็นหลักที่ทันสมัยทันคิดใจจะได้พูดกันต่อไป กระผมถึงได้กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาว่ากระผมไม่คิดใจ เหตุที่กระผมไม่คิดใจเพราะเกรงว่าจะไปสับสนกับประเด็นใหญ่ที่ทางสมาชิกท่านกำลังคิดใจอยู่นะครับ กระผมก็ขอกราบเรียนชี้แจงถ้อยคำนั้นนะครับว่าเรื่องรัฐธรรมนูญการร่างมาดว 2 มันผิดรัฐธรรมนูญ ไม่มีที่ไหนเขาเขียนกันในอดีตมาแล้วจนกระทั่งปัจจุบัน แม้กระทั่งเรื่องฉบับที่เมื่อสักครู่นี้ก็ได้รับหลักการไปแล้วว่าเราก็ควรจะปฏิบัติตามจารีตประเพณี แต่ทำไว้วิธีการประกาศใช้บังคับ เราจึงไม่ปฏิบัติตามประเพณีที่เราเคยทำกันมา ไปเปิดรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับเลยครั้น มาดว 2 เขียนเหมือนกันเกือบทุกฉบับเลย จนกระทั่งฉบับ 2528 ก็เหมือนกัน แต่มีฉบับนี้เท่านั้นเองครับ ที่เขียนไว้ซึ่งทำให้กระผมเกิดวิฤตว่าทำไมรัฐธรรมนูญฉบับนี้อาจจะไม่มีผลใช้บังคับเลยก็ได้ครับ ขอทูลพระคุณมากครับ

ประธานรัฐสภา : คุณสมศักดิ์ครับ

นายสมศักดิ์ ขาวด้วยกิจ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม สมศักดิ์ ขาวด้วยกิจ กรรมาธิการผู้ขอแบ่งยุคติและสงวนเกี่ยวกับถ้อยคำสำนวนตามที่ผม และคุณชุมพลได้อภิปรายให้ทราบเพื่อเป็นข้อคิดในการร่างรัฐธรรมนูญ ในทางเขียนรัฐธรรมนูญ แต่เนื้อหาประเด็นสำคัญนั้นมิได้เปลี่ยนแปลงไปจะทำให้ ข้าราชการ ข้าราชการบ้านตนเอง เพราะฉะนั้นประเด็นดังกล่าวนี้เป็นเรื่องของถ้อยคำสำนวน และก็ฝากข้อคิดไว้กับรัฐสมานี้

เท่านั้น เพราะฉะนั้นในประเด็นสำคัญก็คือเรื่องที่จะมีผลใช้บังคับเมื่อไร ซึ่งมีกรมการ
ของสงวนไว้ทั้งหมดประมาณ 40 ท่าน เพื่อจะไม่ให้เสียเวลาในสำหรับประเด็นของพมนี้
ซึ่งทุกท่านก็คงจะได้ทราบ ข้อคิดและเจตนาของผมและท่านกรมการชุมพลแล้ว ผมจึงขอ
ถอนญัตตินี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ขอขอบคุณ ญัตตินี้ขอถอนแล้วครับ คงจะไม่มีการ
อภิปรายในญัตตินี้ต่อไปนะครับ เชิญครับมีอะไรครับ

นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ (กวมธีกาง) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภา
ที่เคารพ กระผม นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ส.ส. พรรคเอกภาพ จากจังหวัดฉะเชิงเทรา
ในฐานะกวมธีกางฝ่ายข้างน้อย ท่านประธานที่เคารพ กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมาย
สูงสุดของประเทศ เป็นกฎหมายซึ่งวางระบอบการปกครองประชาธิปไตยของประเทศไทย
เป็นกฎหมายซึ่งมีความศักดิ์สิทธิ์ ไม่ว่าจะตราแนวคิดหรือปรัชญาหรือคัมภีร์กฎหมาย
ใด ๆ ไว้ในรัฐธรรมนูญจำเป็นอย่างยิ่งที่จะคงมีความรอบคอบแล้วได้มองเห็นเจตนารมณ์
อันสูงสุดเพื่ออุดมการณ์ของประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ในช่วงระยะเวลาที่
ตรารัฐธรรมนูญฉบับนี้ขึ้นมาใช้โดยพระมหากษัตริย์ได้ลงพระปรมาภิไธยแล้วนั้น สถานการณ์
ของประเทศไทยได้ชี้ให้เห็นว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นประชาชนอาจจะยังไม่พร้อม
อาจจะยังต้องการพี่เลี้ยงที่จะให้คำแนะนำให้ดำเนินแล้วก็นำทางไปในทิศทางที่ถูกต้อง เรา
จึงได้ร่างระบอบการปกครองในรัฐสภานี้ให้มีสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่จะให้คำปรึกษาแนะนำและเป็นพี่เลี้ยงให้กับสภาผู้แทนราษฎร ในช่วงนั้นจึงได้ตราให้
ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา มาบัดนี้เหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป สมาชิกวุฒิสภา
ซึ่งเป็นสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ที่ได้รับการเลือกตั้งจากราษฎรทั่วประเทศได้ทำหน้าที่เป็นตัวแทน
ของปวงชนชาวไทยในการบริหารประเทศในส่วนภาคนิติบัญญัติ ความพร้อมความเห็นความ
เจริญก้าวหน้าของประเทศก็ได้เจริญก้าวหน้าเป็นลำดับ จนมาถึงกาลเวลาซึ่งทุกฝ่ายก็เห็น
พ้องต้องกันว่า ประเทศไทยของเรานั้นประชาชนก็มีความตื่นตัวในระบอบประชาธิปไตย

มากขึ้น สภาผู้แทนราษฎรก็ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีความดีความอ่าน มีความพร้อมที่จะเป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทยได้ดียิ่งขึ้น เมื่อถึงเวลานี้แล้วเราก็ต่างมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ก็ถึงเวลาแล้วที่ น่าจะได้ให้เกียรติส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย ด้วยการให้ประธานของสภาผู้แทนราษฎร ได้ทำหน้าที่สมศักดิ์ศรี เป็นประธานฝ่ายนิติบัญญัติ ของชาติ สมาชิกวุฒิสภานั้นก็พร้อมที่จะ ขึ้นชมกับความก้าวหน้าและผลงานที่ ท่านทั้งหลายได้ โอบล้อมขึ้นมาสมาชิกฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร เสนอคนหนึ่งว่าน้อง ๆ ของตัวนั้นได้เจริญก้าวหน้า ต่อมามีความรู้ความสามารถเติบโตขึ้นพอที่จะทำงานบริหารด้วยตัวเองได้ ก็จึงได้เกิด หลักการที่ว่าน่าจะเปลี่ยนแปลงประธานรัฐสภาจากประธานวุฒิสภามาเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร ท่านประธานที่เคารพ เรื่องนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องของตัวบุคคล เรื่องนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องของเหตุผลใดที่จะเป็นเรื่องนึกถึงตัวบุคคลเป็นใหญ่ ตัวกระผมเองนั้นกว่าจะเรียนด้วยความจริงใจว่า กระผมเคารพในตัวท่านประธานรัฐสภาท่านปัจจุบัน แต่อยากจะกราบเรียนว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องของหลักการของรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายสูงสุดของชาติ เมื่อทุกฝ่ายในชาติได้เห็นพ้องต้องกันว่า สมควรที่จะเปลี่ยนหลักการว่าประธานสภาผู้แทนราษฎร ถึงเวลาแล้วที่สมควรจะเป็นประธานรัฐสภาได้ ก็หมายความว่าเราเห็นพ้องต้องกัน ทั้งเหตุผลและหลักการและความเหมาะสมแห่งกาลเวลาแล้วว่า บัดนี้ถึงเวลาที่จะได้เริ่มใช้ เปลี่ยนแปลงหลักการในเรื่องนี้แล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้สภาทั้งสองสภาได้เห็นในหลักการนี้ แล้วก็เสนอว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ออกเป็นกฎหมายสูงสุด โดยให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศไว้เป็นกฎหมายสูงสุดของชาติ การที่ประกาศหลักการ เหตุผล พร้อมทั้งสภาพแวดล้อมว่าเราเห็นพ้องต้องกันอย่างนี้แล้ว กระผมก็ไม่เห็นเหตุผลใดๆ ที่เราจะต้องยึดถือ โดยยังไม่ให้มีผลบังคับใช้ อย่างแท้จริง แล้วก็ถ่วงเวลาไปจะเป็น 1 ปี 2 ปี 3 ปี 5 ปี ก็แล้วแต่ หรืออาศัยเหตุการณ์ใด ๆ เป็นเงื่อนไขและเงื่อนไขในการที่จะให้รัฐธรรมนูญ ที่มีผลบังคับใช้ มิฉะนั้นแล้วก็เท่ากับเราทั้งหมดมัวว่าทั้งหลักการ ทั้งเหตุผล และเงื่อนไข นั้น จริง ๆ แล้วเราคงไม่เห็นด้วยกันเท่าไรในตอนนี้ แต่เราออกมาเพื่อที่จะถ่วงประวิงเวลา

อะไวส์อย่างหนึ่ง เหตุผลต่าง ๆ ที่กระผมได้สดับตรับฟังในฐานะที่เป็นกรรมการก็บอกท่าน
 เยาว์ยาไปโปรดคนสิทธิของท่านประธานรัฐสภาคนปัจจุบัน ท่านเพิ่งได้รับกรรมแต่งตั้งเข้ามา
 เป็นประธานวุฒิสภาหรืออีกเหตุผลหนึ่งก็บอกอย่างเพิ่งไปชนกับวุฒิสมาชิก เพราะ
 ไปชนกันแล้วเดี๋ยวมันจะพ้ออีกเหตุผลหนึ่งก็บอกว่ารอมาติดตั้ง 12 ปี จะรออีกสัก 3 ปี
 ไม่ได้หรือ ท่านประธานที่เคารพ กระผมกราบเรียนด้วยความเคารพว่า เรากำลังจะสร้าง
 วางแนวทางรากฐานของประเทศชาติ เหตุผลต่าง ๆ ที่พูดยกขึ้นมาเป็นเหตุผลส่วนตัว
 ทั้งสิ้น เป็นเหตุผลซึ่งหาความเหมาะสมและหลักการว่านี่หรือคือผู้ซึ่งจะขึ้นมา นำรัฐสภา
 ประเทศไทยไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในอนาคต กระผมไม่เชื่อว่าท่านประธานรัฐสภาคน
 ปัจจุบันในฐานะตัวบุคคลท่านจะหวงแหนตำแหน่งนี้ ถ้าเมื่อท่านเห็นว่าไม่ถูกต้อง ด้วย
 หลักการ กระผมเห็นว่าท่านเป็นคนซึ่งมีสปิริต (spirite) และ นำใจในการเสียสละ
 อย่างสูงส่ง กระผมไม่ถ้อยว่าเรื่องซึ่งรัฐสภาพิจารณากันในเรื่องนี้จะเป็นการนำเรื่องให้ชนกัน
 ระหว่างวุฒิสมาชิกและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่กระผมมองเห็นว่าเราต่างเห็นพ้องต้องกัน
 ว่าสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งมานั้น บัดนี้ทั้งคุณภาพ
 ทั้งความตั้งใจจึงคิดขึ้นเป็นลำดับ น่าจะได้เป็นความภาคภูมิใจของรัฐสภา และประเทศ
 โดยส่วนรวมที่จะแสดงให้เห็นถึงว่านี่ คือความสำเร็จอันยิ่งใหญ่แห่งชาติ ไม่ได้หมายความว่า
 สภาผู้แทนราษฎรต้องการอำนาจไม่ได้หมายความว่า ฝ่ายสมาชิกสภาล่างต้องการจะชนกับ
 สมาชิกสภาบน หากได้ เรามีความเคารพในส่วนตัวและในสถาบัน และกระผมก็เชื่อด้วยว่า
 ท่านสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้ทำหน้าที่เป็นที่เลียง เป็นที่ปรึกษา และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการนำ
 ประเทศที่ย่อมจะภาคภูมิใจในความก้าวหน้าอันนี้ ก็ไม่น่าที่จะถ่วงเวลาในการให้รัฐธรรมนูญ
 มีผลบังคับใช้ กระผมขอกราบเรียนว่าอย่างนี้ครับ ในการเสนอรัฐธรรมนูญนั้น อย่างที่ท่าน
 สมาชิกและกรรมการได้กราบเรียนความเห็นไปแล้วก็เป็นความถูกต้องอย่างสูงสุด เมื่อได้
 กราบขังคมขูลเสนอพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ก็หมายความว่า
 โดยพระราชวินิจฉัยเห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้โดยหลักการ โดยเหตุผล และโดยความเหมาะสม

ของสถานการณ์ของประเทศไทยสมควรที่จะมีการเปลี่ยนแปลงแล้ว เมื่อเรานั่งบนนั้นกิจการจะให้มีผลบังคับใช้มันตั้งแต่จบสิ้นกระบวนการความทรงกฏหมาย นั่นคือประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ในขณะที่เดียวกันก็ได้มีผลออกแทรกขึ้นมาว่าถ้าเผื่อไม่ให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ โดยมีเอาเงื่อนไขของเหตุการณ์ทางการเมืองมาเป็นเครื่องบังคับใช้ล่วงหน้าแล้วละก็ ก็เท่ากับว่าเจตนาในการที่จะแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ไม่ได้มีความจริงจัง กระผมก็คิดว่าถ้าเผื่อเราเห็นว่ามันอีก 3 ปี จึงควรจะมีผลบังคับใช้ก็ไม่ว่าที่จะต้องมาแก้ไขกันตั้งแต่เดี๋ยวนี้ รอไว้สัก 3 ปี ให้มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่เสียก่อนแล้วค่อยมาแก้กันก็ได้ เพราะว่าทุกฝ่ายก็มองเห็นพ้องต้องกันอย่างนั้นแล้ว แล้วยังมีทฤษฎีที่ว่าทฤษฎีตามมาตรา 3 มาตรา 4 ให้มีผลบังคับใช้หลังการเลือกตั้งทั่วไปนั้น ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพ ท่านประธานสภาที่เคารพ ก็เนื่องจากว่าเนื้อหาของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็อยู่มาตราเดียว คือมาตรา 3 เท่านั้น ถ้าเผื่อว่าเราบอกว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้มีผลบังคับใช้ทันที แต่ว่าเนื้องานหลักของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้น คือมาตรา 3 เรายังไม่ให้มีผลบังคับใช้ทันที แต่รอไปอีก 3 ปี กระผมก็เห็นว่ามันก็เหมือนกัน ฉะนั้นถ้าเผื่อเราไม่มีความจริงใจและยังไม่แน่ใจในหลักการนี้ กระผมก็คิดว่ายังไม่ควรจะผ่านรัฐธรรมนูญฉบับนี้เลย ในบัดนี้ ฉะนั้นจึงใคร่ขอเรียนยืนยัน ครั้นว่า โดยเหตุผล โดยหลักการ และโดยความเหมาะสมของสถานการณ์แล้วสมควรที่จะใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้หลังจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไปครับ

ขอขอบพระคุณมากครับ

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ เป็นอันว่าเรากำลังพิจารณาอยู่ในประเด็นที่ 3 นะครับ ซึ่งเป็นการขอสงวนความเห็นโดยกรรมาธิการรวมทั้งคุณปิยะฉัตร คุณวีระ คุณสุวิทย์ คุณชัยวัฒน์ คุณเอกพร และคุณทินวัฒน์ กระผมจะเอาคุณฤๅเดชเชิญให้ท่านกรรมาธิการที่สงวนความเห็นแต่ละท่านได้แสดงความเห็นเสียก่อนนะครับ แล้วก็จะได้เปิดโอกาสให้ท่านสมาชิกที่จะอภิปรายคัดค้านและสนับสนุนได้อภิปรายอย่างเต็มที่ครับ มีโอกาสทุกท่านครับ ไม่ต้องกระตือรือร้นครับ มีอะไรครับ คุณสวัสดิ์ครับ

นายสวัสดิ์ คำประภคณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นควสวรงค์) : เมื่อคะก็
นี้กรรมาธิการท่านหนึ่งถอนคำแปรญัตติ แต่ว่าท่านกรรมาธิการชุมพลยังไม่ได้ออน ก็ให้ท่าน
มาดอนเสีย ถ้าไม่ได้ออนก็ต้องพูดกันในประเด็นนี้ก่อน ท่านถอนหรือเปล่าครับท่านชุมพล

ประธานรัฐสภา : มีหนังสือดอนอยู่ที่ผมครับ ช่วยกรุณาเขียนอันไหนครับ
ว่า ได้ถอนแล้วครับ

นายชุมพล ศิลปอาชา (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภา
ที่เคารพ ด้วยความเคารพในความเห็นของท่านสวัสดิ์ต้นะครับ กระผมถอนเป็นหนังสือไปให้
ท่านประธานรัฐสภา แต่ท่านยังไม่ได้อ่านคอนวกราณะครับ แต่ที่กระผมกราบเรียนชี้แจง
เมื่อสักครู่นี้ชี้แจงในฐานะกรรมาธิการครับ ขอพระคุณมากครับ

ประธานรัฐสภา : ผมขอเชิญคุณปิยะณัฐครับ

นายปิยะณัฐ วิชราภรณ์ (กรรมาธิการ) : ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผมได้ส่งความคิดเห็นเกี่ยวกับการบังคับใช้ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 2
แห่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้เอาไว้ว่า ให้มีผลบังคับใช้ตั้งจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป ท่านประธานครับ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมนี้ต้องขอกราบเรียนท่าน
ประธานเป็นส่วนตัวเอาไว้ก่อนว่า แม้ว่ากระผมจะมีความเห็นในเชิงหลักการว่า บุคคลที่
จะดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภานั้นน่าจะเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ก็ได้
หมายความว่ากระผมจะได้ลงชื่อผู้หมิ่นดูแคลนท่านประธานรัฐสภาคนปัจจุบันนี้ไม่ ขอกราบ
เรียนว่ากระผมได้ติดตามศึกษาประวัติของท่านที่ประสบความสำเร็จในหลายสิ่งหลายอย่าง ก็
เป็นที่น่าชื่นชมยกย่อง แล้วก็อยากจะกราบเรียนว่ามีความเคารพโดยส่วนตัวอย่างสนิทใจ
ต่อไป ไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งในสถานอะไรก็ตาม แต่ที่กระผมจะต้องลุกขึ้นมาแสดง
ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะกำหนดให้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา
มิได้หมายความว่ากระผมได้ติดใจอยู่กับตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ถ้าจะว่ากันไปแล้ว

ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรคนปัจจุบันนี้ในวาระที่มีการเลือกท่าน ขึ้นมาดำรงตำแหน่ง กระผมก็ไม่ได้สนับสนุนท่านด้วยซ้ำไป แต่เพราะเหตุว่าไม่ว่าใครก็ตามที่ขึ้นมาดำรงตำแหน่ง เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นั้นหมายความว่าท่านเป็นบุคคลที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผ่านกระบวนการเลือกตั้งจากประชาชนได้ลงมติ ยินยอมพร้อมใจเป็นเสียงส่วนใหญ่ให้ ท่านขึ้นไปดำรงตำแหน่งนั้น เพราะฉะนั้นในวิถีทางแห่งระบอบประชาธิปไตยแล้วบุคคลที่ เป็นสัญลักษณ์ของการเลือกตั้ง ก็น่าที่จะมาเป็นระมุขฝ่ายนิติบัญญัติ ในรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไข เพิ่มเติมนี้ เนื้อหาสาระนั้นอยู่เพียงประกาศเดียวเท่านั้นก็คือว่า บุคคลใดจะดำรงตำแหน่ง เป็นประธานรัฐสภา ซึ่งก็ปรากฏว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไข เพิ่มเติมนี้ได้กำหนดให้ประธาน สภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ขึ้นค้อนต่อไปที่ได้กำหนดเอาไว้ในมาตรา 2 ก็คือว่า เงื่อนไขที่จะให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภานั้น ควรจะให้ มีผล บังคับใช้ในทันทีที่การแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาไป หรือให้ ชะลอระยะเวลาไว้ตามเงื่อนไขที่กรมการได้เสนอกมา คือให้ขึ้นไปภายหลังจากการ เลือกตั้งทั่วไป ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากจะกราบเรียนนะคร้ว่า รัฐธรรมนูญที่แก้ไข เพิ่มเติมนี้ กรมการได้พิจารณาแล้ว และให้เหตุผลเอาไว้ยากๆค่อนข้างที่ท่านประธาน ส่วนรายงานของกรมการซึ่งปรากฏอยู่ในหน้า 6 กรมการเองได้รายงานเอาไว้ว่า ได้พิจารณาแก้ไขปรับปรุงเหตุผลของการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพื่อให้มีความถูกต้อง ความเหมาะสม และสอดคล้องกับเจตนารมณ์และหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงเห็นสมควรให้แก้ไขโดยคำในเหตุผลเสียให้แล้ว กรมการได้ให้เหตุผลเอาไว้ในทางที่ จะดี เน้นการฟ้องแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้เอาไว้ว่าเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ได้บัญญัติให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา ให้ประธานสภาผู้แทน ราษฎรเป็นรองประธานรัฐสภา และให้นำข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภามาใช้บังคับในการ ประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยอนุโลม บัดนี้การปกครองระบอบประชาธิปไตยภายใต้ รัฐธรรมนูญได้ก้าวหน้ามาเป็นลำดับ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าว เพื่อให้

ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ให้ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา
ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงจำเป็นต้อง
ต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ท่านประธานครับ
กรรมการเองก็ได้ยอมรับแล้วว่า บัดนี้การปกครองระบอบประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ
ได้ก้าวหน้ามาเป็นลำดับ นั่นก็หมายความว่าเวลานี้วิวัฒนาการ ของการไว้รัฐธรรมนูญ
และวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้ก้าวหน้าพัฒนามาแล้ว จึงจำเป็นจะต้องมี
การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา แล้วเหตุใด
เนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญเองกำหนดเอาไว้ว่า ผลบังคับใช้ยังไม่ให้ใช้บังคับในทันที
นั้นก็ย่อมแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งกันเองระหว่างเหตุผลกับเนื้อหา เหตุผลบอกว่า
ประชาธิปไตยได้ก้าวหน้ามาเป็นลำดับ จึงต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญ ครั้นข้อความในรัฐธรรมนูญ
กลับบอกว่า แก้ไขแล้วยังไม่ให้ใช้บังคับ ท่านประธานที่เคารพ ความขัดแย้งเหล่านี้เป็นเรื่อง
ที่ผมคิดว่าเราน่าจะมาพูดจากัน และข้อสำคัญที่ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานว่า
นอกจากจะคำนึงถึงเรื่องหลักการแล้ว หากเราพิจารณาดูถึงทฤษฎีดีในรัฐธรรมนูญว่า
เมื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้วจะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดไว้ในหมวด 11 การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 194
กำหนดเอาไว้มี (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (7) เป็นลำดับสุดท้ายว่า เมื่อการ
ลงมติได้เป็นไปตามที่กล่าวแล้ว ให้มีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย
นั่นหมายความว่า ร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะต้องนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย พระบาท-
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่านประธานที่เคารพ ท่านลองคิดดูซิครับว่า พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว จะต้องทรงลงพระปรมาภิไธยในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เพื่อประกาศใช้ต่อไป
แต่ร่างรัฐธรรมนูญที่นำไปให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธย กลับปรากฏว่า
ท่านลงพระปรมาภิไธยแล้ว ยังไม่ใช้บังคับใช้ กระผมมีความเป็นห่วงว่าการที่เราจะดำเนินการ
ในลักษณะอย่างนี้ สื่อแหลมต่อการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ทั้งนี้เพราะเหตุว่ารัฐธรรมนูญ

ที่เสนอเพื่อทูลเกล้าฯ ถวายให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธย นั่นก็หมายความว่ารัฐสภาต้องพิจารณาครบแล้วแล้วสมควรจะแก้ไขสมควรที่จะดำเนินการท่านประธานที่เคารพ นี่คือเหตุผลประการหนึ่งที่ขอให้สมาชิกวุฒิสภาทั้งหลายได้ตระหนักว่าเมื่อถึงวาระที่จะพิจารณากันแล้ว ขั้นตอนที่รัฐธรรมนูญจะต้องกำหนดเอาไว้ก็คือน่าร่างฉบับนี้ทูลเกล้าฯ ถวายให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธย ในพื้นที่ที่มีการผ่านความเห็นชอบแล้ว แต่เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ปรากฏว่าการก็ไม่ได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ก็คือ ร่างรัฐธรรมนูญก็ได้มีการทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว กลับงดเว้นยังไม่ให้ใช้บังคับ ข้อความที่กระผมเป็นห่วงคือไปก็คือว่า การที่แก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นได้กำหนดเอาไว้ว่า ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 77 มาตรา 78 แห่งรัฐธรรมนูญเองมาใช้บังคับ มาตรา 77 แห่งรัฐธรรมนูญนี้กำหนดเอาไว้ว่า ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมาย ความในรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ชัดเจนครั้นว่า เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่เรากำลังแก้ไขก็บอกได้ว่า แม้จะประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ไม่ให้ใช้บังคับ จะเห็นได้ว่ามีความขัดแย้งกันอย่างชัดเจน เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่าเมื่อเราได้ยินยอมพร้อมใจจะแก้ไขในหลักการที่เห็นว่ามันเป็นส่วนประกอบสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตย เราก็ควรจะดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ต้องการกัน คือให้มีผลบังคับใช้ทันที กระผมขอกราบเรียนต่อที่ประชุมด้วยเหตุผลดังกล่าวเรียนมานี้ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณวีระครับ

นายวีระ มุสิกพงศ์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผมวีระ มุสิกพงศ์ กรรมาธิการซึ่งได้ลงส่วนความเห็นเช่นเดียวกับท่านกรรมาธิการท่านที่เพิ่งนั่งลงไปเมื่อสักครู่นี้ครับ คือกระผมมีความเห็นที่อยากจะให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ซึ่งก็กลายเป็นเสียงของกรรมาธิการ

เสียงข้างน้อยจนครบ เหตุที่กระผมได้ส่งความคิดเห็นไว้เช่นนั้นก็เพื่อที่จะให้ใช้โอกาสนี้มาชี้แจงแสดงเหตุผลต่อท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ก็โดยที่เมื่อความเชื่อมันว่า ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติจะพิจารณาตัดสินใจในปัญหานี้ ด้วยการใช้เหตุใช้ผลจากที่เราถกเถียงกันก่อนอื่นก็ต้องทำความเข้าใจว่า กรรมาธิการทั้งสองฝ่ายรวมทั้งความจริงก็อาจจะกล่าวรวมถึงท่านสมาชิกที่นั่งอยู่ในสภานี้ด้วย ได้มีความเห็นตรงกันโดยปราศจากข้อถกเถียงคือมีความเห็นว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรควรจะเป็นประธานวุฒิสภา เหตุผลที่ว่านี้ก็คือบอกว่ามันสอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นหลักการซึ่งที่ไหนในโลก ถ้าหากว่ามาพูดกันถึงเรื่องรัฐธรรมนูญ เรื่องการเลือกตั้งเรื่องประชาธิปไตยแล้วก็ต้องยอมรับเรื่องนี้ตรงกันหมด ไม่มีใครเถียงจนครบในที่ประชุมกรรมาธิการก็ยอมรับ สภานี้ก็รับหลักการอันนี้ไป เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าในประเด็นนี้เป็นอันยุติไม่ต้องเถียงกันอีกต่อไปเป็นเรื่องของหลักการ และทุกคนเห็นตรงกัน ประเด็นปัญหาที่จะต้องเถียงกันต่อไปก็คือว่าจะให้เป็นเมื่อไรท่านกรรมาธิการเสียงข้างมากบอกว่า รอเอาไว้ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหน้ากรรมาธิการเสียงข้างน้อยพวกผมบอกว่า ขอเดี๋ยวนี้ เมื่อประกาศใช้วินราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ขอให้มีผลทันที นี่คือการแสดงความแตกต่างในความคิดเห็นของพวกเรา ปัญหาอยู่ต่อไปว่าทั้งสองฝ่ายมีเหตุผลมาประยกูลค่าพูดความเห็น ของตนเองอย่างไร เท่าที่ประชุมกันในคณะกรรมการซึ่งผมได้ขอโอกาสนี้ขอยกมาเล่าสู่ที่ประชุมนี้ได้โปรดรับฟังก็คิดว่า ฝ่ายที่เห็นว่าควรที่จะมีผลบังคับใช้หลังจากเลือกตั้งทั่วไปครั้งหน้านั้น เหตุผลว่า

ประการที่ 1 สถานการณ์ในขณะนี้ยังไม่เหมาะสม ท่านประธานที่เคารพเหตุผลข้อนี้ละครับเป็นเหตุผลสำคัญที่กระผมเองรับฟังไม่ได้ คือถ้ารับฟังเหตุผลได้แล้วกระผมก็ไม่ส่งวนความคิดเห็น แต่ว่ากรรมาธิการเสียงข้างมากชี้แจงไม่ได้เลยว่า สถานการณ์ที่ว่ามันยังไม่เหมาะสมนั้นมันเป็นอย่างไร มันมีปัญหาอะไร ขึ้นในบ้านในเมืองของเรานี้ที่ทำให้สถานการณ์มันไม่เหมาะสม ในความเห็นของผมแล้วเห็นว่าบ้านเมืองสงบวาทบายเรียบร้อยดี พัฒนามาเป็นลำดับ พัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ พัฒนาทั้งทางการเมือง พัฒนาทั้ง

ทางความคิด...ความเห็นแล้วก็จะเจริญเติบโตก้าวหน้าต่อไปตามลำดับเป็นที่น่าชื่นชม ไม่เชื่อ
ท่านประธานหรือท่านสมาชิกก็คอยฟังท่านนายกรัฐมนตรีแถลงข่าววันครบวาระ... การบริหาร
ก็ได้ท่านจะเห็นที่เดียวคิดว่าทุกอย่างดีหมด... แล้วก็มาบอกในที่ประชุมกรรมการก็บอกว่า
สถานการณ์ยังไม่เหมาะสมจึงยังไม่ก้าวรัฐมนตรีมาคราวนี้ไม่ได้ มันฟังไม่ขึ้น บางคนเมื่อบอกว่า
ไม่ควรที่สภาผู้แทนราษฎรของเราจะปะทะกับวุฒิสมาชิกหรือวุฒิสภา กระผมก็คอยเฝ้าดูตั้งแต่
วันแรกที่รัฐธรรมนูญนี้เข้ามาสู่รัฐสภาก็ไม่เห็นมีใครปะทะกับใคร... หวั่นวิตกกันมากนะคิดว่า
กองทัพ เขาจะเอาอย่างไร... กระผมเองก็ไม่ได้นั่งอยู่ในกองทัพ... แต่กระผมก็ติดตามความคิด
ความเห็นรวมทั้งได้รู้จักกับท่านวุฒิสมาชิกหลายท่านที่นั่งอยู่ในกองทัพ... กองทัพก็วางตน
เป็นกลาง... ยิ่งประกาศด้วยซ้ำไปว่ากองทัพสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อะไรที่เป็นหลักการที่สละสลึงถ้าปะทะกับกองทัพก็เอาด้วย... ก็เมื่อกองทัพก็เอาด้วย
สมาชิกที่นั่งอยู่ในสภาก็ไม่มีข้อขัดข้อง... แล้วจะมาพูดกันอย่างไรว่าจะมีการปะทะกัน
มันไม่มีปะทะ... ได้รับ... สถานการณ์ที่เรียบร้อยดี... เมื่อคืนนี้ที่นายรองนายกฯ
เขียนข้อย ก็ไปดูมวย ก็ไม่มีอะไรที่จะทำให้สถานการณ์ที่จะหวั่นระแวงที่จะเป็นปัญหาทำให้
ไปไหน ๆ กันไม่ได้... เพราะฉะนั้นข้อ ๑ ผมอยากจะขอให้กรมวิชาการเสียงข้างมากได้โปรด
ลูกขึ้นที่แจ้งแสดงเหตุผลให้รัฐสภานี้ได้ทราบ... อย่างไรเรียกว่าสถานการณ์ไม่เหมาะสม
ถ้าฟังได้ผมก็ยอมอีกละครับ... แต่ถ้าฟังไม่ได้เหมือนกันที่เราไปร่วมประชุมกันในชั้นกรรมการ
แล้วละก็ ก็เห็นจะรับไม่ได้

เหตุผลประการที่ ๑ มีกระผมไปบรรยายบอกว่าที่ยังคงดับไฟในพื้นที่ไม่ได้ก็เพราะว่า
บุคลากรที่เราอยู่ในขณะนี้มันไม่เหมาะสม... หมายความว่าในวันที่วุฒิสมาชิกเลือกท่านประธาน
เองขึ้นเป็นประธานวุฒิสภาใน... วุฒิสมาชิกได้เลือกเพราะรัฐอยู่แล้วท่านจะดำรงตำแหน่ง
เป็นประธานรัฐสภาจึงเลือกท่าน... หมายความว่าต่อไปว่าที่สภาผู้แทนราษฎรเลือกท่านรองประธาน
เมื่อสักครู่นี้ท่านก็ลงไปแล้ว... ขึ้นเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้นก็โดยรัฐอยู่ท่านผู้นี้จะ
ดำรงตำแหน่งรองประธานรัฐสภา... หมายความว่าถ่วงนั้น... เพราะฉะนั้นเวลานี้เราจะแก้ปัญหา

เปลี่ยนแปลงที่แปลว่าท่านเตรียมใจเตรียมตัวกันไม่ทัน ผิดเจตนาผมคนที่เลือกกันมาแต่คนที่คล้าย ๆ กันว่ารัฐสภาที่ดี สมาชิกแทนราษฎรก็ได้กำหนดคสเปิดของคนเป็นประธานเอาไว้โดยชัดเจน คือหมายความว่าท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็จะ ขึ้นมานั่งประธานรัฐสภาไม่ได้ เป็น ประธานรัฐสภาหรือประธานวุฒิสภาแล้วจะลงมานั่งเป็นรองประธานรัฐสภาไม่ได้ คล้าย ๆ อย่างนั้นนะครับ พูดเป็นท่านองนั้น ซึ่งผมเห็นว่าไม่ใช่ กระผมมีความเห็นว่า ถ้าสภานี้เลือก ใครขึ้นมาแล้วก็สามารถจะทำหน้าที่ได้ ไม่จำเป็นว่าจะต้องต่ำกว่าประธานวุฒิสภา เป็น ประธานรัฐสภาแล้วก็จะต้องเลือกท่านพรรค ชันชื้อ แต่ถ้าเลือกพี่เค้ามาเป็นรองก็จะต้องเลือก คนอื่นซึ่งมีคุณภาพด้อยลงไป ผมว่ามันเป็นเหตุผลที่ไม่น่ารับฟัง ผมถือว่าท่านสมาชิกวุฒิสภา ก็คุณภาพเท่าเทียมกัน แล้วแต่เพื่อนสมาชิกเห็นความเหมาะสมก็เลือกมาก็เป็นอันอย่างนั้น แต่ที่ท่านบอกว่าคุณรู้ตัวว่าจะเลือกมาเป็นประธานรัฐสภาก็จะได้เลือกคนอื่น เอ๊ะ กำหนดคสเปิด ไว้อย่างไร อัยนี่คือเป็นเหตุผลที่ ขาชี้แจงแสดงไม่ได้นะครับ ทางสภาผู้แทนราษฎรก็ เท่ากัน เมื่อสมาชิกเลือกขึ้นเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้วความจริงก็พร้อม หรือใน ความเป็นจริงเดียวกันที่ท่านก็พร้อมอยู่เหมือนกันนะครับ ว่าจะจะเป็นประธานรัฐสภา ได้ ไม้มีปัญหาหรอกครับ ก็ไม่น่าจะคิดในถกนี้ แต่กรมวิชาการก็ไปติดอยู่ในข้อนี้ว่าติดอยู่

ในตัวบุคคล ว่าท่านไม่ได้เตรียมตัวมาจะรับตำแหน่งหน้าที่นั้นมาก่อน อันนี้กระผมก็อยากจะ ฟังความเห็นต่อ ไปอีกว่าจะมีเหตุผลดีไปกว่านี้หรือไม่ ถ้าดีไปกว่านี้ก็ยอมกันอีกเช่นเดียวกัน

ในประการที่ ๓ มีการอภิปรายด้วยความหวังยึดมั่นท่านประธานเองแหละครับ คือ ขาบอกว่าคุณหาว่าแก้รัฐธรรมนูญกันเช่นนี้แล้วมีผลบังคับโดยฉับพลัน พื้นที่ที่ประกาศใช้ ในราชกิจจานุเบกษา ก็จะเป็นการรอนสิทธิของท่านประธาน เวลาที่ท่านประธานเป็น ประธานรัฐสภาเพราะท่านเป็นประธานวุฒิสภาโดยกฎหมายให้สิทธิไว้ ถ้าแก้กฎหมายกลับกัน ก็เป็นการรอนสิทธิท่าน ถ้าฟังดูผิวเผินเรื่องนี้ก็เป็นเหตุผลที่น่าจะรับฟัง แต่ว่าถ้าเราจะ พิจารณาให้แจ่มชัดกันลงไปจริง ๆ แล้วละก็เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องของการรอนสิทธิท่านประธาน หรอกครับ เรื่องนี้ต้องพิจารณาย้อนกลับไปสู่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นปีที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

หม่านี้ โดยที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้บัญญัติให้ประธานวุฒิสภาดำรงตำแหน่งเป็นประธานรัฐสภา ซึ่งบทบัญญัติข้อนี้เ็นที่ยอมรับกันแล้วเวลานี้ว่า ไม่สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย ไม่สอดคล้องกับ ไม่ตรงกับหลักการ แต่ว่าเราจำเป็นต้องประกาศใช้รัฐธรรมนูญนั้นออกมา ก็อาจจะเพื่อความเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น ซึ่งเราพูดในขณะนี้ไม่ได้ว่าสถานการณ์ตอนนั้นเป็นอย่างไร แต่ต้องยอมรับว่าผิดหลักการ แต่เราขอมลลยเสียหลักการบางประการเพื่อความเหมาะสมให้สอดคล้องกับสถานการณ์บ้านเมืองก็อาจจะยอมรับกันได้ แต่มาถึงตอนนี้มันคลี่คลายไปแล้ว ท่านครับ เมื่อเป็นเช่นนี้เราพิจารณาย้อนไปตอนนั้นเราก็เห็นว่าที่เขียนอย่างนั้นเราวนสิทธิ์ประชาชน ๕๐ กว่าล้านคนในขณะนั้น วนสิทธิ์คนที่เขาใช้สิทธิ์เลือกตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรเขา แต่ผมขอลงตัวอย่างโรครีบว่า เราทอมกันดีเพื่อสถานการณ์ เพราะฉะนั้นถ้าเรายอมรับเช่นนี้ก็แปลว่าเราคืนสิทธิ์นี้ให้ประชาชน เราคืนสิทธิ์นี้ให้กับคนที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มันก็ไม่ใช่เป็นการรอนสิทธิ์ท่านประธานหรือรอนสิทธิ์ใคร แต่เป็นการคืนสิทธิ์ให้กับผู้คน 50 กว่าล้านคนของบ้านเมืองนี้ อันนี้ต่างหากละครับคือเหตุผลที่แท้จริง

ในประการที่ 4 มีท่านกรรมาธิการบางท่านบอกว่า ประเทศไทยของเรานั้นก็เ็นตัวของเราเองมาโดยตลอด เพราะฉะนั้นก็เ็นความจำเป็นอะไรที่จะต้องไปทำอะไรให้มันเหมือนคนอื่นเขา เราก็ทำอะไรของเราให้แตกต่างกับคนอื่นบ้างจะเป็นอะไรไป เ็นนี้กระผมก็เห็นด้วยครับ ไม่ขัดข้อง บ้านเมืองของเราเ็นเอกลักษณ์เ็นตัวของเราเอง เ็นประชาธิปไตยก็เ็นประชาธิปไตยแบบไทย ๆ ของเราเอง แต่ว่าความแตกต่างที่เราเ็นกับคนอื่นกับชาติอื่น บ้านเมืองอื่นเขานั้น มันควรจะเ็นเฉพาะสิ่งที่เราดีกว่าเขา เ็นเศษกว่าเขา อันนี้ควรมี แต่ว่าถ้าเราเ็นความแตกต่างกับบ้านเมืองคนอื่นเขา แต่ว่าแยกว่าเขา หรือเลกว่าเขา เ็นไม่ควรจะมี หรือถ้ามีอยู่ก็ควรมีไว้เสียให้ถูกให้ต้องให้เหมือนคนอื่นเขาในเรื่องที่มันต่างทำนประธานครับ ผมว่าหลักการ 4 ประการที่กระผมยกมานี้ เ็นเหตุผลที่เรากเ็นเคียงกันอยู่ในที่ประชุมของคณะกรรมาธิการ และกระผมเ็นสามารถที่จะรับได้ด้วยความสมใจ

ก็เลยจิตใจเป็นเช่นนี้

ในปะการสุดท้าย ที่กระผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานไว้ก็คือว่า ก็มีการ
 ห่วงตัวบุคคล คือห่วงตัวท่านนี้ละครับ กระผมเองก็คิดว่าเรื่องหลักการกับตัวบุคคลมันก็เป็น
 เรื่องแยกไม่ออก ต้องยอมรับ เมื่อพูดถึงหลักการลอย ๆ มันก็ไม่ชัดเจน ก็ต้องพูดถึงตัวบุคคล
 พูดถึงตัวบุคคลแล้วกระผมยอมรับว่า ผมรู้จักท่านประธานน้อยกว่ารู้จักท่านรองประธาน
 ท่านรองประธานนั้นก็ได้เป็นผู้แทนราษฎรร่วมกันมาหลายสมัย ก็รู้จักมากกว่า กระผมรู้จักท่าน
 ประธานเองอย่างผิวเผิน แต่เท่าที่ได้รู้จักอย่างผิวเผินแบบผู้คนที่ทั่วไปรู้จักท่านนั้นนะก็รู้ว่าท่าน
 เป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตธุรกิจของท่าน ประสบความสำเร็จอย่างสูงถึง ท่านทำธุรกิจ
 มาตลอดชีวิต เมื่อท่านก้าวมาสู่เวทีการเมือง ท่านก็ก้าวมาป็นบีบีที่ได้รับตำแหน่งที่สูงส่ง คือเป็น
 ประธานคณะที่ปรึกษาของท่านนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติ เป็นตำแหน่งที่ผู้คน
 ทั้งบ้านทั้งเมืองก็ให้ความสำคัญ ก้าวจากตำแหน่งรองประธานนายกรัฐมนตรี ท่านก้าวมาสู่
 ประธานวุฒิสภา และโดยศักดิ์โนมีดิกี่ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานวุฒิสภา ท่านเป็นผู้มีเกียรติครับ
 ทุกคนยอมรับไม่มีปัญหาเรื่องเกียรติยศและชื่อเสียง ท่านดีมาโดยตลอด โดยเฉพาะผมจึง
 สามารถที่จะกล่าวได้ว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญคราวนี้ไม่กระทบกระเทือนจิตใจท่านหรือ
 คนอย่างท่านได้ก้าวขึ้นมาเป็นลำดับ ๆ กว่าที่จะมาสู่เวทีการเมืองนั้นก็เรียกว่าอุปสรรคพอสมควร
 แล้ว ท่านทำมาโดยความมีเกียรติตลอด ไม่อย่างนั้นท่านไม่ตะเกียกตะกายมานั่งอย่างนี้
 หรือครับ เพราะทุกคนต้องการเกียรติและรักษาเกียรติ การแก้ไขรัฐธรรมนูญคราวนี้นั้นนะ
 เรวางหลักการและหลักเกณฑ์ไว้ให้ลูกหลานของเรา คนเราต้องการที่จะสร้างเกียรติยศ
 ชื่อเสียงให้ปรากฏไว้ในประวัติศาสตร์ ให้จารึกติดแผ่นดินไว้ทั้งนั้นนะ ยามศึกสงครามนั้น
 ทหารเขาต้องการที่จะออกไปสู้ศึก เพื่อต้องการจะมีชื่อจารึกในอนุสาวรีย์ นั่นเป็นเรื่อง
 เกียรติยศของลูกผู้ชายชาติทหาร นักการเมืองต้องการจะให้ประวัติศาสตร์จารึกว่าตนเอง
 ก็ได้สร้างคุณงามความดีแก่ชาติบ้านเมือง สร้างหลักการและหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องแก่บ้านเมือง
 ของเวลานี้ แก่ลูกหลานเช่นเดียวกัน ผมคงทราบดีไม่ผิดนะครับว่าท่านประธานก็ต้อง

เห็นด้วยกับผมในหลักการลั่น และผมคิดว่าผมทาบไม่ได้ว่าท่านวุฒิสมาชิกหรือแม้แต่ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาแห่งนี้ ก็อยากจะสร้างประวัติศาสตร์ที่มันสิ่งงามให้เกิดขึ้นในบ้านเมืองของเราเนี่ย ซึ่งท่านก็สร้างแล้วคือยกมือรับหลักการในวาระที่ 1 ก็มาติดอยู่ปัญหาว่าทำไมจะต้องดึงเอาไว้ ถ้าจะดึงเอาไว้ก็ให้มีเหตุผลก็ตั้งไว้ไว้ดี แต่ถ้าไม่มีเหตุผลผมก็จะหักล้าง ขัดความกรุณาเถลละครีบ ยานมือกลับ กลับให้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เท่านั้นละครับ ผู้คนทั้งบ้านทั้งเมืองเนี่ยก็จะโหมทาลาญ กระผมขอกราบขอร้องขอคุณท่านประธานที่เคารพครับ

ประธานรัฐสภา : ผู้ขอสงวนความเห็นต่อไปครับ คุณสุวิทย์ครับ

นายสุวิทย์ คุณกิตติ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ผม สุวิทย์ คุณกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ข้างน้อย ท่านประธานที่เคารพ การที่เสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นก็น่าสนใจ และเป็นความปรารถนาของสภาแห่งนี้ที่ต้องการที่จะปรับปรุงพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้สอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาทางด้านการเมืองของประเทศ ดังนั้นการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญในคราวนี้นั้นพวกเราทุกคนเห็นว่าเหมาะสมแก่กาลเวลาและสถานการณ์แล้วจึงเสนอเข้ามา แต่ปัญหาที่เราทั้งสองก็เคยเกี่ยวกันอยู่ขณะนี้คือเงินในกระเป๋า ซึ่งเราจะต้องมาตัดสินใจกันว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้นจะทำให้ใช้ในพื้นที่หลังจากที่สภาแห่งนี้ได้ให้ความเห็นชอบ หลังจากที่ได้มีการลงพระปรมาภิไธยแล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือจะให้รอกันต่อไปอีกจนกว่าจะมีการเลือกตั้งครั้งต่อไป ท่านประธานที่เคารพ ด้วยความเคารพในตัวคุณนั้นเป็นเรื่องที่คนไทยถือเป็นวัฒนธรรมอันดีงาม แต่การเคารพในตัวบุคคลกับการเคารพในหลักการนั้น เป็นเรื่องที่เราจะต้องแยกกันออกให้ได้ ผมอยากจะกราบเรียนครับว่า เราต้องมาพิจารณาในที่หลักการและเหตุผลของการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ท่านประธานที่เคารพ สถานการณ์ในขณะนี้หรือว่าการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญในคราวนี้นั้น มีเหตุการณ์ที่ผมคิดว่าจะทำให้ประชาชนนั้นเกิดความสับสนและทำให้รูปแบบของกฎหมายนั้นผิดเพี้ยนไป เพราะว่ามีรัฐบาลเองมีความเกรงอกเกรงใจ

ในตัวแทนประธานเป็นมายัง ผมเห็นใจรัฐบาล ดังนั้นการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้น
ของรัฐบาลนั้นก็จึงได้พยายามที่จะเขียนเพื่อที่จะให้ท่านประธานนั้น ได้ทำหน้าที่ประธานรัฐสภา
ต่อไป ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติเมื่อสักครู่นี้ก็ได้พูดถึงตัวแทนประธานเอง
ผมก็รู้สึกเช่นเดียวกันกับท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ที่ได้กรุณาชี้แจงต่อสภาแห่งนี้ไปแล้ว ท่าน
ประธานครับ การที่รัฐบาลช่วยกฎหมายในลักษณะอย่างนั้นก็เป็นเพียงแต่การที่จะเสี่ยงที่จะ
ใช้บทบาทเฉพาะกาล เพราะเกรงว่าจะถูกโจมตีจากบุคคลภายนอกไม่ว่าจะเป็นประชาชน
นักศึกษา หรือบุคคลที่เห็นว่าการแก้ไขของประเทศไทยนั้นได้พัฒนามาจนถึงขีดหนึ่ง
ที่สภาผู้แทนราษฎรนั้นสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ สมเกียรติสมศักดิ์ศรีกับที่เขาได้มอบ
ความไว้วางใจไว้ให้พวกเราเข้ามาทำหน้าที่แทนเขาในสภาแห่งนี้ ท่านประธานครับ ผมเห็นว่า
ถ้าเรามีความจริงใจในการที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว เราต้องการที่จะทำให้มันถูกต้อง
เราต้องการที่จะทำความดี ทำไม่ว่าไม่ทำเสียวันนี้ ทำไม่ว่าจะต้องรอไปอีก 3 ปี ผมว่า
ประเด็นตรงนี้เป็นประเด็นที่ท่านผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายซึ่งสนับสนุนที่จะให้มีกฤษฎีการะยะเวลาการ
ใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ออกไป จะต้องชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจให้ได้ ท่านประธานครับ
ผมเห็นว่าเรื่องหนึ่งที่ผมรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่น่าทึ่งที่ทางพรรคร่วมรัฐบาลเองก็มีความกังวลใจพอสมควร
ที่จะเห็นได้จากท่วงลงมือในการตัดสินใจ มาตรา 2 นั้นจะทำให้บังคับในทันทีหรือจะให้ใช้บังคับ
หลังจากที่มีการเลือกตั้งทั่วไป พรรคร่วมรัฐบาลพรรคนี้ท่านได้ประกาศอยู่ตลอดเวลาว่า
จะต้องยึดหลักการในการพัฒนาประชาธิปไตย และจะต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญในความนี้ครับ
ให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย และให้มีผลใช้บังคับในทันที แต่แนวทางหรือ
วิถีทางนั้นก็ปรับเปลี่ยนแปลงไปนะครับ ด้วยความเกรงกลัวเกรงใจเพราะว่าเป็นฝ่ายรัฐบาล เกรงว่า
รัฐบาลเองจะมีความแตกแยก ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากที่จะให้พวกเราโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกันทรงเกียรติ ได้มานั่งพิจารณากันดูสักครั้งเถอะครับว่า
การปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญในคราวนี้นั้นมันได้เป็นเรื่อของฝ่ายค้าน หรือเป็นเรื่องของฝ่าย
รัฐบาล แต่เป็นเรื่องของสภาที่สภาผู้แทนราษฎรนั้นจะต้องมาพิจารณาพร้อมกันว่า ก็ดังนี้

ขณะนี้ถึงเวลาอันเหมาะสม ถึงเวลาถึงสมควรวาทหรือมหรือย่างที่จะส่งเสริมให้ ประชาธิปไตยในประเทศไทยซึ่งได้รับการพัฒนามาจนถึงขณะนี้มัน ได้มีความสมบูรณ์ขึ้น สมควรหรือยังที่สมาชิกรัฐสภาของเรา ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายค้านหรือรัฐบาล จะได้มีการ สนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้สัมพันธ์กันเจตนาธรรม ที่ประชาชนได้มอบหมายให้กับ เรามา เพื่อจะทำหน้าที่แทนเขาเหล่านั้นในสภา ที่จะให้ประชาชนสภาผู้แทนราษฎร ได้เป็น ประธานรัฐสภา ผมอยากจะทำเรียนท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุกท่านได้โปรดพิจารณาพิจารณา ในประเด็นนี้ด้วย ขอกราบขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณชัยอนันต์ครับ กรรมาธิการที่สงวนความเห็น ท่านต่อไป

นายสุวิทย์ คุณกิตติ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ดอกเตอร์ ชัยอนันต์ เดินทางไปราชการต่างประเทศครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณเอกพรครับ

นายเอกพร รักความสุข (กรรมาธิการ) : กรรมาธิการท่านประธานรัฐสภา ที่เคารพ กระผม เลกพร รักความสุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดสกลนคร พรรคเอกภาพ ในฐานะกรรมาธิการที่สงวนความเห็น ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม มีโอกาสได้รับเลือกจากสภาแห่งนี้ เข้าไปทำหน้าที่ในฐานะกรรมาธิการ ในขณะที่มีการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวนี้ครับ ผมรู้สึกมีความภูมิใจและประทับใจเป็นอย่างมาก ในขณะที่มีการพิจารณาเหตุผลของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ทำให้ผมถึงพูด เช่นนี้ครับท่านประธาน เหตุผลที่ผมภูมิใจจะครบในตัวกรรมาธิการแต่ละท่านนั้นเป็นเพราะว่าที่ประชุมในคณะกรรมการ ต่างเห็นสมควรที่จะมีการแก้ไขเหตุผลที่ระบุไว้ในร่าง รัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยมีการเปลี่ยนแปลงเงินว่า บัดนี้การปกครองระบอบประชาธิปไตยภายใต้ รัฐธรรมนูญได้ก้าวหน้ามาเป็นลำดับ ประวัติศาสตร์ในวรรณคดีในช่วงนี้จะต้องจารึกจะครบว่า ปี พ.ศ. 2532 นี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 357 คน ได้รับหลักการในวาระแรกให้มีการ

แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับประวัติศาสตร์ ซึ่งเคยมีการกล่าวขวัญเป็นอันมากว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับสารพัดฉายา ทั้งในแง่ลบต่าง ๆ นานา จนถึงขนาดบางคนโดยเฉพาะท่านหัวหน้าพรรคก้าวหน้า คือท่านคูทัย พิมพ์ใจชน ประกาศไม่ลงรับสมัครเลือกตั้ง เสียงลวกเสวติฎฐ์ในทางลบของรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะถูกทำลาย ด้วยการทางการเมืองขึ้นสำคัญในวันนี้ ท่านประธานที่เคารพ ความภูมิใจภูมิใจของผมใน วันนั้นได้หายไปทันที ทำไมละครับ เมื่อมีการพิจารณาในมาตรา 2 จิตใจของผมนั้นอยากจะประกาศก้องในที่ประชุมระดมว่า เหตุใดครับ เมื่อทำอาหารจานร้อน ทำอาหารจานเด็ด อาหารที่น่าอร่อยที่น่าทาน ทำไมละครับ ทำไมไม่ยกจะทานกันในวันนี้ จะรอให้มันเนา จะรอให้มันบูดเสียก่อนหรือครับท่านประธาน เอาละครับ ครั้นมาเปรียบเทียบเหตุผลในชั้นกรรมาธิการ ฝ่ายกรรมาธิการเสียงข้างน้อยซึ่งสงวนความเห็นนั้น อยากจะให้ร่างรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับทันที เราพูดกันด้วยเหตุด้วยผล แต่เหตุผลหนึ่งซึ่งผมอยากจะฝากไว้เป็นประวัติศาสตร์ของที่ประชุมแห่งนี้ ผมอยากจะเตือนสติบรรดาผู้ที่ทำหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติทุกท่านนะครับว่า เรามีหน้าที่ในการพิจารณากฎหมาย กฎหมายแต่ละฉบับที่เราพิจารณาด้วยการยกมือผ่านออกไปนั้น มีผลบังคับใช้กับประชาชนทั้งประเทศ นี่ละครับรัฐธรรมนูญฉบับของประเทศของเวลานั้นจะระบุเอาไว้ระครับ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ในมาตรา 23 เขาจะบอกว่ "บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน" ท่านประธานที่เคารพ ในฐานะที่ท่านเป็นนักกฎหมายคนหนึ่ง บังเอิญผมก็มีโอกาสจะได้ศึกษาเล่าเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เช่นเดียวกับท่านประธานรัฐสภา ท่านประธานครับ อาจารย์ของผมนั้นได้อธิบายความเท่าเทียมกันในทางกฎหมายให้ฟังนะครับว่า บุคคลทุกคนจะต้องถูกบังคับด้วยกฎหมายเช่นเดียวกัน จะไม่มีอภิสิทธิ์ชน ในชั้นกรรมาธิการวาระที่ได้มีการพิจารณาในครั้งนี้นี้ เราบอกถึงว่าหากยอมให้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ออกไปแล้วมีผลใช้บังคับทันที จะเป็นการรอนสิทธิท่านประธาน ประเด็นนี้ผมอยากจะกราบเรียนฝากที่ประชุมแห่งนี้ว่า ผมเองก็ไม่แน่ใจนะครับว่าท่านประธานคนนี้จะเตรียมใจมาเป็นประธานรัฐสภาขนาดไหน แต่จากการฟังคำ

สัมภามณ์ของท่าน ท่านพร้อมที่จะเป็นประธานวุฒิสภา และในขณะเดียวกัน ตำแหน่งประธานรัฐสภาที่มาจากบทบัญญัติของกฎหมาย ความพร้อมของท่านนั้นคงจะไม่สามารถแสดงออกได้ด้วยคำพูด นอกเสียจากการทำงาน เอาละครับ เพียงช่วงเวลานี้ผมอาจจะยังสรุปเรื่องนี้ยังไม่ได้ แต่ผมอยากที่จะทราบบริเวณนี้ว่าจิตใจของท่านประธานแสดงออกต่อที่ประชุมแห่งนี้ ผมว่ามีมากมายมหาศาล เพื่อนสมาชิกในที่ประชุมแห่งนี้ได้ยกย่องท่านประธานในที่ประชุมเพื่อเป็นเกียรติประวัติว่าท่านมีความกล้าหาญทางการเมือง กล้าตัดสินใจและกล้ารับหน้าที่อันนี้ ผมก็เชื่อมั่นนะครับว่า ถ้าหากท่านประธานรัฐสภาที่มีความกล้าหาญตามที่เพื่อนสมาชิกกล่าวจริง ท่านคงไม่ยึดติดกับตำแหน่ง เพราะในชีวิตของท่านท่านคงผ่านการเป็นผู้บริหารระดับสูง ตลอดจนเป็นผู้นำมามากมาย เอาละครับ ประเด็นที่ผมอยากจะทราบบริเวณนี้ว่าทำไม ถ้าหากกฎหมายฉบับนี้จะต้องใช้ระยะเวลาในการใช้จนกว่าจะมีการเลือกตั้งทั่วไป มันเป็นการสร้างอภิสิทธิ์ชน ประเด็นตรงนี้แหละครับท่านประธานที่เคารพ ถ้าหากกฎหมายฉบับนี้เราจะอธิบายกันในด้านที่เรียนที่มีการสอนกฎหมายรัฐธรรมนูญว่า ครั้งหนึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2532 ที่ประชุมรัฐสภา ยกมืออย่างพร้อมเพรียงกันเป็นคะแนนเสียงข้างมาก เพื่อสงวนรักษาเก้าอี้ประธานรัฐสภาไว้ให้กับคน ๆ หนึ่งที่ชื่อ บรรณ ชันชื้อ คงจะมีเสียงวิจารณ์ในบางหมู่ นักศึกษาครับว่า เกีย ลสมาชิกที่เป็นสมาชิกรัฐสภาวันนี้มีความคิดความอ่านอย่างไร ถ้าหากผมเป็นนักศึกษาที่เรียนในเรื่องนี้แล้ว ผมคงจะต้องคิดมากและจะต้องหาทางแก้ไขในสิ่งเหล่านี้ เช่นเดียวแหละครับ ถ้าหากท่านประธานที่นั่งอยู่ในเก้าอี้ในวันนี้มีความรู้สึกเช่นนี้ ท่านคงจะต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญที่ว่า บุคคลย่อมเสมอภาคกันในทางกฎหมาย การพัฒนาประชาธิปไตย ท่านประธานครับ อุปสรรคที่สำคัญที่สุดนะครับคือการที่ประชาชนในประเทศเห็นแก่ตัวบุคคลมากกว่าหลักการสำคัญของบ้านเมือง และอุปสรรคที่ยิ่งใหญ่ไปกว่านั้นคือการฝากความหวังไว้กับคน ๆ เดียวมากจนเกินไป ท่านประธานที่เคารพ ผมเองนั้นยังมีเวลามองการเมืองไปอีกยาวไกล ผมก็หวังนะครับว่าท่านประธานรัฐสภาจะทำหน้าที่เป็นตัวอย่างกับบ้านกับเมือง เราเคารพรัฐธรรมนูญ เราเคารพแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อตอบสนองต่อปัญหาของหลายต่อหลายคน

เพื่อตอบสนององค์หาของคน ๆ เดียว ประวัติศาสตร์ที่ชาวดุคเหล่านี้ พวกกระผมในฐานะ
 นักการเมืองย่อมไม่ได้ แต่เวลายังไม่มีโอกาส ในขณะที่วันนี้นักการเมืองอย่างผมมีโอกาสที่จะ
 จารีกประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ผมคงจะปล่อยไม่ได้ที่ได้ทราหวาง
 ความเห็นในชั้นกรรมาธิการ ยาย่าขออนุญาตอยู่ที่ประชุมแห่งนี้ซ่อมแซมประวัติศาสตร์
 หน้านี้ที่มันชาวดุค บอกต่อที่ประชุม บอกต่อประชาชนทั้งประเทศสะกรับว่าท่านประธานรัฐสภา
 ของกระผมมันเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ หรืออาจจะคิดไปไกลถึงขนาดที่ว่าหากมีการแก้ไข
 รัฐธรรมนูญฉบับนี้สำเร็จ ท่านประธานรัฐสภาท่านไว้ยึดติดกับตำแหน่ง ผมเองฝันไปเมื่อคืน
 นี้จะครีบบว่า วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ท่านประธาน วรณ ชันชื้อ จะลาออกจาก
 ตำแหน่ง เพราะท่านหวังที่จะคืนอำนาจนี้ไว้ให้กับที่ประชุมรัฐสภา เพื่อตอบสนองความต้องการ
 ที่เป็นเสียงเรียกร้องของสมาชิกส่วนใหญ่ เอาละครีบบ ถึงความฝันของผมยังไม่เป็นความจริง
 นั้นผมก็หวังจะครีบบว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมนี้ จะเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแท้ ไม่ใช่
 ฉบับเทียมที่มีเจตนาแอบแฝง ขอขอบพระคุณครีบบ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณทินวัฒน์ครีบบ

นายทินวัฒน์ มฤตพิทักษ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภา

ที่เคารพ กระผม ทินวัฒน์ มฤตพิทักษ์ กรุงเทพมหานคร พรรคพลังธรรมในฐานะกรรมาธิการ
 ซึ่งได้ขอสงวนความเห็นไว้เพื่ออภิปรายในวาระนี้ ผมเองมีความรู้สึกเกรงใจท่านประธาน
 รัฐสภาเป็นอย่างยิ่งเลยนะครีบบ ถ้าเมื่อ บอ้บั้งคับเปิดโอกาสให้เสนอฯ ทำให้มีบุคคลที่สามมานั่ง
 เป็นประธานแทนท่านประธานและรองประธานสภา กระผมจะเสนอเพราะว่ามันทำให้เรารู้สึก
 สบายใจที่จะได้อภิปรายโดยไม่ต้องกังวลถึงเรื่องว่าจะ กระทะกระทั่งหรือพลาดพิงหรือไม่
 มิฉะนั้นมันจะกลายเป็นว่าเสียดีสีกันต่อหน้าท่านประธานนะครีบบ ผมขอประทานโทษไว้ในที่นี้
 ด้วยถ้ามีลักษณะเช่นนั้นเล็กน้อยนิดหน่อยนะครีบบ คือผมเห็นว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้
 มาตรา 3.4 ไม่มีปัญหาอยู่แล้ว แต่แรกกำลังพูดกันในเรื่องของมาตราที่ 2 ในประเด็นของ
 ผลบังคับใช้ว่าจะบังคับใช้หลังจากที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือว่าจะบังคับเมื่อหลัง

เลือกตั้งครั้งต่อไป ซึ่งประเด็นนี้เราเอามาพูดกันเสียก่อนทั้ง ๆ ที่ประเด็นว่าด้วยประธานรัฐสภาจากประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้นก็ได้รับการยอมรับกันแล้วโดยปริยาย รวมทั้งข้อรังคับด้วยนะครับ ก็คือองคิษฐ์ข้อรังคับของสภาผู้แทนราษฎร คือว่าขณะนี้เรามาถึงประเด็นที่สำคัญที่สุดของชาติบ้านเมือง เราได้มาถึงยุคซึ่งประชาธิปไตยเบ่งบานเต็มที่ จะมองในแง่ของการพัฒนาทางการเมืองหรือบรรยากาศประชาธิปไตย หรือวัฒนธรรมทางการเมืองซึ่งในโลกสากลเขาปฏิบัติกันอยู่ก็ตาม กระผมคิดว่าประธานรัฐสภาก็ควรจะเริ่มผู้ที่มาจากผู้แทนราษฎรอย่างแน่นอน ขณะนี้เรามีนายกรัฐมนตรีมาจากผู้แทนราษฎรมีประธานสภาฯ ผู้แทนมาจากผู้แทนราษฎร แต่เรามีประธานรัฐสภามาจากบริษัท มันก็ชอบกอยู่ นะครับ มันเหมือนเรามีคาน้ำทำจากเหล็กขึ้นดีดีโดยช่างบางปะอิน แต่ว่าคาน้ำนั้นค้ำเป็นพลาสติกกันนะครับ มันไม่ล้มเหตุสมผล มันชอบกไม่รู้จักใช้ค้ำค้ำพูดอย่างไร ผมเองคิดว่าท่านประธานก็คงจะคิดเช่นเดียวกัน ท่านก็สรวนทำที่ไม่เคยแสดงออกว่าท่านน้อยยกน้อยใจ หรือว่าด้านเมื่อท่านถูกลดไปเป็นรองประธานแล้วจะเสียหน้าเสียเกียรติท่านไม่เคยแสดงเลย ตรงกันข้ามท่านกลับพูดเสมอ ผมได้ยินท่านพูดอย่างน้อยก็อ่านจากหนังสือพิมพ์นะครับสองสามครั้ง ว่าแล้วเต็มคิของรัฐสภา คือแล้วแต่ความเห็น ของสมาชิกผู้ทรงเกียรติในที่ประชุมนี้ ตัวท่านเองไม่เคยมีปัญหา นะครับ แต่ว่าสมาชิกผู้ทรงเกียรติบางท่านหรือกรรมการบางท่านคิดไปเองว่าท่านจะเสียหน้าเสียตา ซึ่งผมก็ไม่ทราบว่าคุณอื่นจะไปล่วงรู้จิตใจท่านได้อย่างไรนะครับ ตัวท่านเองยังรู้สึกเฉย ๆ แล้วคุณอื่นไปเดือดร้อนแทนได้คล้ายไร ก็แปลกเหมือนกันนะครับ ไม่ทราบว่ามีปัญหาอะไรสำหรับคนซึ่งคัดค้านในเรื่อง องค์กรประกาศอิฐรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ท่านเองพูดเสมอว่าท่านทำได้ทั้งนั้นนะ เป็นประธานวุฒิสภาก็เป็นได้ไม่ป็นก็ไม่ใช่ป็นไร แต่สมาชิกวุฒิสภาก็เลือกท่านประธานด้วยคะแนนเสียงเป็นส่วนใหญ่ แล้วท่านก็ปฏิบัติหน้าที่พยายามอย่างดีที่สุดนะครับ อาจจะม็ข้อบกพร่องบ้างในครั้งแรก ๆ แต่ก็ดีขึ้นอย่างรวดเร็วทันตาเห็น คือถ้าจะให้เป็นประธานรัฐสภาต่อไปก็เ็นได้ แต่ถ้าจะให้ท่านลงมาเป็นรองประธานผมก็คิดว่าท่านก็เป็นได้ นักบริหารระดับท่านนั้น เข้าใจดีว่าวิธีการปกครองนั้น วิธีการบริหารนั้น บางทีมีการกำหนด

เกษียณอายุไว้เมื่อ 60 ผู้บริหารบางท่านยังชิงลาออกก่อนเกษียณเพื่อจะให้คนที่อยู่ต้นตัมรอง
ขึ้นมาแทนที่ จะได้เลื่อน ๆ กันขึ้นมาทำหน้าที่ไม่ใช่ต้องอยู่ตรงนั้นจนกระทั่งหมดวาระ
ผมคิดว่าท่านเองก็คิดเช่นเดียวกัน เพียงแต่ว่าท่านไม่พูดออกมาเท่านั้นเอง แต่มีบางคน
บอกว่าแก่แล้วก็ไว้อย่างนั้น แล้วอีกหลังเลิกตั้งคือยังมีผลบังคับไว้ มีลักษณะมันยึดอีก
นะครับ ท่านเคยฟังเพลงยัยกิ๊กใช้ไหมครับ ของแวนนะครับ มันยึดกิ๊กนะครับ มันอะไว
ก็ไม่รู้ครับ จะแก่ก็ไม่แก่ จะแก่ก็แก่ได้เหมือนกันแต่อย่างเพิ่งใช้ มันไม่วายอุตุลูปหมตกก็เลย
รู้สึกมันกลัว ๆ กลัว ๆ เบื่อ ๆ อายาก ๆ ขอบกถนะครับ จะมองในแง่หลักการก็ต้องบังคับ
ใช้ทันที หลักกวนนะครับ ในเมื่อมันดีมันก็ต้องใช้เลย ผมว่าบอกว่าที่ฝรั่งเศสเขาไม่ได้เป็นญาติ
อะไวกับผมนะครับ บอกว่าคู่แข่งความสำเร็จที่สั้นที่สุดในโลกก็ต่อ จงลงมือทำเดี๋ยวนี้
เดอะเวิลด์ ซอร์เวตส ซักเซส ฟอรั่มูล่า อีส ชู ดู อีต นาว (The world's shortest
success formula is to do it now) นี่แปลแล้วนะครับ สภาที่เขาให้แปลด้วย
เพราะเมื่อมันดีใครควมดูแลก็ต้องทำหน้าที่ ไปรอทำมันละครับ รอไปแล้วอะไวเกิดขึ้นก็ไม่ทราบ
ในระหว่างที่ท่านรอคอยอยู่ท่านก็ต้องรอคอยด้วยความกระวนกระวายละครับ ระหว่างที่
ทำหน้าที่ไว้ ๆ อยู่แล้ววันนั้นวันนี้จะต้องพ้นจากตำแหน่งไปเป็นรองประธาน คนก็มองว่า
เมื่อไรท่านจะถึงวันนั้น ท่านเองก็ยึดอีกคนที่นั่งอยู่ในสภาก็ยึดอีก ลู่ว่านแก่เสร็จแล้วก็ไว้
เสียเลย แล้วท่านก็ไม่ได้ถือสาอะไร การเป็นประธานสภาหรือรองประธานหรือไม่ได้เป็น
มันก็เป็นสมมุติสัจจะนะครับ คือเป็นเรื่องสมมุติกันไว้ ซึ่งนักบริหารระดับสูงสุดอย่างท่านนี้
ท่านเข้าใจดี คนที่ต่ำกว่าท่านนี้ไม่เข้าใจ คิดแทนท่านไปเพราะว่าความคิดความอ่านยังไม่ทัน
ท่านนั่นเอง ผมขอเรียนว่าจะมองในแง่หลักการก็ต้องเป็นการใช้ทันที มองในแง่บุคคลหรือ
หน้าตาที่ผมยังคงคิดว่าท่านต้องรับลงจากประธานเป็นรองประธาน ปลอดภัยที่สุดนะครับ เพราะ
อะไวหรือครับ อันนี้ที่ผมกราบขอภัยท่านด้วยตั้งแต่ต้น

ประการแรก คือในแง่บุคคลนะครับ ท่านเองก็ไม่มีภารกิจเยอะ ท่านต้องลาออก
จากประธานบริษัทต่าง ๆ ตั้งเยอะแยะว่ากันว่าเนียประชุมจากการประชุมของท่านนั้นเนี่ยมัน

มากกว่าค่าเงินเดือนประธานสภาไม่รู้ว่าที่ร้อยเท่านั้นครับ อันนั้นข้อหนึ่ง

อันที่ 2 ท่านเองก็เข้าสมาชิกสภาไม่บ่อยได้ครับ เพราะว่าผู้แทนมีมากกว่าผู้สมัคร เวลาท่านเข้าร่วม ๆ ไปนี่คนก็ถูก 3-4 คน เพราะเวลาท่านที่ท่านขึ้นนี่วงล้อ ๆ นะครับ ขึ้นไม่ค่อยตรงเท่าไร มีคนถูก 3-4 คนบ่อย ๆ เพราะท่านไม่ได้เอ่ยชื่อ เพราะท่านจำยังไม่ได้ ซึ่งต้องใช้เวลานานกว่าจะทำได้ แต่ท่านรองประธาน ของผมนี่ คือท่านประธานบัญชีจะนำชื่อคนมาเล่นมากนะครับ ครั้งเดียวก็ได้แล้ว

ประการต่อไป คือท่านผมสังเกตว่าท่านฟัง ส.ส. พูดยาว ๆ นี่ท่านฟังไม่ค่อยได้ นะครับ ที่นี้ ส.ส. ต้องพูดยาวครับ ไม่เหมือนประชุมบริษัทนะครับ 15 นาทีก็ปิดประชุมได้ ฉะนั้นท่านจะต้องเจอการพูดยาว ๆ นี่อีกหลายเรื่องเลยในรอมสมัยประชุม เพราะฉะนั้นท่านเป็นรองประธานนี่ท่านจะมีความสุขกว่าเยอะ ท่านจะหลบไปข้างหลังก็ได้ ไปจับชามวลหรืออะไรมันก็ง่ายขึ้นนะครับ นี่ตรงนี้ทำพูดท่านเยอะเลยในแง่ส่วนตัว อีกส่วนหนึ่งก็เรื่องเล็กน้อยเท่านั้นเองนะครับ กระผมภาวนาเรียนแล้วว่าพูดต่อหน้าก็เหมือนกับเสียสัผู้หลักผู้ใหญ่ไม่ค่อยดี คือแม้ว่าท่านจะพูดไม่ชัดนะครับ ท่านจะพูดไม่ชัดก็ไม่ใช่อะไรภาคินิดหน่อย ท่านเพียงแค่พูดยาน ๆ แบบนี้เท่านั้นละครับท่านพูดได้ทีเดียวครับ ดีมากทีเดียว ดีกว่าที่เขาสื่อว่าไม่ตื่นนะครับ และอีกอย่างการพูดชัดก็ไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อนนะครับ พูดชัดดีกว่าพูดเร็ว พูดไม่ชัดยังดีกว่าพูดปากไม่ตื่นนะครับ ก่อนหน้านี้ก็ไม่มีใครวิพากษ์วิจารณ์ท่าน ทำไม่ถึงจะมีข่าวในเชิงกระแชนะกระแชนั่นแฉะ เพราะเหตุว่าท่านเป็นประธานสภาไม่สูงย่อมต้องลมแรง คำราชันนะครับ ท่านก็คงทราบเพราะฉะนั้นถ้าเพื่อท่านเป็นรองนี่มันก็จะดี มันสบายไม่ค่อยโดนอะไรครับ หลบไปได้นะครับ เพราะว่าประธานก็จะวิ่งไปเห็นไหมครับกระผมเรียนไปแล้วในแง่หลักการก็ใช่ ในแง่ส่วนตัวก็ใช่ กระผมก็เรียนด้วยความเกรงใจและเคารพท่านมากเลย กระผมขออนุญาตกลับมาพูดกับท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติผ่านท่านประธานที่กระผมเคารพว่า ขอความร่วมมือเถอะครับ วันนี่ก็เป็นเพียงวาระ 2 จะได้คะแนนก็ไม่ทราบนะครับ ออกจากนี้ให้สภานี้ได้ช่วยกันไว้ความกิตติคุณที่วิจารณ์ที่รอบคอบ

และใช้ความกล้าหาญได้ทำสิ่งที่พิเศษที่สุดครั้งหนึ่งให้กับสถาบันในการประชุมสมัยนี้ ซึ่งก็คือ
วันนี้และวันที่ 28 นะครับ โดยการไม่แยกว่าใครเป็นวุฒิสมาชิก ใครเป็น ส.ส.
ใครเป็นฝ่ายรัฐบาล และใครเป็นฝ่ายค้าน เราทั้งหมดเป็นสมาชิกรัฐสภาผู้ทรงเกียรติ ได้ช่วย
กันใช้ความกล้าหาญทำในสิ่งที่ถูกต้องและทำโดยทันที แม้สิ่งที่ท่านได้ทำกันในวันนี้จะ

เป็นความเสียสละยิ่งใหญ่ แต่กระผมคิดว่ายังเทียบไม่ได้กับวีรชน 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งได้
ใช้ทั้งชีวิตและเลือดเนื้อแลกกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งยิ่งใหญ่กว่ามากเลย เราเพียงเสียหน้า
เสียตาดิน ๆ หน่อย ๆ แต่ไม่ได้ทำให้เราเสียหายอะไรเลยนะครับ ตรงกันข้ามกลับจะได้ทำ
สิ่งที่มีประโยชน์อย่างยั่งยืนกับประเทศนี้ให้ลูกหลานได้บันทึกไว้ว่า สถาบันเป็นสภาที่ทรงเกียรติ
เป็นสภาของคนที่มีสมอง เป็นสภาของคนที่มีความดีรอบคอบและเป็นประชาธิปไตยเต็มตัว
นะครับ กระผมขอกราบเรียนเป็นประเด็นสุดท้ายว่า วันนี้เป็นวันแรกสำหรับเวลาที่เหลืออยู่
ในชีวิต ถ้ามันมีสิ่งดี ๆ แล้วทำไมไม่ทำเสียเดี๋ยวนี้ครับ ขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ ในประเด็นเดียวกันนี้ได้มีสมาชิกที่ขอ
แปรญัตติและสงวนคำแปรญัตติไว้ 35 ท่าน เพราะฉะนั้นผมจะขอถือโอกาสเชิญให้สมาชิกที่
แปรญัตติได้อภิปรายทุกท่านครับ เพราะว่าคำแปรญัตติกับคำสงวนความเห็นตรงทั้งหมดทุก
ถ้อยคำไม่มีผิดกันแม้แต่ตัวเดียวนะครับ ผมจะพิจารณาพร้อมกันได้ ผมขอเชิญคุณธำรงค์
แสงสุริยจันทร์ ครับ อยู่ในที่นั่งหรือเปล่าครับ เชิญครับ

นายธำรงค์ แสงสุริยจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม ธำรงค์ แสงสุริยจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรกรุงเทพมหานคร พรรคพลังธรรม กระผมรู้สึกว่ารัฐสภาของเวลานั้นได้ใช้เวลาในการ
อภิปรายหรือว่าการถกนี้ เรื่องของระยะเวลาที่พอสมควรซึ่งดีจนครบถ้วน แต่ถ้าผมอีกทีว่า
เราจะคุ้มกันหรือไม่หรือนะครับ เรากกกันตั้งนาน สิ่งที่เราได้ออกว่าดีมีประโยชน์มากมายนั้น
เราไม่สามารถจะนำมาปฏิบัติกันมาได้ ต้องรอไปอีกจนถึงการเลือกตั้งสมัยหน้าก็เป็นเรื่อง
ที่น่าเสียดายนะครับที่เราต้องเสียเวลาเหล่านี้ แทนที่จะได้ใช้เวลาเหล่านี้มันมาทำประโยชน์

ในสิ่งอื่น โดยเฉพาะอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่เรากำลังค้างในสภาวันนี้ เวลามือประชุมน้อย
อยู่แล้วนะครับ เมื่อสิ่งที่เราพูดนั้นไม่สามารถจะนำมาปฏิบัติได้ในขณะนี้ มองกลับไปดู
ถึงมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ในตอนสุดท้ายของมาตรานี้มันได้กล่าวไว้ว่านะครับ
เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ แต่ก็ปรากฏว่าเนื้อหา
ส่วนใหญ่ของรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขนี้ปรากฏว่ายังไม่ใช้ไม่ได้ในขณะนี้ กระผมคิดว่าก็ป่วยการ
หรือว่าเสียเวลาที่เราจะมาพูดกันในขณะนี้ เราไปพูดกันในอนาคตจะไม่ดีกว่าหรือนะครับ
กระผมคิดว่าเป็นอย่างนั้น กระผมก็ขอจบคำพูดเพียงสั้น ๆ แค่นี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณพีระพงษ์ ดนอมพงษ์พันธ์ ครับ

นายพีระพงษ์ ดนอมพงษ์พันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายพีระพงษ์ ดนอมพงษ์พันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
กรุงเทพฯ พรรคพลังธรรม ก็ได้มีการอภิปรายมาแล้วหลายท่านทั้งท่านกรรมธิการเสียงข้าง
น้อยและก็เพื่อนสมาชิก กระผมเองในฐานะผู้แปรญัตตินี้ กระผมเองในฐานะที่เห็นว่า
ระบอบประชาธิปไตยที่ท่านนี้จะนำชาติรอด ไม่ว่าจะประเทศอิสราเอลประเทศเล็ก ๆ
อยู่ท่ามกลางทะเลทราย อยู่ท่ามกลางอันตรายของกลุ่มประเทศซึ่งไม่เป็นมิตร ก็สามารถเอา
ประเทศรอดจนกระทั่งจวบกระทั่งทุกวันนี้ ไม่ว่าจะระบอบเศรษฐกิจของเขาจะสาหัสสากรรจ์
ขนาดไหน เขาก็อยู่รอดปลอดภัยมาได้ก็ด้วยความรักใคร่สามัคคี และมีประชาธิปไตยที่ท่าน
ท่านประธานที่เคารพ ไม่เพียงแต่ประเทศอิสราเอลเท่านั้นถอยหลังกลับไปจนถึงสงครามโลก
ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 1 ประเทศที่เอาชนะได้ในสงครามโลกนั้นก็ต่อประเทศที่มีประชาธิปไตยที่ท่าน
ไม่ว่าสหรัฐอเมริกาก็จะอย่างไร ถ้าชาติที่ระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบแล้ว วันนี้เรา
ก็คงจะไม่เห็นโลกอันโสมกอนแบบนี้ครับ ท่านประธานที่เคารพ ที่กระผมอยากจะทำให้เห็นว่าเป็น
เป็นระบบสากล กระผมเองนั้นภาคภูมิใจในท่านประธานรัฐสภาเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้ดำเนิน
ชีวิตส่วนตัวของท่าน ขอประทานอภัยที่ได้พูดถึงท่านในทรวงขณะนี้ ว่าท่านนั้นเป็นผู้ที่สมควร
เป็นตัวอย่างอย่างยิ่งในการประกอบธุรกิจต่าง ๆ จนกระทั่งสามารถประสบความสำเร็จในธุรกิจต่างๆ

และท่านได้เสียสละอย่างยิ่งใหญ่ในการที่จะมารับตำแหน่งประธาน วุฒิสภา และ ต้องควบ
 ประธานรัฐสภาในขณะนี้ ท่านประธานครับ การเสียสละของท่านนั้นขอไปด้วยเหตุผลข้อด้วยผล
 เพราะว่าเป็นองค์ที่ผ่านมาแล้ว ท่ามกลางที่ผ่านมาแล้ว เหลือแต่มีเปลว การทำประโยชน์
 ให้กับประเทศชาติ การทำประโยชน์ให้กับระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประเทศไทยคงอยู่ได้นั้น
 เป็นสิ่งที่สมควรแก่การสักการะและเคารพอย่างยิ่ง กระผมขอมอบให้แก่นท่านด้วยความจริงใจ
 ในประเด็นนี้ แต่สิ่งหนึ่งที่กระผมได้ทราบในการแบ่งผู้คิดของคณะกรรมการคัดลอก
 เวลา มักจะมีการอ้างถึงความกระทบกระเทือนของสถาบันกับสภาล่าง ของวุฒิสภากับสภา-
 ผู้แทนฯ หรือว่าของท่านประธานว่าเป็นการที่จะไม่ให้เกี่ยวกับคิดว่าเป็นการกระทบกระเทือนอะไร
 อย่างนั้น ซึ่งกระผมไม่เชื่อว่าท่านจะมีความเห็นและมีความคิดแม้สักนิดเดียว กระผมก็ไม่เชื่อ
 ว่า ท่านจะมีความคิดอย่างนี้ จะเห็นได้ว่าแม้ในการเลือกตั้งหลาย ๆ ครั้ง ท่านประธาน
 รัฐสภาเองก็เคยเป็นผู้ที่มีชื่อในการเสียสละมอบเงินไว้กับพรรคการเมืองที่ท่านเห็นว่าดี ที่ท่าน
 เห็นว่าชอบ ที่ท่านเห็นว่างาม ที่ในขณะนั้น ๆ ก็แสดงว่าท่านนั้นมองเห็นระบอบประชาธิปไตย
 ว่ามีความจำเป็นที่จะดำรงประเทศนี้ และทำให้ประเทศนี้ก้าวหน้าต่อไปได้ ท่านครับ
 เวลาสองมาตุกันว่า ตั้งแต่ปี 2521 มาจนถึงปี 2532 ที่ประเทศนี้ ระบอบเศรษฐกิจต่าง ๆ
 ดีขึ้นมากเพราะระบอบประชาธิปไตยของเรารุ่งเรืองขึ้นมาเรื่อย ๆ การค้าขายติดต่อกับฝรั่ง
 มั่งคั่ง ติดต่อกับญี่ปุ่น เจ๊กจีน สิงคโปร์ที่ไต้หวันก็แล้วแต่ จะเห็นได้ว่าเขาเชื่อมั่นในประเทศนี้
 ก็เพราะเห็นแนวคิดแนวทางของระบอบประชาธิปไตยของเราเจริญงอกงามขึ้น เพราะฉะนั้น
 ในวันนี้ผมคงจะไม่ใช้เวลามาก ๆ เพราะว่ายังมีผู้ที่อภิปรายอีกหลายท่าน ผมก็อยากจะ
 กราบเรียนท่านว่า เมื่อท่านได้เสียสละมาเบื้องต้นแล้วเหลืออยู่เพียงวันนี้ที่จะแสดงให้เห็นว่า
 การแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้นและมีโอกาสที่จะใช้ได้ในที่นั้น จะเป็นการเสียสละอย่างที่ท่าน
 ได้ทำมาแล้วในเบื้องต้นในขณะนี้ท่านมีโอกาสที่จะแสดงอีก ผมอยากจะทำให้ท่านวุฒิสภาหรือทาง
 ท่านสภาผู้แทนราษฎรทุก ๆ ท่านได้ช่วยกันใช้วิจารณญาณเห็นว่าจะบอบประชาธิปไตยนั้น
 แม้จะเร็วขึ้นเพียง 1 นาทีหรือครึ่งวินาทีนั้น ก็เป็นสิ่งสมควรจะทำให้เห็นว่าประเทศนี้นั้น

ต้องการระบอบประชาธิปไตย แล้วเราก็คงจะมีระบอบเศรษฐกิจที่จะรุ่งเรืองสามารถที่จะ
 ตั้งจำนวนถึง 54,55 ล้านคน ขอขอบพระคุณครับ ท่านประธานที่เคารพ

(นายชานี สักดิ์เศรษฐ์ ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : กรุณาอย่าแรงมือครับ กรุณาให้ทุก ๆ ท่านมีสิทธิ์ได้

อภิปรายนะครับ

นายชานี สักดิ์เศรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) :

ท่านประธานที่เคารพ ผมขอปรึกษาท่านประธานนิดเดียวครับ

ประธานรัฐสภา : ไม่เอาครับ ขอเชิญคุณธีระพันธ์ เพ็ชรสุวรรณครับ

นายธีระพันธ์ เพ็ชรสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชุมพร) : กราบเรียน

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม ธีระพันธ์ เพ็ชรสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 จังหวัดชุมพร พรรคเอกภาพ กระผมก็ได้แปรญัตติโดยขอตัดความในมาตรานี้เพื่อที่จะให้
 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมนี้ได้ประกาศใช้ในวันที่ได้ผ่านลงนามไป ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า
 ขณะนี้เราก็มีการหลงผิดใจกันและก็มีภาพโฆษณากันว่า ในด้านฝ่ายบริหารนั้น ประมุขทางฝ่าย
 บริหารคือ นายกรัฐมนตรีนั้นได้มาจากการเลือกตั้งแล้ว ซึ่งเมื่อเราดูด้วยคำคมกฎหมาย
 รัฐธรรมนูญ มาตรา 3 ก็จะเห็นว่าอำนาจอธิปไตยก็มาจากปวงชนชาวไทย แต่โดนเล่าทำไม
 ในทางฝ่ายนิติบัญญัติ บุคคลที่มาจากการเลือกตั้งคือประธานสภาผู้แทนราษฎรจึง-

มิได้มารับผิดชอบเป็นประมุขในทางฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งอันนี้ก็เป็นเรื่องที่สับสนกันในทางที่เรา
 เห็นกันอยู่ชัด ๆ ทำไมไม่ถือโอกาสนี้เป็นโอกาสเดียวเสียทีเดียวในขณะที่ว่า เราได้นายก-
 รัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งแล้ว เราก็ให้ประธานสภา ประธานรัฐสภาจากการเลือกตั้ง
 เสียด้วยเช่นกัน แต่เนื่องจากการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีนั้นเป็นการเลือกของสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎร มิได้บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่ว่าการที่จะให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็น
 ประธานรัฐสภานั้นจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญจึงได้มีโอกาสนี้ขึ้น กระผมคิดว่าวันนี้
 ก็เป็นการแสดงความจริงจังของพวกเราบรรดาสมาชิกรัฐสภาทั้งฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร และ

วุฒิสภา เพราะเวลานี้กันอยู่ทุกวันนี้เราก็ใช้จ่ายเงินภาษีอากรของราษฎร ถ้าอำนาจได้ก็เสียไปแล้ว เราก็ยกมือขึ้นเงินเดือนให้แก่พวกเรากันเองและบรรดาข้าราชการทั้งประเทศในทันทีทันทีที่ผ่านกฎหมาย อันนั้นก็เพราะเป็นผลประโยชน์ของเราโดยตรง เราก็ยกมือขึ้นเงินเดือนของเรากันเอง แต่ที่นี้ประโยชน์ของหลักการของรัฐธรรมนูญ หลักการซึ่งต้องการให้มีระบอบประชาธิปไตยเต็มใบ ต้องการจะให้ประธานรัฐสภามาจากประธานสภาผู้แทนราษฎรเราก็กลัวไว้ เพราะเราไม่ได้ผลประโยชน์โดยตรงหรืออย่างไร เพราะฉะนั้นผมคิดว่าความจริงใจของเรา เราก็ได้มุ่งเป็นตัวแทนของราษฎรซึ่งไม่รู้ว่าท่านวุฒิสมาชิกก็ ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ตีทุกท่านต่างก็เป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย เราก็ได้รับเงินเดือนกันทุกเดือนเป็นเงินภาษีอากรจากราษฎร ในสิ่งเหล่านั้นเราก็ต้องมาทำหน้าที่ที่จะแก้ไขในสิ่งใดที่ไม่ชอบธรรมเราก็แก้ไขมันชอบ การที่จะให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธาน รัฐสภานั้นก็นับว่าเป็นความถูกต้องชอบธรรมประการหนึ่ง ซึ่งมีคำกล่าวกันว่าไว้ว่า พึงสละทรัพย์สินเพื่อรักษาอวัยวะ พึงสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต พึงสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม ทำไมถึงได้กล่าวกันว่าอย่างนั้น ก็เพราะว่าถ้ามนุษย์เราเนี่ยยอมที่จะเอาชีวิตไว้เพื่อที่จะละทิ้งธรรมคือโลละทิ้ง ธรรมไปทำในสิ่งที่ชั่วเพื่อที่จะรักษาชีวิตตัวเอาไว้ได้แล้ว สังคมนี้อีกผู้ไม่ได้ เพราะฉะนั้นการที่เราจะต้องรักษาสิ่งที่ถูกต้องไว้ โดยที่เราจะต้องเสียสละนั้นในสิ่งที่รักษาสังคมนี้ไว้ สังคมนี้อะอยู่ได้ก็โดยทุกคนนี้รักษาความถูกต้อง ถ้าหากว่าเราทิ้งความถูกต้องเพื่อประโยชน์ของตัวเองแม้แต่น้อยก็ดี หรือละทิ้งความถูกต้องเพื่อความอยู่รอดของหมู่คณะของเราซึ่งมิใช่เป็นความชอบธรรมก็ดี มันก็จะนำไปสู่ความเลวร้ายอื่น ๆ ต่อ ๆ กันมาไม่มีสิ้นสุด เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเมื่อเราเห็นแล้วว่าระบอบประชาธิปไตยนั้นจะต้องได้มาจากตัวแทนของประชาชน เราก็ยอมรับว่าดีใจว่านายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งแล้วทำไมเราจะไม่ให้โลกนี้ได้มีการดีใจเสียอีกครึ่งหนึ่งว่า ประธานรัฐสภาจากการเลือกตั้งคือว่ามีประธานรัฐสภาจากประธานสภาผู้แทนราษฎร ทำไมจะต้องวิरोครับ การที่จะวิโรไปอีกจนกระทั่งถึงการเลือกตั้งทั่วไปในสมัยหน้านั้น ท่านแน่ใจหรือว่าจะได้มีการปฏิบัติกันไปถึงเลือกตั้งสมัยหน้านั้นจริง

จะมีการเลือกตั้งหรือเปล่าในสมัยหน้า ก็เป็นอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนทั้งนั้น เพราะเราที่นับถือศาสนาพุทธทุกคนก็ทราบดีแล้ว สิ่งที่ไม่แน่นอนนั้นคือความแน่นอน เพราะฉะนั้นเราจะฝากความหวังไว้กับความไม่แน่นอนคืออนาคตได้อย่างไร เราไม่ควรจะทำให้มันปรากฏเสียตั้งแต่ขณะนี้ ทำปัจจุบันให้ดีแล้วอนาคตมันจะดี แต่เวลานี้เราไม่ได้ทำปัจจุบันให้ดี เรามันน่าจะรอให้อนาคตมันดี มันจะดีได้อย่างไร เราจะต้องทำปัจจุบันนี้ให้ดีกว่า อนาคตมันถึงจะดี ผมก็ขอทราบบเรียนว่าเราทำปัจจุบันให้ดีก็คือ เราก็ไม่ควรจะไปฝากความหวังไว้กับอนาคต กระผมก็เชื่อว่าการที่เราจะแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญวันนี้ ก็ยังมีการคงบททำนองบทเฉพาะกาลรูปปฏิบัตินั้น ก็เป็นการประวิงความชอบธรรม การประวิงความชอบธรรมนั้นก็คือความไม่ชอบธรรม ซึ่งกระผมก็เห็นว่ามีส่วนกฎหมายอยู่ว่า การประวิงความชอบธรรมนั้นก็คือความไม่ชอบธรรมประการหนึ่ง เพราะฉะนั้นการรื้อไปก็คือความไม่ชอบธรรม กระผมจึงขอสงวนความเห็นในการแปรญัตติดังที่ได้ปรากฏอยู่ในรายงานของคณะกรรมการฯ ซึ่งกระผมก็ยังขอยืนยันความเห็นเดิมทุกประการครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณจรัส พัวช่วย ครับ อยู่ไหมครับ คุณจรัส พัวช่วย ครับ อยู่ไหมครับ

(นายจรัส พัวช่วย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายชานี สักดิเศรษฐ์ (นครศรีธรรมราช) : ผมขอปรึกษาครับท่านประธาน

ประธานรัฐสภา : ไม่รับปรึกษาครับ กรุณาย้ายเบียดเบียดโอกาสของเพื่อนสมาชิกของท่านที่จะอภิปรายนะครับ ท่านได้อภิปรายแล้วว่าท่านควรจะให้สิทธิแก่เพื่อนสมาชิกของท่านได้อภิปรายเท่า ๆ กันกับท่านนะครับ กรุณานั่งลงครับ กรุณานั่งลง ถ้าคุณจรัสไม่อยู่ ขอเชิญคุณจตุติ ไกรฤกษ์ ครับ

นายจตุติ ไกรฤกษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิษณุโลก) : ทราบบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม จตุติ ไกรฤกษ์ พรรคประชาชนไทย จากจังหวัดพิษณุโลก กระผมยังคิดใจในเรื่องของการมีผลบังคับใช้ของการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพราะสิ่งหนึ่ง

ซึ่งผมเป็นห่วงและวิตกเพราะผมได้ฟังเหตุผลของทั้งสองผู้คัดค้าน และผู้ที่สนับสนุนว่า การจะให้ให้มีผลบังคับใช้หลังจากการเลือกตั้งนั้นเป็นอย่างไร และผู้ใดต้องการให้มีผลบังคับใช้ หลังจากมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว กระผมคิดว่าเหตุผลต่าง ๆ นั้นเป็นสิ่งที่ น่าฟัง แต่เหตุที่ว่าจะต้องเลื่อนออกไปอีก 3 ปี 4 ปีนั้น กระผมคิดว่าเหตุผลนั้นฟังไม่ขึ้น สาเหตุเนื่องจากจริง ๆ แล้วถ้าเราจะมาผูกพันรัฐธรรมนูญฉบับนี้ร่างขึ้นมา และฉบับแรกนั้น ที่เราได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อปี พ.ศ. 2475 ขณะนั้น เราก็น่าที่จะภูมิใจว่ารัฐธรรมนูญที่เราได้รับพระราชทาน จากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น มีพระราชประสงค์ไว้แล้วที่ท่านมัลยาหะหิตดิไวว่า "ข้าพเจ้ามีความเต็มใจที่จะสละอำนาจอันเป็นของข้าพเจ้าอยู่แต่เดิมให้แก่ราษฎรโดยทั่วไป! แต่ข้าพเจ้าไม่ยินยอมยกอำนาจทั้งหลายของข้าพเจ้าให้แก่ผู้ใดคณะใดโดยเฉพาะ เพื่อใช้อำนาจนั้นโดย สิทธิขาดและโดยไม่มีเสียงอันแท้จริงของประชาราษฎร" เหตุผลที่เราได้ฟังกันวันนี้ส่วนมาก มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งก็ต้องรับฟังเสียงจากประชาชนด้วยกันทั้งนั้น และพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ได้มีพระราชประสงค์อยู่ แล้วว่า ไม่ยอมมอบอำนาจสิทธิ ขาดของท่านที่มีอยู่แต่เดิมให้กับบุคคลใดคณะใด แต่สิ่งที่เรากำลังทำขณะนี้ถ้าแก้ไขต่อไปอีก 3 ปี กระผมมองเป็นว่าเราพยายามทำให้กับ กลุ่มหนึ่ง-กลุ่มใด หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะ เรายอมที่จะทิ้งหลักการสืบทอดพระราชประสงค์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ท่านประธานกรรมาธิการ เห็นแล้วว่าเหตุผลนั้นที่ว่าสถานการณ์ เหล่านี้ยังไม่เหมาะสม คนเวลานั้นพยายามจะหาเหตุผลมาอ้างเปลี่ยนแปลงอย่างไรมันก็เปลี่ยน ไม่ได้ เพราะเนื้อแท้และ ข้อเท็จจริงนั้นมันมีอยู่ กระผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานไว้ว่า สภาแห่งนี้เป็นสภาที่มีเหตุผล ท่านสมาชิกไม่ว่าจะเป็นฝ่ายวุฒิสภา หรือว่าสมาชิกสภา-ผู้แทนราษฎรทุกคนรับฟังเหตุผล และเอาเหตุผลนั้นมาอ้างเพื่อชกและหักล้างกันอย่าลืมนะครับ รัฐสภาแห่งนี้มีพระบรมรูป รัชกาลที่ 7 สมาชิกทุกท่านไปกราบไหว้เคารพบูชา แต่เราจะเคารพบูชาเฉพาะพระรูปท่านเท่านั้นหรือ แล้วพระราชประสงค์ท่านตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475

สมาชิกสภาแห่งนี้ล้มกันแล้วหรือ กระทบอยากจะทำกับเรียนเท่านั้น ประธานว่าสมาชิกทุกท่านนั้น ได้ปฏิญาณตนไว้ว่าจะทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดถือหลักการ ยึดถือประโยชน์ของคนส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของคนส่วนตัวและคณะ ด้วยสำนึกนี้กระผมคิดว่าในที่นี้จะต้องแสดงความดีความอ่านและเหตุผลว่า กระผมไม่เห็นด้วยเลยที่จะให้มีการคอยไปอีก 3 ปี จนกว่าจะให้ผลบังคับใช้ กระผมเห็นด้วยกับผู้ที่เสนอว่าควรที่จะให้มีการบังคับใช้หลังจากมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพราะการที่จะเอาเหตุผลหลักฐานต่าง ๆ มาอ้างนั้น โดยอ้างหลักการอ้างวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ นั้นมันขัดต่อหลักความจริงซึ่งมันมีอยู่ด้วยสาเหตุนี้ กระผมจึงขอสรุปว่ากระผมนั้นอยากที่จะให้มีการประกาศใช้ การแก้กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ให้มีผลหลังจากที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณจตุพร กุวานนท์

นายจตุพร กุวานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปทุมธานี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม จตุพร กุวานนท์ ส.ส. ปทุมธานี ประชากรไทย ก่อนที่กระผมจะชี้แจงถึงเหตุผลที่กระผมขอแปรญัตตินั้น กระผมขอกราบเรียนต่อท่านประธานว่า กระผมมิได้มีอคติต่อท่านประธานแต่ประการใด เพราะว่าเรื่องนี้มันมีความผูกพันอยู่กับท่านประธานอยู่ด้วย กระผมขอกราบเรียนด้วยความสัตย์จริงว่า โดยสภาพการมีที่ผ่านมานั้นกระผมยอมรับว่าสำหรับท่านประธานนั้นท่านจะเป็นประธานรัฐสภาที่ดีได้ และนอกจากท่านจะเป็นประธานรัฐสภาที่ดีได้ แม้แต่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีท่านก็อาจจะเป็นได้ เพราะว่าท่านมีพลังกำลังที่แข็งแรง ท่านสามารถ จะฟันต้นสนได้ตั้ง 12 ต้น ท่านฟันต้นสนในจังหวัด ของกระผมซึ่งอยู่ในเขตของกระผม แล้วท่านก็มีพรหมทุกอย่าง เพราะฉะนั้นสิ่งที่กระผมจะพูดวันนี้ก็คือว่ากระผมจะพูดในเรื่องหลักการ และท่านประธานเองท่านก็เป็นนักกฎหมาย ท่านประธานครับ กระผมอยากจะทำเรียนท่านประธานนะครับว่าสำหรับกฎหมายในเมืองไทยนั้นเราเคยมีแผล มีแผลที่เป็นบาดแผลที่ลึกมาจากกระทั่งรัชสมัยนั้นะครับ และเป็นบาดแผลที่มีต้นจันทน์จนยากแก้แล้วกันเหลือเกิน ท่านประธานคงจำได้ณะครับว่า ในสมัยที่เอ็งสงครามโลกครั้งที่แล้วมานั้น

ได้มีการจับอาชญากรรมสงครามกันขึ้นในประเทศต่าง ๆ ประเทศไทยเราเองก็ออกกฎหมาย
 อาชญากรรมสงครามเหมือนกัน แต่การออกกฎหมายของเราในครั้งนี้นั้นจะเป็นด้วยความไม่รู้
 หรือด้วยความจงใจก็ตามเกิด ผลของกฎหมายเมื่อออกมาแล้วกลายเป็นว่ากฎหมายนั้น
 ใช้บังคับไม่ได้ เพราะกฎหมายนั้นย้อนหลังใช้บังคับไม่ได้ อันนี้ละครับเป็นบาดแผลที่จารึกอยู่
 ในกฎหมายเมืองไทย ในต่างประเทศเขาบอกว่าคนไทยนั้น ไชยสี วัลลภ (Siamese talk)
 เชื้อถือไม่ได้ แต่เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วท่านประธานครับ เมื่อกฎหมายบังคับย้อนหลังไม่ได้
 โดยหลักนิติธรรมและหลักนิติศาสตร์โดยความเป็นธรรมแล้ว กฎหมายที่ออกมาถึงจะต้องใช้
 บังคับในขณะนั้น ไม่ใช่จะต้องทอดเวลา ถ่วงเวลาไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง
 ท่านประธานที่เคารพ การแก้รัฐธรรมนูญในครั้งนี้ การที่เราต้องการให้ประธานสภาผู้แทน
 ราษฎรมาเป็นประธานรัฐสภานั้น ถ้ากระผมจะออกความเห็นลงในฐานะกระผมเป็น ส.ส.
 คนไทย ทุกฝ่ายอาจจะไม่เชื่อ ทุกฝ่ายอาจจะไม่ฟัง แต่กระผมจำเป็นต้องอยากจะต้อง
 ยกคำของนักทฤษฎีการเมืองที่มีชื่อเสียงรับรองกันไปทั่วโลก แม้แต่ในแง่ไทยเองนะครับ
 ผู้ทรงอำนาจทั้งหลายยังเอาทฤษฎีนั้นมาใช้ในบ้านเมืองในเมืองนี้หลายครั้งหลายคราว่า ท่านผู้
 นั้นคือ คาสิโอ มาลาปาเต นักทฤษฎีการเมืองชาวอิตาลีท่านได้เขียนชี้ชัดไว้บอกว่า
 รัฐธรรมนูญนั้นไม่จำเป็นจะต้องเป็นประชาธิปไตย แต่ประชาธิปไตยนั้นจะต้องมีรัฐธรรมนูญ
 และรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องเป็นรัฐธรรมนูญที่มีอำนาจปวงชนมาจากประชาชน และเป็นของ
 ประชาชน และจะต้องประกันในสิทธิเสมอภาคของประชาชนด้วย เพราะฉะนั้นอันนี้ละครับ
 ท่านประธาน การที่เรามารีวิวกันในวันนี้ให้แก่อำนาจรัฐธรรมนูญนั้น กระผมว่าถูกต้องตาม
 ทฤษฎีการเมืองทุกประเทศทุกฉบับ แต่ท่านประธานครับ อย่างที่กระผมได้เคยอภิปรายไปใน
 วาระแรกไปแล้วว่า ประชาธิปไตยเมืองไทยในสมัยอาถรรพณ์มีอำภัพ กระผมได้เคยยก
 ตัวอย่างคำพูดของท่านอดีตนักการเมืองท่านหนึ่งมาแล้ว กระผมอยากจะเรียนอย่างนี้ -
 นะครับว่า เหตุที่ประชาธิปไตยเมืองไทยเราไม่เจริญ ไม่สามารถจะก้าวไปเท่าที่ควรได้นั้น
 เพราะอะไรครับท่านประธาน ประชาธิปไตยนั้นสำคัญหัวใจสำคัญของประชาธิปไตยนั้นคือ ความ

อ่อนแอของคน ท่านประธานครับ หลายยุคหลายสมัยที่ผ่านมา 60 กว่าปีก็จะ 60 ปีแล้วที่ว่าเป็นประชาธิปไตยยังคงมีอยู่ครับ ภาพแห่งความสามัคคีในยามที่ดิฉัน ในความที่ไม่ต้องการให้ประชาชนในประเทศนี้เป็นประชาธิปไตย พยายามที่จะให้ประเทศนี้ค่อยหลังค้อยหลังไปไม่เป็นประชาธิปไตย เพราะถ้าประเทศนี้เป็นประชาธิปไตยเมื่อใดแล้ว หรือว่าคนในประเทศนี้ส่วนใหญ่มีความเป็นประชาธิปไตย การที่จะจกนวยอำนาจที่จะครอบครองมันทำได้ยาก ท่านประธานคงทราบนะครับว่า เผด็จการทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นเผด็จการในรูปแบบไหนก็ตาม เขาจะสร้างปีศาจการเมืองขึ้นมา ๒ ตัว ซึ่งปีศาจนี้ละครับเป็นปีศาจการเมืองที่สำคัญอย่างยิ่ง เป็นปีศาจที่ทำลายประชาธิปไตยเมื่อไทยทดลองมา ปีศาจตัวแรกก็คือปีศาจแห่งความหวาดระแวง เขาจะสร้างความหวาดระแวงไว้ให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนชาวไทย ในหมู่นักการเมืองว่า ประเทศไทยและแผ่นดินนี้ผู้ที่จะมีบริหารประเทศได้นั้นจะต้องมี ขุมกำลังจะต้องมี ขุมกำลังหนุนหลังอยู่ บุคคลธรรมดาฉันไม่สามารถจะบริหารประเทศชาติต่อไปได้ และในหมู่การเมืองก็เช่นเดียวกัน เขาพยายามที่จะสร้างให้เกิดความแตกแยกทำลายสถาบันรัฐสภาให้มีความแตกออกไป ให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความหวาดระแวงว่าสภาเมืองไทยนั้นเป็นสภาที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมหรือไม่ เขาพยายามปล่อยการทำลายตลอดเวลา อันนี้คือปีศาจที่สร้างความหวาดระแวง และเมื่อปีศาจแห่งความหวาดระแวงได้สำเริงไปแล้ว ปีศาจสำคัญที่สุดก็คือว่า การสร้างปีศาจแห่งความกลัวให้เกิดขึ้นในหมู่พี่น้องประชาชนชาวไทย โดยจะเกิดความรู้สึกที่ว่าถ้าฉันปล่อยให้มีการเมืองขณะนั้น หรือผู้บริหารประเทศในขณะนั้นบริหารประเทศชาติต่อไปแล้ว บ้านเมืองจะล่มจะจมจะถึงวาระพิบัติ ประชาชนก็เกิดความตื่นกลัว และเมื่อประชาชนเกิดความตื่นกลัวแล้วเขาทำอย่างไรครับ ก็เป็นโอกาสของเขาที่เป็นโอกาสที่จะเข้ามาโจมตีทำลายประชาธิปไตยลงไป เพราะฉะนั้นฉันนี่ละครับท่านประธานที่เคารพ กระผมเชื่ออย่างเหลือเกินว่า แม้ว่าการแก้รัฐธรรมนูญในครั้งนี้เรื่องบทเฉพาะกาลนั้นมันอาจจะไม่สำเร็จไป แต่กระผมยังมั่นใจจะครบว่ารัฐธรรมนูญในการแก้ในครั้งนี้มันจะต้องผ่านในวาระ ๓ ที่จะมาถึงอีกไม่นานนั้น กระผมอยากจะถูกเหมือนกับครับว่า

National Assembly Library

เพื่อจะได้บอกลูกบอกหลานบอกเหลนบอกโหลนของผมต่อไปว่า ถ้าใครบ้างครับใน รัฐสภาแห่งนี้ ที่ไม่ต้องการความเป็นประชาธิปไตย ท่านประธานที่เคารพพระผมได้กราบเรียนแล้วว่า กระผมเคารพในตัวท่านประธาน แต่ว่าด้วยความจำเป็นด้วยหลักการแล้วกระผมว่าเราจะไม่รออะไรอยู่ละครับ บทเฉพาะกาลเราจะทำไว้ทำไม บทเฉพาะกาลนี่นะครับมันเป็นเหมือนเมงดาที่เกาะกุมประชาธิปไตยตลอดมา แม้แต่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวผู้ พระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่อาณาประชาราษฎร์ พระองค์ท่านยังทรงตำหนิพระองค์ท่านยังเคยทวงทักท้วงถึงเรื่องบทเฉพาะกาลว่า เมื่อจะประกาศใช้แล้วไม่จำเป็นต้องมาชี้ให้ มีบทเฉพาะกาล เพราะฉะนั้นในสุดท้ายนี้กระผมก็หวังเป็นอย่างยิ่งใครจะ ขอวิงวอนนะครับต่อท่านประธานและต่อท่านสมาชิกรัฐสภาทั้งรัฐสภานี้ บัดนี้เราจะสร้างความหวังใหม่กันได้นะครับ เราพร้อมที่จะสละอคติ เราพร้อมที่จะสละความเห็นแก่ตัวเพื่อสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในรัฐสภาแห่งนี้ ขอขอบคุณครับท่านประธาน

นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม กรรมาธิการ ก่อนอื่นผมขอเรียนอธิบายชี้แจงในฐานะกรรมาธิการบ้างเล็กน้อยเพื่อ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อกัน เมื่อสักครู่นี้กรรมาธิการท่านหนึ่งคือท่านวีระ ผมขอย่อยนามท่านบอกกรรมาธิการนั้นได้คำนึงถึงสภาพการณ์ขณะนี้ไม่เหมาะสม แล้วก็พูดไปถึงกองทัพ แล้วก็พูดไปถึงตัวบุคคลไม่เหมาะสม ในนามของคณะกรรมาธิการขอกราบเรียนว่า คณะกรรมาธิการมิได้พูดเจาะจงไปถึงเรื่องดังกล่าว แต่เราพูดถึงหลักการเป้าหมายวัตถุประสงค์ ว่าเราต้องการหรือไม่ที่จะให้มีประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา แล้วเราก็ให้เหตุผลรวม ๆ กันว่า ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ ความถูกต้อง ถูกต้องในที่นี้หมายความว่าถึง ถูกต้องในฐานะที่เราเป็นคนไทยด้วยกัน ต้องคำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอันลึกซึ้งในประชาธิปไตยแบบไทยแท้ ๆ อย่าไปยกเอาต่างประเทศว่าทำไมเขาทำได้ ประกาศวันนี้ พรุ่งนี้เป็นอย่างนั้นก็เปลี่ยนไปอย่างนั้น อันนั้นมันต่างประเทศครับ เพราะฉะนั้นผมขอกราบเรียนท่านประธานว่า คณะกรรมาธิการนั้นได้พิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงประชาธิปไตย

นั้น ขอให้คำนึงถึงชนบวรมณเฑียรประเพณีวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงโดยสายเลือดของไทย ที่เรามีมาเป็นเวลานานแล้ว เราจึงสามารถรักษาเอกราชและความเป็นไทยได้จนกระทั่งบัดนี้ เราไม่ได้เอาอย่างใครที่ไหน แม้แต่ต่างประเทศเราก็ไม่ได้ลอกเอาอย่างเขา เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายนั้น ถ้าจะให้มันคงจะให้ถาวรบัวไม่ให้ช้ำน้ำไม่ให้ขุ่นไม่หักพร้าด้วยเขมือแล้ว เราก็ต้องคำนึงถึงความเป็นไทย

ประการต่อมา ในการเปลี่ยนแปลงประชาธิปไตยนั้นเราก็พูดกันอยู่ว่า เราจะไปเอาอย่างระเทศนั้นประเทศนี้เขาไม่ได้ ถ้าเอาอย่างกันได้เหมือนไม่รักสินค้าในห้างสรรพสินค้าเราก็สามารถไปซื้อकिंगเอาประชาธิปไตยมาได้ แต่ประชาธิปไตยไม่ใช่เป็นเช่นนั้น มันเป็นความรู้สึกในสายเลือดที่เราจะยอมรับกันหรือไม่ ถ้าเราสามารถไปซื้อकिंगได้เราก็ประกาศว่า 7 วันเราจะเปลี่ยนแปลงประชาธิปไตยแบบอังกฤษเสียเลยก็ได้ไหม มันก็ทำไม่ได้ ประกาศนะประกาศได้แต่เปลี่ยนแปลงนั้นมันเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นอันนี้มันเรื่องสำคัญที่เราต้องยอมรับในความเป็นจริงธาตุแท้ของเราว่า ในการเปลี่ยนแปลงอะไรของเรากตามันมันต้องเป็นเอกลักษณ์ของไทยเราครับ

ประการต่อมาเราก็พูดถึงว่าในการที่จะทำงานกันต่อไปนั้น เรายอมรับใหม่ว่าเราต้องมี 2 สภา อดีตเรามี 2 สภาเรื่อยมาทำงานด้วยดีกันเรื่อยมา ประคับประคองชาติบ้านเมืองด้วยดีกันเรื่อยมา และในอนาคตก็จะต้องมี 2 สภาอีกต่อไป จะช้าจะนานอย่างไรจะต้องมี 2 สภาอีกต่อไป ในการที่จะเปลี่ยนแปลงฉบับพลันทันทีมันต้องคำนึงถึงว่าเราจะทำงานรัฐสภาโดยระบบ 2 สภากันอีกหรือไม่ ถ้าเราทำ เราก็ทำชนิดที่บัวไม่ให้ช้ำน้ำไม่ให้ขุ่นมองหน้ากันได้ ปรึกษาหารือกันได้ฉันที่เราเป็นคนไทยด้วยกัน สิ่งเหล่านี้รัฐสภาเราก็ดำเนินการวิวัฒนาการไปด้วยดี และเมื่อเราเปลี่ยนแปลงไปอย่างนั้นแล้วอนาคตเราก็จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ดีค่อย ๆ ก้าวต่อไปอีกเรื่อย ๆ ตามที่เราหวัง คามที่ท่าหน้าสมชกก็ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงว่าทำไม่ถึงไม่เปลี่ยนแปลงอย่างนั้น ไม่เปลี่ยนแปลงอย่างนี้ อันนี้เป็นขั้นพื้นฐานครับ เมื่อเป็นการยอมรับกันแล้วเราก็จะเปลี่ยนแปลงขั้นต่อไป

อีกประการหนึ่งเราก็พูดกัน ยกตัวอย่างว่าการที่รัฐธรรมนูญฉบับปี 2521 อยู่มาได้เป็นเวลาถึง 11 ปีนั้น ก็อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงเมื่อ 2522 มีบทเฉพาะกาล บทเฉพาะกาลนี้ก็คล้าย ๆ กับที่เรากำลังพิจารณาขณะนี้และครั้น คือบทเฉพาะกาลว่าถ้าประกาศ 2528 มาแล้ว มีบทเฉพาะกาลหลังจาก 4 ปีแล้ว การประชุมระหว่างวุฒิสมาชิกกับสมาชิกผู้แทนราษฎรนั้น 1,2,3,4,5 หรืองานบางอย่างนั้นก็ลุดไป ๆ ลุดไปขึ้นก็หมายความว่าทาง วุฒิสมาชิกพร้อมแล้วที่จะมอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับรัฐสภานั้นให้สภาผู้แทนราษฎร เมื่อเราทำค่อยเป็นค่อยไปแล้วผลกระทบบ้างไหม ไม่มีเลยแทบจะไม่มีเลยวุฒิสภาอะไรในเรื่องนี้เลยที่เราเปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้นมันก็อยู่ที่งานการเมืองอยู่ที่กลุ่บอยู่ อยู่ที่วิธีการอันแบบขลุวเราทำแบบไทย ๆ ไม่มีที่เอาจรวดมาถึงกันยากันไปงแล้วก็คล้ายกันไปข้างหนึ่ง การที่ทำอย่างที่ว่ามานี้ทำให้มีผลใช้บังคับเมื่อมีการเลือกตั้งคราวหน้า เลือกตั้งคราวหน้ามันไม่มีว่าจะเมื่อไร บางท่านก็คิดไว้ 2 ปี การเลือกตั้งคราวหน้าอาจจะ 1 ปีก็ได้ อาจจะ 6 เดือนก็ได้ อาจจะเมื่อไรก็ได้ เพราะฉะนั้นความหวังทุกคนไม่มีผลกระทบบทกระเทือนต่อกันนะครึบ และเกี่ยวกับตัวบุคคลเราก็ไม่ได้พูดถึงเลยนะครึบว่า ใครเหมาะสมไม่เหมาะสม ใครจะเตรียมตัวหรือไม่ก็ไม่มีการพูดอะไรกัน ครรเวลาที่เราพูดว่าทำอย่างไรจึงจะให้รัฐสภาของเรามีความมั่นคง และทำให้สภานั้นมีการเปลี่ยนแปลงในด้านการบริหารการพัฒนาจนให้สภาหรือรัฐสภานั้นมีความเข้มแข็ง มีทั้งบุคคลากร มีทั้งบุคคล มีทั้งทุกสิ่งทุกอย่างนั้นให้มันสมคักดีครึบของรัฐสภาของเรา เพราะในอดีตมานั้นผู้แทนราษฎรมักจะน้อยใจว่าเราจะเสนออะไรไปในด้านพัฒนารัฐสภาแล้วจะต้องผ่านประธานรัฐสภา ซึ่งมันก็จะไม่ค่อยเห็นด้วยเท่าที่ควร แต่สิ่งนี้นั้นเราก็สามารถที่จะรอดได้ แล้วก็เชื่อว่าในฐานะที่ท่านประธานรัฐสภาปัจจุบันนี้ท่านเป็นนักบริหารแล้ว สิ่งที่จะให้การบริหารรัฐสภานี้มีความเจริญรุ่งเรืองในด้านบริหารนั้นเราไม่มีความหวังใยะไรเลย เชื่อว่าท่านก็จะต้องให้มีการพัฒนาในด้านการบริหารงานบริหารต่อไป สำหรับด้านการเมืองนั้นเราก็มีความหวังว่า ถ้าหากเปลี่ยนแปลงโดยวิธีบทเฉพาะกาลหลังจากการเลือกตั้งแล้ว งานการเมืองด้านประชาธิปไตยนั้นเราจะเจริญจะพัฒนา และโดยชนิดที่ว่า

ไม่มีการขัดแย้ง ทุกฝ่ายก็พอใจ ใครจะมากเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาซึ่งในคราวหนึ่งนั้นท่านก็รู้แล้วว่ารัฐธรรมนูญนั้นเขียนไว้ว่าอย่างไร ท่านก็พร้อมแล้ว เพราะฉะนั้นในด้านจิตใจเราจะไม่มีการกระทบกัน เพราะฉะนั้นการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนั้นเป็นประวัติศาสตร์ที่จะสร้างน้ำใจต่อกันของคนไทยทั้งชาติไม่ใช่ได้มาด้วยสายเลือด ได้มาเพราะเรารู้ว่าเป็นพี่น้องกัน ได้เพราะเราเป็นคนไทยด้วยกัน เราอยากจะทำนายประชาธิปไตยให้มั่นคงถาวรแล้วทุกคนมาร่วมมือหลักประชาธิปไตยด้วยกันด้วยความพร้อมพร้อม ด้วยความมีน้ำใจน้ำใจ และด้วยความสมัคคีสามัคคีกัน ประชาธิปไตยของไทยเรานั้นจะมั่นคงนานต่อไปในอนาคตของคุณมากครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณประวิทย์ อุตตะโมตครับ อยู่ในหมครับ

(นายประวิทย์ อุตตะโมต ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ประธานรัฐสภา : ถ้าไม่อยู่ เชิญคุณชัชวาลย์ ชมภูแดง ครับ

นายชัชวาลย์ ชมภูแดง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ชัชวาลย์ ชมภูแดง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดร้อยเอ็ด พรรคพลังสังคมประชาธิปไตย ด้วยความเคารพต่อท่านประธานด้วยความจริงใจ ในฐานะผู้ที่เคารพต่อวัฒนธรรมและประเพณีไทยอย่างแท้จริง กระผมอยากที่จะขอกราบเรียนว่าพวกเราวันนี้ได้มาพูดกันถึงอนาคตของประชาธิปไตยบ้านเรา ประชาธิปไตยของเรานั้นจะพัฒนาได้หรือจะว่ายืนหรือย่อท้ออยู่กับที่นั่นมันก็ขึ้นอยู่กับจิตใจของพวกเราที่อยู่ในรัฐสภาแห่งนี้ทุกคน กระผมเองก็เรียนมาจากสถาบันเดียวกับท่านประธานรัฐสภา ซึ่งวันแห่งนั้นได้ปลุกสำนึกจิตใจและปลุกฝังจิตใจที่เป็นนักประชาธิปไตยให้แก่พวกเรา พวกเราทุกคนนั้นจะเป็นคนที่เคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยทั่วไป เราเองตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่า สิ่งใดก็ตามที่เป็นสิ่งที่จะฝ่าฝืนกติกาของประชาธิปไตยนั้น พวกเราจากรู้การศึกษาแห่งนั้นเราอดทนไม่ได้ ท่านประธานที่เคารพครับ ระบอบประชาธิปไตยนั้นเป็นสิ่งที่ไปคนละธรรมชาติของมนุษย์ นักปรัชญาหลายคนทั้งในอดีต และปัจจุบันก็ได้เลือกสรรมาแล้วว่า ระบอบการปกครองที่จะสอดคล้องกับพฤติกรรม และธรรมชาติของมนุษย์งามมากที่สุดคือ

ระบบประชาธิปไตย เพราะระบอบประชาธิปไตยนั้นให้สิทธิแก่ประชาชนทุกฐานะทุกอาชีพ สามารถที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระและเสรี โดยไม่มีสิ่งใดที่จะมารบกวน การแสดงความคิดเห็นนั้นและบุคคลที่เป็นนักประชาธิปไตย ที่อยู่ใต้อำนาจของประชาธิปไตยนั้น ก็พร้อมที่จะฟังความคิดเห็น ของคนอื่นเขาโดยไม่มีอคติ

ความคิดเห็นของคนอื่นเขานั้นเป็นความคิดเห็นที่มารับฟัง เราก็จะปฏิบัติตามด้วยไม่มีอคติ ๑

ในจิตใจของเรา ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ นักปราชญ์เคยกล่าวไว้และพวกเราที่ใช้เป็น ถ้อยคำที่พูดกันอยู่ตลอดเวลาว่า ประชาธิปไตยมันจะเกิดขึ้นต้องเป็นประชาธิปไตยของประชาชน และโดยประชาชนและเพื่อประชาชนเท่านั้น การที่เราจะตัดสินใจทำอะไรก็ตามเราก็ต้อง ฟังประชาชน ให้ประชาชนได้มีส่วนในการร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ แต่ว่าใน ระบอบการปกครองของเรานั้น เราไม่สามารถที่จะให้ประชาชนมาเป็นผู้ตัดสินใจร่วมกันได้ เราจึงจำเป็นต้องให้มีความแทนของประชาชนมาเป็นผู้ตัดสินใจ นั่นก็คือมีผู้แทนราษฎร หรือว่ามีวุฒิสมาชิกแล้วแต่กรณี ในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงนั้นกระผมอยากจะขอกราบ เรียนว่า พวกเราคงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าคนที่ได้รับมอบอำนาจมาจากประชาชนนั้นเป็นบุคคลที่จะ ได้รับความเชื่อถือมากที่สุด ในจุดนี้เองในเมื่อประเทศไทยเรานั้นได้แบ่งอำนาจออกมาเป็น 3 สถาบัน คือ นิติบัญญัติ ตุลาการและบริหาร อำนาจนิติบัญญัตินี้คือรัฐสภา เป็นสถาบันซึ่ง ประชาชนได้มอบหมายอำนาจให้มา นิติบัญญัติคือ มาออกกฎหมาย เพื่อใช้ในการปกครอง ประเทศชาติ เพราะฉะนั้นบุคคลที่จะ ขึ้นมาเป็นประมุขแห่งสถาบันนิติบัญญัตินี้ก็เป็นสมควรอย่างยิ่ง ที่จะบุคคลที่ประชาชนเลือกให้เข้ามาทำหน้าที่นั้น ท่านประธานที่เคารพ บางท่านอาจจะ บอกว่าบ้า ประชาธิปไตยนั้นเราจะไปเลียนแบบจากต่างชาติเขาไม่ได้ ซึ่งคำนี้เป็นคำที่ พวกเราชอบพูดกันเหลือเกิน ตั้งแต่กระผมยังเป็นเด็กยังไม่มีโอกาสเข้ารั้วมหาวิทยาลัยก็จะ ได้ยินคำพูดนี้อยู่ตลอดเวลาบอกว่า ถ้าจะพูดถึงประชาธิปไตยแล้วอย่างเอาแบบอย่างต่างประเทศ มาพูดในประเทศไทย มาถึงปี 2532 ผ่านรั้วมหาวิทยาลัยมา ผ่านต่างประเทศมา มาอยู่ใน สถาบันแห่งนี้ก็ยังมีคำพูดเช่นนี้เกิดขึ้นในรัฐสภาแห่งนี้อีก สงสัยว่าพวกเรานี้กำลังเข้าใจผิด

70
 คณะกรรมการและยึดมั่นในระเบียบต่าง ๆ ของบ้านเมือง คณะผมเป็นบุคคลหนึ่งซึ่งรักษา
 วัฒนธรรมและประเพณีไทยไว้อย่างดียิ่ง แต่ว่าคณะผมเห็นว่าถ้าสิ่งใดก็ตามที่เป็นสากลซึ่งทั่วโลก
 เขายอมรับเราก็น่าจะยอมรับในสิ่งนั้น ท่านประธานครับ แต่สิ่งใดก็ตามที่ไม่ดีเราก็ไม่ควร
 จะยอมรับมา อย่างเอกลักษณ์ของไทย ความที่เป็นคนมีความสุภาพ นอบน้อม อยู่ในศีลธรรม
 วัฒนธรรม เชื้อมั่นในหลักธรรมของพระพุทธองค์นั้นเป็นสิ่งที่จะพึงยึดมั่น แต่ว่าในลักษณะ
 วัฒนธรรมที่ไม่ดีของต่างชาติมาอมเมาแก่บรรดาเยาวชนไทยนั้น เราซึ่งครับไม่ควรจะนำมา
 มอมเมาเยาวชนไทยให้เกิดความเสียหายแก่สังคมไทย แต่สิ่งที่ดีเราควรจะยอมรับ พอพูดถึง
 ระบอบการปกครองแล้วเรามักจะบอกว่าอย่าไปเอาต่างประเทศมา แต่ทำไมระบบเศรษฐกิจครับ
 ท่านประธาน ระบบเศรษฐกิจไม่ว่าใครก็ตามถ้าจะพูดเรื่องระบบเศรษฐกิจก็มักจะพูดกันว่า
 ทำไมไม่เอาระบบนั้นมาใช้ระบบนี้มาใช้ ซึ่งเป็นหลักเศรษฐกิจซึ่งกำหนดโดยนักปราชญ์ชาว
 ต่างประเทศแทบทั้งนั้น ท่านประธานที่เคารพครับ พวกเรานั่นมักจะพูดถึงอะไรแล้วถ้าหากว่า
 ไปกระทบกับตัวเองแล้วก็มักจะยอมรับไม่ได้ ซึ่งสิ่งนี้คณะเองก็เกิดความสงสัยในจิตใจว่า
 อะไรคือประชาธิปไตยกันแน่ ประชาธิปไตยนั้นมันจะต้องอยู่ในหัวใจ และการเป็นนักประชาธิปไตย
 ธิปไตยต้องมีชีวิตจิตใจที่เป็นนักประชาธิปไตย และต้องมีประชาธิปไตยที่เป็นประจำวันด้วย
 คือปฏิบัติทุกวันด้วย ไม่ใช่จะว่าปฏิบัติวันเว้นวัน ที่นี้ท่านประธานที่เคารพ คณะผมอยากขอ
 กราบเรียนต่อไปอีกว่า เราเองจะต้องไม่ยึดตัวบุคคลมากเกินไปในการตัดสินใจอะไร และ
 อย่าเอาความเกรงใจกันเป็นการส่วนตัวมาใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ เพราะเมื่อไรก็ตาม
 ถ้าหากเรายึดตัวบุคคลแล้วเอาความเกรงใจมาเป็นหลักในการตัดสินใจแล้ว เมื่อนั้นละท่าน
 ประธานที่เคารพ เราจะละเลยสิ่งที่เป็นหลักการ ซึ่งคณะเองนั้นอยากจะขอกราบเรียน -
 ต่อไปว่าในฐานะที่เป็นนักกฎหมายคนหนึ่งในการนิติบัญญัติหรือในการออกกฎหมายนั้น โดย
 ปกติแล้วกฎหมายทุกฉบับนั้นถ้าหากจะมีการแก้ไขนั้น เวมักจะกำหนดไว้ว่าให้มีผลบังคับนับ
 แต่ หรือนับถัดจากวันที่ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือว่าให้มีผลบังคับทันที
 และในการนิติบัญญัตินั้นท่านประธานที่เคารพครับ โดยเฉพาะอย่างทั้งกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น

จะต้องให้มีผลบังคับทันที หรือว่ากฎหมายทั่วไปนั้นในการนิติบัญญัตินั้นเราจะละเอียดในการที่จะกำหนดเงื่อนไขให้กฎหมายนั้นมีผลบังคับ แต่เราจะใช้เวลานานเวลาแห่งเงื่อนไขทั่วไปในกรณีของจังหวัดเช่นนั้น กระผมอยากจะขอทราบเรียนท่านประธานว่า เงื่อนไขเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน ไม่ทราบว่ามันจะเกิดขึ้นหรือว่ามันจะเกิดขึ้นหรือไม่ ยกตัวอย่างว่าถ้าหากฝนตกจึงจะให้มีผลบังคับแล้วฝนจะตกหรือไม่เราก็ไม่ทราบ ถ้าหากว่าเกิดสงครามถึงจะมีการยกเลิกแล้วเมื่อไรมันจะเกิดสงคราม แม้แต่ การทำนิติกรรมสัญญาทางด้านธุรกิจเอกชนอะไรก็ตาม เงื่อนไขเราก็จะหลีกเลี่ยงการใช้ เราจะเอาเงื่อนไขมาใช้บังคับแทน คือกระผมเองก็ไม่เข้าใจเหมือนกัน การที่เราจะคว่ำร่างไว้ตามที่กรมการเสนอมานั้น มันเป็นเรื่องของเงื่อนไขครึบท่านประธาน มันไม่ใช่เงื่อนไข มันก็รู้สึกว่าจะขัดกับหลักในการนิติบัญญัติหรือหลักในการเราทำนิติกรรมสัญญาหรือทำออกกฎหมายทั่ว ๆ ไป ท่านประธานที่เคารพ กระผมอยากจะขอทราบเรียนต่อไปว่า สำหรับท่านประธานนั้นวันนี้กระผมเองมีความเห็นใจที่ท่านต้องมานั่งฟัง มานั่งฟังในเรื่องที่มีผู้อภิปรายแล้วกระผมไปถึงตัวท่านอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจริง ๆ แล้วน่าจะให้ท่านรองประธานมานั่งฟังเสียยังจะดีกว่า ดีกว่าจะให้ท่านประธานมานั่งอยู่อย่างนี้แล้วกระผมเองก็รู้สึกไม่สบายใจที่มาพูดถึงเกี่ยวกับตัวท่านในวันนี้ แต่จำเป็นเราจะต้องพูด เพราะว่ากระผมไม่ได้ยึดตัวบุคคล กระผมยึดในเรื่องหลักการ ท่านประธานที่เคารพ ท่านจำเป็นต้องมานั่งฟังให้คนมาวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับตัวท่าน บางทีก็มีการกระแนะกระแหนกันบ้าง บางคนก็บอกว่าขอโทษก่อนขอโทษ ถ้ามีการกระแนะกระแหนแล้วจะหลีกเลี่ยงไม่มีการกระแนะกระแหน ในที่สุดก็กลับไปชนท่านอยู่ทุกครั้ง กระผมอยากจะขอทราบเรียนว่าก็ไม่ทราบว่าเพราะเหตุใดทำไมท่านจะต้องมารับกรรมอย่างนี้ มาให้คนวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับตัวท่าน ท่านประธานครึบ กระผมเห็นว่าถ้าจะแก้ก็ควรที่จะแก้เสียเลยนะครึบในเรื่องอันนี้ด้วยความเคารพต่อตัวท่านประธานละครึบ ถ้าจะแก้ก็ควรที่จะแก้เลย ถ้าหากเราแก้แล้วมีเงื่อนไขไว้อย่างนี้แล้ว กระผมเองไม่สบายใจ คือเงื่อนไขไม่ทราบว่าจะมีการเลือกตั้งหรือเปล่า เกิดไม่มีการเลือกตั้งอย่างไรครึบท่านประธาน เกิดไม่มีการเลือกตั้ง แล้วเมื่อไรจะได้ใช้

กระผมยังไปคิดอีกอย่างหนึ่งบอกว่า เอาอย่างนี้ก็จะได้ใหม่ว่า ให้มีผลบังคับ 1 ปีข้างหน้า หรือว่าเมื่อมีการเลือกตั้งใหญ่ เลือกตั้งทั่วไปหรือกรณีใดกรณีหนึ่งถ้าหากว่าจะไว้มันเกิดขึ้นก่อน คิดไว้อย่างนั้นเลย แต่บังเอิญกระผมก็ไม่ได้แปลไว้จึงไม่มีสิทธิที่จะมาเสนอต่อสภาแห่งนี้ แต่ก็ยังฝากข้อคิดไว้ เพราะว่าถ้าหากว่าเราแก้ไขมาแล้วให้มีผลบังคับอีก 3 ปีข้างหน้านี้ มันเปรียบเสมือนท่านประธานครับ เปรียบเสมือนว่าคนถูกตัดสินใจให้มิโทษจำคุกครับ ตัดสินใจให้มิโทษจำคุกเรียบร้อยแล้ว แต่บอกว่ารออีก 3 ปีค่อยเอาไปจับใส่คุกนะ มันทรมานจิตใจมากครับท่านประธานครับ กระผมส่งสารท่านประธาน เพราะต้องทรมานจิตใจมากครับ แทนที่จะติดคุก 3 ไม้มันเลยกลายเป็นติดคุก 6 ไม้รับท่านประธาน เพราะติดคุกทางใจ 3 ปี แล้วอีก 3 ปีข้างหน้าถูกยึดใส่คุกจริงอีก ถ้าหากจะเปรียบเทียบในแง่ศีลธรรมก็รู้สึกว่ามันจะไม่เข้าท่าเหมือนกันครับท่านประธาน เหมือนคนท้องครบ 9 เดือนแล้วก็บอกว่าอย่าเพิ่งคลอดนะ อีก 3 เดือนค่อยคลอด รู้สึกว่ามันขัดกันอย่างไรขอบกลครับท่านประธาน ด้วยเหตุผลสิ่งที่กระผมได้กราบเรียนต่อท่านประธานไว้เบื้องต้น กระผมจึงเห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เมื่อเรามีการแก้ไขแล้วก็น่าจะให้มีผลบังคับ อย่างเช่น วัฒนธรรมประเพณีในการร่างกฎหมายทั่วไปที่เราเคยทำไว้ ก็คือนับถัดจากวันที่ได้มีการประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไปขอกราบขอบพระคุณท่านประธานมากครับ

ประธานรัฐสภา : ผู้แปรญัตติท่านต่อไป ได้แก่คุณสมพร ศรีวงษ์ แต่โดยเหตุที่กระผมได้รับหนังสือจากคุณสมพร บอกว่าขอสละสิทธิ์ในการอภิปรายครั้งนี้ แต่จะขอความกรุณายืนยันว่าสละสิทธิ์หรือเปล่าครับ ผมจะได้ผ่านไปยังผู้แปรญัตติท่านอื่นต่อไป

นายสมพร ศรีวงษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : ขอสละสิทธิ์

ประธานรัฐสภา : ขอบคุณ ถัดไปขอเชิญคุณโกศล ไกรฤกษ์ ครับ

(นายโกศล ไกรฤกษ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ประธานรัฐสภา : ไม่อยู่นะครับ ถัดไปขอเชิญคุณวรวิทย์ ภิณฑุสาสน์ ครับ

เชิญครับ

นายวโรทัย วิทยุสาสน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (จังหวัดจันทบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม วโรทัย วิทยุสาสน์ ส.ส. จังหวัดจันทบุรี พรรคประชาธิปัตย์ ขอกราบเรียนท่านประธานว่า กระผมขอสงวนคำแปรญัตติในมาตรา 2 ขอรายนาระดับว่าผมเองนั้นศรัทธาในตัวท่านประธาน จากที่ท่านประธานได้รับเลือกมาเป็นประธานวุฒิสภาและท่านประธานวุฒิสภานั้น ท่านได้รับตำแหน่งเป็นประธานรัฐสภาท่านได้เสียสละงานส่วนตัวของท่านประธานในฐานะที่ท่านเป็นประธานที่ปรึกษาบริษัท ห้างร้านต่าง ๆ นั้น เป็นการเสียสละเพื่อเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างที่ดีงาม ท่านประธานที่เคารพ จากเหตุผลอย่างนี้ครับ เป็นเครื่องชี้เจตนาว่าท่านประธานนั้น ไม่ได้มีความละโมภหลงงมงายไปในลาภ เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือเงินทองทั้งสิ้น ขอเรียนนะครับว่า พดติกรรมที่ท่านประธานทำมาแล้วนั้นนับว่าเป็นเจตนารมณ์ที่บริสุทธิ์ เพราะฉะนั้นการที่ท่านกรรมการหรือท่านสมาชิกผู้อื่นนั้นบอกว่า บทเฉพาะกาลที่ยึดออกมาในมาตรา 2 นี้ เพื่อมิให้ท่านประธานนั้นได้พลาตหวงจากตำแหน่งประธานรัฐสภา กระผมขอปฏิเสธอันนี้แทนท่านประธานที่ปฏิเสธนั้นพดติกรรมที่ท่านประธานดำเนินการมาตั้งแต่แรกนั้นบ่งบอกชัดเจนอยู่แล้วว่า ท่านไม่ได้คำนึงถึงเรื่องชื่อเสียง เกียรติยศหรือทรัพย์สินสูงค่าใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นท่านประธานคณะกรรมการที่เคารพความที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้แปรญัตติเอาไว้แล้วนั้น เป็นเครื่องชี้ชัดเจตนารมณ์แน่นอน ท่านไม่ต้องไปปกป้องแทนท่านประธานรัฐสภา เพราะท่านเป็นคนที่กระผมกราบเรียนไว้แล้วในท่านลงด้วยก็นั้นท่านวุฒิสมาชิกที่เคารพ และท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กระผมเองนั้นขอกราบเรียนว่า ในวันนี้เป็นเรื่องที่เวลานั้นจะทำให้ถูกต้องตามวิถีทางระบอบประชาธิปไตย กระผมเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรีมาแล้ว 3 สมัย ด้วยคะแนนเสียงที่ได้ครั้งสุดท้ายนี้ 80,000 เศษ ท่านประธานครับ ผมกลับไปบ้านทุกอาทิตย์ที่เสร็จสิ้นการประชุม นั้นพบกับประชาชนทั่วไปนั้น เขาเรียนถามกระผมว่าเดี๋ยวนี้สภาผู้แทนราษฎรรัฐสภานั้นกำลังร่วมพิจารณาในเรื่องของการแก้รัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยใช้หรือไม่ ผมบอกใช้ครับ

แล้ว เขาก่อนว่าทำไมคราวก่อนนั้นถึงให้ประธานวุฒิสภา เป็นประธานรัฐสภา ขอเรียนว่าการที่
 เจ้าของตัวที่ร่างรัฐธรรมนูญนั้น ผมชี้แจงกับเขาว่า เขาคำนี้ถึงว่าการปกครองระบอบ
 ประชาธิปไตยของคนไทยเวลานั้นยังไม่สมบูรณ์แบบ ประชาชนนั้นยังไม่รู้ซึ่งถึงแก่นแท้ของ
 ระบอบประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นจะต้องให้ทางท่านวุฒิสมาชิกหรือสภาสูงนั้นเป็นที่เลี้ยงอยู่
 และตำแหน่งนั้นก็ให้ท่านประธานวุฒิสภานั้นเป็นประธานรัฐสภา ส่วนประธานสภาผู้แทนราษฎร
 นั้นมีตำแหน่งเป็นรองประธานรัฐสภา ท่านประธานศรีภระผมก็ชี้แจงกับเขา ทำความเข้าใจ
 กับเขาแล้ว นอกจากนั้นยังบอกเขาสักว่าเดี๋ยวนี้มาถึงขั้นที่ขั้นตอนต่างๆ ที่ได้ผ่านในการที่จะให้
 ประชาธิปไตยได้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น และขณะนี้มาถึงขั้นที่ท่านนายกรัฐมนตรีนั้นมาจากการ
 เลือกตั้ง คือเป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับการที่เป็น
 ระบอบสมบูรณ์แบบประชาธิปไตยอย่างเต็มขั้นนั้น เพื่อมิให้คนอื่นเขาได้เอาเกี่ยวอย่างและเป็น
 ข้อคิด ขอร้องว่าทำไมเขาถึงคิดดื้อครับ เขาก่อนว่าอย่างกระผมนั้นได้รับ เสีย 80,000
 กว่าคะแนนนั้น เขาก่อนคน 80,000 กว่าคนเท่านั้นเองเลือกตั้งท่าน ในจังหวัดท่านมีคน
 เท่าไร ผมบอกว่ามี 400,000 กว่าคน เขาก่อนอีกส่วนใหญ่ท่านไม่ได้เลือกท่าน เพราะฉะนั้น
 นี้ไม่ใช่ตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริงนั้นในวงแหวนของคนที่โจมตี ว่าเวายังเลือกตั้ง
 ระบอบประชาธิปไตยแบบเผด็จการอยู่ จะเห็นได้ว่าคนที่มาจากการเลือกตั้งนั้นไม่ได้มาจาก
 หมู่ชนทั้งหมด บางคนก็เสนอให้มีการเลือกตั้งแบ่งเขตออกมาเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยและมี
 อาชีพต่าง ๆ เข้ามา ผมบอกของเราอยู่ในลักษณะนั้น ทางท่านวุฒิสมาชิกนั้นมีการเลือกตั้ง
 จากผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละหน่วยงานเข้ามา กลั่นกรองทางสภาผู้แทนราษฎร ชี้แจงให้ท่านที่ได้
 สอดตาม ท่านประธานครับ เดียวนี้เราถึงขั้นนั้นแล้ว เขาก็บอกว่าทำไมจะต้องมีเฉพาะกาล
 ว่าให้มีการชะลอในเรื่องของการที่ตัวกฎหมายอันนี้รัฐธรรมนูญอันนี้ประกาศใช้แล้วนั้น ให้รอ
 ไปก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคราวหน้า ถึงค่อยจะเอาประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็น
 ประธานรัฐสภาหรือไม่ บางคนถามผมบอกว่าเป็นอย่างไรครับ ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร
 ขออนุญาตต้องเอ่ยนามท่านปัญหาจะไม่มีความสามารถหรือครับ ไม่ใช่ครับ ผมบอกที่ไม่ใช่ แต่

เนื่องจากอย่างที่เพิ่งกันมาในวันนี้ก็ชัดเจนว่า ท่านกรรมาธิการท่านบอกว่า ทางทหารก็กลัว ทางวุฒิฯ ก็กลัวว่าเดี๋ยวจะมีการขัดแย้งกัน ขอกราบเรียนด้วยเกียรติยศของผู้แทนราษฎร จังหวัดจันทบุรีว่า ผมเชื่อว่าท่านวุฒิสมาชิกนั้นท่านก็ไม่มีเจตจำนงอย่างนั้นครับ แต่ว่าท่านเห็นว่าเป็นร่างของรัฐบาล ครับที่เสนอเข้ามา ยอมรับความจริงก็ครับว่า รัฐบาลเสนอเข้ามา นั้นจากท่านประธานรัฐสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้น มาจากท่านนายกรัฐมนตรีหรือทางพรรครัฐบาล คือคุณชาติชายนั้น ท่านนายกฯ นั้นทั้งสิ้นครับ เพราะฉะนั้นทำไมละครับ จะเป็นประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎร ขึ้นมาเป็นประธานรัฐสภา หรือประธานวุฒิสภานั้นขึ้นมาเป็นประธานรัฐสภาที่เป็นในโควตา เป็นผู้ที่พรรครัฐบาลที่เป็นแกนนำนั้น เป็นคนที่ได้ให้เข้ามานั้นไม่มีผลผิดแผกแตกต่างกันไปครับ แต่ว่าในระบอบประชาธิปไตยหรือระบอบการปกครองนั้นมันสูญเสียลงไปเล็กน้อยครับ คือเท่ากับว่าขณะนี้ทางรัฐสภาแห่งนี้ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติกำลังจะออกกฎหมายแก้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพื่อเป็นการปกป้องกับบุคคลบางคนเท่านั้น ขอเรียนว่าไม่ใช่ในหลักการครับ แต่เป็นเรื่องของการที่ยังไม่ถูกต้องทำไม่ถูกต้องกับท่านผู้ที่เสนอกฎหมายเข้ามาในนามของรัฐบาลเท่านั้น ดังนั้น กระผมเองนั้นขอกราบเรียนว่าผมขออนุญาตวิงวอนท่านประธานและท่านคณะกรรมการเถอะครับ ผมรู้ว่าบางท่านนั้นก็อยากจะทำให้คล้ายตามผู้ที่แปรญัตติ แต่ว่าท่านเองนั้นไม่สามารถจะทำอย่างนั้นได้ ดังนั้นในที่นี้ไม่ว่าจะเป็นท่านวุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันนี้มีประชาชนหนึ่งร้อยผู้รับฟังข่าวสารอยู่ที่บ้านว่าทางรัฐสภานั้นจะแก้ไขในเรื่องของบทเฉพาะกาลนี้ ออกไปได้หรือไม่ ถ้าหากว่าเห็นตามผู้ที่แปรญัตติหรือตัวกระผมแปรนั้นให้ไว้แต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา นั้น คือเป็นทันทีนั้นคิดว่าประชาชนนั้นคงจะเห็นถึง ความที่ท่านทั้งหลายนั้นมีความตั้งใจที่จะพัฒนาระบอบประชาธิปไตย กระผมขออนุญาตกราบวิงวอนเถอะครับว่า ขอให้แปรญัตติตามผู้แปรญัตตินั้นได้นำมาใช้ครับ ท่านประธานครับ ขอขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณสัญญา สติวรุตว์ ครับ คุณสัญญา สติวรุตว์

ไม่อยู่นะครับ ขอเชิญคุณสุวัฒน์ นิ่งสานนท์ ครับ ไม่อยู่นะครับ ขอเชิญคุณบุญเยี่ยม เขมา-
ภิรัตน์ ครับ ก็ไม่อยู่นะครับ ขอเชิญคุณอุทัย ทิมพิโจชน ครับ อยู่ไหมครับ เชิญครับ

นายอุทัย ทิมพิโจชน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) : ท่านประธาน
ที่เคารพ ก่อนที่ผมจะอภิปรายในเนื้อหาของการสงวนคำแปรญัตติไว้ ผมถือโอกาสปรึกษา
ท่านประธานนิดหนึ่งนะครับ ตรงที่รายชื่อผู้แปรญัตตินะครับ เท่าที่ผมทราบนะครับ บางท่าน
ไม่ตั้งใจที่จะอภิปรายครับ เพราะว่าเป็นการแปรญัตติหมู่ครับ เขาใส่ชื่อไว้กันเหนียวครับ
บางทีอย่างสมมุติว่าพรรคประชากรไทยก็ดี พรรคเอกภาพก็ดี บางทีแปรญัตติตั้ง 10 กว่าท่าน
นะครับ ทีนี้เขาก็รู้ดีนะครับว่า ในผู้แปรญัตติ 10 กว่าท่านนี้จะมีผู้สมัครใจพูดอยู่ 2 ท่าน
แต่เขาท้วงว่าเข้า 2 ท่านไม่มานะครับ ท่านที่ 3 ท่านที่ 4 จะได้พูดได้ แต่ถ้าท่านที่ 2 หรือ
ท่านที่ 1 มาแล้วนี่ อีก 8 ท่านที่เป็นพวงมาลัยนะครับ เขาก็ไม่ตั้งใจจะพูดหรอก ออกไปอยู่
ข้างนอกบ้างอะไรบ้าง ทีนี้ถ้าท่านประธานรัฐสภาไปขานชื่อเขาขึ้นมา มันก็การประชุม
จะปรากฏครับ ว่าไม่อยู่ในที่ประชุมครับ อันนี้มันจะเสียครับ เป็นสมาชิกสภาแล้ววันประชุม
ไม่อยู่ที่ประชุมนี่มันเสีย เวลานี้ก็เกิดความไม่สบายใจในหมู่ท่านสมาชิกที่ไม่ตั้งใจจะพูด
แล้วท่านประธานไปขานชื่อ เว้นไปได้ไหมครับ ท่านประธานครับส่วนพวงมาลัยนั้นไม่ต้องมีท้วง
นะครับว่า คนที่มีชื่อนี้จะเสียสิทธิ์ เอาว่าเฉพาะคนยกมือก็แล้วกันนะครับ ท่านก็เข้าไป
ท่านยกมือท่านนั้นนะ เลื้อยขา เลื้อยเหลืองก็ว่าไป ไม่ต้องไปจ้ำชื่อก็ได้ เพราะว่าเขาเป็น
ผู้แทนส่วนใหญ่ที่สงวนไว้ และจำชื่อไม่ได้ ผมปรึกษาครับ ท่านไม่เอาไม่ต้องสาทหน้านะครับ
ผมชี้ให้ดูนะครับ เพราะว่าจะได้ไม่เสียเขา แล้วจะได้เร็วเข้าท่านนั้นเองนะครับ สรุปรู้ว่าท่าน
ไม่ค้านะครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญอภิปรายเข้าประเด็นดีกว่าครับ

นายอุทัย ทิมพิโจชน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) : ก็เป็นธรรมดา
นะครับ การทำงานในสภาเนี่ยก็ต้องหาข้อกันบ้างนะครับ ไม่จำเป็นว่าบางเรื่องจะต้องในประเด็น
เสมอไป ท่านประธานที่เคารพ ท่านประธานครับ ที่ผมจะพูดเกี่ยวกับเรื่องรัฐธรรมนูญนี้

ที่แก้ไขและลงวันวันนั้นะครับ ประเด็นจริง ๆ ที่พูดกันนั้นะครับ เหตุผลที่พูดกันจริง ๆ เวลาไม่พูดประเด็นที่ลึกไปกว่านั้น เป็นเหตุผลที่ถูกตั้งทั้ง 2 ฝ่ายที่พูดมานะครับ แต่มันมีเหตุผลเคลือบแฝง ท่านประธานครับ เหตุผลเคลือบแฝงที่ผมจำเป็นต้องพูด เพื่อให้ปรากฏในประวัติศาสตร์ของการแก้รัฐธรรมนูญไทย ท่านประธานครับ เดิมทีนะครับ ตำแหน่งประธานรัฐสภาที่มาจากประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้นนะครับ มันเป็นความเหมาะสมอยู่แล้วครับ ที่เขาพูดกันตั้งแต่วันแก้นั้นแล้ว แต่ไม่มีท่านผู้ใดได้พูดลึกไปกว่า ตอนหลังทำไมต้องมาก็ก็นั้นไม่ใช่เรื่องอดีต ประธานรัฐสภาที่มาจากสมาชิกสภาผู้แทนฯ ทำตัวไม่เหมาะสม หรือว่าทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง หรือว่าไม่ทันสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ มันไม่ใช่ แต่เรื่องที่ต้องแก้เหตุผลที่เคลือบแฝงคืออะไรวครับ ก็ยังมีเลขาธิการที่มีอำนาจเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ในสมัยนั้นนะ อยากรจะเป็นนายกฯ ค้อ แล้วไม่ยอมสมัครลงรับเลือกตั้ง ไม่ยอมตั้งพรรคการเมือง ท่านสมาชิกคิดดูซิครับ ถ้าหากว่ามีการเลือกตั้งเสรีจนะครับ แล้วสมาชิกที่มาเป็นสมาชิกรัฐสภา บ้านเมืองปกครองระบอบรัฐสภา ผู้แทนต้องมียศทางการจัดตั้งรัฐบาล หัวหน้าพรรคการเมืองนะครับ ที่ลงเลือกตั้งนะครับ เขาจะเอาใครเป็นนายกรัฐมนตรี ผู้แทนด้วยกันจะเอาใครเป็นนายกรัฐมนตรี ผู้แทนด้วยกันจะเอาใครเป็นนายกรัฐมนตรี สฟ้างน้อยเขาก็ต้องมองคนที่ใกล้ชิดเขาในพรรค ในการต่อสู้พรรคเลือกตั้ง ในการที่ไปประสานพบปัญหากับราษฎรมา เขาก็จะเสนอคนที่เห็นหัวหน้าพรรคนั้นะครับเป็นนายกฯ แน่ แต่บังเอิญนายกฯ ที่กุมอำนาจอยู่ตอนนั้นะครับ กลัวจะไม่ได้เป็นนายกฯ ภาพตรงนี้ต่างหากครับท่านประธานครับ นี่ละครับ เป็นเหตุผลแฝงและเคลือบอยู่ จำเป็นต้องแก้ เอาประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา เพราะว่าวุฒิสภาตั้ง โดยนายกฯ เป็นคนเลือก แล้วความแบบงั้นเพื่อให้เกิดความเป็นเกียรติยศ ก็บอกว่า นั่นแหละโดยพระปรมาภิไธยในหลวงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ความจริงแล้วในหลวงทรงลงพระปรมาภิไธยแต่งตั้งจริง แต่เลือกนะนายกฯ เลือกไปท่านประธานครับ นี่ละคือเหตุผลเคลือบแฝงอยู่ ผมก็อยาก จะถามที่ประชุมนี้ว่า เมื่อเรามีเหตุผลเคลือบแฝงอันนั้นอยู่แล้วนี้ะครับ เรายังกลัวอะไรวอยู่ละครับ เรายังกลัวคนที่จะเป็นนายกฯ ค้อไป ถ้ามีการ

เปลี่ยนแปลงในสภาและในรัฐบาล กลัวว่าจะไม่ใช่คนที่พรรคการเมืองต้องการอย่างนั้นหรือ พรรคชาติไทย ขออภัยที่เอียนาม ถ้ามีการแก้อย่างนี้จริงนะครับ คนที่จะ ขึ้นมาทำหน้าที่ ประธานรัฐสภา ก็คือคนที่จะต้องนำชื่อผู้ที่เป็นนายกฯ ขึ้นทูลเกล้าฯ ก็เป็นคนของพรรค ชาติไทย ว่าตามจริงแล้วพรรคชาติไทยก็ไม่ควรจะต่อมาทวงโยในเหตุผลเคลือบแฝงอันนี้ ว่าอย่างโรเสียก็ไม่ไปไหนแล้ว ที่นี้สำหรับท่านวุฒิสมาชิกของนะครับ ที่ยังต้องเอาวุฒิสมาชิก ด้วยกันเป็นประธานรัฐสภาอยู่นะครับก็ต้องพูดละว่าเอาละ ไม่เอาจะงคงออกเสียงทำไม จะไม่มาที่ประชุมทำไม เพราะงคงออกเสียงตามรัฐธรรมนูญก็บอกอยู่แล้วว่า นั่นคืออาจจะทำให้ การแกไม่สำเร็จนั่นเองก็คือมีเจตนาจะย่นไว้อย่างเดิมนั่นเอง เป็นถึงขนาดนั้นแล้วนะครับ มีหรือครับที่จะ ไม่ตัดสินอะไรได้หรือไม่ได้ ที่เขาเอามาเป็นวุฒิสมาชิก ท่านประธานครับ ก็เพราะ เขารู้ว่าเป็นคนทรงคุณวุฒิ เป็นผู้มีอายุมาก มีประสบการณ์ที่สามารถจะตัดสินปัญหาได้ เจกถึงเอามา ปัญหาที่ผู้แทนอาจจะตัดสินอย่างล่งเล แต่วุฒิสมาชิกนั้นนะล่งเลไม่ได้แล้ว เพราะว่า ท่านมีประสบการณ์มาก เรื่องอย่างนี้ท่านต้องไม่ล่งเลแล้ว อย่างนี้เป็นต้น นี่ก็อาจจะถามที่ ประชุมนี้เหมือนกันว่า ทางฝ่ายวุฒิสภาจะครับ ที่มีส่วนร่วมในการแก่นะครับยังสงวนจุดนี้ไว้ ทำไม ยังจะรอภาพอะไรอยู่ ภาพที่ครั้งหนึ่งประธานรัฐสภาที่มาจากวุฒิสมาชิก ถูกทหารนำเอาไปบีบ ไว้ในค่ายทหารตอนช่วงจะมีการตั้งนายกรัฐมนตรีช่วงหนึ่งนะครับ ตอนนั้นมิใคร่รู้อ่าง ผมนะ รักรับ ท่านประธานครับ เพราะช่วงนั้น ผมเป็นประธานสภาผู้แทนฯ พอดี ซึ่งผมก็ด้วยความ ชื่อใจคิดว่า เอ้อ การบริหารบ้านเมืองนี้ก็น่าจะเป็นรัฐบาลที่มาจากจากการเลือกตั้งนี้เป็นใหญ่ ถือผู้แทนเป็นใหญ่ ตอนนั้นพรรคชาติไทยมีเสียงข้างมากในสภา ผมจึงจำได้ว่าท่านประมาธ อติเวทสว เป็นหัวหน้าพรรค การชาวเสียงการเป็นนายกรัฐมนตรีก็น่าจะชาวเสียงจาก สภาผู้แทนราษฎรมาก่อน แล้วก็นำเสนอประธานรัฐสภา ถ้าขึ้นคอนเป็นอย่างนั้นนะครับ แต่ที่ท่านประธานรัฐสภาที่ ทั้ง ๆ ที่ไม่อยู่ในสภาผู้แทนราษฎรแล้วบทบาทการบริหารบ้านเมือง นั้นก็อยู่ที่สภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นหลักเป็นใหญ่ แต่ท่านก็ไปใช้คำว่าแอบชาวเสียงเอง แทนที่ จะชาวเสียงกันในสภาผู้แทนอย่างเปิดเผย เรียกสภาผู้แทนฯ มานะครับ ซึ่งในอดีตเขาก็

ทำกันอย่างนั้น ก็ปรากฏว่าจากเหตุการณ์อันนี้แหละครับ เหตุผลเคลื่อนแผ่นดินะครับ ก็ทำให้ความผันผวนในทางการเมืองในช่วงนั้นกลายเป็นว่าคนที่มีเสียงข้างมากในช่วงนั้นจะ กลับไม่ได้เป็นนายกรัฐมนตรี คือ ท่านประมาธ อติเวทสาร ท่านประธานครับ จุดตรงนั้นแหละครับ ที่ทำให้ผู้แทนราษฎรระแวงครับ ท่านประธานครับระแวงเพราะมันเกิดขึ้นมาแล้ว เมื่อเป็นอย่างนี้ครับ เราไม่อยากให้มันเกิดอีกเป็นไปได้อีกครับ ท่านวุฒิชัย ผู้ทรงเกียรติเราขอเถาะครับ ความผันหรือความจริงอันนั้นมันผ่านไปแล้ว ขอให้มันเป็นอย่างที่เรายกให้เป็นกันก็แล้วกัน คือถ้าหากว่าประธานสภาผู้แทนเป็นประธานรัฐสภาเนี่ย ความแน่นอนอันหนึ่งในการเสนอชื่อนายกเนี่ยเราอุ่นใจได้ตรงนี้ต่างหาก มันไม่ใช่เรื่องเหตุผลจะมาพูดกันว่าใครเหมาะสมไม่เหมาะสมหรอกครับ มันเป็นเขาเรียกว่าช่วงทางการเมืองในจังหวะสำคัญช่วงนี้ใช้ใหม่ครับ ถึงมีคนอีกพวกหนึ่งใช้คำนี้ก็แล้วกัน ก็หวังจะไว้อยู่ ผมก็ไม่ทราบว่าจะอะไร ท่านประธานครับ จุดนี้เป็นจุดที่ผมจำขึ้นจะต้องพูดว่า ทำไม่ละเมื่อบ้านเมืองมาถึงขั้นนี้แล้วเนี่ย เรายังจะรออะไรในอดีตก็ไม่ได้เสียหลายอะไรที่ประธานสภาผู้แทนขึ้นมาเป็น แต่ปัจจุบันเสียอีกครับ มันมีจุดที่เราชี้ให้เห็นประวัติศาสตร์วิกล ๆ ตอนที่ยกมาไม่ได้มาจากเลือกตั้งได้เป็นนายกรัฐมนตรี ตรงนี้ต่างหากครับที่มีมาสร้างจุดระแวงขึ้นในบ้านเมืองและการที่ท่านประธานรัฐสภาเนี่ยครับที่มาจากวุฒิชัย จะต้องมาเป็นรองประธานรัฐสภาก็ไม่ได้ เสียหน้าเสียเกียรติอะไรครับ เพราะว่าการที่มาเป็นประธานรัฐสภาเนี่ยครับ รัฐธรรมนูญบอกชัดว่าในช่วงไหนครับ ที่ต้องเข้ามาดูและไร นอกนั้นก็ก็เป็นประธานแต่ละประธาน ก็มีเกียรติยศเต็มภาคภูมิอยู่แล้ว ไม่เห็นจะต้องเสียหน้าเสียตาอะไร ผมเองก็เคยเป็นประธานรัฐสภา ต่อมาเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นรองประธานรัฐสภา ก็ไม่เห็นเสียหน้าเสียเกียรติภูมิอะไร ก็ยังเป็นได้อย่างภาคภูมิใจ เพราะว่าเราอยู่ในสภาของเราเราก็ทำหน้าที่ของเราดีที่สุด ท่านประธานครับ และตัวท่านประธานวุฒิสภาเองนะครับ ท่านเองตอนอยู่ในประธานวุฒิชัย ท่านก็เป็นประธานเต็มภาคภูมิ แต่ในช่วงที่มีคนบอกว่าที่ท่านกรรมการชี้แจงว่าเราค่อยเป็นค่อยไปค่อยพัฒนานะครับ เวลา มันอาจจะไม่แน่ใจว่าเลือกตั้งไปก็ไม่มีที่ว่ามันจะฮือยาวหรือ

ว่าจะเร็วจะช้าอะไรนะ แต่ผมก็ตั้งข้อสังเกตนะครับว่า ตำแหน่งประธานรัฐสภาเนี่ย เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาสภาผู้แทนฯ เพราะว่ามีสัมพันธ์กับการทำงานของสภาผู้แทนฯ เป็นส่วนใหญ่นะ ฐู๋ข้อขัดข้องกลไกที่ควรจะต้องแก้ไข คงนี้แหละครับ การเสนอการแก้ไขต้องผู้บังคับบัญชาสูงสุดในสภา ผู้บังคับบัญชาสูงสุดคือประธานรัฐสภา ท่านประธานรัฐสภาเป็นประธานวุฒิสภา เสียแล้วนี่นะครับข้อข้องอันนี้มันมีครับ ท่านประธานครับ และถ้าการเลือกตั้งทั่วไปเนี่ย เรายังไม่รู้ว่ามีอีกกี่ปี สมมุติว่าอีก 3 ปีครบเทอมอย่างรัฐธรรมนูญกำหนดเนี่ย เราเสียโอกาสในการพัฒนาไปถึง 3 ปีไหมครับ ท่านประธาน เพียงแต่เราห่วงเรื่องการเสียด้านกันเท่านั้นเองครับ ก็พูดกันตรง ๆ อย่างนี้ละครับ แต่ถ้าเราไม่ห่วงเรื่องเสียด้าน ผมว่าไม่ใช่เรื่องเสียด้านเสียตาอะไรนะครับ ถึงเวลาประชุมรัฐสภาท่านกลัวเสียด้านท่านก็ไม่มาประชุมเสียก็ได้ ก็ให้ท่านประธานสภาผู้แทนฯ ท่านก็เป็นประธานรัฐสภาไป แต่ผมว่านะครับ ทั้งหมดไม่ได้กลัวเรื่องเสียด้านหรอกครับ กลัวว่าคนจะนำชื่อเสียงนายกา นั้นนะ จะไม่ใช่ชื่อนายกาที่ถูกใจคนบางพวกเท่านั้น ท่านประธานครับ ที่ผมอยากจะพูดประเด็นนี้ให้มันปรากฏในรายงานการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และปรากฏในรายงานการประชุมของรัฐสภา ท่านประธานครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ ผมขออนุญาตทวงเรียนท่านสมาชิกนะ ครับ ที่ผมไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำด้วยความหวังดีของคุณผู้พลัดเมื่อผ่านมานั้นะครับ ก็ด้วยเหตุที่ผมถือว่าหน้าที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของประธานคือ การให้สิทธิแก่สมาชิกทุก ๆ ท่านอย่างทั่วถึงและอย่างเท่าเทียมกัน อย่างทั่วถึงและอย่างเท่าเทียมกัน เพราะฉะนั้นเมื่อผมได้ให้สิทธิแก่สมาชิกผู้ที่มีรายนามปรากฏในลำดับต้น ๆ มาถึง 10 กว่าท่านแล้ว ถ้าหากว่าผมไม่ให้สิทธิเช่นเดียวกันกับสมาชิกที่มีรายนามในลำดับถัดไป มันก็จะเป็นการตัดสิทธิแก่สมาชิกเหล่านั้น มันผิดกับหลักการนะครับ เพราะฉะนั้นจำเป็นที่จะต้องให้สิทธิเช่นนั้นต่อไป และหากสมาชิกท่านใดที่ไม่ประสงค์ที่จะอภิปรายก็ขอที่จะสละสิทธิเช่นเดียวกับที่ คุณสมพร ได้สละสิทธิ ไม่มีความเสียหายอะไรหรอกครับ เชิญครับ

Digital Object
National Assembly Library

นายอุทัย พิมพ์ใจชน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตคิดเดี่ยวครับ เมื่อก่อนผมไม่ได้แนะนำท่านประธานนะครับ ผมใช้คำว่า ผมขอปรึกษาครับ ครับ ขอขอบคุณท่านประธานครับ

ประธานรัฐสภา : ต่อไปคุณพิณิจ สิทธิโท ครับ

นายพิณิจ สิทธิโท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลย) : ท่านประธานที่เคารพ ผม พิณิจ สิทธิโท พรรคพลังชนชาวไทย จังหวัดเลยครับ ท่านประธานครับการแก้ไขรัฐธรรมนูญคราวนี้ ที่จริงแล้วผมก็คิดไม่ถึงว่ามันจะมีสิ่งอื่นเข้ามาอีก คืออยากจะยืดเวลาการไว้ที่ออกไปอีกหลายปีนี้นะครับ ซึ่งตอนแรกจริง ๆ นี้การแก้ไขรัฐธรรมนูญคราวนี้ผมได้ปรึกษากับผู้ที่ริเริ่มในการที่จะแก้ไข ผมได้ถามกันว่าริเริ่มจะแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้วจะประกาศใช้วันไหนจะใช้ในยุคสมัยนี้ วันนี้ ขณะนี้เลยหรือไม่ คนริเริ่มบอกว่าจะใช้ ผมถึงได้ร่วมในการเซ็นชื่อในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่พอมาคุณคนนี้ชักจะไม่เป็นอย่างนั้นแล้ว ได้ทราบนี้ว่าคงจะยืดเวลาไปอีก ผมได้เรียนในคอนนั้นเอาไว้แล้วว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นมันอาจจะจำเป็นอยู่ แต่ว่าผมคิดว่าหากว่าไม่ได้ประกาศใช้ในขณะที่ปัจจุบันนี้ที่ หลังกี่เราประกาศใช้พระราชกิจจานุเบกษานี้ ผมว่ามันไม่จำเป็นจะต้องมาเร่งแก้ไขกันตอนนี้ โดยเฉพาะสภาผู้แทนราษฎรนั้นมีเวลาประชุมปีละ 1 สมัยน้อยอยู่แล้วนะ เรื่องสำคัญอื่น ๆ เรื่องปากท้องพี่น้องประชาชนมีมากกว่าที่จะหยิบเรื่องนี้มาแก้ไขด้วยซ้ำไป น่าจะอย่างนั้นนะครับ ก็คิดไปอย่างนั้น ก็เลยคิดว่าพอขณะนี้มันเริ่มมาถึงขนาดนี้แล้วในที่ประชุมแห่งนี้ก็เลยอยากจะหารือท่านทั้งหลายว่า เวลาที่มีน้อยอยู่แล้วเอามาทำเรื่องนี้แล้วนี้ พอทำกันแล้วก็อาจจะใช้ประกาศใช้ในเดือนนี้เลยไม่ต้องให้รอไปอีก จึงได้ขอแปรญัตติขอให้ใช้รัฐธรรมนูญตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ขอขอบคุณมากครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณสุวัจน์ ลิปตพัลลภ ครับ

นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : ท่านประธานครับ ผม สุวัจน์ ลิปตพัลลภ จากนครราชสีมา พรรคพลังชนชาวไทย ผมได้ขอเสนอ

คำแปรญัตติในมาตรา 2 ซึ่งขอให้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขฉบับที่ 16 ที่ได้จากพรรคชาติไทย - ราชกิจจานุเบกษา แทนที่จะใช้นับจากวันเลือกตั้งทั่วไป เพราะผมเองมองว่าขณะนี้บ้านเมืองชุลมุนเป็นประชาธิปไตยเต็มขั้นแล้ว เราไม่นายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรเข้าไป จะนั่นผู้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา ก็ควรที่จะเป็นตัวแทนจากประชาชนเข้าไปด้วย ในการที่จะกำหนดในบทเฉพาะกาลนะครับ ให้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขในการเลือกตั้งครั้งหน้านั้น ผมมองว่าเป็นเรื่องของตัวบุคคลเป็นการเสี่ยงที่จะใช้คำพูดที่จะไม่ไว้กับผู้อื่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องของส่วนรวม เป็นเรื่องของประเทศชาติ เป็นเรื่องของประชาชน ไม่ใช่เรื่องของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และในสิ่งที่ผมขอสงวนไว้ฉันถือว่าผมก็ปกป้องตัวแทนประชาชนเอง แล้วก็เป็นเรื่องแปลกนะครับในการเสนอการแก้ไขครั้งนี้ รัฐบาลบอกว่าเป็นเรื่องด่วน เรื่องด่วนก็ควรจะใช้เลยนะครับ ไม่ว่างจะมีบทเฉพาะกาลที่จะต้องไปใช้ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ผมขอสงวนไว้ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณสมศักดิ์ คุณเงิน ครับ

นายสมศักดิ์ คุณเงิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายสมศักดิ์ คุณเงิน ส.ส. จังหวัดขอนแก่น พรรคเอกภาพ ท่านประธานที่เคารพ วันนี้ก็เป็นวันประวัติศาสตร์อีกวันหนึ่ง ที่สมาชิกทั้ง 2 สภาจะได้มีโอกาสร่วมกันทำงานเพื่อกำหนดแก้ไขกติกาสูงสุดในการปกครองประเทศ กระผมหวังว่าสภาแห่งนี้คงจะพิจารณาไปด้วยเหตุด้วยผล กระผมจะดีใจอย่างยิ่งว่า ถ้าหากว่าหลักการและเหตุผลต่าง ๆ นั้นมันมีน้ำหนักและเป็นตัวตัดสินปัญหา ก็คงจะลงล่างภาพพจน์ในอดีตว่าการแก้ไขกติกาสูงสุดของประเทศนั้น ที่เราเคยใช้สิ่งทีนอกกรอบมาแก้ไขนั้น วันนี้เราคงจะพูดกันด้วยเหตุด้วยผล ท่านประธานที่เคารพ กระผมมีความปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้การแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญในครั้งนี้ นอกจากว่าประธานสภาผู้แทนราษฎร จะสามารถเป็นประธานรัฐสภาแล้ว ก็ยังอยากจะทำให้การแก้ไขในครั้งนี้จะสามารถบังคับใช้มีผลทันทีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากจะ

ทวเรียนเหตุผลสนับสนุนสัก 2-3 ประการ

ประการแรกนะครับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้เป็นเวลา 57 ปีแล้ว ก็มีคำถามนะครับว่า สภาผู้แทนราษฎรนั้นในใจปัจจุบันนี้พร้อมหรือยังพร้อมที่จะแบกรับภารกิจของประเทศชาติได้หรือยัง ท่านประธานที่เคารพ กระผมอยากจะขออนุญาตเท้าความเติมสักนิดหนึ่งว่า แม้ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา จะมีเหตุผลแตกต่างกัน เพราะว่าวุฒิสภานั้นมีวิวัฒนาการมาจากสภาขุนนาง และในขณะที่เดียวกันสภาผู้แทนราษฎรนั้นจะมีวิวัฒนาการมาจากสภาล่าง จากสภาของสามัญชน แต่สิ่งหนึ่งนั้นกระผมอยากจะทวเรียนว่า เจตนารมณ์ของประชาธิปไตยนั้นคงจะเข้าใจคงจะอยู่ในหลักการในการปกครองของประเทศชาติตลอดมา ท่านประธานที่เคารพ 57 ปีนี้มานานพอหรือยัง ที่วุฒิสภานั้นจะเลิกทำหน้าที่เป็นสภาที่เลี้ยง หรือเลิกเอาตำแหน่งประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาเสียที ผมอยากจะขอลอนุญาตเปรียบเทียบว่าปัจจุบันนี้วุฒิสมาชิกมีจำนวน 267 คน ในขณะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมีจำนวน 375 คน ถ้าหากว่าเราเปรียบเทียบกระผมขออนุญาตนะครับท่านประธาน ถ้าหากว่าเราจะเปรียบเทียบในการศึกษา ผมมีตัวเลขเป็นสถิติของสภาผู้แทนราษฎรที่กำหนดที่บันทึกไว้ว่า เทียบการศึกษาของสภาทั้ง 2 แห่งนี้คนที่จบปริญญาตรีนั้นที่เป็นวุฒิสภานะครับ มีจำนวน 120 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 45 จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวน 28 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 10 จบการศึกษาระดับปริญญาเอก 41 คน หรือเป็นจำนวน 15 เปอร์เซ็นต์ ท่านประธานที่เคารพ และสภาล่างนะครับสภาผู้แทนราษฎรจบการศึกษาระดับปริญญาตรี 150 คน เป็นจำนวนร้อยละ 42 ส่วนจบปริญญาโท 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12 จบปริญญาเอกมี 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8 ท่านประธานที่เคารพ หากว่ามาดูอายุ มาดูอายุเปรียบเทียบนะครับท่านประธานนะครับ ถ้าเปรียบเทียบอายุตั้งแต่ 46 ปี ถึง 65 ปี ปรากฏว่าสภาผู้แทนราษฎรนั้นมีคิดเป็นร้อยละ 60 นะครับ ที่อายุระหว่าง 46 ถึง 65 ปี แต่วุฒิสภานั้นนะครับอายุในขนาดเกณฑ์ขนาดเดียวกันนี้มีจำนวน 71 เปอร์เซ็นต์ เพราะฉะนั้นก็มาเปรียบเทียบกันในเรื่องของประสบการณ์อีก

ประสงค์การณีนั้นผมคิดว่าคงจะไม่ต้องเปรียบเทียบมาก เพราะประเทศไทยของเรานั้นถือสภาผู้แทนราษฎรโดยตลอด ถ้าหากว่าสภาผู้แทนราษฎรมีปฏิบัติการทางการเมือง ก็เป็นอันที่เข้าใจว่าวุฒิสภาก็มีการปฏิบัติการทางการเมืองเช่นกัน เพราะฉะนั้นในประเด็นประสงค์การณีนั้นผมเห็นว่าไม่แตกต่างกัน ท่านประธานที่เคารพ เพราะฉะนั้นสิ่งที่จะสามารถงอกออกได้ว่าสภาผู้แทนราษฎรแห่งนี้ถึงเวลาที่จะแบกรับชะตากรรมของประเทศได้หรือยัง ผมไม่อยากจะยกตัวอย่างอื่นให้มันไกลตัว อยากจะเปรียบเทียบเพียงว่า ในคราวที่แล้วสภาผู้แทนราษฎรแห่งนี้ได้มีโอกาสคัดเลือกผู้นำทางการเมือง เราก็ชื่นชมจนบัดนี้ ว่าเรามีคนอย่าง ๓๗๗ พลเอก ซาติชาย ชุณหะวัณ เป็นผู้นำทางการเมือง ซึ่งก็เป็นที่ประทับใจหลายๆ คน และรวมถึงประชาชน เพราะฉะนั้นในวันนี้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นตัวแทนของสภาผู้แทนราษฎรนั้นเราก็คงจะให้คนที่มาจากสภาผู้แทนราษฎรนั้นได้มีโอกาสแสดง ได้มีโอกาสเปล่งศักยภาพว่าเป็นผู้นำทางด้านสันติวิธีปฏิบัติ ท่านประธานที่เคารพ พอจะสรุปได้หรือยังครับว่า ณ วันนี้สภาผู้แทนราษฎรนั้นได้รับรูปคดีภาวะทางการเมืองแล้ว และมีพฤกษภาวะทางการเมืองแล้ว ท่านประธานที่เคารพ กระผมคิดใจหลายท่านที่พูดถึงว่า ขนบธรรมเนียมประเพณีแบบไทย ๆ นั้นจะเป็นว่าเป็นอุปสรรคในการปกครองเสียแล้ว และจะเป็นอุปสรรคในการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญครั้งนี้ ท่านประธานที่เคารพ กระผมเห็นด้วยในหลักการ หลาย ๆ ท่านที่อภิปรายไปแล้วว่า ถ้าหากว่าหลักการที่ดี หลักการที่ถูกต้องไปयरไปเียที่จะรออีก 3 ปีข้างหน้ามันน่าจะแก้ไขแล้วก็ให้มีผลบังคับใช้ในวันนี้แต่เรามาติดกันอยู่ว่าขนบธรรมเนียมแบบไทย ๆ นั้นนะครับ ธรรมเนียมแบบไทย ๆ ประชาธิปไตยแบบไทย ๆ นั้นแก้ไขจะกระทบกระเทือนสถานะทางบุคคลหรือไม่ ด้วยความเคารพต่อท่านประธานรัฐสภาคนปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง กระผมอยากจะกราบเรียนว่ากระผมทราบดีประวัติของท่านเป็นอย่างดีว่า ท่านนั้นประสบความสำเร็จในระดับทางด้านการศึกษา โดยเฉพาะทางกฎหมายนั้นท่านได้เป็นธรรมศาสตร์บัณฑิตอันดับ 1 ในขณะที่อายุเพียง 19 ปีเท่านั้นเอง ท่านเป็นมือหนึ่งครับ มีสหพันธของกฎหมายหุ้นส่วนบริษัทกฎหมายล้มละลาย แล้วหลาย ๆ ประการครับด้วยความเคารพแล้ว

ตำแหน่งประธาน วุฒิสภา
แคว้นวันนี้เวก้าลัง

ท่านประสบความสำเร็จซึ่งท่านถือว่าเป็นหลักชัยในชีวิตคือ
เพราะฉะนั้นสิ่งที่สูงสุดในชีวิตของท่านนั้นผมเชื่อว่ามันบรรลุผลแล้ว
พูดว่า ท่านกรรมาธิการบางท่านได้พูดว่าเราไม่ควรจะหักค้ำพัวด้วยซ้ำ เราควรที่จะคำนึงถึง
หน้าตาที่จะต้องรักษา ท่านประธานที่เคารพครับ ในธรรมเนียมแบบไทย ๆ เช่นกันกระผม
ขอสนับสนุนท่านสมาชิกสภาฯ บางท่านที่ได้พูดไปว่า ในขณะที่เราอ้างธรรมเนียมแบบไทย ๆ
ผมก็อยากจะทราบว่า เราก็มีธรรมเนียมแบบไทย ๆ อีกหลายประการที่เราจะยกมา
ปรับใช้ในกรณีนี้ได้ เป็นต้นว่า ในทางศาสนานั้นเราบอกว่าเราจะเสียสละอวัยวะบางส่วน
เพื่อรักษาอวัยวะส่วนข้างมากไว้ แล้วเราควรจะเสียสละแม้กระทั่งชีวิตเพื่อรักษาธรรมะ
เพราะฉะนั้นในจุดนี้ครับท่านประธานที่เคารพ แบบอย่างในทางการเมืองนับแต่ปี พ.ศ. 2475
เป็นต้นมาล้นเกล้ารัชการที่ 7 พระองค์ท่านได้พระราชทานอำนาจส่วนพระองค์ที่เป็นอำนาจ
เด็ดขาดนั้นแก่อาณาประชาราษฎร์ พระองค์ท่านได้เป็นแบบอย่างในการเสียสละ เพราะฉะนั้น
ถ้าเราเริ่มต้นที่การเสียสละแล้ว ท่านประธานที่เคารพ ไม่มีใครได้ไม่มีใครเสีย กลับเป็น
ตรงกันข้ามจะได้สร้างคุณูปการอันยิ่งใหญ่สำหรับการปกครองประเทศชาติบ้านเมือง ของเรา
สืบต่อไปในภายภาคหน้า ท่านประธานที่เคารพก็เช่นกันภาวะมันตกหนักอยู่ที่ท่าน เพราะว่า
ท่านคือผู้มีส่วนได้เสียในการพิจารณาแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ แล้ววันนี้กระผมก็อด
เห็นใจท่านประธานไม่ได้ ที่ท่านประธานจะต้องถูกกระทบกระแทก มันเป็นเรื่องธรรมดาครับ
ท่านประธาน มันมีปัญหาทั้งหลักการแล้วมันมีปัญหาทั้งตัวบุคคลอยู่ในเรื่องเดียวกัน
เพราะฉะนั้นกระผมอยากจะกราบเรียนด้วยความเคารพและครับท่านประธานครับ ว่าเรื่องนี้
ผมก็ได้แต่หวังว่าเกียรติภูมิ เกียรติยศที่ท่านประธาน รัฐสภามีอยู่นั้นที่มีอยู่เต็มเปี่ยมอยู่แล้วนั้น
นะครับ ท่านจะถือเป็นแบบอย่าง ท่านจะถือว่าการเสียสละในครั้งนี้ของท่านซึ่งอยู่กับที่ท่าน
คนเดียวเท่านั้นละครับ ถ้าท่านบอกว่าท่านไม่ต้องการตำแหน่งนี้ ผมเชื่อมั่นว่าคำพูดหลาย ๆ
คนที่บอกว่าจะรักษาหน้าตาให้ท่านนั้นไม่จำเป็นเสียแล้ว เพราะฉะนั้นท่านจะเป็นตัวแบบ ท่าน
จะเป็นตัวอย่างในการสร้างเกียรติยศ เป็นหลักประกัน เป็นแบบอย่างที่ดีงาม ประวัติศาสตร์

หน้านี้จะคงจารึกชื่อว่า ร้อยตำรวจตรี วรณ ชันชื้อ เป็นผู้ร่วมสร้างประวัติศาสตร์หน้านี้ให้
ลูกหลานบรรพบุรุษ ตลอดจนอนุชนรุ่นหลังได้สืบทอดต่อไป ขอกราบขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

Digital Object
National Assembly Library

นายนิพนธ์ วิชัยสมุทรศาสตร์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ
กระผม นิพนธ์ วิชัยสมุทรศาสตร์ ส.ส. อ่างทอง พรรคชาติไทย ในฐานะกรรมาธิการ
ผมอยากจะกราบเรียนว่า ในเรื่องของหลักการนั้นผมเห็นด้วยและเคารพเหตุผลของท่าน
ผู้อภิปรายทุกท่านว่า หลักการใหญ่ที่เราเห็นด้วยกับการแก้ไขให้ประธานรัฐสภานั้นมาจาก
ประธานสภาผู้แทนราษฎร สิ่งที่คุณเห็นด้วยกับหลักการใหญ่นั้นมันก็มีปัญหาอยู่ที่ว่า
เงื่อนไขในการใช้บังคับหรือเฉพาะกาลอันนี้เท่านั้นเอง ที่เรามีปัญหาต้องถกเถียงอยู่ใน
การพิจารณาของคณะกรรมาธิการนั้นผมอยากจะกราบเรียนว่า เราไม่ได้มีความคิดในเรื่องที่
จะเกรงกลัวหรือมีปัญหาว่าจะเป็นการชนใครกับใคร เพราะกรรมาธิการนั้นทุกคนนั้นเราถือว่า
เรามีความคิดเห็นโดยอิสระ เราถือเหตุก็ถือผลเป็นใหญ่ เพราะฉะนั้นสิ่งที่จะกลัวว่ามีปัญหา
จะต้องชนกันขึ้นมาขึ้นมานั้น หรือปัญหาที่ใครจะต้องมาสั่งการให้เราทำอย่างใดก็อย่างหนึ่งนั้นคงจะ
ไม่มีเป็นแน่ แต่ความคิดที่ว่า เราจะมีเหตุผลอย่างไรบ้างในการที่จะมีเงื่อนไขและมีบทเฉพาะ
กาล ที่จะต้องใช้บังคับภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีต่อไป สำหรับตัวบุคคลนี้หรือ
บุคลากรที่เราจะพิจารณาว่า มีความเหมาะสมเพียงใดระหว่างวุฒิสมาชิกกับผู้แทนราษฎรนั้น
ผมมีความเชื่อมั่นว่า ท่านวุฒิสมาชิกก็ काम ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ काम
ต่างมีคุณสมบัติมีความสามารถพร้อมที่จะดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาได้ อันนี้ผมเชื่อว่าไม่มี
ใครปฏิเสธ ผมว่ามีความพร้อมนะครับในปัญหานี้ สำหรับในเรื่องการรอนสิทธินั้น ทางกรรมา-
ธิการ ก็ได้พิจารณาเหมือนกันครับว่า ในเรื่องนี้คงไม่ใช่เป็นการรอนสิทธิ ถ้าหากว่าจะมีการ
เปลี่ยนแปลงทันทีนั้น เพราะอะไรครับ เพราะว่าตำแหน่งของวุฒิสมาชิกนั้น มีผลอายุถึง 6
ปี ถ้าหากมีการใช้บังคับในการเลือกตั้งทั่วไปในคราวหน้านั้น ท่านประธานรัฐสภาท่านนี้ก็ยังคง
ดำรงตำแหน่งอยู่นะครับ ท่านเองก็คงจะพร้อม เพราะถ้ามีการเลือกตั้งนี้ คงจะมีขึ้น

ในปีหน้า 2 ปีหน้า 3 ปีหน้า อันนี้ไม่เห็นเหตุการณ์ทางการเมืองนั้น มันมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาไม่มีใครคาดฝันได้ สิ่งเหล่านี้เราจะกำหนดกฎเกณฑ์ไม่ได้ แต่ถ้ามันเกิดขึ้นแล้วนี่ ท่านประธานรัฐสภาท่านนี้ก็ยังคงอยู่ เพราะอายุของท่านมีถึง 6 ปีนะครั้น อันนี้คงจะไม่ใช่เป็นเรื่องการรอนสิทธิอย่างที่ท่านผู้อภิปรายทั้งหลายได้พูดกันไปแล้วนะครั้น ที่นี้มีปัญหาครับว่า ถ้าหลักการในการแก้ทุกท่านเห็นด้วยแล้ว ก็มีปัญหาคู่ที่ว่า ทำไม่จำเป็นต้องมีเงื่อนไขเวลา ผมอยากจะทราบเรียนเป็นเบื้องต้นว่า ผมเป็นคนหนึ่งในคณะทำงานเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญของพรรคชาติไทย ผมมีความเห็นยืนยันมาตลอดเวลาที่ จะแก้ไขมีผลใช้บังคับในทันทีแล้วเป็นมติของคณะทำงานด้วย ของพรรคชาติไทยนะครั้นว่า แก้แล้วอยากให้ผลบังคับทันที แต่เราก็มาคิดขัดปัญหาที่ว่า ในการอภิปรายก็ตามในสภาแห่งนี้หรือการวิพากษ์วิจารณ์ทั่วไปก็ตาม การแก้อันนี้มีจุดประสงค์เพื่ออะไร เราต้องยอมรับความจริงกันในสภานี้ว่า ฝ่ายสภาผู้แทนฯ ที่อยากจะแก้ไขรัฐธรรมนูญมาเวลานี้ก็น่าเนื่องจากอยากจะพัฒนาระบบรัฐสภาให้มีความใกล้ชิดหรือสนองนโยบายในการรับใช้ผู้แทนราษฎร ในการทำงานเพื่อรับใช้ประชาชนและประเทศชาติ อันนี้ทุกท่านเห็นด้วย ผมอยากจะให้มีการแก้ไขเพื่อพัฒนาระบบรัฐสภาให้ไวที่สุดเหมือนกันอย่างที่ท่านว่า แต่มาคิดถึงหลายปัญหาอย่างที่ท่านอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องขออภัยนามว่าเหตุผลที่ผมเวลานี้จำเป็นต้องยอมให้มีเงื่อนไขเวลาหรือมีบทเฉพาะกาล ทั้ง ๆ ที่ผมนี้มาจากการเลือกตั้ง ก็เพราะว่าเราไม่อยากจะให้คนเขามาว่า เราแก้เพื่อต้องการอำนาจ เราไม่ต้องการให้ใครมาว่า ว่าเราแก้เพื่อตัวของเราเอง ขณะนี้พรรคชาติไทยเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรอยู่ ถ้าแก้แล้วคนของพรรคชาติไทยขึ้นมาเป็นประธานรัฐสภา อันนี้เราก็ไม่อยากจะทำเพื่อสิ่งนั้น แต่ขณะเดียวกันหลายท่านอาจจะบอกว่า ใครก็ได้ถึงจะเป็นพรรคชาติไทยก็ไม่เกี่ยวข้อง ขอให้มาจากสภาผู้แทนราษฎรก็แล้วกัน เป็นประธานรัฐสภาอันนี้จริงครับ แต่ในวงการทั่วไปนั้นเราก็ต้องฟังเหมือนกันว่า ถ้าเราแก้เพื่อตัวเราเองนั้น ผลที่จะวิพากษ์วิจารณ์ในทางเสียนั้นมันมีอยู่ ถ้าหากเราแก้ไขมีผลถึงการเลือกตั้งในคราวหน้านั้น อันนี้ใครจะมาคิดว่าผู้แทนราษฎรไม่ได้อย่างเด็ดขาดว่า เราแก้เพื่อ

ตัวของเราเอง เพราะการเลือกตั้งคราวหน้านั้น ไม่น่าหรือครับ โดยเฉพาะตัวผมเองนั้น อาจจะไม่ได้รับเลือกตั้งก็ได้ เพราะฉะนั้นคนที่จะเป็นประธานรัฐสภาในคราวหน้านั้นอาจจะอยู่ในนี้ก็ได้ไม่อยู่ในนี้ก็ได้

ดังนั้นแหละครับเป็นเหตุผลหนึ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนว่า ทำให้ผมถึงให้มีเงื่อนไขหรือทเฉพาะกาล หรือเสียงข้างมากของกรรมาธิการที่อยากให้มีเงื่อนไขหรือทเฉพาะกาล นอกจากนั้นนะครับ ผมอยากจะกราบเรียนเพิ่มเติมว่า ในเรื่องการเสนอชื่อบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีก็ตาม จริงอยู่ครับ ทางท่านประธานรัฐสภานั้นเป็นผู้เสนอชื่อและรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ก็จริงนะครับ แต่ในทางระบอบประชาธิปไตยนั้น ขึ้นคอนการเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น อย่างลืมว่าในบ้านเมืองที่เป็นประชาธิปไตย ต่อไปคนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีนั้นไม่ได้รับความไว้วางใจต่อสภาแล้ว คงจะเป็นไม่ได้ และอยู่ไม่ได้นาน เราจากอดีตคงจะรู้จักกันอยู่ว่า รัฐบาลที่มาจากเสียงข้างน้อยนั้นอยู่ไม่ได้ เพราะฉะนั้นเรื่องเหล่านี้ไม่น่าจะเมเกรงกลัวในปัญหาเหล่านี้ ครับ แล้วการแก้ไขมีเงื่อนไขเวลานี้นะครับ ผมเองอยากจะกราบเรียนในฐานะที่เป็นนักกฎหมายคนหนึ่งว่า กฎหมายที่เราแก้ไขในวันนั้น มันเป็นเรื่องเวลาที่ใช้ในอนาคตไม่ใช่ย้อนหลัง เพราะฉะนั้นผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นคงจะไม่มี แต่เวลาคำนึงถึงความเป็นไปได้ ผมอยากจะกราบเรียนเพิ่มเติมอีกนิดหนึ่งว่า เหตุผลของท่านผู้อภิปรายทุกท่านนั้นเป็นเหตุผลที่ดีมากน่ารับฟังอย่างยิ่ง แต่ในขณะที่เดียวกัน นะครับผมคำนึงถึงปัญหานี้ครับว่า เหตุผลที่ดีที่สุดนั้นกับเหตุผลที่รองลงมานั้น อันไหนที่จะเป็นไปได้ อันไหนที่จะเป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จได้ เราจะเลือกทางไหนถ้าเหตุผลที่ดีที่สุดนั้นไม่สามารถแก้ไขหลักการที่ใหญ่ได้แล้ว แต่เหตุผลที่รองลงไปสามารถนำไปสู่การแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญอันนี้สำเร็จ เราจะเอาอันไหน อันนี้เป็นเหตุผลประการหนึ่งที่กรรมาธิการ ได้พิจารณากันอย่างรอบคอบพอสมควรนะครับ เพราะฉะนั้นดังเหตุผลที่ได้กราบเรียนมาแล้ว ผมจึงเห็นว่าเงื่อนไขที่เราใช้ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้มีผลบังคับใช้ หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปในคราวต่อไปนั้น เป็นเหตุผลที่จะเป็นหนทางนำไปสู่การแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้สำเร็จ ซึ่งเป็นหลักการใหญ่ ๆ ส่วนเวลานั้นเป็นปลีกย่อยไปอีกทางหนึ่ง ผมกราบ

ขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณวิทยา แก้วภราดัย ครับ

(นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : คุณสวัสดิ์ครับประท้วงเรื่องไหนครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ประท้วง
เรื่องนาฬิกาในเสียบหรือเปล้าครับ

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ ผมอยากจะขอทราบเรียนถึงสิ่งที่ท่าน
สมาชิกควรจะคำนึงถึง 3 ข้อนะครับ

ข้อแรก ท่านสมาชิกทุกท่านมีสิทธิที่จะแฉออกไปพักผ่อนข้างนอกได้ชั่วคราว
ชั่วคราว ส่วนผมต้องนั่งอยู่ที่นี้ตั้งแต่เช้าจนค่ำ แม้แต่ 1 นาทีลุกขึ้นจากที่นี่ไม่ได้

ข้อ 2 ผมเชื่อว่า ผมมีอายุมากกว่าส่วนมากที่สุดของท่านสมาชิก
สังขารของผมยังทนได้ ท่านสมาชิกควรจะทนได้

ข้อ 3 ซึ่งเป็นข้อที่สำคัญที่สุด กรุณาอย่าลืมว่าขณะนี้เรากำลังประกอบภารกิจที่
สำคัญที่สุดในสมัยการประชุมนี้ครับ การแก้รัฐธรรมนูญเป็นภารกิจที่สำคัญที่สุด
ประชุมนี้ เพราะฉะนั้นการที่สมาชิกแต่ละท่านจะสละความสุขส่วนตัว จะสละแม้แต่มือเพียง
วันนี้เพื่อประกอบภารกิจอันนี้ ผมคิดว่าไม่เป็นการสละที่มากเกินไปนะครับ ขอประชุมต่อครับ
เชิญครับ

นายสุวิทย์ วุฒินันท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : กระผม นายสุวิทย์
วุฒินันท์ พรรคเอกภาพ ท่านประธานพูดอย่างกับทุกคนนี้ไม่อดทน ผมอยู่คนเดียว
ท่านประธานบอกว่าจะให้ทุกคนและให้ผมนั่งอยู่ที่นี้ ท่านประธานควรจะทำอะไรดีสายกลาง
เป็นหลัก ไม่ใช่ขวามองซ้ายก็ซ้ายจนขนาดที่ไม่มองขวาเลย ทุกคนหัวเราะครับ ถ้าผมออกไป
แล้วองค์ประชุมเป็นอย่างไรครับมันก็ขาด ท่านประธานโปรดนึกถึงข้อนี้

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกกรุณาชี้ว่าที่ผมทำนี้...

นายสุธี ภูวนันท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : ตามที่ท่านจะเอา
 วัตถุเดียวหรือทุกอย่าง ผมจะได้ไปกินข้าวไปไหนต่อให้มันเสร็จเรื่อง ผมคนสุดท้ายนะครับ
 ท่านประธาน

ประธานรัฐสภา : ผมคิดว่าถ้าอย่างนั้นผมขอแนะนำว่าท่านสมาชิกออกไป
 รับประทานอาหารก่อนแล้วค่อยกลับมาที่ยังทันครับ

นายสุธี ภูวนันท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : ขอบขอบคุณ
 แต่ท่านประธานต้องเว้นสิทธิ์ให้ผมนะครับถ้าผมมาไม่ทัน

นายวิทยา แก้วภราดัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) : ท่าน
 ประธานสภาที่เคารพ กระผม วิทยา แก้วภราดัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช
 ทวีคูณภาพ คามที่เราได้อภิปรายการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญตั้งแต่เริ่มต้นนะครับ โดย
 หลักการแล้วกระผมก็คิดว่าสภาทั้งสภาก็เห็นด้วยในหลักการที่จะแก้ไข ให้กับประธานสภา
 ผู้แทนราษฎรมาเป็นประธานรัฐสภา แต่ปรากฏว่าในการแก้ไขกฎหมายครั้งนี้เรากลับมีเงื่อนเวลา
 เข้ามาที่บังคับ และข้อเงื่อนเวลานี้เองท่านประธานที่ทำให้ผมคิดใจต้องขอประณัติไว้ และ
 กระผมก็ได้พยายามนั่งฟังมาตั้งแต่เริ่มต้น ว่าคณะกรรมการมีเหตุผลอะไรที่จะมาอธิบายให้
 กับสภาแห่งนี้ได้ทราบว่าการทำไมเราต้องมีเงื่อนเวลาไว้ และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา คณะ
 กรรมการแต่ละท่านก็ไม่สามารถทำให้เหตุผลได้ เพียงแต่บอกว่าเราจำเป็นต้องมีเงื่อนเวลา
 แต่ในท่ามกลางความจำเป็นนั้นก็ไม่สามารถจะหาเหตุผลอธิบายให้กับสมาชิกแห่งนี้
 ได้ทราบว่า มันคือเหตุผลของอะไร ท่านประธานครับ ตั้งแต่เรามีการเสนอแก้ไขกฎหมาย
 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ผมกราบเรียนได้ लेकरไว้ว่า ไม่ใช่เฉพาะสมาชิกในสภาเท่านั้นที่เห็นด้วย
 เฉพาะทั่วประเทศกำลังนั่งฟังเหตุผลอันนี้ และราษฎรทั้งประเทศก็เห็นด้วยในการสร้างสร
 ประชาธิปไตยในการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ แต่มาวันนี้เรากำลังหาเหตุผลใน
 ข้อเดียวที่ทุกฝ่ายได้ขอประณัติกันไว้ คือเหตุผลว่าทำไมเราต้องมีเงื่อนเวลาไว้ หลายครั้ง
 ครับท่านประธานในยุคที่บ้านเมืองไม่เป็นประชาธิปไตย หลายครั้งที่ประชาชนภายในประเทศ

ชาติบ้านเมืองนี้ได้รับคำตอบจากผู้นำในยุคที่ไม่เป็นประชาธิปไตย เขาตอบกับประชาชนว่า ประชาชนยังไม่พร้อมที่จะเป็นประชาธิปไตย แล้วก็ไม่เคยมอบกฎหมายรัฐธรรมนูญให้กับประชาชน แล้วก็ไม่เคยคิดที่จะมอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน 50 กว่าปีแล้วของระบอบประชาธิปไตย ประชาชนภายในประเทศนี้ก็มีโอกาสล้มคานขึ้นมามีประชาธิปไตยกันก็มี แล้ววันนี้เรามีกฎหมายรัฐธรรมนูญของปี 2521 ก้าวยาวนานมาถึง 10 ปีเต็มแล้ว แล้วเรากำลังจะก้าวต่อไปเป็นการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย วันนี้สภาแห่งนี้ได้รุกก้าวก้าวที่ 1 ด้วยการเสนอให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรมาเป็นประธานรัฐสภา และก้าวรุกก้าวก้าวนี้ได้รับการตอบรับจากพี่น้องประชาชนทั่วประเทศ แต่เรามาคิดกันตรงๆ เจริญเวลา ผมอยากจะย้อนถามท่านกรรมาธิการทุกท่านนะครับว่า เรากำลังจะให้คำตอบกับพี่น้องประชาชนทั่วประเทศเหมือนกับในยุคที่บ้านเมืองไม่เป็นประชาธิปไตยเขาตอบกับประชาชนหรือไม่ เราจะบอกหรือเปล่าว่าสภาผู้แทนราษฎรยังไม่พร้อมสำหรับการก้าวไปสู่วิถีประชาธิปไตยนี้ เราจะบอกกับพี่น้องประชาชนไทยทั้งประเทศหรือเปล่าว่าประชาธิปไตยเราประชาชนยังไม่เข้าใจ ถ้าเราให้คำตอบด้วยเหตุผลอันนี้ ผมก็คิดว่าหลายสิ่งหลายอย่างที่ผมว่ามันน่าจะหายไปในช่วง 10 ปี ของประชาธิปไตยมันกำลังไม่หายไป เหตุผลที่ทำให้ต้องมีเงื่อนไขขึ้นมาขึ้นมานี้ กระผมเข้าใจไม่อยากจะให้ประชาชนทั้งประเทศรู้สึกว่าคุณคนความคิด ที่อยู่ในระบอบเก่ายังคงคดค้างกันอยู่ วันนี้เมื่อเราตัดสินใจจะก้าวเดินเข้าไปแล้ว เหตุผลของเงื่อนไขท่านก็ไม่สามารถหาคำอธิบายกับสังคมนี้ได้ ผมก็คิดว่าเหตุผลของการแก้ไขเข้ามาถึงจุดที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง เมื่อไม่มีคำอธิบายสำหรับเงื่อนไขแล้วผมก็ว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องส่งงานเงื่อนไขไว้อีก 3 ปีหรือ 2 ปี หรืออีกกี่ปีข้างหน้า ขอขอบพระคุณมากครับ

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ ผมสังเกตรู้สึกว่าคุณสมาชิกในห้องประชุมชกจะร้อยหรือลงมากจนเกือบจะเขื่องมันได้ว่า จะไม่ครบองค์ประชุมนะครับ ขึ้นประชุมต่อไปก็คงจะไม่สวยแน่ ผมขอพักการประชุม 1 ชั่วโมงครึ่ง เพื่อทานอาหารเที่ยง นะครับ นี้ 13.00 นาฬิกา ผมขอพักการประชุมจนกระทั่ง 14.30 นาฬิกา

ชั่วโมงครึ่งคงจะพอ นะครับ 14.30 นาฬิกา นะครับ เพราะถ้ายังมีผู้แปรญัตติอีกหลายสิบท่าน ที่จะต้องอภิปรายต่อไปครับ

Digital Object
National Assembly Library

พักประชุมเวลา 13.13 นาฬิกา

เริ่มประชุมต่อเวลา 15.30 นาฬิกา

ประธานรัฐสภา : เวลานี้ก็ปรากฏว่ามีสมาชิกเข้าประชุม 341 ท่านครบองค์ประชุม และผมจะเปิดการประชุม และจะดำเนินการประชุมต่อจากเมื่อตอนเช้าก่อนที่กระผมจะดำเนินการประชุม ผมอยากจะกราบเรียนให้ทราบว่าได้รับหนังสือจากคุณหมอบุณยเกียรติ ว่าตอนเช้าไวยาทิ้งเสียอย่างกะทันหันมาไม่ได้ บัดนี้มาได้ เพราะฉะนั้นขอโอกาสที่จะอภิปราย ผมอยากจะกราบเรียนท่านสมาชิกทุกท่านว่า ผมจะถือหลักที่ปฏิบัติเมื่อเช้า คือจะเรียกชื่อสมาชิกแต่ละท่านตามลำดับที่ปรากฏในรายงานของคณะกรรมการ เมื่อครบแล้วผมจะย้อนกลับไปเรียกชื่อสมาชิกที่ตอนเช้าไม่อยู่ในที่ประชุมนี้ เพื่อให้ได้ใช้สิทธิ์อภิปราย เพราะฉะนั้นไม่ต้องห่วงครับ สมาชิกที่ตอนเช้าไม่อยู่ที่นี่จะได้ใช้สิทธิ์อภิปรายหลังจากที่สมาชิกท่านอื่นได้อภิปรายแล้ว ต่อจากนี้ไปขอเชิญคุณพิเชิฉ จันทรสุนทร และซึ่งผมก็ได้วิงวอนขอสืบจากคุณพิเชิฉว่า ขอมอบหมายให้คุณหมอบุณยเกียรติ พิฑูรกิจจ่า เป็นผู้อภิปรายแทน เชิญคุณหมอบุณยเกียรติครับ

นายประสิทธิ์ พิฑูรกิจจ่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ท่านประธานที่เคารพ ผม นายแพทย์ประสิทธิ์ พิฑูรกิจจ่า พรรคเอกภาพ นครสวรรค์ ครบขอกราบขอบพระคุณ คุณพิเชิฉครับที่ให้สิทธิ์ผมได้มาพูดเกี่ยวกับการแปรญัตติแก้ไขมาตราที่ 2 นะครับ โดยตัดคำว่า "เลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้นภายหลังวันที่รัฐธรรมนูญนี้" นะครับ โดยเหลือเพียงว่า "รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา" นะครับ โดยความจริงแล้วโลกาสนอย่างนี้หายากเหลือเกินครับ ในการที่จะมีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรในฉบับนี้ นะครับ ซึ่งเราก็อยู่ร่วมกันมา

National Assembly Library

ถึง 8 ปีแล้วนะครับ เราไม่ได้สิทธิ์อย่างนี้ครับ แล้วเมื่อมีการแก้ไขที่ไร ๆ เสนอกันที่ไร ๆ ก็พากันทุกที่ ทั้ง ๆ ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้มากกว่าวุฒิสมาชิกทุกครั้งเลยนะครับ ผมขอกราบเรียนครับว่า บรรยายกาศอย่างนี้ครับต้องจาร์กไว้ แล้วก็รัฐสภาจะตั้งพิจารณาด้วยหลักการและเหตุผลที่ถูกต้องครับ ผมไม่ได้ตำหนิท่านวุฒิสมาชิก เพราะว่าท่านวุฒิสมาชิกทุกท่านที่ได้รับการคัดเลือกมาจากท่านนายกรัฐมนตรี ในการเสนอเพื่อมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิกท่านมีความรู้มีความสามารถ แล้วรวมทั้งอายุท่านก็อยู่ในเกณฑ์ที่นำเคารพแล้วทุกอาชีพครับที่มาเป็นวุฒิสมาชิกนี้ครับ ด้วยความเคารพและนับถือท่านทั้งหลายครับ โดยการที่วันนี้ได้เปิดโอกาสให้สมาชิกผู้แทนราษฎร เสนอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรฉบับนี้ครับ ผมขอกราบเรียนด้วยความจริงใจครับว่าท่านวุฒิสมาชิกอย่าได้น้อยใจเลยครับ ในการที่จะเอาประธานของท่านลงมาเป็นรองประธานรัฐสภาเนะครับ ด้วยความรู้สึกละเอียดส่วนตัวผมเคารพท่านประธานรัฐสภาขณะนี้มากครับ เพราะว่าท่านเป็นคนที่มีความขี้มกั้มแจ่มใสอารมณ์ดี พูดจาซ้า ๆ พอฟังรู้เรื่อง แต่บางคำเวลาท่านพูดมานี้ครับ ประชาชนท่านถามผมมาเหมือนกันครับว่าท่านพูดภาษาอะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอนระหว่างพักเที่ยง ท่านบอกว่า ควิก ลันซ์ (Quick lunch) ควิก ลันซ์ ประชาชนเขาขี้ใจ ผมก็ขอกราบเรียนท่านประธานรัฐสภาขณะนี้เนะครับว่า ท่านพยายามอย่าใช้ภาษาต่างประเทศให้มันมากครับ เพราะว่าถ้าท่านพูดภาษาไทยซ้า ๆ มีคนเขาฟังรู้เรื่องเนะครับ ผมฝากกราบเรียนด้วยความเคารพจริง ๆ ครับ ความจริงการแก้ไขรัฐธรรมนูญเนะครับ ผมขอชมท่านผู้แทนทุกท่านครับเพราะว่าได้มีความคิดเห็นตรงกันในการที่จะเสนอในวันนี้นะครับ แล้วก็ต่างคนก็ต่างอยากจะทำให้ประธานสภาผู้แทนฯ เพราะว่ามาจากประชาชนครับ ทั้งประเทศครับ ถึงแม้ว่าบางท่านจะกลับมาเป็นผู้แทน ด้วยความลำบากยากเหลือเกิน แต่ประชาชนเขาก็อยากจะทำเหมือนกันครับว่าทำไมละเนะเมื่อเลือกตั้งเข้ามามากกว่าวุฒิสมาชิก ทำไมไม่ได้เป็นประธานร่วมในการประชุมร่วมกับวุฒิสมาชิก เขาถามมาจริง ๆ ครับ แล้วก็ด้วยความเมตตาเห็นว่าเรานี้ น่าจะมีประธานสภาผู้แทนฯ มาเป็นประธานรัฐสภา เพราะความใกล้ชิดกันระหว่างประธานปฎุจะ เกสรทอง

ขอประทานโทษที่เล่ยนาม ครับ ท่านได้ใกล้ชิดกับผู้แทนราษฎรไม่ว่าเราจะเสนอหลักการ
เหตุผล แก้อัยพระราชบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ ก็ตาม ท่านประธานสภาผู้แทนฯ ในฐานะหัวอก
อันเดียวกัน ท่านก็วางตัวเป็นกลางครับ ให้ความเคารพนับถือสำหรับสมาชิกเพื่อนสมาชิก
ทุกพรรคครับ ท่านก็วางตัวเป็นกลาง ไม่ใช่ที่ว่าท่านมาจากพรรคการเมืองนี้จะเข้าข้างพรรค
การเมืองที่แต่งตั้งท่านขึ้นไปครับ เพราะฉะนั้นก็ขอประธานกรรมาธิการเรียนครับว่า ท่านประธาน
รัฐสภาถึงแม้จะเสนอโดยท่านนายกฯ ก็ตาม เป็นศูนย์รวมอำนาจของประชาชนก็จริง
ความอยู่รอดของบ้านเมืองก็อยู่ที่ประธานรัฐสภา ไม่ว่าอำนาจของรัฐที่แท้จริงนะครับก็ดัดแปลงจาก
ปวงชนชาวไทย ผมเห็นด้วยครับว่า รัฐสภานี้ทำงานด้วยความเต็มใจในการที่จะควบคุมสภา
ผู้แทนราษฎรไม่ให้ล่อลวงออกนอกทาง เพราะฉะนั้นอะไรที่ผู้แทนไม่ตื่นที่ได้ไปดัดเคียน
นะครับ ผมในฐานะที่เป็นผู้แทนราษฎรยินดีที่จะรับฟังคำตำหนิตติเตียนของท่านครับในการ -
ประชุมร่วมแต่ละครั้งนี่ผู้แทนทุกคนก็เคารพท่านประธานวุฒิสภานะครับ เพื่อนวุฒิสมาชิกด้วยกัน
รัฐสภาที่เราอยู่ร่วมกันนี้ผู้แทนก็อยากที่จะร่วมกันได้ครับ ทำงานร่วมกันได้ เพราะว่าทุกอย่าง
ครับในการเสนอกฎหมายทุกอย่างเราก็ต้องผ่านวุฒิสมาชิกพิจารณาถึงความเหมาะสม ท่านไม่
เห็นด้วย สภาผู้แทนก็เอามาแก้ไขท่านเห็นด้วย อะไรที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนเราก็
จะเสนอเป็นกฎหมายเป็นพระราชบัญญัติไปด้วยกันพร้อมเพรียงกัน เพราะฉะนั้นผมก็อยากที่
จะให้ประธานสภาของเรานะครับได้ขึ้นไปเป็นประธานรัฐสภา แล้วกิจการที่จะขึ้นไปเลยนะครับ
ถ้าแก้ไขร่างพระราชบัญญัติที่ได้ออกมาได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาออกมาแล้ว ก็น่าที่จะ
ให้เลยนะครับ เหมือนเราที่หลักนะครับ เมื่อกำลังรัคนเราคืนะครับ มันจะทำเป็นรูปอะไร
ก็ได้เนอะครับ ถ้าเราแก้ไขระยะนี้ได้แล้วมันก็น่าจะปฏิบัติการตามที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ไม่ใช่ว่าต้องรอครับอย่างเมื่อเข้าผมยังขอลาใจท่านอาสาสมัคร คำประกอบ พุคนะครับ เรื่อง
ผัดกัวยเตี้ยกินนะครับ จะรอปลูกคะน่านี่มันก็คงจะใช้เวลาหลายปีกว่าจะได้กินกัน มันก็ต้อง
ทำกันเสยครับ กว่าตัวจะสุกงาก็ไหม้เสียแล้ว ผมกลัวเตี้ยมันจะสายเกินไปครับ เตี้ยแล้วก็
ไม่ได้ฮักครับ เวรเวลานี้กินมาตั้ง 8 ปีแล้วครับกว่าจะโตมา ได้อำนาจสิทธิ์ที่ปวงชนชาวไทย
ต้องการหรือเรียกร้องครับ ไม่ใช่เฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนฯ เรียกร้องอย่างเดียวครับ
ผมเห็นใจท่านทั้งหลาย อยู่ ๆ อำนาจที่ท่านเคยได้ ... แล้วท่านจะมาคืน

ให้แก่มหาเศรษฐีที่รักมีความกระอักกระอ่วนพอสมควรครับ แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นมันก็ต้องทำใจให้ได้ครับ เพราะพวกเราจำเป็นต้องเลือกตั้งกันมาเรียกว่าหัวอกแทบกระเด็นกันทุกคนนะครับ และเป็นแล้วก็ไม่ใช่ว่าอยู่เฉย ๆ นะครับ เราก็ต้องไปเยี่ยมราษฎรกันทุกวัน เป็น 4 ปีถ้าอยู่ครบเทอมนะครับเราก็ต้องเยี่ยมกันทั้ง 4 ปีครับ ท่านวุฒิสมาชิกท่านแดงตั้งมาท่านก็ลำบาก ท่านมีคุณวุฒิมีวิทยุฉันทะครับ แล้วก็ไม่ใช่กับพรรคการเมือง อยู่ด้วยความเป็นธรรมนะครับ เป็นคนที่องค์พระประมุขของประเทศทรงแต่งตั้ง แต่ท่านเมื่อเป็นแล้วนะครับ ท่านก็สามารถที่จะประกอบภารกิจได้ครับ ท่านไม่เหมือนผู้แทนจะต้องออกไปเยี่ยมเยียนกันทุกวัน ขาดก็ไม่ได้ อย่างคุณสหภาพยุคเมื่อก่อนครับ แม้กระทั่งเราจะมาประชุมวันนี้ถ้าเกิดเหตุการณ์ที่ชาวบ้านจะบวช จะโกนจุก จะแต่งงาน จะงานศพเราต้องไปครับ บางทีต้องตัดการประชุม เพราะว่าเราเขามอว่านาน ๆ เราจะมิงานสักที เขาก็อยากจะให้เห็นผู้แทนไปร่วมงานของเขาเพื่อเป็นเกียรติเป็นศักดิ์ศรีแก่งานของเขา แต่ท่านวุฒิสมาชิกท่านคงจะไม่ถึงขนาดกับผู้แทนราษฎรในการที่จะต้องไปเยี่ยมไปใกล้ชิดไปคลุกคลีกับประชาชน เพราะฉะนั้นผมก็ขอกราบละครับว่า การที่ท่านคืนอำนาจมาให้กับประชาชนสภาผู้แทนนั้นนะครับ ก็น่าจะพิจารณาด้วยความเหมาะสม ให้ความเป็นธรรมกันบ้างครับ อย่างน้อยก็เห็นอกเห็นใจกับผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งครับ แล้วก็ไม่ใช่เลือกกันมาง่าย ๆ ครับ แล้วก็ไม่ใช่ว่าจะอยู่กัน 4 ปีครับ บางทีก็ปีกว่า 2 ปี นะครับ บางทีก็ 2 ปีกว่า คราวนี้ยังไม่รู้ว่าจะอยู่กันกี่ปีเลยครับนี่ ดีไม่ดีไม่เกิน 3 ปีก็เรียบร้อย อีกแล้ว เพราะคนนอกก็คอยจ้องอยู่เหลือเกินว่า เราเล่นกันถูกกติกาหรือไม่แล้วนะครับ ปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะมีผู้คิดหรือพระราชบัญญัติอะไรก็ตามครับ จะต้องมีเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ มาพูดมาเกี่ยวข้องกับ มาพูดหึงเรื่อยครับ ผมก็ไม่ค่อยสบายใจในฐานะที่เป็นผู้แทนที่มาจากประชาชนครับ ก็พยายามจะทำตัวให้มันถูกต้องให้มันมีจุดยืน แล้วผู้แทนทุกคนผมเชื่อมั่นว่าคงจะมีจริยธรรมอย่างนั้นครับ เรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ นี่เป็นการพูดกันและเลือกไม่มีข้อมูลที่ถูกต้อง ไม่มีเอกสารที่จะมาประกอบนะครับ ไม่มีหลักฐานที่แท้จริง ก็ไม่แน่ใจว่าจะเอาเรื่องอย่างนี้มาพูดให้มันเสียสถาบันของเรานะในฐานะที่เป็นผู้แทนด้วยกันนะครับ ผมก็ขอ

ภรรยาเรียนฝากบรรดาเพื่อนสมาชิกครับว่า โอกาสอย่างนี้มันไม่ค่อยมีง่าย ๆ ครับ ในเมื่อมีมาแล้วเราก็รีบฉวยโอกาสให้มันเกิดขึ้นให้เร็วที่สุด แล้วในเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วก็ไปที่จะดำเนินการเลย ไม่น่าที่จะต้องทิ้งไว้ให้มันหนาวซึ่งกว่าจะมีการเลือกตั้งครั้งต่อไปใหม่ เพราะเวลายังไม่แน่ใจเหมือนกันว่าจะมีการเลือกตั้งครั้งต่อไปหรือเปล่าก็ไม่รู้ นะครับ ไม่ใช่ร้างแก่ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้ออกไปแล้วกลับไม่มีการเลือกตั้งครับ ประธานรัฐสภาของเราซึ่งเราเคยยกหวังไว้ว่าจะให้ประธานสภาผู้แทนเป็นประธานรัฐสภา นี่มันจะดำเนินเกิดขึ้นหรือเปล่าก็ไม่รู้ เพราะฉะนั้นเราก็ต้องรีบทำในเร็ววันนี้ครับ ในเมื่อประกาศออกมาแล้วเราก็ไปปฏิบัติภารกิจให้ได้เลยนะครับ ขอขอบพระคุณครับ ท่านประธาน

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณจ่านงค์ โภธสาโร ไม่อยู่นะครับ เชิญคุณชัยวัฒน์ ทรัพย์วังทอง ไม่อยู่นะครับ เชิญคุณอารมย์ ศิริสุวรรณ ไม่อยู่นะครับ เชิญคุณสุธรรม แสงประทุม

นายสุธรรม แสงประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม สุธรรม แสงประทุม พรรคเอกภาพ จากจังหวัดนครศรีธรรมราช กระผมเป็นผู้หนึ่งที่ได้ส่งวนคำแปรญัตติเอาไว้ใน มาตรา 2 เพื่อที่จะนำเหตุผลทั้งหมดมาชี้แจงกับสมาชิกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของรัฐสภาแห่งนี้ ท่านประธานครับ ผมอยากให้เห็นสมาชิกทั้งหลาย ได้ย้อนไปถึงเหตุผลและความจำเป็นของการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ดำเนินอยู่ เราคงจำกันได้ว่า เหตุผลสำคัญข้อหนึ่ง ก็เพื่อให้รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายหลัก เป็นกฎหมายสำคัญของบ้านเมือง นั้นได้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าของการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ และการแก้ไขทั้งหมดที่เพื่อนสมาชิกทุกคนได้อภิปราย ได้ยืนยันเรื่องนี้เป็นเรื่องเร่งหลักการและเหตุผล ไม่เกี่ยวกับความขัดแย้งในส่วนบุคคล ท่านประธานครับ ท่านสมาชิกหลายท่านเห็นว่าควรจะมีบทเฉพาะกาล นั่นก็คือให้กฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเราแก้ไขในขณะนี้ มีผลประกาศใช้หลังจากมีการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้นในครั้งต่อไป กระผมคิดว่าถ้าบ้านเมืองของเราได้ดำเนินการโดยเอาหลักการของประเทศ มาขึ้นอยู่กับความเกรงอกเกรงใจ

ต่อส่วนบุคคลแล้ว ประเทศชาติบ้านเมืองของเราโดยส่วนรวมจะเสียหาย ผมอยากให้นักเรียน
 ไปถึงรัฐบาลครั้งที่แล้ว บ้านเมืองเราอยู่ในภาวะที่หัวน่วคึก เราหัวน่วคึกกันว่า ในตอนนั้น
 พลเอก เปรม ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีได้บริหารประเทศมาหลายคนก็พอกพอใจ แล้วก็คิดกันว่า
 สักวันหนึ่งถ้าเราไม่มี พลเอก เปรม แล้วบ้านเมืองคงจะแย่ คงจะไม่มีใครที่จะมาเป็นนายก
 รัฐมนตรีได้อย่างนั้นได้ ท่านประธานครับ วันดีคืนดี พลเอก เปรม ท่านเดินลงจากเวที
 การเมืองไป พลตรี ซาคีชาย ซุณหะวัน ในขณะที่ได้รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
 เพราะเป็นผู้ที่มาจากการเลือกตั้ง เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งเป็นพรรคที่ใหญ่ที่สุด
 เข้ามาบริหารประเทศ ความกังวล ความสงสัย ความหวาดหวั่นที่เคยมีอยู่ที่หายไป สังคมใน
 ขณะนี้เริ่มเชื่อมั่นแล้วว่า ผู้ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนนั้นสามารถเป็นผู้นำบริหาร
 ประเทศชาติได้ และขณะนี้เริ่มรู้สึกว่าได้ดีกว่าด้วยซ้ำไป ท่านประธานที่เคารพครับ เหตุผล
 สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ บ้านเมือง เหตุการณ์บ้านเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบบการเมือง
 แบบสภาบ้านเราได้พัฒนาก้าวหน้ามาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาถึง 10 ปีกว่า การเมืองที่ต่อเนื่อง
 ได้ทำให้เศรษฐกิจของเราเจริญพัฒนาก้าวหน้าไป ปัญหาสังคมซึ่งเคยมีมาในอดีต คือความ
 ขัดแย้งแตกแยกในชาติ เคยรุนแรงมา ในขณะนี้ปัญหาเหล่านั้นก็ค่อย ๆ คลี่คลายไป
 ในทางที่ดีมากยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้สืบเนื่องมาจากระบบการเมืองของเราพัฒนาและมั่นคง เรา
 กำลังเดินถูกทางแล้ว เมื่อทางฝ่ายบริหาร ผู้นำฝ่ายบริหารนะครับ คือท่านนายกรัฐมนตรีเป็น
 ผู้ที่มาจากการเลือกตั้ง เรามามองทางรัฐสภาซึ่งเป็นผู้นำสูงสุดทางนิติบัญญัติ ก็ปรากฏว่ายังมี
 ความรักสั่นกันอยู่ แล้วท่านสมาชิกทั้งหลายก็ได้อภิปรายในวาระแรกไปแล้วถึงความจำเป็น
 ทั้งหมดว่า เราจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไข ผมถึงอยากกราบเรียนท่านประธานว่า การแก้ไข
 ในวันนี้เราดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน และต้องการนำมาใช้ในปัจจุบัน
 เหมือนที่สมาชิกหลายท่านบอกว่าเราเร่งรีบกันเหลือเกิน ที่จะดำเนินการในวันนี้เพื่อที่จะใช้
 ในวันนี้ หรืออย่างน้อยหลังจากที่กฎหมายฉบับนี้ได้ผ่านสภาไป เพราะฉะนั้นกระผมอยากจะ
 กราบเรียนท่านประธานด้วยความเคารพว่า กระผมเห็นด้วยกับการที่กฎหมายฉบับนี้ในมาตรา 2

ได้รับญัตติตามร่างของสมาชิกพรรคฝ่ายค้าน หรือของพรรคฝ่ายค้านที่จะให้การแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ให้มีผลบังคับใช้ หลังจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไปครับ ขอขอบพระคุณครับ
ท่านประธาน

Digital Object
National Assembly Library

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณชานี ศักดิ์เศรษฐี ครับ

นายชานี ศักดิ์เศรษฐี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ชานี ศักดิ์เศรษฐี จากนครศรีธรรมราช พรรคเอกภาพ กระผมเองก็คงไม่ใช่เวลามาก กระผมอยากจะทราบเกี่ยวกับท่านประธานอย่างนี้ครับว่า ในฐานะที่เป็นผู้หนึ่งที่ขอแปรญัตติในเรื่องนี้ไว้ กระผมขอทราบเรียนกับท่านประธานนะครับว่ากระผมไม่ได้มุ่งเสนอคำแปรญัตติไว้เพียงเพื่อที่จะอาศัยเวลาในการพูดในสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น แต่กระผมมั่นใจว่าเพื่อนสมาชิกรัฐสภาควรที่ใช้โอกาสนี้ฟังเหตุผลของเพื่อนสมาชิกที่ได้แปรญัตติไว้ และก็ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมแห่งนี้ เมื่อเช้านี้กระผมพยายามที่จะยกมือเพื่อจะช่วยเหลือท่านประธานนะครับ เพื่อจะแก้ไขปัญหาการแปรญัตติไว้หลายคน กระผมแน่ใจว่าในหลายคนที่จะเสนอคำแปรญัตติไว้วันนี้ อาจจะมียกข้อคิดเห็นที่ตรงกัน กระผมพยายามเสนอที่จะลดขั้นตอนให้มีการอภิปรายที่สั้นเข้า และเพื่อที่จะช่วยให้ การประชุมแห่งนี้ผ่านไปได้อย่างรวดเร็ว แต่ท่านประธานก็ไม่ได้อนุญาต และถามท่านประธานยังบอกว่ากระผมจะต้องเบียดบังเวลาของท่านสมาชิก ท่านประธานครับ ด้วยเจตนาผมที่ตั้งใจของกระผมเมื่อเช้านี้ กระผมค่อนข้างมีความรู้สึกกับท่านประธาน กระผมก็อยากเรียนกับท่านประธานไว้ตรงนี้นะครับว่าโดยปกติแล้วกระผมลุกขึ้นยืนพูดแต่ครั้งนั้น กระผมไม่เคยใช้เวลาเบียดบังความต้องการของเพื่อนสมาชิกนั้นเป็นโดยปกติ แล้วก็น้อยมากที่กระผมจะขู่มือขึ้นยืน ในลักษณะเชิงประท้วงท่านประธาน ท่านประธานครับ เพราะฉะนั้นคำกล่าวที่ท่านประธานพูดบอกว่าท่านสมาชิกอย่าเบียดบังเวลาของเพื่อนสมาชิกท่านอื่นนั้น กระผมคิดว่าเป็นถ้อยคำที่กระผมจำเป็นต้องเรียนกับท่านประธานไว้เป็นเบื้องต้นในการที่จะอภิปรายในวันนี้ก่อน กระผมอยากให้เพื่อนสมาชิกทั้งหลายได้หันกลับมาสู่หลักการที่เราได้พยายามอภิปรายกัน ท่านประธาน

ครับ เพื่อนสมาชิกที่เป็นกวีรมาธิการได้ลุกขึ้นมาตอบพวกเราเมื่อเช้านี้ว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นไม่ใช่เป็นการไปซื้อบั้ง นั่นก็คือไปที่ศูนย์การค้าอยากได้อะไรและก็ซื้อเอา นั่นหมายถึงว่าเรามีทворคนะในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้กันอย่างไร เราค่อนข้างมีความรู้สึกที่ถ้อยแถลงในวินนี้แล้วเปลี่ยนให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาเดี๋ยวนี้เลยนั้น เป็นเรื่องทั่วควรวินแบบชนิดตั้งตัวไม่ทัน ท่านประธานครับ โควเป็นคนตั้งตัวไม่ทัน การแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่ได้แก้เพื่อพวกเราที่นั่งกันอยู่ตรงนี้ แต่เรากำลังแก้เพื่อประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ กระผมอยากกราบเรียนท่านประธานนะครับว่า คนไทยไม่ได้วอคอยเป็นประชาธิปไตยจากสภาแห่งนี้ เขาปรารถนาประชาธิปไตย ปรารถนาหลักการที่ถูกคองมานานพอสมควรมาตั้งแต่ 50 ปีเต็ม นะครับ เราได้มีการเตรียมพร้อมสำหรับการปกครองประเทศที่เป็นประชาธิปไตย แล้วก็ระยะเวลาของรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้นก็ใช้ว่าเราจะไม่เคยไม่มีบทเฉพาะกาล 10 ปีเต็มแล้วนะครับ ที่บ้านเมืองของเราอยู่ด้วยบทเฉพาะกาลกันมาตลอด การแก้ไขรัฐธรรมนูญในครั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้สอดคล้องกับความเรียกร้องคองการของประชาชนเมื่อ 10 ปีที่แล้ว เราไม่ได้แก้ไขขึ้นมาให้เรียกร้องความคองการของประชาชนในวันนี้ ผมกราบเรียนกับท่านประธานได้ครับว่าประชาชนคนไทยนั้นพร้อมมา 10 ปีเต็มแล้วที่จะมีประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา แต่โอกาสที่วานั้นมันยังไม่มาถึง ขอเรียนถามท่านประธานเถอะครับว่าถ้าเราแก้วินนี้แล้วก็มีประธานสภาผู้แทนราษฎร เข้าไปนั่งแทนที่ประธานวุฒิสภาที่เป็นประธานรัฐสภานั้น ผมอยากจะถามว่าเราต้องปรับตัวอะไรตรงไหน ผมว่าไม่มีเหตุผลอะไร จะต้องปรับตัวเลย และขอกราบเรียนนะครับว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องซื้อบั้งจริง ๆ แต่เป็นเรื่องกติกาค่าที่ควรจะได้รับคองยอมรับ ควรที่จะได้รับการแก้ไข การพัฒนาการในทางการเมืองของประเทศไทยนั้น เราได้ผ่านขั้นตอนของความคองคองมาจนพอสมควรที่ผมกราบเรียนกับท่านประธานอย่างนี้ไม่ได้หมายความว่า ผมไม่เห็นคุณค่าของท่านวุฒิสมาชิก ผมยอมรับว่าบ้านเมืองเรานั้นเคยมีรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยมาแล้วครั้งหนึ่งในปี 2517 แต่ว่รัฐธรรมนูญฉบับนั้นไม่อาจจะดำรงอยู่ได้ เพราะว่เราปฏิเสธกฎเกณฑ์อำนาจที่แท้จริง

ของสังคมไทย เราชอบ เราปฏิเสธ เราไม่ยอมรับบทบาทของฝ่ายในการเข้าร่วมในการบริหารประเทศในทางการเมือง เราถึงเกิดสภาพการฉีกแบบ 6 ตุลาคม ขึ้น สังคมไทยผ่านรอยร้าวอันนั้นมา แล้วในที่สุดเราก็มีรัฐธรรมนูญปี 2521 ถึงรัฐธรรมนูญปี 2521 เป็นรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้นเพื่อการประนีประนอม ระหว่างอำนาจเก่าของข้าราชการประจำ กับอำนาจของนักธุรกิจรุ่นใหม่ที่มีตัวแทนเป็นพรรคการเมือง การประนีประนอมอย่างนี้ดำรงอยู่ได้ด้วยชั่วระยะเวลาถึง 8 ปี 9 ปี ท่านประธานครับ ผมกลับมองเห็นว่าลักษณะการประนีประนอมแบบนี้มันได้จบสิ้นลงแล้ว บัดนี้สถาบันทางการเมืองของประเทศไทยเริ่ม เข้มแข็งขึ้น ท่านประธานจะยอมรับไหมครับว่า การเลือกตั้งที่ต่อเนื่องในรอบระยะเวลา 4 สมัยที่ผ่านมา นั้นมันได้สร้างให้พรรคการเมืองมีคุณภาพจะสูงขึ้น เรามีนักการเมืองรุ่นใหม่มากขึ้น เรามีบุคคลที่มีความสามารถจากทุกสาขาอาชีพ เข้ามู่พรรคการเมืองมากขึ้น ขึ้นตอนในการพัฒนาทางการเมืองได้เดินมาไกลเพียงพอที่เวทีต้องการจะให้ประชาชนสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานรัฐสภาได้แล้ว พัฒนาการอย่างนี้ไม่ใช่เรื่องของคนหนุ่มใจร้อนแบบผมว่าอาจจะแก้วันนี้และได้วันนี้ แต่ผมก็รอดอยการพัฒนาอันนี้ ผมยอมรับการประนีประนอมในระยะเวลาที่ผ่านมา แต่วันนี้เราได้นายกฯ มาจากการเลือกตั้ง สิ่งที่เราพูดว่านายกฯ มาจากการเลือกตั้งนั้น กงคนอาจจะฟังแล้วก็เกิดความรู้สึกว่ามันสำคัญอะไรนักหนา ท่านประธานครับ มีความหมายทางการเมืองอย่างใหญ่หลวง สภาผู้แทนราษฎร ของเราต้องการพัฒนาระบบรัฐสภา เราต้องการให้สถานที่เข้มแข็ง สภานี้มีศักดิ์ศรี และในขณะที่เดียวกันที่พูดอย่างนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าถ้าวุฒิสมาชิกขึ้นไปนั่งข้างบนนั้นแล้วสภาไม่มีศักดิ์ศรี ไม่ใช่อย่างนั้น แต่ขั้นตอนและแผนงานการพัฒนาสภานั้น ผมจำได้ว่าสภานี้เคยถูกเสนอมานานแล้ว เราไม่เคยได้รับการสนองสนใจ คราวใดก็ตามที่เราพัฒนาระบบรัฐสภาไม่เข้มแข็ง ผมแน่ใจว่ารัฐบาลของเราที่มาจากมาจากการเลือกตั้ง ก็ไม่อาจที่จะเข้มแข็งได้ เพราะในเมื่อประชาชนชาวไทยยังไม่อาจฝากความหวังไว้กับรัฐสภาได้ ผมถามเถอะครับว่าการเลือกตั้งวันข้างหน้าจะเป็นไปในรูปใด ถ้าเราจะยอมรับการปกครองในระบบประชาธิปไตยกันสักชนิดหนึ่ง ผมว่าเราต้องยอมรับ

ครบว่าการเลือกตั้ง เป็นการแสดงออกอย่างรวมศูนย์ที่สุดของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ถ้าเป็นอย่างนั้นเป็นไปได้ไหมครับว่า ถ้าบุคคลจะมาจาก การเลือกตั้งแล้วขึ้นไปนั่งในประธานาธิบดี รัฐสภา นั้นหมายถึงว่าการเลือกตั้งกว้างมีค่าตอบ นั้นหมายถึงว่าประชาชนชาวไทยจะได้รู้ว่าตัวเองนั้นได้ส่งทอดเจตนารมณ์ของตนเองผ่านการเลือกตั้ง แล้วเราก็ต้องไม่ต้องการดูถูก การเลือกตั้งกัน เราต้องไม่มาโทษเรื่องการซื้อเสียงกัน เราไม่ต้องมาใส่ร้ายกระบวนการ การเลือกตั้งกัน สิ่งเหล่านี้ต่างหากละครับจะเป็นตัวบ่งบอกของเรา เพราะฉะนั้นคำแปรญัตติ ของผมที่ผมได้แปรไว้วันนี้ ผมมั่นใจว่าสอดคล้องกับสถานการณ์มีหลายท่านพูดกันว่ารัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ไม่ใช่เป็นประชาธิปไตยนั้นมากมาย ท่านประธานที่เคารพ ผมเป็นคนหนึ่งที่เห็นด้วยกับคำพูด ของเพื่อนสมาชิกที่ได้พูดเช่นนั้น เรามีข้อความที่ไม่ใช่เป็นประชาธิปไตยอีกมากมายแต่ถามว่าทำไมเราต้องแก้ไขเพียงประเด็นเดียวล่ะครับ เราแก้ไขประเด็นนี้ก็คือด้วยคาดหวังว่าสิ่งนี้ มันจะเป็นหลัก มันจะเป็นเงื่อนไขที่จะสร้างโอกาสให้เรามีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในมาคราวอื่น ๆ อีกต่อไปได้ในวันข้างหน้า รัฐธรรมนูญนั้นไม่ใช่สิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์อย่างแน่นอน รัฐธรรมนูญนั้น เป็นสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น รัฐธรรมนูญนั้นเป็นสิ่งที่กำหนดกฎเกณฑ์ของความเป็นไปของบ้านเมืองนี้ ปัญหาที่เราและยุคของเรานั้น ปรารถนาที่จะให้ประเทศนี้ไปทางไหน เราปรารถนาที่จะหยุดยั้งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไว้เพียงแค่นั้น หรือจะให้พัฒนาต่อไปนี้ก้าวหน้าต่อไปอีก ผมแน่ใจว่าทั้งเพื่อนวุฒิสมาชิก และท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างปรารถนาที่จะให้พัฒนาไป แต่การพัฒนาที่เราจะพัฒนากันอย่างไร ท่านประธาน ครับ ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็นประธานรัฐสภานั้นผมคิดว่านี่เป็นเพียงก้าวแรก เป็นก้าวใหม่อีกก้าวหนึ่งที่เราได้ร่วมกันทำงาน ผมเคารพวุฒิสมาชิกเพราะว่าจากระยะเวลา 8 ปี ที่ผ่านมานั้นผมเห็นบทบาทของวุฒิสมาชิกที่ได้ร่วมกันสร้างสรรค์ ระบอบการเมืองของ ประเทศไทยให้ดำรงอยู่อย่างน้อยที่สุดทำให้การเลือกตั้งมันต่อเนื่อง แต่ท่านประธานครับ การเพียงแต่เราหวังว่าให้รัฐสภานั้นมีความต่อเนื่อง การเลือกตั้งต่อเนื่องโดยไม่มีการพัฒนา ไปสู่ในสิ่งใหม่ที่ดีกว่านั้น ผมคิดว่าเราก็ไม่รู้จักจะสร้างความต่อเนื่องไว้มันเพื่อสิ่งใดกัน ผมขอ

การเรียนต่อที่เพื่อนสมาชิกคล้อไปอีกนะครับว่า ความพยายามในการที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น
 ท่านกรรมการต่างก็ได้บอกกว่าเราต่างเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นหลักการที่ดี เป็นหลักการที่
 ถูกต้อง แต่ว่าผมยังไม่ได้ยินคำตอบที่ชัดเจนนะครับ ถ้าหากว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญใน
 มาตรานี้เป็นสิ่งที่ดีเป็นสิ่งที่ถูกต้อง คำถามมีอยู่ว่า ทำไมเราต้องรุดครั้งนี้ ทำไมเราต้องรุด
 สมัยหน้า นอกเหนือจากเหตุผลส่วนตัวที่จะรักษาอะไรบางอย่างซึ่งเป็นลักษณะเชิงบุคคลแล้ว
 ผมยังไม่ได้ยินคำตอบที่ชัดเจนอย่างนี้เลย ท่านประธานครับ ถึงแม้ว่าผมจะได้คำหว่าน
 ประธานไปบ้างในการอภิปรายในช่วงแรกถึงเรื่องเหตุการณ์เมื่อเช้านั้น แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า
 ความว่าผมแลเห็นเหตุผลอันนั้นมาคิดสนใจว่า ท่านประธานบรรณควรจะนั่งอยู่ตรงนั้นหรือไม่
 ท่านประธานครับ ผมยังขอเรียนย้ำคือเพื่อนสมาชิกทุกคนว่า วุฒิสภาซึ่งมีความสำคัญ
 และวุฒิสภาซึ่งนั้นยังจะต้องอยู่กับรัฐสภาต่อไปอีก แต่ว่าการเปลี่ยนแปลงประธานสภาผู้แทน
 ราษฎรไปเป็นประธานรัฐสภานั้น ไม่ได้ทำให้ฐานะของวุฒิสภานั้นน้อยลงไปแต่ประการใดเลย
 เราต้องยอมรับว่าในทวิงระยะเวลาหนึ่งในปี 2521 ถึง 2524, 2525 นั้น เรายอมรับว่า
 วุฒิสภามีบทบาทเป็นหลัก การที่วุฒิสภามีบทบาทเป็นหลักนั้นท่านประธานวุฒิสภาขึ้น
 ไปนั่งเป็นประธานรัฐสภานั้น เรายอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ควรจะเป็นไปตามกฎหมายที่คั้นนั้น
 แต่วันนี้การเมืองไทยโดยเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญที่บอกกับเรา ได้บอกชัดเจนว่าฝ่ายที่มาจากการ
 เลือกตั้งนั้นมีบทบาทเป็นหลัก ในเมื่อฝ่ายนี้มีบทบาทเป็นหลัก คนที่ควรจะเป็นประมุขของ
 ตรงนั้นเราควรที่จะให้คนที่ฝ่ายบทบาทหลักนั้น ขึ้นไปนั่งหรือไม่ ผมคิดว่านี่เป็นสิ่งที่เพื่อนสมาชิก
 คงจะได้คำนึงได้และคิดว่าคงจะได้ช่วยกันยกมือในการแปรญัตติในครั้งนี้ด้วย ขอขอบคุณท่าน
 ประธานครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณสมบูรณ์ สิทธิมนต์ ครับ

นายสมบูรณ์ สิทธิมนต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กระบี่) : ท่านประธาน
 รัฐสภาที่เคารพ กะผม สมบูรณ์ สิทธิมนต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเอกภาพ จาก
 จังหวัดกระบี่ กะผมคิดว่าในวันนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนที่พูดถึงและสงวนคำแปรญัตติ

เอาไว้นั้นไม่ได้มีอคติใด ๆ ต่อท่านประธานแต่อย่างใดทั้งสิ้น แต่ว่าเหตุผลซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายไปแล้ว กระผมเชื่อว่ามีเหตุผลในข้ออย่างชัดเจน เพื่อเป็นการที่จะประหยัดเวลาของสภา กระผมขออนุญาตเรียนท่านประธานสั้น ๆ ว่า โดยผลของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยที่อันดีนั้น สมาชิกประชาชนและประชาชนได้ไว้วางใจให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานของสภาแห่งนี้ กระผมก็เลยคิดว่า เมื่อเรามีความตั้งใจที่จะให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาแล้ว โฉนดเล่าเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาเรียบร้อยแล้วจึงจำเป็นต้องปล่อยเวลาไปอีกช่วงหนึ่ง เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าเมื่อท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้อภิปรายไปพอสมควรแล้ว และกระผมเชื่อมั่นว่ากระผมเองมีเหตุผลและมีความตั้งใจเพื่อที่จะเห็นระบอบประชาธิปไตยและประมุขของสภาแห่งนี้ ได้เป็นประมุขที่มาจากประชาชนและไม่มีอคติต่อท่านประธาน ก็เพียงแต่ยืนยันไว้เท่านั้น กระผมมั่นใจว่าสิ่งที่พวกเราได้อภิปรายไปนั้นคงจะทำให้ท่านทั้งหลาย ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้เห็นด้วยกับกรณีนี้ กระผมขอขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณสิทธิริตน์ รัตนวิจารณ์ ครับ

นายสิทธิริตน์ รัตนวิจารณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) : ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม สิทธิริตน์ รัตนวิจารณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร พรรคเอกภาพ สมาชิกรัฐสภา ท่านประธานที่เคารพ วันนี้ก็เป็นวาระที่เรามาพิจารณาแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญในวาระที่ 2 จากวันที่แล้วจากเดือนที่แล้วกระผมประทับใจเหลือเกินนะครับที่รัฐสภาแห่งนี้ได้ร่วมกันพิจารณากฎหมายรัฐธรรมนูญด้วยความเรียบร้อยและด้วยความคิดที่เป็นอิสระนะครับ ท่านประธานที่เคารพ รัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายสูงสุดทางแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่ใช่เรื่องแปลก แล้วเราก็ยอมรับกันแล้ว แล้ววันนั้นเราทุกคนนะครับ เสียส่วนมากเห็นพ้องต้องกันว่า ควรจะต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญ มีเสียงสนับสนุนถึง 392 เสียง มีเสียงไม่เห็นด้วยเพียงคนเดียว นอกนั้นก็ออกเสียง กระผมเสียตายนโอกาสเหลือเกินครับ

ท่านประธาน ในฐานะที่วาทกฏข้อบังคับความเหมาะสมต่าง ๆ ไม่เปิดโอกาสให้ประธานรัฐสภา
ท่านรองประธานรัฐสภาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ไม่เช่นนั้นกระผมก็ขอละครับว่าท่าน
คงจะสนับสนุนแน่นอน การที่วันนั้นท่านงดออกเสียงนะกระผมก็เชื่อว่าการงดออกเสียงนั้น
เท่ากับว่าเห็นด้วย เห็นด้วยก็เสียงส่วนใหญ่ข้างมาก และหลังจากที่ว่าการประชุมผ่านไปแล้ว
ท่านก็ได้แสดงทัศนคติที่ว่าเห็นด้วยไม่ได้คัดค้านประการใดทั้งสิ้น ท่านประธานที่เคารพ เมื่อ
เราทุกคนเห็นว่าเป็นเรื่องดีแล้ว ทำไมละครับหลาย ๆ ท่านก็บอกว่าทำไมไม่รีบพากันเสียเลย
ต้องผัดวันประกันพรุ่งไปทำไมการแก้ไขกฎหมาย การบัญญัติกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
กฎหมายสูงสุดของประเทศ กฎหมายหลักเช่นนี้ต้องให้มีความสมบูรณ์อย่าให้มีเงื่อนโซ่ อย่าให้
มีข้อสงสัย อย่าให้มีข้อครหา ถ้าเราเขียนว่าจะต้องมีเงื่อนโซ่ในการเลือกตั้งสมัยต่อไป
ประชาชนสงสัย ทุกคนได้ยินจะต้องสงสัยมีคำครหาต่าง ๆ นานาตั้งคำถามมากมาย ท่าน
ประธาน ไม่ใช้ระยะเวลา แต่เป็นเงื่อนโซ่ทำไมจะต้องสมัยหน้าสมัยนี้ไม่เหมาะสมด้วย
ประการใด จะต้องอภิปรายอะไรกันยืดยาว แล้วก็ยากที่ทุกคนจะเห็นด้วยนะครับ คงจะไม่มี
น้ำหนักรีด ท่านประธานที่เคารพ จากระยะแรก ๆ การร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ การกำหนด
ให้กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีท่านวุฒิสมาชิกนั้น กระผมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม
แล้วท่านก็ได้สร้างคุณภาพการต่าง ๆ มากมายในการพัฒนาประชาธิปไตย ท่านได้แสดงบทบาท
ในการเป็นพี่เลี้ยงระดับประคองระบอบประชาธิปไตยมาจนถึงทุกวันนี้ แล้วมาถึงทุกวันนี้
นะครับทุกคนก็ยอมรับว่าประชาธิปไตยของเราเติบโตใหญ่ขึ้นมา ประชาธิปไตยของเราเข้มแข็ง
กระผมเองในฐานะที่ว่าเป็นกรรมการกรรมาธิการ ทหาร หลาก ๆ คน หลาก ๆ ส่วนเคยมองทหาร
อย่างเข้าใจผิด ว่าทหารไม่ส่งเสริมประชาธิปไตยทหารชอบยึดอำนาจ กระผมทราบดีว่า
ได้ไปสัมผัสทุกเหล่าทัพ ได้สัมผัสสมาชิกทุกภาค กองทัพอากาศ 1 ภาค 2 ภาค 3 ภาค 4
ทหารมีความเข้าใจแล้วก็กำหนดเป็นนโยบายที่แจ่มชัดของกองทัพว่า จะสนับสนุนส่งเสริม
การปกครองในระบอบประชาธิปไตย จะเห็นได้ว่าในช่วงที่มีปัญหาเกี่ยวกับปัญหาประชาธิปไตย
ทหารจะพยายามพูดน้อยที่สุด เพื่อป้องกันความเข้าใจผิด นี้ละครับท่านประธานที่เคารพ

เพราะฉะนั้นฐานะที่ว่าท่านเป็นที่เลี้ยงท่านก็กล่าวชมเชยหลาย ๆ ท่านละครับ ได้กล่าวอย่าง
ออกหน้าออกตาว่า ทุกวันนี้ ส.ส. มีคุณภาพ ส.ส. สามารถตั้งตัวได้แล้วสามารถที่จะแก้ไข
ปัญหาของบ้านเมืองได้แล้ว แต่มีประเด็นหนึ่งท่านนั้นที่ระบบงานของสภาะบบงานของฝ่าย
นิติบัญญัติยังไม่สามารถเอื้ออำนวยให้ผู้แทนทำงานได้ เราอยากจะทำในสิ่งนี้ และการแก้ไข
รัฐธรรมนูญวันนี้จะครบว่ากระผมก็คิดว่าไม่มีใครได้ไม่มีใครเสีย เรามาพิจารณากันเพื่อความ
เหมาะสมของบ้านเมืองว่าใครจะทำหน้าที่ ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ
ทุกท่าน กระผมเข้าใจดีนะครับว่าคุณภาพที่ท่านวุฒิสมาชิกได้สร้างชิ้นนั้นใหญ่หลวงนัก
ท่านทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงที่เหมาะสมแล้วในระยะเวลาที่ผ่านมา ท่านได้สอนกลยุทธ์ไม่มั่วต่าง ๆ
ให้นักมวย แต่กระผมคิดว่าหน้าที่บนเวทีนั้นเป็นหน้าที่ของนักมวย ไม่ใช่หน้าที่ของที่เลี้ยง
และคนที่เป็นที่เลี้ยงก็ไม่ใช้เสียเกียรติอะไร นักมวยได้รับชัยชนะก็คือที่เลี้ยงดีท่านั้น และ
หลังจากตอนนี้เป็นต้นไปท่านวุฒิสมาชิกก็ยังจำเป็นต้องมีอยู่ แล้วก็ยังคงทำหน้าที่ต่อไปอีกเป็น
ที่เลี้ยงที่ดีต่อไป นี่ทุกคนฝากความหวังไว้เช่นนี้ ท่านประธานที่เคารพ หลาย ๆ ท่านก็บอกว่า
เกี่ยวข้องกับปัญหาตัวบุคคล กระผมไม่คิดเช่นนั้นนะครับว่าไม่ยากให้คน ๆ นั้นเป็นหรือไม่
อยากให้คน ๆ นั้นลง กระผมไม่คิดเช่นนั้น กระผมไม่คิดว่าใครขึ้นใครลง แต่กระผมคิดว่า
จะให้ใครไปทำหน้าที่เพื่อความสะดวกเพื่อระบบงานที่คล่องแคล่วเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
มาถึงจุดนี้บางคนก็บอกว่า เออ ถ้ากำหนดไว้อย่างนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเผื่อใครหวังอำนาจก็จะ
ได้ไม่ต้องยุบสภากัน ก็จะได้อยู่อย่างนี้ไปนาน ๆ ไม่อย่างนั้นก็วุฒิสมาชิกท่านประธาน
ทางฝ่ายวุฒิสมาชิกจะต้องมาเป็นรองประธาน นี่แหละครับ บางคนก็บอกว่า อ้าว ในเมื่อ
พรรคชาติไทยหรือ ประทานโทษที่เถียนนาม หรือว่าฝ่ายรัฐบาลกล่าวมาเช่นนี้ มีบทเฉพาะกาล
ออกมาเช่นนี้ เขาก็ตั้งคำถามต่าง ๆ ไปมากมาย กระผมคิดว่าไม่ต้องเหนียมอายหรือกลัว
ผมเข้าใจดีนะครับว่าท่านรองประธานรัฐสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรท่านปัญจะนั้น
มาจากฝ่ายรัฐบาล ไม่ต้องเหนียมอายหรือกลัวถ้าจะแก้ทำให้ใช้ตั้งแต่ประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาครับ ท่านประธานที่เคารพ มีเรื่องคงจะต้องพูดคุยกันมากมาย แต่เพื่อประหยัดเวลา

และให้หลาย ๆ ท่านได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และกระผมก็เชื่อมั่นนะครับว่าบรรยากาศวันนี้ท่านสมาชิกทุกคนคงจะใช้ความคิดอย่างเป็นอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงตอนที่ยังมีคนอยู่น้อย ทุกคนก็เห็นความสำคัญของสภาแห่งนี้ ก็อยากจะพูดให้ทุกคนได้มีความเข้าใจ ยืนยันต่อกันและกัน และกระผมก็ไม่สบายใจอีกละครึ่งว่า บางคนก็บอกว่ามาถึงวันนี้ก็มีโผออกมาดีแล้ว ทางฝ่ายโน้นฝ่ายนี้ ผมคิดว่าไม่เชื่อว่าเป็นความจริง วันก่อนเราพูดกันว่าไม่มีโผ แต่การลงคะแนนก็ไม่มีโผ เพราะทุกคนเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง อะไรคือสิ่งที่ถูกอะไรคือสิ่งที่ดี นี่แหละครับเขาเอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีกันแล้วในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นก็คิดว่าทำดีวันนี้ดีกว่าทำดีวันพรุ่งนี้ นะครับ ขอกราบขอบพระคุณครับ สวัสดิ์ครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณวิเชียร ขาวขำ ครับ

นายวิเชียร ขาวขำ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : กราบเรียน ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายวิเชียร ขาวขำ ส.ส. จังหวัดอุดรฯ พรรคพลังชนชาวไทย ท่านประธานที่เคารพครับ นานมาแล้วที่ประเทศไทยเราได้ชี้กว่าเป็นประเทศที่มีการพัฒนาประชาธิปไตยโดยล้ำหลังประเทศอื่นอยู่มาก ไม้ประเทศไหนเขาก็ร้ายกันแล้ว ๆ ประเทศลาวหรือเขมร ทำไมละครับ เมื่อเรามีโอกาสแล้วนี้ ทำไมเราไม่รับด้วยโอกาสเมื่อแก้ไขแล้วทำไมไม่รับไว้ จะเห็นได้ว่าขณะนี้ประเทศไทยโดยมีนักธุรกิจหลายคนที่ต้องการจะไปลงทุนที่ประเทศลาว แต่พอไปถึงแล้วก็มองซ้ายมองขวาอย่างไรกันแน่ ระบอบการปกครองของประเทศลาวนั้นค่อนข้างจะสับสนและไม่แน่นอน รัฐธรรมนูญซึ่งใช้ในการปกครองประเทศก็ไม่มี หั่นกลีลามลงสู่ประเทศไทย เรามีรัฐธรรมนูญ เรามีระบอบการปกครองที่ค่อนข้างจะเข้มแข็ง ทำไมเราไม่ทำให้มันเข้มแข็งขึ้นกึ่งกว่านี้ ทำให้มันรวดเร็ว ให้มันตามคนอื่นเขาหัน ท่านอาจจะถามผมว่าแล้วอยู่ทุกวันนี้มันไม่คามหรือ มันไม่ทำหรือ ทำครับ แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเราได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนชาวไทย สมควรหรือยังและถึงเวลาหรือยังที่จะมอบอำนาจ หรือประมุขฝ่ายนิติบัญญัตินี้ให้กับตัวแทนของประชาชน ทั้งประเทศโดยตรง ผมยังมีความคิดเห็นพ้องต้องกันกับพรรคร่วมฝ่ายค้านทั้งหลายว่า ควรจะ

ประกาศใช้ในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป) ไม่ควรจะมีบทเฉพาะกาลเข้ามาเพิ่มเติม เพราะอะไร แม้เราจะแก้แก้ซ้ำหรือเร็วมีความหมายเหมือนกัน ถ้าแก้ซ้ำคนอื่นก็หาว่าเพื่อตัวบุคคล เมื่อมีแล้วก็เสียเลย ประเด็นนี้น่าเป็นห่วง ทุกคนทุกฝ่ายก็หาว่าเดี๋ยวจะเป็นการปลดกัน เป็นการเบียดบังกัน มันไม่ใช่ครับ ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ ท่านก็เป็นคนหนึ่งที่ยอมรับประชาธิปไตย เป็นคนมีสปิริต (Spirit) เป็นคนมีความรอบรู้ และรู้จักมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ด้วยเหตุนี้เองเราจึงขึ้นมาพูด มาพูดจากันว่าสมควรให้มีบทเฉพาะกาลหรือไม่ หรือใช้เลยในวันถัดจากในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ประเด็นนี้เองหากจะพูดกันไปแล้วทงพรรคร่วมฝ่ายค้านเองก็มีความคิดไว้ว่า เมื่อก่อนเราจะต้องช่วยกันอย่างเต็มที่เพื่อให้สมประสงค์ของรัฐสภา แต่ถ้าหากมีอย่างนี้ละครับ มันค่อนข้างจะอัดอัดใจว่าเราจะแก้กันอย่างไวกันแน่นะครับ ผมขอฝากเรียนไปทางท่านวุฒิสมาชิกด้วย โปรดกรุณาทำความเข้าใจว่าเราคือประชาชนคนไทยด้วยกัน หากจะแก้เพื่อตัวบุคคลนั้นเราไม่ทำเช่นนี้ อันนี้เราแก้เพื่อหลักการ ครับ ขอพบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณวิสาร เตชะธีราวัฒน์ ครับ

นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม วิสาร เตชะธีราวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่ พรรคเอกภาพ ผมเองอยากจะกราบเรียนท่านประธานว่าตอนที่ยังวันนี้ ผมไม่ได้ท่านชั่วคราววัน ในเรื่องนี้ถือได้ไหมครับว่าเป็นสิ่งซึ่งผมได้เสียสละอย่างสูงสุด เพื่อพี่น้องประชาชน แต่ข้อเท็จจริงแล้วจริง ๆ ไม่ใช่เรื่องนั้นละครับ ท่านประธานครับผมมีรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรา 2 ในการแก้ไขครั้งนั้นละครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเงื่อนไข แต่ผมอยากจะกราบเรียนว่าสิ่งที่ผมได้เตรียมมานั้น ในขั้นแรกผมเตรียมที่จะอภิปรายถึงสมาชิกวุฒิสภาเป็นส่วนใหญ่ แต่หลังจากที่ผมได้ฟังการอภิปรายของท่านกรรมาธิการ และหลังจากที่ได้รับรวบรวมจากการอภิปรายเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน ที่วาระแรกไปแล้ว ก็ทำให้ผมได้มองเห็นละครับว่าส่วนใหญ่แล้วเงื่อนไขเวลาที่ตั้งไว้นั้น เป็นความขัดแย้งของพรรคการเมืองโดยเฉพาะ

อย่างไร้พวคว่อมรัฐบาลมากกว่า ซึ่งผมคิดว่าจะทราบดีกว่าการที่พี่น้องคนไทยเฉพาะกาล
นี้ขึ้นมา ก็เพื่อเป็นการระงับระดมกันระหว่างพรรคการเมืองซึ่ง กระจกผมจะใช้คำพูดว่า
ไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ผมจะยกตัวอย่างให้เห็นเมื่อตอนบ่ายวันนั้นะครับ ผมขออนุญาต
ท่านประธานที่ต้องทราบดีว่านี่เป็นข้อสังเกตของกระจกผมว่า ท่านกรรมการบริหาร
วิสิษฐศาสตร์ ซึ่งกระจกผมให้ความเคารพท่านเป็นการส่วนตัวอย่างสูง แต่ประเด็นที่ผมอยาก
จะขอทราบดีว่าทำไมให้ผมเห็นว่าเป็นความขัดแย้ง ระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยกัน
เองนั้นก็คิดว่า ท่านได้พูดบอกว่าทำไมต้องมึงเจื่อนเวลา เพราะไม่ต้องกาให้ใครคิดว่าแก้เพื่อ
ให้พรรคตัวเองเป็นประธานรัฐสภา ในขณะที่เดียวกันผมอยากกลับไปฟังในการอภิปรายเมื่อ
วันที่ 14 มิถุนายน ในวันนี้ท่านหัวหน้าพรรคใหญ่ ซึ่งผมให้ความเคารพนับถือ -
ตั้งแต่สมัยผมไม่ได้เป็น ส.ส. ท่านก็เป็นนายกสโมสรรอราวี ท่านได้ให้ข้อคิดในการเสียสละ
เพื่อสาธารณชน ท่านได้กล่าวไว้จะครบว่า ส่วนในการแก้ไขที่จะให้ผลการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ครั้งนี้บังคับหลังจากการเลือกตั้งเพื่อเปิดให้ประชาชนเลือกบุคคลที่เหมาะสม มาเป็นประธาน
รัฐสภา ในประเด็นนี้ะครับ ผมอยากขอทราบดีว่าท่านว่า จริง ๆ แล้วนี้ครับที่จริงวันนี้
ท่านประธานปัญจะ เกสรทอง ผมขออนุญาตที่จะต้องเอ่ยว่าท่านไม่เหมาะสมตรงไหนละครับ
ในคุณประวัติของท่านนั้น ท่านผ่านการเมืองมาตั้ง 7 สมัย เป็นที่ยอมรับของพี่น้องประชาชน
ชาวจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งในกฎหมายรัฐธรรมนูญก็ถือว่าท่านเป็น ส.ส. เป็นตัวแทนของพี่น้อง
ประชาชนชาวไทย และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาท่านเคยดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีช่วยฯ
เคยมีบทบาทในสภาอย่างสูงสุด กระจกผมอยากขอทราบดีว่าถ้าจริง ๆ แล้วผมจะยก
ตัวอย่างว่า ถ้าท่านประธานปัญจะเองสมัยหน้าเกิดสมมุติว่าท่านไม่ได้รับการเลือกตั้งมาจาก
พี่น้องประชาชน ก็ไม่ได้หมายความว่าพี่น้องประชาชนจังหวัดเพชรบูรณ์นั้นไม่ได้ที่ไม่เลือกท่าน
สิ่งนี้แหละครับที่ผมอยากชี้แจงให้เห็นว่า กาวมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมีความ
จำเป็นและมีความผูกพันกับประชาชนโดยตรง และทั้งนั้นทั้งนี้กระจกผมไม่ได้จะก้าวล่วงไปถึงว่า
ท่านสมาชิกสภาผู้แทนฯ ท่านสมาชิกรัฐสภานั้น ท่านสมาชิกวุฒิสภานั้นเป็นบุคคลซึ่งไม่มี

National Assembly Library

ความเหมาะสมด้วยประการทั้งปวง แต่ผมอยากจะขอทราบเรียนว่า ทุกท่านคงจะเห็นเป็นที่
 ประจักษ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเอง ตลอดจนถึงสาธารณชนและพี่น้องประชาชนว่า
 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาไม่นานมานี้ท่านประธานวิญจะ ไม่เหมาะสมตรงไหนที่ไม่สามารถจะเป็น
 ประธานรัฐสภาได้ สิ่งต่อมาที่ผมอยากจะขอทราบเรียนนะครับว่ามีกรรมการหลายท่านได้
 กฎวิชาชีพแล้ว ได้กฎหมายพูดไว้ในตั้งแต่วาระ 1 และก็ในการอภิปรายวันนี้ นะครับว่า การเมือง
 ในเมืองไทยนั้นก็เห็นเอกลักษณ์เป็นระบบ ซึ่งเป็นลักษณะที่เป็นแบบไทย ๆ แต่จริง ๆ แล้ว
 นะครับผมอยากจะขอทราบเรียนว่า ด้วยอาวโสนั้นท่านประธานวิญจะพร้อมทุกอย่างที่ท่านจะ
 เป็นได้ แต่ทั้งนั้นทั้งนี้ นะครับ แม้กระทั่งในเรื่องที่การวางตัวเป็นกลาง ผมเชื่อว่าท่านสมาชิก
 ทุกท่านคงจะยอมรับ ตลอดระยะเวลาผ่านมานั้นแม้กระทั่งตัว พพณฯ นายกรัฐมนตรีเอง
 ตัวคณะรัฐมนตรีหลาย ๆ ท่าน ท่านยังคงพูดว่าท่านประธานวิญจะเป็นคนซึ่งขออะไรไม่ได้
 เป็นคนซึ่งท่านจะเอาอย่างไรแล้วท่านก็เอานั้น และท่านเป็นกลางซึ่งเด็ดขาดที่สุด
 แต่ใน ขณะเดียวกัน ผมอยากจะขอทราบเรียนไม่ได้ตำหนิติเตียนนะครับ แต่ว่าเป็นเพียงข้อ
 สังเกตของกระผมเองนะครับว่า หลังจากมีการประชุมวาระแรกวันที่ 14 มิถุนายน
 ได้มีการเชิญเสียงจากท่านประธานรัฐสภาเองนะครับ ในคอนหนึ่งซึ่งท่านได้ขึ้นไปกล่าว
 บนเวทีนั้นท่านได้บอกว่า ท่านได้จัดงานนี้ขึ้นมาเพราะท่านนายกรัฐมนตรีเป็นคนแนะนำ
 ให้ท่าน จุดนี้แหละครับที่ผมมองลักษณะว่า จริง ๆ แล้วท่านเป็นพระมุขของฝ่ายนิติบัญญัติ
 แต่ทำไมท่านต้องไปรับฟังคำของฝ่ายบริหาร ซึ่งกระผมคิดว่ามันทำให้เสียความเป็นกลาง
 และทำให้ขาดการเป็นประชาธิปไตยอย่างยิ่ง ท่านประธานที่เคารพ ประเด็นต่อมา
 ที่ผมอยากจะขอทราบเรียน ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้นะครับ จริง ๆ แล้วนี่นะครับ
 ทำไมไม่ไล่ไปเลยนะครับว่า ให้มีมาตรา 5 อีกมาตราหนึ่ง ในมาตรา 2 นั้นนะครับ ก็คงไว้
 อย่างเดิมนะครับ มาตรา 5 นี้ให้ใส่ข้อความเหมือนกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อปี 2529
 ไปเลยว่า ความในมาตรา 75 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ ให้แก้ไขเพิ่มเติม
 รัฐธรรมนูญนี้โดยมิให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่ง ประธานรัฐสภาอยู่แล้วในวัน
 ที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้นี้ร่างขึ้นมาโดย เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร

และร้อยตำรวจโท เชาวรินทร์ ลัทธศักดิ์ศิริ ที่เป็นแบบนี้ครับ ผมอยากจะให้ท่านประธานพรรค
ซึ่งกระผมเองไม่ได้มีอะไรขัดแย้งกับท่าน แต่ด้วยหลักการแล้วผมคิดว่าผมเองไม่ได้ ท่านคงจะ
ต้องอยู่ไปถึง 6 ปีเลยนะครับ ผมคิดว่าคงจะดีกว่า ถ้าท่านมีเหตุผลเฉพาะกาลเหมือนมกราคม 2
ที่แรกก็ใช้อยู่ ก็ไม่แน่นอนครับที่มีการเลือกตั้งสภาครั้งหน้าอาจจะแค่ปีหนึ่ง หรือ 2 ปี
ท่านก็คงจะต้องลาออก ผมเชื่อว่าอย่างนั้นนะครับ

อีกประเด็นหนึ่งที่ผมอยากจะขอกราบเรียนนะครับว่า เมื่อมีการแก้ไขมีปัญหา
เรื่องคณะกรรมการบอร์ดของ กฟผ. ท่านโฆษกรัฐบาลท่านได้ออกมาแถลงว่า ตำแหน่งสมาชิก
วุฒิสภานั้นไม่ได้เป็นตำแหน่งทางการเมือง ผมอยากจะกราบเรียนถามว่าแล้วจริง ๆ แล้วนี้
ทุกวันนี้มานั่งประชุมกันนั้นนะครับ ผมก็เห็นท่านวุฒิสมาชิกมานั่งประชุมร่วมโต๊ะกับผม ประชุม
แห่งเดียวกับผม ประชุมแก้ไขรัฐธรรมนูญพร้อมกับผม และตัวท่านประธานสภาก็มาจากท่าน
ประธานวุฒิสมาชิก ท่านไม่ได้เป็นนักการเมืองแล้วผมเป็นอะไรละครับ ซึ่งประเด็นนี้ที่ผม
อยากจะขอลาเรียนว่า คงจะต้องมีการตีความกันในคณะกรรมการกฤษฎีกา ท่านประธาน
ที่เคารพครับ ทั้งหมดที่กระผมได้กราบเรียนมานั้น เหตุผลหลาย ๆ ประเด็นที่ผมเห็นว่าฉัน
ได้เข้าประเด็นกับท่านสมาชิกผู้มีความคิดหลายท่านแล้วนะครับ ส่วนของผมนั้นคงจะให้เหตุผล
ไว้เพียงเท่านี้ แต่ก่อนที่จะจบคำอภิปรายนั้นผมอยากจะขออ่านบทความคร่าว ๆ สักเล็กน้อย
นะครับว่า

การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้เปรียบเสมือนกับคนหนุ่มซึ่งกำลังจะข้ามลำธาร
ซึ่งตัวเองคิดว่ามันน้ำเชี่ยวกรากมาก และคิดว่าตัวเองคงว่ายน้ำไม่พินและในขณะเดียวกันนั้น
ชายหนุ่มผู้นี้ก็ได้มองไปอีกฝั่งหนึ่งของลำธารแห่งนี้ ได้พบชายชราผู้หนึ่งซึ่งนอนเอกเขนก
สบายๆ อยู่ทีนั้น และที่ข้าง ๆ ชายชราผู้นั้นก็มีเรือเก่าอยู่ลำหนึ่ง ในขณะที่ชายหนุ่ม
ต้องการจะข้ามฟากไปนั้นเขาก็ได้ขอร้อง ได้วิงวอนให้ชายชราผู้นั้นได้นำเรือกลับมารับเขาไป
แต่ปรากฏว่าชายชราผู้นั้นแทนที่จะมารับ กลับคว้าดุ้นฟืนขึ้นมาแล้วตะโกนว่า อ้อถ้าข้ามมานะ
ถึงเวลาแล้วหรือยังครับที่ชายหนุ่มจะถามตัวเองว่า ทำไมเราข้ามฟาก ข้ามไปเพื่ออะไร สิ่ง
ที่ข้ามไปนั้นเป็นสิ่งซึ่งเราจะทำเพื่อประชาชนถูกต้องหรือไม่ และเป็นสิ่งที่ต้องหรือไม่ ถ้าเป็น

Digital Object
National Assembly Library

เช่นนั้นแล้วทำไมชายหนุ่มเหล่านั้นไม่ร่วมรุมกำลังกายกำลังใจ และก็ง่ายเข้ามาไปเองโดย
ไม่ต้องอาศัยเรือๆ ลำนั้น ขอรวยขอบพระคุณท่านประธานครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณสมบูรณ์ วันไชยธนวงศ์

นายสมบูรณ์ วันไชยธนวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : ท่าน

ประธานที่เคารพ กระผม นายสมบูรณ์ วันไชยธนวงศ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ พรรค
เอกภาพ ท่านประธานที่เคารพ กระผมใคร่ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานสักเล็กน้อยว่า
อยู่ในช่วงระยะครึ่งเดือนมานี้ ในช่วงที่ผมได้กลับไปเยี่ยมเยียนราษฎรตามท้องที่ต่าง ๆ
ในเขตเลือกตั้งของผม ท่านประธานเชื้อใหม่ครับว่าประชาชนเหล่านั้นโดยเฉพาะบรรดา
ครูบาอาจารย์ทั้งหลายได้ตั้งคำถามกระผมว่า ท่านผู้แทนการที่จะแก้รัฐธรรมนูญโดยให้
ประธานสภาผู้แทนราษฎรมาเป็นประธานรัฐสภา สำหรับประเด็นนี้คิดว่าจะแก้ได้สำเร็จ
หรือไม่ ซึ่งผมขอรบกวนเรียนท่านประธานนะครับว่า ผมก็ได้ตอบเขาไปนะครับว่า คือได้แล้ว
ที่จะถึงถ้าพูดถึงในแง่หลักการปกครองที่ถูกคือในระบอบประชาธิปไตย เราควรจะต้องยึดใน
หลักการ เราไม่ใช่ยึดตัวบุคคล แต่ผมก็ไม่แน่ใจว่าทางสภาผู้แทนราษฎรและก็ทางวุฒิสภา
เขาจะมีความเห็นอย่างไร หรือว่าจะล่าเกมออกมาในลักษณะของการยึดติดกับตัวบุคคล หรือ
ยึดติดกับหลักการและเหตุผล ซึ่งผมตอบไปอย่างนี้ ท่านประธานที่เคารพครับ ในมาตราที่ 2
นั้น กระผมก็กล่าวกรบเรียนได้เลยว่าเป็นหลักการที่ยึดติดอยู่กับตัวบุคคล คือทำไมว่าจะต้อง
ในเมื่อถ้าหากว่าสภาแห่งนี้ได้มีการแก้รัฐธรรมนูญ ตามเจตนารมณ์ของระบอบประชาธิปไตย
แล้ว และสามารถที่จะแก้ได้สำเร็จอย่างในวันที่ 14 มิถุนายนที่ล่วงมา สภาอันทรงเกียรติ
แห่งนี้ก็ได้ร่วมกัน มีเจตนาร่วมได้ผ่านวาระแรกไปในหลักการการแก้รัฐธรรมนูญ แต่มาถึงวาระ
2 จากที่ผมได้สลับครับฟัง ปราบกว่าได้ข่าวนะครับว่ามีโผออกมาอีกแล้ว บอกว่าอย่างไรก็ให้
รับร่างที่เสนอโดย ทพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ที่ให้กำหนดว่า
ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา โดยเพิ่มบทเฉพาะกาลในมาตราที่ 2 นะครับ
ท่านประธานที่เคารพ คือพูดอย่างง่าย ๆ นะครับว่า ในการยึดติดกับตัวบุคคลนั้นซึ่งผมขอ

กรรมการเรียนเลยว่า เฉพาะตัวท่านประธานรัฐสภาคนปัจจุบันคือท่านประธาน วรณ ชันชื้อ กระผมไม่มีอคติแต่ประการใด กระผมมีความเลื่อมใสในตัวท่านมาโดยตลอด ทราบว่าท่านเป็น ทั้งนักกฎหมาย เป็นทั้งนักธุรกิจ เป็นทั้งนักบริหารที่ประสบผลสำเร็จในทุกด้านอย่างสูงส่ง จนเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ดังนั้นนี้กระผมอยากจะขอกราบวิงวอนบรรดาเพื่อนสมาชิก อันทรงเกียรติ ณ สภาแห่งนี้ ขอได้โปรดพิจารณาถึงประเด็นนี้เด้อะครับ คือถ้าหากว่าเราจะ มาพิจารณาถึงในด้านของบุคคลหรือยึดติดอยู่กับตัวบุคคลแล้ว กระผมใคร่ขออนุญาตทราบบเรียน นะครับว่า อย่างท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรคือท่านป๋วยจะ เกสรทอง นั้น กระผมขอทราบบเรียนว่าพูดถึงในแง่ของคุณสมบัติกันครับ ท่านคิดว่าพร้อมเสวมและพร้อมเป็นอย่างยิ่งใน เซอร์ติฟิเคต (Certificate) ที่ท่านได้รับคือเป็นผู้แทน 7 สมัย กระผมเชื่อแน่ว่าท่านจะ สมชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล ล้วนแล้วแต่ยอมรับในความสามารถของท่าน ประธานป๋วยจะทั้งสิ้น แล้วทำไมรัฐธรรมนูญถึงต้องเขียนออกมาเพื่อตัวท่านประธาน วรณ ชันชื้อ เท่านั้น คือพูดอย่างง่าย ๆ ว่าจะต้องให้ถึงคราวเลือกตั้งในคราวหน้าประธานสภา ผู้แทนราษฎรจึงจะมาเป็นประธานรัฐสภาได้ คือพูดอย่างง่าย ๆ ก็คือว่า ให้ประธานวรณ ชันชื้อ นั้นพ้นจากวาระของท่านเสียก่อน กระผมขอทราบบเรียนนะครับว่า ผมได้ศึกษาประวัติ ของรัฐสภา ประวัติของสภาผู้แทนราษฎร ปรากฏว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นประธานสภาผู้แทน ราษฎรไม่เคยดำรงตำแหน่งเกินกว่า 1 สมัย เพราะฉะนั้นพูดอย่างง่าย ๆ ว่า ในเมื่อขีด วงจำกัดว่าท่านประธานป๋วยจะ เกสรทอง จะเป็นประธานรัฐสภาไม่ได้นะครับ คือพูดง่าย ๆ นะครับ คือ ผมขอทราบบเรียนเลยว่าเพียงแต่ไม่ได้เขียนให้ชัดแจ้งเท่านั้นว่า ประธานป๋วยจะ จะเป็นประธานรัฐสภาไม่ได้ อันนี้ผมอยากจะขอทราบบเรียนค้บบรรดาเพื่อนสมาชิกทั้งทาง ฝ่ายรัฐบาล และทางวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติทั้งหลายกันครับ อย่างไรผมอยากจะขอความกรุณา ทุกท่านได้โปรดช่วยกันวิเคราะห์ ช่วยกันพิจารณา เราจึงพยายามทำในสิ่งที่ถูกต้อง และ ร่วมกันโดยไม่ต้องหวังหรือว่าไม่ต้องหวังพะวงในเรื่องของใครหรือคำสั่งใด ๆ ผมอยากจะกราบ วิงวอนลงยังแทบเท้าของทุก ๆ ท่านว่าเราจะเป็นตัวของตัวเอง และโดยเฉพาะแล้วผม

คณาจารย์จะกราบวิงวอนบรรดาท่านวุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติคะคุณศรีว่า ขอจงละซึ่งที่รู้มาจะที่จะเอาชนะคะคนกัน และจงละซึ่งเกียรติหรือศักดิ์ศรีที่จะไม่ยอมแพ้กัน ผมขอวิงวอนนะครับว่าโปรดกรุณาช่วยกันสนับสนุน ในเมื่อเราจะแก้รัฐธรรมนูญของเรา ก็ให้มันสำเร็จในครั้งนี้นี่ไปเลย ไม่ต้องมีบทเฉพาะกาลว่าต้องอีก 3 ปี หรืออะไรก็แล้วแต่เนี่ยครับ สันนี้ผมขอกราบวิงวอนแต่เพียงเท่านี้ครับ ขอกราบขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาดังต่อนี้ นายวรณ ชันชื้อ ประธานรัฐสภา ได้ลงจากบัลลังก์ไป และมอบให้นายปุดจะ เกสทอง รองประธานรัฐสภาปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ครับ มีผู้ประสงค์จะอภิปรายอีกไหมครับ คุณประธานอยู่ไหมครับสีชื้อในนี้ครับ

(นายประทวน เขียวฤทธิ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ไม่อยู่นะครับ เชิญคุณสุธีครับ

นายสุธี ภูวพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : ท่านประธานที่

เคารพ กระผม นายสุธี ภูวพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุรินทร์ พรรคเอกภาพ ท่านประธานที่เคารพ ความจริงแล้วผมอยากให้ประธานรัฐสภานี้เป็นประธาน เพราะว่าข้ออภิปรายต่อไปนี้ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับท่านประธานรัฐสภาทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นการอภิปรายของกระผมนั้นก็จะเป็นการอภิปรายสืบหลังท่าน ก็ขอยกให้ท่านมานั่งฟัง ท่านประธานที่เคารพ สมาชิกผู้ทรงเกียรติหลาย ๆ ท่านได้พูดถึงหลักการในการที่จะให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา แล้วก็ให้ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา ซึ่งก็อภิปรายถึงเหตุผลในด้านกรปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เหตุผลในด้านสถานการณ์ เหตุผลในด้านความเหมาะสม ซึ่งกระผมก็เห็นคล้อยตามด้วยทุกประการ แต่ปัญหาอันหนึ่งที่กระผมข้องใจก็คือว่า ค่าแปรญัตติของกระผมนั้นต้องการให้เปลี่ยนประธานรัฐสภาเดี๋ยวนี้ให้ไปเป็นรองประธานรัฐสภา คือพูดง่าย ๆ ญัตติในการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ซึ่งกระผมแปรญัตตินั้นความหมายตรง ๆ ก็คือว่า ให้ประธานรัฐสภาขณะนี้ไปเป็นรองประธานรัฐสภา กระผมก็

อยากจะทำพจนดั่งข้อความที่กระผมแปะรูปไว้ กระผมคัดในเรื่องการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่
จะมีภายหลังที่รัฐธรรมนูญนี้ประกาศใช้ เหตุผลของกระผมก็คือว่า เท่าที่กระผมได้ลำดับรับฟัง
พิจารณาตัวประธานรัฐสภาในเวลานี้ นั้น เห็นว่าไม่เหมาะสมต่อตำแหน่งประธานรัฐสภา
เป็นอย่างยิ่ง พูดตรง ๆ ครับ กระผมพูดจากใจจริงของกระผม เพราะฉะนั้นจึงอยากให้
ท่านประธานรัฐสภาได้มานั่งฟังกระผม ท่านให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ดิชนรายวัน นอกที่ท่าน
เป็นนักกฎหมายมือฉมัง เรื่องกฎหมายห้างหุ้นส่วนก็ดี ในเรื่องกฎหมายล้มละลาย ในเรื่อง
กฎหมายภาษี ท่านมีความชำนาญแต่เรื่องอื่นไม่ทำไร ผมยอมรับว่าท่านเก่งในด้านธุรกิจ ท่าน
สามารถที่จะทำธุรกิจมีเงินเป็นพัน ๆ ล้านตามข่าวที่ได้กินมาและมีความสามารถในการที่จะเป็น
ที่ปรึกษาของ พลพช นายกรัฐมนตรีของรัฐบาลชุดนี้ สันนี้ผมยอมรับ แต่เท่าที่ท่านมาเป็น
ประธานรัฐสภา ประชุมสองสามครั้งนั้นผมก็สังเกตเห็นว่า ท่านเป็นบุคคลที่ไม่เหมาะสมเสียแล้ว
เหตุที่ไม่เหมาะสมอันหนึ่งก็คือว่า ในด้านข้อบังคับ ท่านก็ไม่ได้ท่องจำข้อบังคับให้ขึ้นใจพอที่
จะตัดสินใจหาใด ๆ ได้ อย่างการอภิปรายในวันนี้ ภาย 1 โมงแล้ว สมาชิกผู้ทรงเกียรติ
ชี้ให้ท่านดูภาพ ท่านไม่ได้รู้สึกเลยว่านั่นคือถึงเวลาที่เราจะต้องหยุดกันชั่วคราวแล้ว ท่าน
กลับเฉย แล้วท่านกลับมาพูดว่าท่านนี้เก่ง ท่านแก่แล้วท่านอดทนได้ สมาชิกทุกคนก็ควรที่จะทำ
เหมือนท่าน นี่ละก็คือข้อบกพร่องที่ไม่สมควรจะเป็นประธานรัฐสภา

ประการที่ 2 ท่านไม่เคยให้เกียรติคนอื่นเลย ท่านอยากจะมีความสัมพันธ์กับ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท่านลอบบັตรเชิญ ทุกคนต้องมีบุญหยสัมพันธ์ ผมยอมรับ
แต่การเชิญคนนั้นต้องให้เขารู้สึกว่าเขามีเกียรติ คนเชิญจะเป็นจากเชิญใจก็ตาม หรือมหา
เศรษฐีก็ตามต้องให้ผู้รับเชิญนั้นรู้สึกว่าเขามีเกียรติ แต่การเชิญไปรับประทานอาหารเพื่อทำ
ความรู้จักกันนั้นท่านไม่ได้ให้เกียรติเลย มีการขลิบผมมิตร เชิญไปรับของที่ระลึก อย่างนี้ถือ
ว่าเป็นการไม่ให้เกียรติกัน มีจดหมายจากรองเลขาธิการสัมพันธ์อีกว่าให้ไปให้ได้ เอาของ
ที่ระลึกนะ อย่างกับพวกผู้รับเชิญนี้อยากไปเหลือเกิน นี่คือการไม่ให้เกียรติคนอื่น ประการที่
3.....

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณสุธีครับ เอาหลักการดีกว่านะครับ อย่าเอาตัวบุคคลท่านมาเปรียบเทียบเลยครับ ผมคิดอย่างนั้น เดี่ยว ๆ ครับ เว้นก็หลักการนะครับ ไม่ได้คำนึงถึงตัวบุคคล เพราะฉะนั้น ผมขอให้อย่าอภิปรายกระทบในเรื่องท่านเลย ผมก็ปล่อยให้ท่านอภิปรายมาเรื่องกระทบตัวบุคคลพอสมควรแล้วครับ เอาหลักการเหตุผลในการที่จะต้องยกประธานรัฐสภาเป็นประธานสภาผู้แทนฯ หรือเหตุผลในเรื่องให้ประธานวุฒิสภา มาเป็นรองประธาน เอาเหตุผลนั้นดีกว่าครับ

นายสุธี ภูวพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : ท่านประธานที่เคารพ เหตุผลของแต่ละคนนั้นย่อมไม่เหมือนกัน ผมต้องการให้รัฐธรรมนุญฉบับนี้ใช้ตั้งแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เหตุผลของกระผมก็คือว่า ประธานรัฐสภาขณะนี้ไม่เหมาะสม ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรควรจะเป็นประธานรัฐสภา นี่คือเหตุผลของผม เพราะฉะนั้นถ้าไม่เหมาะสมนี่มีอะไรบ้าง ผมก็จะพูดไป ท่านประธานรัฐสภาท่านวรรณ ชันชื้อ ท่านได้ยืนยันแล้วกับบอกว่าผมได้พูดด้วยความจริงใจ ผมไม่ได้มายกยอปอปั้นว่าเป็นนักประชาธิปไตยอย่างแน่นอนนี่ ท่านเก่งอย่างนั้นอย่างนี้ ท่านอาจจะเก่งทางด้าน เก่งในทางธุรกิจ เก่งสามารถรวมแม่โขงกับหงส์ทองเข้าด้วยกันได้ ท่านเก่งผมว่าอย่างนั้น

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณสุธีผมขอร้องเอะอะครับ เอาในหลักการอย่างนี้ที่กระผมได้กราบเรียนดีกว่านะครับ เพราะว่าเราแก้หลักการกันครับว่า โดยหลักการที่มีความประสงค์จะแก้ อย่าเอาตัวท่านตัวผมไปเปรียบเทียบเลย เพราะว่าหลักการนี้เราควรจะแก้เพื่อเหตุผลอะไร ในหลักการที่สมควรที่จะเปลี่ยนประธานมาเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นกระผมขอตรงนี้เอะอะครับ

นายสุธี ภูวพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : ท่านประธานที่เคารพ ผมจะทบทวนรัฐธรรมนูญ มาตรา 2 ให้ท่านทวนอีกครั้งหนึ่งว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา 2 นี้ มีผู้แปรญัตติเพื่อต้องการอะไร ความเดิมมีอยู่ว่า "รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้น ภายหลังจากวันที่รัฐธรรมนูญนี้ ประกาศใน

ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” ร่างเป็นอย่างนั้นะครับ กระผมก็แปะผู้ติดต่อออก ให้เป็นว่า “รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” ผลของการที่แปะผู้ติดต่ออันนี้ก็ผลว่าผู้ที่เป็นประธานรัฐสภาในเวลานั้นนั้น ต้องลงมาเป็นรองประธานรัฐสภา แล้วผู้ที่เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้นนั้นต้องขึ้นมาเป็นประธานรัฐสภา และจะไม่ให้ผมพูดถึงผู้ที่เป็นประธานรัฐสภาในเวลานี้ กับผู้ที่เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรในขณะนี้ได้อย่างไร ท่านประธานที่เคารพ มันไม่ได้บอกกฎเกณฑ์หลักการอะไรเลย ผมก็บอกแล้วว่าหลักการเขาพูดมาหมดแล้ว ผมไม่พูดซ้ำหลักการต่าง ๆ ก็พูดมาหมดอย่างคุณวีระมุสิกพงศ์ ท่านก็พูดถึง 4 อย่าง พูดถึงสถานการณ์ พูดถึงความเหมาะสมของคุณคนแล้วผมมาพูดคนสุดท้ายนี้ ผมก็เห็นว่าท่านประธานรัฐสภาไม่เหมาะสม รัฐธรรมนูญนี้ควรวีตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เอาละท่านประธานครับ ถ้าท่านต้องการอาศัยหลักการอย่างนั้นผมก็จะพูดในเรื่องหลักการตามที่ท่านประธานแนะนำ ผมนึกถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2575 การยึดอำนาจในครั้งนั้น เราเรียกว่าเราเปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นประชาธิปไตย ใช้รัฐธรรมนูญฉบับ 2475 ผมจะทบทวนให้ท่านฟังว่า รัฐธรรมนูญ 2475 ว่าอย่างไร สภามีอยู่สภาเดียวเท่านั้นนะครับ มีสมาชิกประเภท 2 ร่วมอยู่คนละครึ่ง ด้วยเหตุผลเราเพิ่งมีระบอบประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นขอให้สมาชิกประเภท 2 เป็นที่เลี้ยงประชุมร่วมกันในสภาเดียวกัน แล้วรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีเงื่อนไขว่า ขอให้ป็นเช่นนี้ไปสัก 10 ปีก็จะให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่เพียงประเภทเดียว เรื่องนี้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ก็ทรงคัดค้านในเรื่องสมาชิกประเภทที่ 2 แต่ท่านมอบอำนาจให้ประชาชน ไม่ใช่มอบอำนาจให้คณะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพราะฉะนั้นการที่สมาชิกประเภท 2 เข้าไปประชุมร่วมกัน ไม่ใช่เจตจำนงของประชาชน ท่านประธานที่เคารพ ต่อมาก็มีการปฏิวัติรัฐประหาร มีการยึดอำนาจเมื่อวันที่ 8 ผมจะเข้ามา เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2490 มีนายทหารนอกราชการเข้าไปยึดอำนาจแล้วก็เปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์บ้างอย่างบางประการ ต่อมาจนถึง พ.ศ. 2498 ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ

2475 อีกครั้งหนึ่ง เพราะบทเฉพาะกาล 10 ปีนั้นมันผ่านมาแล้วรัฐบาลในขณะนั้นก็ยังยึดอำนาจอยู่แต่ตั้งพรรคพวก ให้เป็นผู้คัดเลือกมือสนับสนุนอยู่ประชาชนไม่พอใจ ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยมีรัฐธรรมนูญ 2495 เรียกว่า รัฐธรรมนูญ 2475 แก้ไขเพิ่มเติม 2495 บอกว่าถ้าหากว่าจังหวัดใดมีประชาชนจบการศึกษาเกินครึ่งหนึ่ง จบชั้นประถมศึกษา 4 เกินครึ่งหนึ่ง ให้จังหวัดนั้นเลือกผู้แทนเพิ่มมีผู้แทนราษฎรแค่เพียงประเภทเดียวเท่านั้น เป็นที่น่าเสียดายท่านประธานที่เคารพ มีการเลือกตั้งเพียงครั้งเดียวเท่านั้น 5 จังหวัด พระนคร กทม สิบบุรี เสร็จแล้วก็มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ต่อมาสมานนี้ก็แยกเป็น 2 สภา เรียกชื่อต่าง ๆ กัน ผมมิได้ตำหนิต่านวุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติไม่ได้ตำหนิต่านผู้ที่ได้รับเลือกตั้งมา ท่านเป็นผู้มีความสำเร็จในชีวิตไม่ว่า ทางการเมือง แต่ว่าถึงเวลาแล้วหรือยังท่านประธานที่เคารพ ว่าระบอบการปกครองของเราสมควรจะเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการเลือกตั้ง และกำหนดว่าในด้านวุฒิสมาชิกนั้นให้มีจำนวนน้อยกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนไทยเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมา 357 คน มีวุฒิสมาชิก 267 คน ประชุมร่วมกัน ท่านประธานคิดว่าถ้าลงคะแนนจริง ๆ แล้วนี้ อยากรจะให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาจะได้ไหม จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีเสียงข้างมากในรัฐสภา มันก็ยอมได้ แต่ทำไมรัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา ทั้ง ๆ ที่จำนวนสมาชิกก็น้อยกว่า สมควรไหมในการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเป็นประธานรัฐสภานี้ผมพูดถึงจำนวน ถ้าจะพูดถึงเจตจำนงของประชาชนแล้วละก็ ยิ่งเป็นเรื่องที่น่ารับฟังอย่างยิ่งว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเป็นประธานรัฐสภา ท่านประธานบัญชา เกสรทอง ประธานโทนที่เสียชื่อ ขณะนี้ที่นั่งเป็นประธานอยู่เดี๋ยวนี้ท่านเป็น ส.ส. เพชรบูรณ์ 7 สมัยติดต่อกัน ในการเลือกตั้งท่านเป็นประธานสภานั้น ผมเป็นคนหนึ่งที่ถูกเสนอชื่อไปแข่งขันท่านผมเป็นผู้แทน 4 สมัยเท่านั้นเอง เป็นครั้งแรกเมื่อ 2500 สอบได้สอบตก สอบได้สอบตก 9 ครั้ง ท่านเป็นมา 7 ครั้ง ผมสอบ 9 ครั้งได้ 4 ครั้ง สมควรแล้วที่ท่านจะเป็นประธานรัฐสภา

เกียรติยศกันนั้น พวกเราสมาชิกสภาผู้แทนฯ 357 คนเห็นว่าท่านควรจะเป็นประธานรัฐสภา
 ดึกว่าประธานรัฐสภาที่กระผมล้างชื่อเมื่อสักครู่นี้ ท่านประธานที่เคารพ ผมต้องขอภัยท่าน
 ประธานวรวณ ชันซื่อ ที่ท่านไม่ได้นั่งฟังผมอยู่ เพราะฉะนั้นผมก็จะพูดถึงเรื่องของท่าน
 ระบอบประชาธิปไตยนั้นเราต้องการให้ประชาชนได้รับวิญานาจอธิปไตยของปวงชน ต้องการ
 ให้รัฐสภานั้นปลอดจากอำนาจอิทธิพล ๗ ท่านมาเป็นประธานรัฐสภาแล้ว ประธานโทษ
 ว่าจะไม่พูดถึงแต่ก็ต้องพูดถึง ท่านก็ยิ่งให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ว่าท่านนี้ ท่านประธานจะฟัง
 ผมหรือครับ จะทั้งผมผมก็เอาหลักฐานมาให้ดู หนังสือพิมพ์มติชนเขาก็พูดหมด ท่านพูดว่า
 อย่างไร พาดหัว วุฒิสภาจำเป็นต้องทำงานร่วมกับรัฐบาล ประธานวุฒิสภา ประธานรัฐสภา
 จะต้องไปให้คำปรึกษาอะไรต่ออะไร หนังสือพิมพ์สากลไม่ใช่ผมพูดเอง ท่านพูดออกมาได้
 อย่างไรก็ไม่ทราบ ท่านประธานที่เคารพ รัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้นแม้จะแก้ไขตามคำแปรญัตติ
 ของกระผมไม่ได้ แต่เราก็พร้อมใจให้รัฐธรรมนูญนี้ได้แก้ไขให้สำเร็จ ยุบสภาไปวันใด
 เดือนหน้า ปีหน้า 3 ปีข้างหน้า สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชนจะได้รับความภาคภูมิใจ
 ว่าประธานสภาของตนนั้นได้เป็นประธานรัฐสภา มีสิทธิเต็มทีในการบริหารรัฐสภาแห่งนี้ มีสิทธิ
 เต็มทีในการที่จะดูแลพนักงาน ข้าราชการทั้งหลายให้สมภาคภูมิใจว่า ท่านประธานรัฐสภาได้รับ
 การเลือกตั้งจากประชาชน ผมพูดเป็นคนสุดท้ายนั้นก็อยากจะทำคุณให้มากกว่านี้ แต่เนื่องจาก
 สมาชิกก็ได้พูดมามากแล้วสิ่งที่ผมจะจงจะพูดท่านก็ไม่ให้พูด เพราะฉะนั้นผมก็จะละไว้ใน
 ฐานที่เข้าใจ ผมขอขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ครับ ก็มีเพิ่มเติมคุณหมอบุญเทียม
 ครับเชิญครับ

นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
 ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม บุญเทียม เขมาภิรัตน์ ประชากรไทย กรุงเทพมหานคร
 ผมได้ขอแปรญัตติในมาตรา 2 เอาไว้ ในประเด็นที่ต้องการให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ในมาตรา
 ๒ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ท่านประธานสภา-

National Assembly Library

ที่เคารพ ที่ผมจำเป็นต้องขอแปรญัตติก เพื่อให้รัฐธรรมนุญในมาตราที่แก้ไขนี้ได้เป็นผล
ใช้บังคับให้เร็วที่สุด เพราะการที่รัฐสภาได้มาประชุมพร้อมกันเพื่อที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น
ก็หวังว่าจะต้องการให้ระบอบประชาธิปไตยนั้นได้แข็งแรง ให้ประชาชนได้มีสิทธิได้มีเสียง
ได้มีส่วนเป็นเจ้าของประเทศให้มากขึ้นและให้เร็วที่สุด การที่ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร
ได้เป็นประธานรัฐสภานั้นเป็นการแสดงออกด้วยการกระทำ ที่ไม่จำเป็นจะต้องไปอธิบายหรือ
เขียนข้อความภาพพจน์ใด ๆ ให้ประชาชนในประเทศได้เห็นว่ามีผู้แทนที่เขาเลือกมานั้นได้
พยายามที่จะต่อสู้ และแก้ไขเพื่อให้ประชาชนที่เป็นผู้เลือกเข้ามาได้มีสิทธิมีเสียงเป็นเจ้าของ
ประเทศอย่างแท้จริง เราต้องการที่จะพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็งให้เกิดประโยชน์
กระผมคิดว่าในภาวะเช่นนี้เราควรที่จะได้ร่วมกันที่จะทำสิ่งที่เรามุ่งหวัง เพื่อ จะสร้างสรรค์
ประโยชน์อันนี้ให้เป็นจริง ระบอบประชาธิปไตยนั้นทุกท่านยอมรับว่าเป็นระบอบที่ดีที่สุด
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้นเหมาะสมกับประเทศไทยมากที่สุดเมื่อ
เราว่าระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบที่ดีที่สุด การที่เราจะช่วยกันทำให้ระบอบประชาธิปไตย
พัฒนามั่นคง แข็งแรงโดยเร็วที่สุดนั้นน่าจะเป็ความดี เป็นสิ่งที่ดีในตัวของมันเองอยู่แล้ว
กระผมจึงคิดว่าถ้าเราจะทำให้สิ่งที่เราได้แก้ไข ได้เห็นด้วยในหลักการที่จะแก้ไขไปแล้วนั้น
ได้เกิดผลเร็วที่สุด น่าจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุดโดยตัวของมันเอง โดยไม่ต้องไปรบกวนขงยามติ
ที่ไหนอีก เพราะความดีนั้นจะทำเมื่อไรก็เป็นความดีอยู่เนือง ท่านประธานสภาที่เคารพ
แต่กระผมคิดว่า การที่จะให้การแก้ไขนั้นได้เป็นผลสำเร็จจะต้องเกี่ยวข้องกับการกระทำ
กระผมคิดว่า จะขอวิงวอนในเมื่อการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ ต้องเกี่ยวข้องกับการที่ท่านประธานรัฐสภา
มักจะมีคำพูดอยู่เสมอว่าสถานการณ์นั้นสร้างวีรบุรุษ กระผมคิดว่าท่านประธานรัฐสภา
ประธานโทพที่จะต้องเอนาม ท่านบรรณ ชันชื้อ นั้น ท่านได้ประสบผลสำเร็จมากมายในด้าน
อื่น ในด้านธุรกิจ ขณะนี้ท่านก็ได้เข้ามาเป็นประธานรัฐสภาทางด้านการเมือง ประเทศไทย
เวลานั้นมีนักการเมืองที่ประสบผลสำเร็จมากมาย มีนักธุรกิจที่ประสบผลสำเร็จมากมาย
อย่างท่านประธานรัฐสภาเอง แต่เราไม่ค่อยจะมีรัฐบุรุษเท่าไรนัก เรายังจำนวนน้อยมาก กระผม

คิดว่าในโอกาสเช่นนี้ ถ้าหากว่าท่านประธานรัฐสภาซึ่งท่านเพิ่งจะเข้ามาอยู่ในวงการเมือง ท่านคงที่จะได้เป็นผู้ที่มีจารึกชื่อในแผ่นดิน ว่าท่านประธานรัฐสภาเองนั้นเป็นผู้สนับสนุนให้มีการพัฒนาประชาธิปไตยในสิ่งที่ดีที่สุด เพื่อให้ประชาชนได้มีสิทธิมีเสียงเป็นเจ้าของประเทศ ให้เร็วที่สุด ถ้าเมื่อจบการอภิปรายในวาระ 2 ถ้าท่านประธานรัฐสภาจะถือใช้สิทธิของท่าน ปวิกรรัฐสภาว่า ถ้าท่านมีความเห็นอย่างนี้อย่างที่ท่านได้เคยให้สัมภาษณ์ถึงสื่อพิมพ์ ว่าท่านมีความประสงค์ข้างนอกระยะที่จะพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงกว่านี้ ให้มันแข็งแรงแกว่านี้ กระผมก็ใคร่ขอจึงวอนว่าให้ท่านลองปรึกษาดูซิครับว่า ท่านอยากให้มันเป็นอย่างนี้เพื่อที่ว่าจะบอบประชาธิปไตยจะได้ แข็งแรงโดยการกระทำ โดยที่ท่านขอรับรองว่า เอาท่านอยากที่จะให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้นได้มาเป็นประธานรัฐสภาโดยตัวของท่านเอง ขอขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ครับ คือท่านประธานรัฐสภาคงปรึกษาไม่ได้หรอกครับ เพราะว่ามันเป็นไปตามการแก้รัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก ถึงท่านปรึกษาไปมันก็ไม่มีผลอะไรครับ เชิญคุณสวัสดิ์ครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ท่านประธานที่เคารพ กระผมได้แปรญัตติไว้ในมาตรา 2 คือ ขอลแปรญัตติว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ซึ่งก็คงมีความหมายเช่นเดียวกับเพื่อนสมาชิกทั้งหลายที่ได้ขอแปรญัตติและได้อภิปรายไว้แล้ว ด้วยเจตนาที่ต้องการจะให้กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับที่แก้ไขนี้ได้ใช้โดยฉบับต้นฉบับแต่วันประกาศ ซึ่งก็คาดหมายว่าจะมีการประกาศหลังจากนี้ไปก็ประมาณอาทิตย์หรือ 2 อาทิตย์ ก็ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญที่แก้ไขแล้ว ปัญหามีต่อไปว่ารัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพื่อจะให้มีการใช้บังคับตามเจตนารมณ์ของกระผมเพื่อให้ใช้โดยฉบับต้นฉบับแก้ว่าอย่างไร ก็มีการแก้ไขแค่เพียงว่าให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร ขอเอ่ยนามตรง ๆ ว่าท่านใดจะนำละให้เป็นประธานรัฐสภา ให้เป็นประธาน ของที่ประชุมร่วมด้วย ส่วนท่านวรวณ ชันชัย นั้นก็คงให้เป็นประธานวุฒิสภาอย่างเดียว แล้วก็มาเ็นรองประธานรัฐสภาด้วย ความสำคัญมันอยู่ตรงนี้ การแก้ไขดังกล่าวนี้ได้พูดจากันเมื่อตอนเข้า

ถึงตอนบ่ายโมงก็หยุดการประชุมสภา พอหยุดแล้วก็วุฒิสมาชิกท่านหนึ่งเจอผมที่ห้องกาแฟก็ถามว่า คุณอยู่จะแก้กันไปอย่างไรเห็นบรรดาผู้แทนพูดกันก็หวังที่จะได้ประชาธิปไตยกันตั้งแต่เช้าจนวันนี้ ประชาธิปไตยกันเรื่อยท่านวรรณก็เป็นประชาธิปไตย ท่านวิญจะขึ้นมาแทนที่มันก็เป็นประชาธิปไตยนั่นแหละ อธิบายให้ผมเข้าใจชัดเจนต่างกันตรงไหน ท่านวรรณกับท่านวิญจะ ขึ้นมาเป็นแล้วมันต่างกันตรงไหน ก็หวังได้ประชาธิปไตยก็ได้อีกทั้งนั้นแหละ ผมเลยจำเป็นต้องชี้แจงคร่าวๆ เดี่ยวจะบอกนามว่าท่านวุฒิสมาชิกคนนั้นคือใคร เห็นใจครับ ท่านไม่เข้าใจจริง ๆ ก็อาจจะเรียนให้ทราบครับว่าในระบอบประชาธิปไตยนั้นเราถือว่าเป็นเสียงของประชาชนเป็นใหญ่ แล้วถึงความสำคัญอยู่ที่ประชาชนทั้งประเทศว่าอำนาจสูงสุดต้องเป็นของประชาชน การที่ท่านวิญจะเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ถึงสภาก็สำคัญเข้าประธานของสภาผู้แทนราษฎรนั้นไม่ได้เป็นประธานรัฐสภา ผมก็ชี้ว่าตรงนี้แหละที่ความต้องการของอาณาประชาราษฎร์ทั้งหลายที่ต้องการเห็นประชาธิปไตย ต้องการเห็นสิทธิเห็นเสียงของเรามีอำนาจในการบริหารประเทศ ท่านวุฒิสมาชิกก็ถามกลับไปเกี่ยวอะไรกับการบริหารประเทศท่านวิญจะท่านวรรณ ผมก็บอกว่าคุณไม่เข้าใจ ความสำคัญมันอยู่ตรงนี้ คนที่จะบริหารประเทศชาตินี้ก็คือนายกรัฐมนตรีเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล เมื่อจัดตั้งรัฐบาลแล้วก็บริหารประเทศ ความเจริญของบ้านเมืองจะเสื่อมหรือจะเจริญอยู่ที่คณะรัฐบาลเป็นสำคัญ คุณเห็นไหมความสำคัญอยู่ที่คณะรัฐบาล เขาบอกเห็นแล้ว แล้วใครล่ะเป็นคนตั้งนายกรัฐมนตรี ทุกวันนี้ที่แล้วก็ดอกเตอร์อุกฤษ ประธานรัฐสภา ซึ่งไม่ใช่มาจากผู้แทนราษฎร ไม่ใช่ตัวแทนของประชาชน ถึงวันนี้ก็ไม่ใช่ท่านวิญจะ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ตั้งนายกฯ ไม่ใช่คนที่จะเป็นผู้ตั้งนายกฯ ซึ่งมีอำนาจที่จะตั้งรัฐบาลนั้นก็คือประธานรัฐสภา คือท่านวรรณ ชันชื้อ ซึ่งไม่ใช่มาจากผู้แทนราษฎร ไม่ใช่มาจากประชาชน มันต่างกันตรงนี้ ประชาชนทั้งหลายทั้งปวงขามอบหมายให้พรรคการเมืองต่าง ๆ จะเป็นพรรคชาติไทย ประชาธิปัตย์ กิจสังคม พรรคอะไรก็แล้วแต่เอะเป็นผู้รวมตัวกันตั้งรัฐบาลขึ้น คนที่จะเป็นผู้ตั้งรัฐบาลก็คือนายกฯ ใครเป็นคนตั้งนายกฯ คือประธานรัฐสภา เขาต้องการเห็นประธานรัฐสภาซึ่งมาจากผู้แทนประชาชนทั้งหลายเป็นผู้ตั้ง

จะดีจะชั่วอย่างไรก็แล้วแต่เถอะ ใจคนของฉันเป็นคนตั้ง คนที่มาจากประชาชนเป็นคนตั้ง พอใจ จะดีไม่ได้อย่างไรขอให้มาจากประชาชนฉันไว้ใจ ว่าคนที่ประชาชนเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรและมาเป็นคนตั้งนายกฯ เขาพอใจอย่างนั้น ผมก็ชี้แจงไปอย่างนั้น เพราะฉะนั้นจึงขอประทานกราบเรียนว่าการตั้งประธานรัฐสภามีความหมกหมองครั้งนี้ ตรงที่บรรดาประชาชนทั้งหลายอยากจะเห็นวิญญาณของประชาธิปไตย ว่าคนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีนั้นต้องประชาชนตั้ง ไม่ใช่คนอื่นตั้ง ต้องประธานรัฐสภาตั้ง และประธานรัฐสภาต้องเป็นคนของประชาชนต้องมาจากประชาชน ความสำคัญมันอยู่ตรงนี้ พอพูดเสร็จท่านวุฒิสมาชิกก็เข้าใจว่าเอาเห็นความเข้าใจแล้ว ถูกต้องแล้ว แต่ยังไม่ได้พูดกันเลยว่าจะยกมือให้ผมหรือเปล่าวอกเข้าใจ ท่านผู้นั้นเป็นพวกผมเองนะ อยู่นครสวรรค์ กำนันทง ยังมาชวนผมไปทานข้าวด้วย ผมก็บอกว่าไม่ไปละเอาวันหลัง ต้องมือเย็นมากหน่อย มือกลางวันผมไม่เอาก็เลยไม่ได้ไปกัน นี่ละครบจึงขอประทานกราบเรียนว่าความสำคัญของประธานรัฐสภามันต้องมาจากประชาชน เพราะเหตุนี้ เราได้วอคอยกันมานานแล้ว บรรยากาตการเมืองของประเทศทุกวันนี้โน้มเอียงไปสู่ประชาธิปไตยอย่างน่าพอใจเป็นอย่างมาก ถึงแม้พรรคการเมืองต่าง ๆ จะเป็นฝ่ายรัฐบาลก็ตามฝ่ายค้านก็ตาม ได้ดำเนินการตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยวางแบบฉบับให้อนุชนรุ่นหลังได้เห็นทุกวันนี้ จนกระทั่งความเป็นปีกแผ่นของพรรคการเมืองทั้งหลายทั้งปวง เป็นการปิดกั้นการปฏิวัติรัฐประหาร ในสมัยก่อนที่ผมเป็นอยู่ยุ่งยักกันในสภานี้ กลับไปนอนไม่สบายใจแล้ว เอาถูกแน่แล้วคืนนี้ เอาเสียจริง ๆ เพราะฉะนั้นจึงขอประทานกราบเรียนว่าทุกวันนี้พอใจ การที่อำนาจอันไม่ถูกต้องของบรรดานั้นคงจะไปไปศึกษา เพราะพรรคการเมืองต่าง ๆ ผมนึกกำลังรักษาไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตย ไม่แต่เฉพาะเท่านั้น แม้แต่ประชาชน นิสิต นักศึกษา ทั้งหลายทั้งปวง ใครจะมาดำเนินการในบ้านในเมืองของเราปกครองเขา โดยผิดวิถีทางรัฐธรรมนูญหรือผิดกติกาเขาไม่เอาด้วย เพราะฉะนั้นเราเคยกล่าวกันนักกันหนาว่า เอ๊ะในอินเดียนี้ทำไมไม่มีปฏิวัติกันสักที อินทรา คานธี ก็เป็นนายกรัฐมนตรีผู้หญิง น่าจะปฏิวัติได้ แต่ในที่สุดไม่ได้ครับ อินทราก็ไม่ได้มีอำนาจอะไร

แต่ประชาชนเขาลุกขึ้นมาอำนาจไม่ยอมให้ทหาร หรือใครต่อใครใช้อำนาจในทางไม่ถูกต้อง
ประเทศไทยไปสู่จุดนั้นแล้วครับ พรรคการเมืองทั้งหลายก็พอใจเป็นเกาะก้ำกั้อำนาจทั้งหลาย
ทั้งปวง เขาก็หวังอย่างยี่งว่าจะเห็นจุดนี้ คือประชาชนรัฐสภา คือผู้แทนราษฎรเป็นคนตั้งนายกรัฐมนตรี
รัฐมนตรี ขอประทานกราบเรียนท่านประธานครับ ผู้แทนราษฎรจะตั้งนายกรัฐมนตรีได้อย่างไร
เพราะมันต้องการชาวเสียงจากพรรคการเมืองต่าง ๆ พรรคไหนมีเสียงข้างมากรวมกันได้มาก
ประธานสภาก็ต้องตั้งตามนั้นถูก เหมือนกับหนึ่งว่าประธานรัฐสภานั้นไม่สำคัญเท่าไรมันสุดแล้ว
แต่พรรคการเมืองเขาจะรวมตัว ใครเสียงข้างมากก็เอาไป ความจริงความชอบเร็นในเบื้องหลัง
กันนี้มีอยู่ ประธานรัฐสภาผู้จะนำความกราบบังคมทูลนั้นชาวเสียง ชาวเสียงลับ ๆ ครับไม่ได้
มายกมือกันวันนี้ เสียงคลกมาอย่างไรก็ไม่รู้ พอชาวเสียงเสร็จแล้วบอก โอ คุณทองหยด
จิตติระ มาที่ 1 ตั้งเป็นนายกฯ ก็ตั้งได้ชาวเสียงเสร็จแล้วบอกคุณสวัสดิ์ คำประกอบ
เสียงดีที่สุดตั้งก็ได้ มันอยู่ที่ประธานรัฐสภาใครจะปฎิบัติข้างในเราเสียงเป็นอย่างไร แต่
ประธานรัฐสภาต้องรับผิดชอบต่อพระมหากษัตริย์ว่า เมื่อตั้งแล้วแกอย่างล้มระควายรับผิดชอบ
ไม่ใช่พูดเสร็จแล้วออกมาข้างนอกพอมาทวาดแกลงก็ปฎิบัติทั่วไปล้มเหมือนอย่างผมเมื่อ ปี
2518 ล้มไม่เป็นท่าเลย เป็นอยู่ได้ 14 วัน นี่ประธานรัฐสภาชาวเสียงคิดว่าผมกับหม่อมเสด็จ
แม่เสียงข้างมาก ตั้งไปครับ อาจารย์คึกฤทธิร่วมพวกหัดเสียล้มไปแล้ว เพราะฉะนั้นประธาน
รัฐสภาต้องรับผิดชอบในปัญหาี่ เพราะฉะนั้นจึงขอประทานกราบเรียนครับว่า การเป็น
ประธานรัฐสภานั้นมีความหมายเพราะตั้งนายกฯ ได้ จริวอยู่แม้จะฟังเสียงส่วนมากต้องไปตั้ง
ตามนั้นก็ตาม แต่การพยักพืดเวลาเล็ก ๆ น้อย ๆ นี้แหละสำคัญมาก สูตรต่าง ๆ ที่จะรวม
กันนี้มันสำคัญ ถ้าประธานรัฐสภาที่ต้องการจะเอาคนนี้เป็น พวกรวมเสียงได้ป็นเสนอตุลเกล้าฯ
เลยคนนั้นได้เป็น แต่ถ้าประธานรัฐสภาเห็นว่าคนนี้ไม่เข้าทำรวมเสียงได้มากจริงแต่ไม่เข้าทำ
ประธานสภาทำอิดออดพยักพืด ชาวแล้วชาวอีกอยู่นั้นแหละ แล้วกระซิบให้ไปรวมสูตรมา
ใหม่เพราะสีทำนี้ไม่เข้าทำ มันก็เปลี่ยนแปลงได้นะครับ นี่ละครับจึงขอประทานกราบเรียนครับ
ว่าผมสงสัยอะไรรู้หลายประการ อยากรจะพูดที่นี้ให้ประจักษ์เสียเลยนะครับว่า ดอกเตอร์

ลูกฤษ มงคลนวนิน ไม่ได้เป็นวุฒิสมาชิกคราวนี้เพราะอะไรกะผมก็ไม่ทราบคิดเอาเองว่า ท่านพักพิงแยกอย่างไรหรือเปล่าก็ไม่ทราบ เหาละต้นนี้ก็ผ่านไปเป็นเร็วคงนอกประเด็น นี้ละให้เป็นความสำคัญนะครับ ว่าความสำคัญของท่านประธานรัฐสภามันสำคัญตรงนี้ เพราะฉะนั้นพรรคชาติไทยท่านฉลาดครับ ท่านไม่เอาใครเป็นประธานละครับ เอาปีญจะ ท่านเคา วรณ ชันชื่อ ดูชัควับ ชื่อท่านก็ชื่อจ้งควับ ที่ปรึกษาานายกฯ จะไปเอาใครเป็นนายกฯ เวกก็ตั้ง ชาติชาย วันทั้งคำละ. เพราะฉะนั้นจึงขอประทานกราบเรียนท่านประธานนะครับ อย่าวิคกั๊งวลเลยควับ ไม่ว่าเหตุการณ์จะเป็นอย่างไร จะเป็นท่านประธานปีญจะขึ้นมาเป็นประธานรัฐสภา หรือท่านวรณจะขึ้นมาเป็นประธานรัฐสภาประการใดอย่าได้วิคควับพรรคชาติไทย เปิดโพงมาที่โรกิตรงไปก็ทุกทีละ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ผมว่ามันคงไม่ฟันไรถึงพรรคชาติไทย กระมังครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ไม่ใช่ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ลองเอา ข้าประเด็นตงจบั้นี้ชัควับ ที่เอาเดิมจบั้นี้มาด้วยเหตุผลอย่างไรครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ครับ ด้วยเหตุผลที่ทำให้เห็นความเสาคัญของประธานรัฐสภาเสียก่อน ว่าประธานรัฐสภาสำคัญอย่างไร เมื่อรู้ความสำคัญของประธานรัฐสภาเป็นอย่างนี้แล้ว เวกควรจะให้ประธานรัฐสภาที่มาจากประชาชนเป็นมะระนี้ หรือเป็นอีก 3 ปีข้างหนามันอยู่ตรงนี้ เพราะฉะนั้นจึงขอให้ท่านวุฒิสมาชิกที่พอจะเป็นที่พึ่งของฝ่ายค้านได้ พรรคชาติไทยก็ดี พรรคประชาธิปไตย ก็อสังคมนะ ผมไม่ฟังและไม่ตำหนิต่านหรอก ท่านมิกศึกษา ท่านจะต้องลงเสียงตามกติกา แต่ฝ่ายค้านจะชนะได้มีทางเดียวครับวันนี้ ถ้าวุฒิสมาชิกลงคะแนนให้ทางผม ผมชนะ แต่ก็มาน้อยเหลือเกินนะครับ นี้ละความสำคัญอยู่ตรงนี้ครับ แล้วขอประทานกราบเรียนเพื่อนสมาชิกฝ่ายค้านนะครับ ต่อไปนี้อย่าพูดอะไรให้เป็นทีแผลงใจวุฒิสมาชิก อย่าไปตากถางท่าน ท่านโณนเอนมาทางเรา

มากแล้ว เอาจานไว้เสียเราอาจจะชนะก็ได้ เต็มนี้ฝ่ายรัฐบาลก็ชักรวบรวบแล้วนะ ตั้งแต่ไปคิให้อภิปรายไม่ไว้วางใจนี้ชกสยกันแล้ว เขียนกันว่าแทงข้างหลังข้างหน้า นี่ก็เป็นหมากของฝ่ายค้านนะครับ แต่จะเป็นหมากของฝ่ายค้านประการใดก็ตามเถอะครับ ถูกศอกกลับเอาหัวไปคุดไปแล้วขณะนี้ เอละครับนี่ละจึงขอประทานกราบเรียนท่านประธานาธิบดีว่า กระผมอยากจะให้ได้มีการประกาศใช้ คือให้ประธานรัฐสภาที่มาจากประชาชนที่ประชาชนเขาคั้งประธานสภา ให้ประธานรัฐสภามาจากประชาชนเป็นผู้ตั้งรัฐบาล มันจะได้คงใจประชาชนเขา ต้องรับตั้งครับ เราจะไปรู้แน่ได้อย่างไรครับท่านประธาน ท่านชาติชายอาจจะลาลกวันนี้วันรุ่งก็ได้ จะต้องตั้งกันใหม่ ตั้งกันใหม่แล้วคนที่ตั้งนั้นอยากจะให้เป็นคนซึ่งมาจากประชาชนเป็นคนตั้ง เรายุบายจะได้ อยุบายจะเร็วอย่างนี้ แล้วขอประทานกราบเรียนเป็นประการสำคัญสุดท้ายก็คือว่า กฎหมายฉบับนี้เมื่อเสร็จเรียบร้อยวาระ 3 แล้วต้องเสนอให้ในหลวงทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้บังคับ ตั้งแต่มเป็นผู้แทนราษฎรมา 44 ปีนี้ในหลวงทรงลงพระปรมาภิไธยวันใดนั้น ก็ประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับทันที ก็จะมีฉบับนี้ละประหลาดใจพระองค์ ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วยังไม่ใช้ไปใช้นั่นอีก 3 ปี พระองค์จะทรงทราบหรือเปล่าก็ไม่ทราบ ว่า กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับ 3 ปีข้างหน้า ถ้าพระองค์ท่านทรงทราบอย่างนี้ กระผมก็ไม่แน่ใจนักว่าองค์มนตรีจะนำกราบบังคมทูลให้ทรงลงพระปรมาภิไธยหรือไม่ เพราะฉะนั้นอันนี้ขอให้รัฐสภานี้พิจารณาตระหนักตงนี้ให้ดี อย่าออกกฎหมายอะไรมันพิลึกพิลั่นอย่างนี้ มันไม่เคยมีในสภาผู้แทนราษฎรนี้เลยอีก 3 ปี ถึงใช้บังคับ แล้วในหลวงจะทรงลงพระปรมาภิไธยอย่างไรครับ แล้วใช้บังคับจริงหรือไม่จริงก็ไม่ทราบ การใดกฎหมายใดที่ในหลวงทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วก็ใช้บังคับให้ได้ กฎหมายนี้ใช้บังคับได้หรือครับ พระองค์ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วก็ใช้อีก 3 ปีข้างหน้า อีก 3 ปีข้างหน้าอะไรจะเป็นอะไรก็ไม่ทราบครับ เหตุการณ์จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ไม่ทราบ นำชาติผมท่านก็ชอบขี่มอเตอร์ไซด์ซึ่งนะ อะโรมันไม่แน่ทั้งนั้นละครับ เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าถ้าจะให้กฎหมายนี้เป็นไปตามครรลอง และเป็นการเกิดพระเกียรติแห่งพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว เราทั้งสองมาต้องร่วมกันตัดดอกไม้ให้หมดเอาอย่างผมว่ามาใช้ได้โดย เสนอไป
พระองค์ทรงลงพระปรมาภิไธยอย่างไม่ตะขิดตะขวงพระหทัยแต่ประการใด... เอกอัครราชทูต
สหราชอาณาจักร แล้วขอประทานกราบเรียนครั้นว่า ที่คุณวีระ มุสิกพงศ์ กรรมการ
ได้กล่าวเมื่อเช้านี้ว่า ได้ตามกรรมการทั้งหลายแล้วที่เขาไม่เห็นด้วย เขาต้องการให้
เลื่อนไปอีก 3 ปีนั้นเขาออกขณะนี้สถานการณ์ไม่ได้ ผมก็อยากจะถามท่านประธานที่นั่งอยู่นั้น
กรรมการวาทก สถานการณ์ไม่ตั้นะ อะไรสถานการณ์ ต้องคอยมาสมัครรับสถานการณ์ไม่ได้
อย่างไร ผมจะให้เห็นด้วยครับสถานการณ์ แล้วขอประทานกราบเรียนครั้นว่ากฎหมายฉบับนี้
ใช้ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ถ้าว่ากันอย่างนี้อีก 3 ปีข้างหน้าสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปแล้ว
หรือครบ 3 ปีข้างหน้า ถ้าอีกวันที่ 19 เดือนนี้เปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจเกิดยุบสภาคุณ
เลือกตั้งใหม่ก็ต้องเลือกตั้งกันเร็ว ๆ นี้ แล้วสถานการณ์มันตึกลงนั้นหรือครับ เพราะฉะนั้น
กฎหมายใดที่ออกมาไม่มีความแน่นอนมาใช้ไม่ได้ ไม่แน่นอนว่าจะใช้เมื่อใด ใช้เมื่อมีการเลือกตั้ง
ทั่วไปคราวหน้า มันจะเลือกตั้งเมื่อไรละครับท่านประธาน อีก 3 เดือนเลือกตั้งใหม่อีก 3 ปี
เลือกตั้งใหม่ อีก 6 เดือนเลือกตั้งใหม่ เป็นกฎหมายที่ไม่แน่นอน กฎหมายใดที่ไม่มีความ
แน่นอนอย่างนี้เราไม่เคยออกในสภาเป็นอันขาด เพราะฉะนั้นจึงขอประทานกราบเรียนว่า
เมื่อกฎหมายนี้จะเลื่อนการใช้บังคับไปโดยไม่มีเวลาที่แน่นอนว่าจะเมื่อไร จึงเป็นกฎหมายที่
ใช้ไม่ได้ เป็นกฎหมายที่ประชาชนทั้งประเทศไม่สามารถจะรู้วันที่จะใช้กฎหมายฉบับนี้แต่
ประการใด ด้วยเหตุผลดังที่ได้ประทานกราบเรียนมาทั้งหมดนี้จึงขอให้ฝ่ายค้านทั้งหลาย
ช่วยกันยกมือโดยมีวุฒิสมาชิกจะช่วยให้เราเป็นการใหญ่ละวันนี้ เรามีหวังชนะ กังสัดคม
ประชาธิปไตย ชชาติไทยถ้าจะกรุณานะครับ แอบสแตน (Abstain) เสียบ้างก็ดี เรา
อาจจะชนะ ขอขอบพระคุณครับ

ท่านกรรมาธิการครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา . ท่านกรรมาธิการครับ

นายนิพนธ์ วิษณุยุทธศาสตร์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ
กระผม นิพนธ์ วิษณุยุทธศาสตร์ ส.ส. อ่างทอง ในฐานะกรรมาธิการ ด้วยความเคารพ
เป็นอย่างยิ่งต่อท่านคุณอาสาวัลดี คำปะกอบ เหตุผลต่าง ๆ ที่ท่านได้แสดงมาในวันนี้

ทำให้ผมได้รับความรู้ในทางการเมืองและในแง่กฎหมายอีกมาก แต่สิ่งหนึ่งที่ท่านคงจะลืมไปว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญในปี 2528 นั้น ที่ให้มีการเลือกตั้งแบ่งเขตและเรียงเบอร์นั้นก็ให้วี ผลบังคับในการเลือกตั้งคราวหน้าเหมือนกัน การตีความทางกฎหมายนั้นผมเชื่อว่าข้อความ ที่เราได้แก้ไขในรัฐธรรมนูญมาตรา 2 นั้น มันชัดเจนเพียงพอ เพราะว่าถ้าให้มีผลในการ เลือกตั้งคราวหน้านั้น จริงอยู่มันอาจจะเป็นเวลา 3 เดือน 6 เดือนหรือ 3 ปี ตามกำหนดของระยะเวลาการเป็นผู้แทนก็ตาม แต่ข้อความนั้นหรือถ้อยคำในการ แก้รัฐธรรมนูญนี้มันได้ระบุไว้ชัดเจนอยู่แล้ว อันนี้ผมเชื่อว่าท่านเองเป็นผู้ที่มีความแตกฉานใน ทางกฎหมายอาจจะแก้งตีความทำเป็นว่าตีความในเรื่องนี้ ไม่ออกหรือไม่ชัดเจนก็ได้ ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากจะทราบว่าเรียนอย่างนี้ครับว่า ในเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ เมื่อวันที่ 14 ก็ถือว่าเป็นวันประวัติศาสตร์วันหนึ่งที่พวกเราทุกคนได้แสดงออกถึงหลักการ ในการที่จะพัฒนาระบบประชาธิปไตย บ้านเมืองของเรานั้นระบบสังคมก็ได้มีการพัฒนาไป ครอบคลุมทุกก็มีการพัฒนาไปมาก ในทางการเมืองนั้นจำเป็นอยู่อย่างที่จะต้องมีการพัฒนา ทุกรูปแบบ ส่วนตัวผมนั้นมีความคิดเห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้นยังจะต้องมีการแก้ไขอีกหลาย มาตรา แต่ทำไมเราไม่ทำละครับ เราคงต้องใช้เวลา ใช้จังหวะ ใช้สถานการณ์ต่าง ๆ ในการแก้ไขให้เหมาะสม ในเรื่องนั้นะครับทุกท่านได้มีความเห็นสอดคล้องกันว่าโดยหลักการ แล้ว เราต้องแก้ไขให้ประธานสภาผู้แทนฯ เป็นประธานรัฐสภาเป็นเรื่องของหลักการใหญ่ ส่วนเงื่อนไขเวลาหรือเฉพาะกาลนั้น เป็นเรื่องที่เราจะต้องมาคำนึงว่ามันเหมาะสมหรือไม่ ในแง่ของพรรคชาติไทยที่ถูกพวกพ้องนะครับ ผมอยากจะทราบว่าเรียนอย่างนี้ครับว่า ผมเป็น คนหนึ่งในคณะกรรมการของพรรคชาติไทยดังที่ได้กราบเรียนแล้วว่า โดยส่วนตัวนั้นไม่เห็นด้วย กับรทเฉพาะกาลหรือเงื่อนไขในเบื้องต้น และตลอดเวลาที่ให้สัมพัทธ์หนึ่งเดือนนั้นอยู่เสมอ ครับว่าไม่เห็นด้วยในเบื้องต้น แต่เราต้องมารีบึงความคิดเห็นว่าจะไรละครับที่มันจะไป ได้ในการแก้ไขหลักการอันนี้ให้สำเร็จนะครับ สำหรับพรรคชาติไทยนั้นอย่างที่ได้กราบ เรียนแล้วว่า ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นคนของพรรคชาติไทย การแก้ครั้งนี้ถ้าสำเร็จ

โดยไม่มีเงื่อนไขเวลาหรือบทเฉพาะกาล ท่านประธานบัญญัติซึ่งเป็นคนของพรรคชาติไทยก็จะ
เป็นประธานรัฐสภา ซึ่งพรรคชาติไทยไม่อยากจะแก้เพื่อตัวของพรรคชาติไทยเอง อันนี้เป็น
การเบื้องต้นนะครับ ที่นี้เรามามองอีกแห่งหนึ่งครับว่า การแก้ไขในเรื่องนี้นั้นมีการวิพากษ์
วิจารณ์กันมากว่าเป็นการชิงอำนาจ เป็นการแย่งอำนาจกันระหว่างวุฒิสมาชิกกับสภาผู้แทน
ราษฎร อันนี้เพื่อเป็นการแก้ข้อครหา เราก็ไม่อยากจะแก้เพื่อตัวเราเองดังที่ได้เรียนแล้ว
ถ้าแก้ไขมีผลบังคับใช้สมัยนั้นะครับ ท่านประธานบัญญัติก็คงจะเป็นประธานรัฐสภา การครหา
หรือการมองในแง่ว่าทำเพื่อตัวเองนั้นมีอยู่ แต่ถ้าเราให้ผลใช้บังคับในการเลือกตั้งในคราว
ต่อไปนะครับ ก็ไม่เห็นละครับว่าใครจะมาเป็น เราไม่ได้ ทำเพื่อตัวเอง ท่านในที่นี้อาจจะ
ไม่ได้รับการเลือกตั้งก็ได้ในคราวหน้า โดยเฉพาะผมอาจจะไม่ได้รับเลือกตั้งก็ได้ แล้วผมได้
เรียนแล้วว่าจะเป็นทางฝ่ายวุฒิสมาชิกก็ตาม หรือฝ่ายสภาผู้แทนราษฎรก็ตาม คุณสมบัติความ
สามารถนั้นผมเชื่อว่าในที่นี้หลายท่าน หรือเกือบทุกท่านมีคุณสมบัติ พร้อมทั้งจะเป็น
ประธานรัฐสภาได้ อันนี้ผมมีความเชื่อมั่นอย่างนั้นจริง ๆ นะครับ แต่ที่ได้เรียนไปแล้วนี้เรา
จำเป็นครับว่าเราไม่ได้กลัวใคร กรมราชการทุกท่านก็ได้แสดงความคิดเห็นไม่ได้กลัวใคร
ไม่ได้มีสถานการณ์อะไรมาบีบบังคับทั้งสิ้น โดยส่วนตัวผมนั้นผมต่อสู้ในสิ่งที่ถูกต้องมาโดยตลอด
แล้วไม่เคยกลัวใครเลยนะครับ แต่เราจำเป็นที่จะต้องให้มีเงื่อนไขเพื่อให้เหมาะสมเพื่อ
แก้ข้อครหา และอีกประการหนึ่งนะครับผมได้เรียนแล้วว่าเหตุผลของทุกท่านนั้นต่างคนต่างมี
เหตุผลทุกท่านดีทั้งสิ้น แต่เหตุผลที่ดีกว่านั้นบางครั้งมันไม่ใช่หนทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ
แต่เหตุผลที่ดีกว่า ถ้าหากสามารถนำไปสู่ทางแห่งความสำเร็จได้เราจะเลือกทางไหน
เสียขงขณะนั้นแตกกันอยู่อย่างนี้ ผมเองอยากให้มีสภาพหรือเห็นความพร้อมเพรียงเหมือนกับ
เมื่อวันที่ 14 อะไรที่มันจะทำให้เป็นการแก้ไขหลักการอันนี้สำเร็จได้แล้ว เราควรจะเดินทาง
ในสายนั้น ผมเองในทางสายกลางนะครับ สำหรับเรื่องปัญหาประธานรัฐสภานั้นมีความหมาย
อย่างยิ่งในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีนั้น ก็คงมีบทเรียนมามากพอสมควรว่า การขวามเสี่ยงที่จะ
เสนอบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรีนั้นคงจะต้องฟังเสียงข้างมาก เสียงข้างมากของสมาชิกสภา-

ผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ถ้าหากประชาชนรัฐสภาเสนอบุคคลที่มีเสียงข้างน้อยเป็นนายกรัฐมนตรีแล้วก็คงจะมีผลเหมือนปี 2518 ที่ผ่านมารัฐบาลคงอยู่ไม่ได้เป็นประการสำคัญนะครับ ท่านประธานที่เคารพ ผมเองนั้นอยากออกโรงเรียนอีกไม่มากหรอกครับว่า โดยส่วนตัวแล้วนั้นในฐานะที่มาจากการเลือกตั้งมาจากประชาชนนั้นอยากจะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงไวที่สุด เพราะผมอยากเห็นการพัฒนาของรัฐบาลไปในทางที่จะเอื้ออำนวยในการทำงานรับใช้พี่น้องประชาชนและประเทศชาติ ผมยังคิดไกลไปถึงว่าเมื่อไรหน่วยงานของรัฐสภานี้จะมีสำนักงานสาขารัฐสภาอยู่ประจำจังหวัดต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องไม้-เครื่องมือในการทำงานให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อสนองประโยชน์ให้กับพี่น้องประชาชนและประเทศชาติ ด้วยเหตุผลดังที่ผมได้ทราบบริเวณมาแล้ว ผมเองนั้นคิดว่ากรรมกรการมีเหตุผลพอสมควร แล้วก็คงจะคอยได้ในสิ่งที่เราจะแก้หลักการใหญ่ โดยยอมเสียสละข้อ-ปลีกย่อยในเรื่องเวลาและบทเฉพาะกาลกันนี้ ทั้ง ๆ ที่ใจนั้นผมอยากจะทำอีกหลายมาตราครับ แต่ทำไมเราไม่แก้ในขณะนี้ ผมกราบขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ครับ ไม่มีผู้อภิปรายแล้วนะครับ ก็ถือว่าเป็นการอภิปรายจบในมาตรา 2 ผมขอเชิญท่านเลขา ต่อมาตรา 3 ครับ คุณประยูร เชิญครับ ไม่เห็นยกมือ ผมนึกว่าสละสิทธิ์ครับ

นายประยูร สุรนิวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : กระผมถือเอาพฤติกรรมของท่านประธานรัฐสภาเมื่อเช้า

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ผมประธานสภาผู้แทนฯ ครับ ผมเอาพฤติกรรมสภาผู้แทนฯ ครับ คือข้อบังคับบอกว่าผู้ที่ประสงค์อภิปรายต้องยกมือขึ้นครับ เพราะฉะนั้นไม่มีผู้ยกมือ ผมก็ไม่ทราบว่าจะอภิปราย จะให้ผมขานชื่ออย่างเด็กนักเรียนผมก็ทำไม่ได้หรอกครับ เชิญเลยครับ เชิญครับ

นายประยูร สุรนิวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : ครับ เพื่อไม่ให้เสียเวลา ท่านประธานได้ทำถูกแล้ว ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ

ทั้งหลาย กระทบ ประชวร สุรนิวงศ์ จากอุทธรณ์ สังกัดพรรคปวงชนชาวไทย กระทบได้มี
โอกาสแปรญัตติมาตรา 2 ในเนื้อความบางประการที่กระทบไม่เห็นด้วย กระทบอยาก กราบ
เรียนท่านประธานอย่างนี้ครับ ในหลักการการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้นเนื้อความ
ไม่มาก หลักการเราได้ยอมรับกันแล้วว่าจำเป็นต้องมีการแก้ไข แต่เรามาคิดตรงที่ว่าเงื่อนไขเวลา
ที่จะให้มีผลบังคับใช้นั้นเป็นอย่างไร หลายคนอาจจะสงสัยว่าในแง่ประเด็นแค่นี้เราทำไมถึงใช้
เวลาตลอดวันอภิปรายกันมาขนาดนี้ มีหลายคนกล่าวถึงหลักการแห่งประชาธิปไตยมีหลายคน
กล่าวถึงจำนวนสมาชิก กล่าวถึงคุณภาพของวุฒิสมาชิก กล่าวถึงคุณภาพของ ส.ส. ของสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร ในประเด็นแรกในหลักการอันแรกนั้น กระทบขอกราบเรียนท่านประธานว่า
ประชาธิปไตยที่เราเอียงกันนั้น ที่เราถกเถียงอภิปรายกันมาตั้งแต่เช้าหรือหลาย ๆ ครั้งที่เรา
เอียงกันมานั้นมันหมายความว่าอะไร การแก้ไขรัฐธรรมนูญในครั้งนี้หลังจากการแก้ไขแล้วนี้
หมายความว่าเราจะได้ประชาธิปไตยออกมาใช้ไหม ไม่ใช่ครบถ้วนอย่าไปคิดให้มากกว่าการ
เปลี่ยนเอาประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภานั้น จะเป็นสิ่งซึ่งบอกประชาธิปไตย
ไม่ใช่ครับ ยังมีอีกหลายจุดที่แสดงถึงการเป็นประชาธิปไตย อันนี้เป็นแค่เพียงจุดหนึ่งที่จะก้าว
ไปสู่การเป็นประชาธิปไตยเท่านั้น เพราะฉะนั้นในแง่ถ้าเราจะอาศัยหลักการของการประชาธิปไตย
ในการอภิปรายแก้ไขในวันนี้ ดูจำนวนสมาชิกทั้งหมดของรัฐสภานี้ สภาผู้แทนราษฎร
มีอยู่ 357 คน วุฒิสมาชิกมีอยู่ 267 คน ถ้าจะดูจำนวนอันนี้ซึ่งกำหนดโดยรัฐธรรมนูญฉบับปี
2521 คำว่า ประชาธิปไตยนั้นก็จะต้องเป็นเสียงส่วนมากเท่านั้น และในหลักการของประชาธิปไตย
นั้นจะไม่มีคำว่า ผิดหรือถูก แต่จะบอกว่าเสียงส่วนมากว่าอย่างไรเท่านั้น นี่คือหลักการ
เบื้องต้นของประชาธิปไตย กระทบเคยกราบเรียนยกตัวอย่างมาแล้ว ถ้ามีท่านผู้ใดผู้หนึ่ง
เสนอญัตติขึ้นมาว่า 2 บวก 3 เท่ากับ 7 2 บวก 3 เท่ากับ 7 ยังวุฒิสมาชิกที่นั่งอยู่
ในนี้ยกมือให้ 2 บวก 3 เท่ากับ 7 นั่นแหละคือสิ่งที่ถูกต้องตามหลักการของประชาธิปไตย
หลักสูตรทั้งหลายจะต้องแก้ความญัตติอันนี้โดยไม่มีปัญหา เพราะฉะนั้นเท่าที่ฟังมาตั้งแต่ขั้นนี้
ทุกคนมีหลักการมีเหตุผลที่ถูกต้องกันทั้งนั้น ถ้าจะดูด้วยจำนวน จำนวนของสมาชิกวุฒิสภา

ซึ่งมีอยู่ 267 เปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีอยู่ 357 เพราะฉะนั้นอันไหนควรจะเป็ความเสี่ยงส่วนมาก อันนี้ไม่ต้องไปพูดถึงเลย เพราะจำนวนนี้ได้บังคับแล้ว ปัญหาต่อไปก็มีว่าการเอาสมาชิกทั้งสองสภามาประชุมกันนั้น เอาผู้แทนราษฎรซึ่งมี 357 นั้นถือว่าทุกคนจะโหวตให้ผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาใช้ไหม ไม่แน่ครับ ผู้แทนราษฎรอาจจะโหวตให้วุฒิสมาชิกเป็นประธานรัฐสภาก็ได้ การเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงไม่ใช่บังคับจำนวนที่ถูกต้องบังคับตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่มา ณ ตรงนี้ สนามนี้เรียกว่า สนามแห่งประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นเราต้องโหวต ท่านประธานที่ได้เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในขณะนี้ก็ได้มาจากการโหวต พรรคชาติไทยจะเสนอขึ้นมาเลย ๆ ไม่ได้ เราต้องปฏิบัติ การตามหลักการแห่งประชาธิปไตย ถ้าเปลี่ยนในขณะนี้แล้วประกาศใช้ในขณะที่ กับอีกกลุ่มหนึ่งมีความเห็นว่าเปลี่ยนขณะนี้แล้ว จงไว้เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก เรามาดู เหตุผลกันตรงนี้ การประกาศเป็นกฎหมายและมีผลบังคับใช้ในพื้นที่ที่มีการประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาจะมีผลอะไรบ้างมีผลตรงที่เราจะมีการประชุมร่วมกัน แล้วประธานสภาผู้แทน ราษฎรจะได้ขึ้นมาหนึ่งเป็นประธานที่ผลเห็นทันทีเลย คำถามต่อไปว่า เราจะมีการประชุม ร่วมกันกี่กรณี ไม่กี่กรณีครับ แม้แต่กฎหมายงบประมาณกฎหมายที่สำคัญ ๆ ต่าง ๆ ก็ล้วนแล้วแต่ประชุมโดยสภาผู้แทนราษฎร ส่วนประธานวุฒิสภานั้นหรือประธานรัฐสภานั้นปัจจุบัน นั้นก็ต้องประชุมทางด้านวุฒิสภา เพราะฉะนั้นถ้าประกาศใช้ตอนนี้จะมีผลดีและผลเสียแก่ ประเทศชาติอย่างไรบ้าง หลายคนมักจะเอ่ยว่า ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระ ปรมภักิโยแล้ว และไปประกาศใช้อีก 3 ปีนั้น ครบนี้ไม่ใช่เหตุผลที่หนักแน่น การมีเงื่อนไข ความข้อบังคับจะอีก 10 ปี อีกก็บีย่อมจะทำได้ ขอแต่ว่าประชาธิปไตยเรายอมรับกันหรือ ไม่ว่าจะให้ทำสิ่งนั้นต่างหากเล่า ท่านประธานที่เคารพครับ หลายคนได้เปรียบเทียบ คุณสมบัติ ของท่านประธานวุฒิสภา คือประธานรัฐสภาขณะนี้ กับคุณสมบัติของท่านประธานสภาผู้แทน ราษฎร ขณะนี้ความคิดที่จะแก้ไขอันนี้ไม่ได้มีขึ้นในการประชุมครั้งนี้วันสมัยประชุมนี้ ได้มีมาก่อนแล้ว โดยไม่ได้นึกถึงว่า นายป๋วยจะ เกสรวง จะมาเป็นประธานสภา ผู้แทนราษฎร หรือนายวรรณ ชันชื้อ จะมาเป็นประธานวุฒิสภา เพราะฉะนั้น

ในเรื่องของตัวบุคคลเราไม่เคยคำนึงถึง และผมไม่เคยสนใจว่า 2 คนนี้จะไปเป็นลูกเก้า-
 เหล่าใครด้วยซ้ำไป มีคุณสมบัติอย่างไรนั้นผมไม่ได้สนใจ แต่ผมสนใจในหลักการของประชา-
 ธิปไตยเท่านั้น เพราะฉะนั้นกระผมจะไม่เอ่ยถึงท่านเลยทั้งสองท่านนี้มันมีประเด็นหนึ่ง
 ท่านประธานที่เคารพครับ ถ้าเกิดการตรงที่มีการเสนอชื่อบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี
 ตรงนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก ในรัฐธรรมนูญนั้นเขียนไว้ว่า ประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่เสนอ
 บุคคลที่จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ไม่ได้เขียนว่า จะต้องมาชาวเสียงส่วนมากเสียก่อน
 ไม่มี เว็ดตุรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้นประธานรัฐสภาคนนั้นมีสิทธิ์เต็มที่ที่จะเสนอใคร
 ก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมีเสียงข้างมาก และขณะนี้ไม่มีพรรคการเมืองใดได้เสียงข้างมากใน
 สภาผู้แทนราษฎรด้วย การที่รวมกันมาได้เสียงข้างมากนั้นคือเอาไปรวมกันต่างหากละ พรรค
 ปวงชนชาวไทยอาจจะรวมกับพรรคหนึ่งพรรคใด คัดพรรคชาติไทยออกมากกว่า 179 ครั้ง
 ท่านประธาน เพราะฉะนั้นท่านประธานจะเสนอให้หัวหน้าพรรคปวงชนชาวไทยเป็นนายก
 รัฐมนตรีใหม่ละ เรื่องมันเป็นอย่างนั้น ท่านประธานที่เคารพ มาตรา 137 นั้นเขาร่างไว้
 สำหรับแก้ทุกกรณีอันนี้ สมมุติว่ามีประธานคนใดคนหนึ่งปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญโดยเคร่งครัด
 เสนอออกมาบ้างเลยว่าคนนี้เป็นนายกรัฐมนตรีโดยไม่มีเสียงเลย ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้แทนราษฎร
 ด้วย เพราะในรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดครับ เสนอผู้บัญชาการทหารบกขึ้นมากเป็นนายกรัฐมนตรี
 สมมุติว่าอย่างนั้น เพราะว่าได้ข่าวว่าท่านก็อยากเป็นเหมือนกัน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : อาจารย์ประยูรครับ เอาเข้าประเด็น
 ตรงที่ว่ารังคับใช้แต่วันประกาศพระราชกฤษฎีกายุบสภา เอาเหตุผลตรงนี้ครับว่าท่านขอแก้
 มานี้มีเหตุผลอะไรครับ รู้สึกจะเป็นอภิปรายทั่วไปเสียแล้วครับ เป็นวาระที่ 1 เสียแล้วครับ
 เอาเข้าประเด็นตรงนี้นะครับ

นายประยูร สุรนิวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : ผมว่า
 ท่านประธานสภานี้ท่านได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนฯ มาแล้วถึง 6 ครั้ง และได้ร่วมประชุม
 กับผมน่าจะรู้ว่าแนวคิดของผมเป็นอย่างไร ไม่น่าจะต้องมาสอดแทรกขึ้นมา ก่อนนี้ความคิด

กำลังจะออกมาเป็นประโยชน์ต่อสภาผู้แทนราษฎร ท่านมาทักอย่างนี้ลองบอกซิว่าผมจะต้อง
 ต่อไปว่าอย่างไร มันไปไม่ได้ นะครับท่านครับ แหม ผมไม่ทักท่านมากนัก ถือว่าเร็นเพื่อนกัน
 เท่านั้น นะครับนี่ ขอประทานโทษครับ ผมจะต่อไปอีกนะครับ พอมาถึงมาตรา 137 แล้ว
 ขณะนี้ มาตรา 137 นี้กำหนดข้อแก้ไขไว้อย่างชัดเจน ถ้าใครก็ตามเสนอใครเป็นนายก
 รัฐมนตรี นี่เสนอเลยครับ อยากเสนอเสนอเลย ผู้แทนราษฎรรวมชื่อกันเปิดอภิปรายไม่ไว
 วางใจตามมาตรา 137 เป็นนายกฯ วันเดียวเท่านั้นเปิดอภิปรายได้ ถ้าเสียงไม่พอ 179
 ล้มคร่ำที่นครวัดไม่ได้เป็นนายกรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นข้อใดที่จะไปเสนอใครก็ได้เข้าไปท้วง
 ครับ รัฐธรรมนูญขณะนี้มีมันเป็นประชาธิปไตยพอสมควร ขอถอนคำว่ามัน รัฐธรรมนูญฉบับนี้
 ท่านเป็นประชาธิปไตยพอสมควร คือมันไม่ได้ ผมเคารพในรัฐธรรมนูญมากกว่าครับ เพราะผมเอง
 เป็นผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญมาตรา 106 เป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยทั่วประเทศ
 เพราะฉะนั้นจุดอื่น ๆ นะครับ จุดที่กระผมแปรญัตตินี้ที่ กระผมได้แปรญัตติไว้อย่างนี้ครับ
 ท่านประธาน ท่านประธานท่านหรือยังครับ กระผมขออนุญาตท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ท่านเดินทางไกลเหลือเกิน กว่าจะมาเข้า
 นะครับ

นายประยูร สุรนิวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : ขอขอบคุณ
 ท่านประธาน ท่านพูดอย่างนี้ก็พอจะค่อนข้างได้ในความคิดเห็นนะครับ ถ้ามาทักเอาดี ๆ มันก็ไป
 ไม่ได้ นะครับ มันว่าอย่างนี้นะครับ ข้อที่กระผมแปรญัตตินี้ นะครับ นายประยูร สุรนิวงศ์
 ขอแปรญัตติแก้ไขเป็นดังนี้ เขาเขียนว่าอย่างนี้นะครับ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วัน
 พระราชกฤษฎีกาประกาศยุบสภา เป็นต้นไป ผมมานั่งนึกแล้วนะ คือท่านนายกรัฐมนตรีขณะนี้
 ท่านบอกว่าบ้านเมืองไม่มีอะไร ใน พร็อบเบลม (No Problem) ไม่มีปัญหา แม้แต่จะยุบสภา
 ก็ไม่มีปัญหา ผมตีความไปว่าอย่างนั้น ขนาดปัญหาอันยิ่งใหญ่ของประเทศ ปัญหาความยากจน
 ทั้งหลาย ท่านก็บอกว่ายังไม่มีปัญหา เงินทองไม่มีจ่ายเงินเดือนกำนันผู้ใหญ่บ้านก็ไม่มี
 ท่านก็บอกยังไม่มีความ พลังงานไฟฟ้าฝ่ายผลิตเกินขบวนออกมาต่อต้าน ท่านก็บอกว่า

ไม่มีปัญหา เอ๊ะ ถ้าเกิดยุบสภาท่านก็ไม่มีปัญหา ผมจึงมองว่าระหว่างการยุบสภาไปถึงการเลือกตั้งทั่วไปมันมีช่องว่างมันหลายเดือนนะครับ ความรัฐธรรมนูญเมื่อยุบสภาแล้วว่าจะมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปนั้นต้องกินเวลาอีกหลายเดือน ช่องว่างตรงนี้เกิด แวกควัอัม (vacuum) มันต้องขอโทษท่านประธานอีก มันคิดนี้เสียจริง ๆ นะ มันแก้ไม่ได้ คำว่า แวกควัอัม นั้นแปลว่าสูญญากาศ เกิดสูญญากาศทางอำนาจเมื่อไรแล้วละก็ท่านประธาน มันมีอะไรเกิดขึ้นได้เยอะ เพราะว่าผู้ที่จะใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินนั้น ไม่มีสิ่งเกิดการเลือกตั้งครั้งที่แล้วไม่มีกลุ่มหนึ่งเสนอให้ ทั้ง ๆ ที่อดีตนายกรัฐมนตรี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ท่านไม่ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ท่านรักษาการ แต่ยังมีกลุ่มหนึ่งเสนอให้ลา ออกจากรักษาการ นั่นก็คือเกิดสูญญากาศ สูญ เขาเรียกว่า แวกควัอัมของเพาเวอร์ (Power) เกิดไม่มีอำนาจเกิดขึ้นมาก เพราะฉะนั้นไม่รู้ว่ามีอำนาจอันนั้นคืออย่างไร เพราะฉะนั้นท่านประธานที่เคารพ ผมจึงเสนอให้มีการแปรรูปคิดว่าจงบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ที่มีพระราชกฤษฎีกา ยุบสภาเป็นต้นไป ถึงผมจะได้แปรรูปดีเป็นอย่างนี้ก็ตาม บังคับขณะที่กรมการได้เชิญ กระผมไปชี้แจงอภิปรายเพื่อคณะกรรมธิการ จะได้ชี้แจงตรงนี้นั้นผมอยู่ที่บ้านนอก มาไม่ทัน ได้มอบให้ท่านกฤษดาภิรมย์ไปคือวุฒิสมาชิก อาคม มกรานนท์ ท่านได้รีบมอบไปชี้แจงแล้วก็ขอให้ผมได้ส่งวนเอาไว้ จึงไม่ได้มีการชี้แจง มาบัดนี้บรรยากาศทางการเมืองขณะนี้ผมเชื่อว่า สิ่งที่เราทั้งหลายต้องการนั่นคือ การแก้ไขจุดหนึ่งของรัฐธรรมนูญ มีความหวังที่จะสำเร็จ มาขัดแย้งกันอยู่เพียงจุดเดียวว่าเงื่อนไขเวลาที่บังคับใช้เท่านั้น ถ้ามีการจะบังคับใช้ ถ้าพวกเราฝ่ายค้านที่จะบังคับใช้ขณะนี้ ฝ่ายค้านก็รวมทั้งพันธมิตรซึ่งมีฝ่ายเป็นกลาง เป็น 129 คนเท่านั้น ฝ่ายรัฐบาลท่านมี 229 ท่านก็บอกว่าเอาให้มันมีผลบังคับใช้หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกก็แล้วกันที่มีขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้ถ้าต่างฝ่ายต่างต้องไม่ยอมอ่อนผ่อนปรนต่อกันแล้ว หลักการที่เราต้องการคือ การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นไม่สำเร็จ ถึงแม้ว่าครั้งแรกจะมี ท่านวุฒิสมาชิกกรุณาให้ความคิดเห็นอย่างอิสระ สนับสนุนให้มีภาวแก้ไขถึง 46 ท่านก็ตาม แต่เสียงทั้งหมดนี้ที่จะใช้แก้ไขในครั้งนี้อย่างน้อยว่าวันที่ 2 นี้จะผ่านไปก็ตาม เสียงทั้งหมดที่

จะใช้แก้ไขในวาระที่ 3 นั้นต้อง 312 เสียง ฝ่ายรัฐบาลเฉย ๆ ก็ไม่ครบ ฝ่ายค้านเฉย ๆ ก็ไม่ครบ วุฒิสมาชิก 267 ก็ไม่ครบ สิ่งที่จะเป็นไปได้ในบรรยากาศการเมืองในวันนี้คือทั้ง 3 ฝ่ายมารวมกันให้ได้ 392 เท่าเดิมหรือมากกว่าจึงจะเป็นไปได้ ด้วยเหตุผลประการที่ผมได้กล่าวมานี้ กระผมจึงขอถอน ขอบขอบคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : มีผู้แปรญัตติที่จะตัดใจอภิปรายใหม่ครับ เชิญคุณอุบลศักดิ์ครับ

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม สมาชิกวุฒิสภา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้อง กระผม นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม วุฒิสมาชิก สังกัดกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทยครับ ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมอยากจะกราบเรียนครับ รัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณอุบลศักดิ์ครับ คัดออกเสียเถอะครับ ว่าสังกัดกลุ่มเกษตรกร เพราะท่านเป็นวุฒิสภา ครับ ท่านจะใช้สังกัดนั้น ไม่ได้หรอกครับ

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม สมาชิกวุฒิสภา : ครับ ยังไม่พ้นไรท่านประธานก็แนวผมแล้วครับ ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากจะขอทราบเรียนครับ การที่ผมได้ขอแปรญัตติแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ที่มีการเลือกตั้งประธาน และรองประธานสภาใหม่ที่มีขึ้นภายหลังจากที่รัฐธรรมนูญนี้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ท่านประธานที่เคารพ แต่ที่ผมได้ฟังท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้กล่าวในที่ประชุมนี้มากพอสมควรแล้ว มีทั้งเห็นด้วยกับร่างรัฐบาล มีทั้งเห็นด้วยกับทางท่านผู้แทนราษฎรว่าให้ประกาศใช้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้น ท่านประธานที่เคารพ กระผมมีความคิดว่ากรณีที่ แก้ไขอย่างนี้ก็เพื่ออยากจะหาแนวทางที่มั่นคงที่สุด และขอพบกันครึ่งทางนะครับ ซึ่งประธานที่เคารพครับ กระผมอยากจะกราบเรียนครับว่า เราเห็นใจทางผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งเห็นดีเห็นชอบพอสมควร เสียขบประมาณกันมากพอสมควรที่ว่าจะได้เป็นผู้แทนราษฎรมาได้นั้น ไม่ใช่ง่ายเลย เพราะท่านประธานสภาท่านก็เคยเป็นผู้แทนราษฎรมาแล้วท่านก็ทราบดี

ในฐานะที่ผมก็เคยเลือกตั้งมาเหมือนกัน แต่ในขณะที่อยู่ในฐานะที่เป็นสมาชิกวุฒิสภา ก็มีความเห็นใจครับว่า ที่ท่านทั้งหลายนั้นอยากจะทำอะไรเพราะโลกมันเปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว เพราะเชื่อว่าขณะนี้ในทั่วโลกไม่ว่าเอเชียก็ดี หรือว่าในทวีปอื่นก็เกิดการเมืองได้เปลี่ยนแปลง ได้พัฒนาไปอย่างมาก กระผมอยากจะกราบเรียนครับว่า ในประเด็นที่ผมได้ขอไว้ให้ ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมอยากจะกราบเรียนครับว่า เหตุผลที่ผมได้เสนออย่างนี้ ก็เพื่อที่จะให้เป็นแนวทางออกทั้งสองทาง เพราะถ้าหากว่าสถานการณ์ทางสภาอยู่ต่อมหรือว่า อีก 3 ปี ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรก็สามารถที่จะดำรงตำแหน่งเป็นประธานรัฐสภาได้ทันที แต่ในขณะที่เดียวกันนั้นท่านประธานวุฒิสภา ซึ่งในรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้เพียง 2 ปี เท่านั้น มีการเลือกตั้ง 1 ครั้ง ฉะนั้นการดำรงตำแหน่งประธานวุฒิสภาในวาระที่จะมีการเลือกตั้งของตามรัฐธรรมนูญนั้นก็อยู่ครบเพียง 2 ปี ก็จะมีการเลือกตั้งครั้งหนึ่งแต่ในขณะที่เดียวกันถ้าหากว่าสภาแห่งนี้มีอันเป็นไปด้วยเหตุประการใด ๆ ก็ตาม ถ้าหากว่ามีการยุบสภา หรือมีเหตุการณ์ทางการเมืองซึ่งทาง ขบวนการ นายกรัฐมนตรีอาจจะประกาศยุบสภาขึ้นมา ทางประธานรัฐสภานั้นก็จะมีผลใช้บังคับทันทีนะครับ แต่ในขณะที่เดียวกันผมอยากจะกราบเรียนเหตุผลว่า ถ้าหากว่าสภาอยู่ครบอีก 3 ปีก็จะครบวาระนะครับทางประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎรก็จะไปเป็นประธานรัฐสภาโดยตำแหน่ง และในขณะที่เดียวกันนั้น ถ้าหากว่ามีการเลือกตั้งประธานรัฐสภาหรือครบ 2 ปีแล้วนั้น ท่านประธานคนต่อ ๆ ไปนั้น ก็จะมีผลใช้บังคับแล้วที่ว่าต่อไปนั้นท่านจะมาเป็นรองประธานรัฐสภา ผมคิดว่าก็จะไม่เสียความรู้สึกใด ๆ ทั้งสิ้นนะครับ และในขณะที่เดียวกันถ้าหากว่ารัฐบาลนี้ยุบก่อนนะครับ ท่านประธานผมก็เชื่อมั่นว่าถ้าหากว่าตามที่ผมได้เสนอนั้น ถ้าหากว่าทางประธานรัฐสภายังอยู่ นะครับจนครบวาระนั้น ทางนายกรัฐมนตรีก็ไม่กล้ายุบสภานะครับ เพราะว่าถ้ายุบมาแล้วนี้ นะครับเลือกตั้งขึ้นใหม่ไม่ทราบว่าจะประธานรัฐสภาคนปัจจุบันนี้จะเลือกท่านเป็นนายกฯ หรือไม่ ท่านประธานที่เคารพ ซึ่งผมเห็นใจทางผู้แทนราษฎร ถ้ามีการเลือกตั้งบ่อย ๆ นะครับ งบประมาณก็ไม่เพียงพอ รัฐบาลต้องเสียภาษีเกี่ยวกับการที่จะมีการเลือกตั้งปีหนึ่งจำนวนมาก ๆ

ครั้งหนึ่งจำนวนมาก ๆ ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมอยากจะกราบเรียนครับว่า ในแนวทางที่ผมได้เสนออาจจะจุดสั้น ๆ นะครับ เพื่อไม่ให้เสียเวลาท่านผู้แทนราษฎรหรือผู้ที่อภิปรายต่อไปนะครับ คือถ้าหากว่าที่ผมเสนอนั้นขอให้กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ ซึ่งให้มีผลใช้บังคับก่อนที่วันมีการเลือกตั้งประธานรัฐสภา คือหมายความว่าเหลือเวลาอีกเพียงไม่ถึง ๒ ปีในะครับถ้าหากมีการเลือกตั้ง มีการยุบสภาก่อนนะครับ ประธานรัฐสภาคนปัจจุบันนี้ก็จะเป็นผู้เสนอนายกรัฐมนตรีหรือบุคคล ซึ่งหลายท่านก็กังวลใจว่า ถ้าหากว่าเลือกมาแล้วพรรคไหนจะได้เป็นนายกรัฐมนตรีหรือบุคคล ภายนอกก็อาจจะเป็นนายกรัฐมนตรีเหมือนกัน ผมคิดว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะเป็นการล็อค (lock) นะครับ ที่ไม่ให้นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันนี้ยุบสภาก่อน อย่างน้อยก็เพื่อจะพัฒนาประชาธิปไตยก็อาจจะมีความเหมาะสมเหลืออีก ๓ ปี ซึ่งผมอยากจะกราบเรียนเหตุผลสั้น ๆ ครับที่อยากจะให้ทางที่ผมขอสงวนแปรญัตติไว้ นะครับ ขอขอบคุณมากครับผม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณสีหนาทไม่ได้แปรญัตตินี้ครับ
คุณสีหนาทไม่ได้มีชื่อในแปรญัตตินี้ครับ

นายสีหนาท ธาธา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) : ขออนุญาต
นิดเดียวครับ ท่านประธานที่เคารพครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คือไม่ได้พร้อม คุณสีหนาทเพราะเวลาของผู้แปรญัตติ เพราะว่ากรมการไม่มีกรมแก้ไขและผมก็ให้สิทธิ์แก่ผู้แปรญัตติ ถ้ามีการแก้ไขชักรับสมาชิกอภิปรายได้ครับ เอาละ ขอความกรุณาเถอะครับ เพราะเวลาที่ล่วงเลยมาพอสมควรแล้วครับ คือเวลาสภาผู้แทนฯ ก็อยู่กับกันนะครับ ก็ขาดฟังก์ชันไปเสียคนมาสีกันไป อย่างนี้คุณสีหนาทอย่าถือเป็นสาระสำคัญเลยนะครับ ครับเอาละครับ นั่งลงเถอะครับ เต็มผมจะได้ขอมติครับ เอ้า นิดหน่อย ๆ เอาเชิญครับ เอาสั้น ๆ นะครับ

นายสีหนาท ภาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายสีหนาท ภาชา ส.ส. ชัยภูมิ พรรคชาติไทย ครับในการอภิปรายที่มีผู้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ครับได้ครับ ถ้าให้ประกาศเดี่ยวผมจะประกาศครับอย่างนั้นผมถามอีกทีครับ เมื่อก็ก๊ลัวจะนับไม่ทัน ท่านผู้ใดเห็นว่าควรคงไว้ตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ 248 คน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เอามือลงได้แล้วครับ ขอบคุณมากครับ เห็นครบแก้ไขตามผู้แปรญัตติ 77 เสียงนะครับ เห็นควรคงไว้ตามร่าง 248 เสียงครับ ก็ถือว่าสภานี้มีมติให้คงไว้ตามร่างเดิมนะครับ ต่อไปผ่านไปมาคร่า 3 ท่านเลขา ดำเนินการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : มาคร่า 3 ไม่มีการแก้ไขผู้แปรญัตติขอสงวน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญคุณสวัสดิ์ครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ท่านประธานที่เคารพ กฎหมายฉบับนี้ได้มีหลักการไว้แน่ชัด ขอท่านประธานได้อ่านด้วยนะครับ หลักการเขาว่าอย่างนั้นครับ เพื่อกำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา เขียนไว้แค่นี้ครับ นี่คือหลักการ เพราะฉะนั้นเมื่อหลักการว่าอย่างไร การเขียนกฎหมายภายในทุกมาตราจะไปขัดกับหลักการไม่ได้ จะไปเพิ่มอะไรนอกเหนือจากหลักการไม่ได้ สภานี้เป็นสภาที่ต้องรักษาหลักการ รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี เพราะฉะนั้นท่านประธานครับ ผมจึงจำเป็นต้องตัดมาตรา 3 หุดไปถึงมาตรา 75 เพราะในมาตรา 75 ที่กรมการ หรือร่างของรัฐบาลที่ได้เขียนไว้ ผิดกับหลักการเป็นอันมากได้เขียนว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ไม่พอ เขียนต่อว่า ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา อ้ายประโยคหลังนี้ครับ ไปเขียนเต็มเข้าไป เห็นใจครับ แต่ว่าผิดกับหลักการ ขอท่านประธานได้พิจารณาเถาะครับว่า ในหลักการนั้นได้กำหนดเฉพาะประธานสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นให้เป็นประธานรัฐสภาเขียนไว้แค่นั้นครับ เมื่อหลักการเป็นอย่างนี้ภายในต้องเขียนให้มัน

ตรงกับหลักการ นี่ไปเขียนเอาประธานวุฒิสภาเข้าไปอีก เป็นรองประธานรัฐสภาเข้าไปด้วย มันก็ไม่ตรงกับหลักการครับ เราจะเอาหรือครับอย่างนี้ คุณน่าจะเห็นว่าหลักการว่าคุณเขียนจิตต์ วทีพัฒน์ ณ อยุธยา เป็น ส.ส. หญิงดีเด่นของสภานี้แต่ข้างในเขียนไปว่า คุณเขียนจิตต์ วทีพัฒน์ ณ อยุธยา และคุณลลิตา เป็น ส.ส. หญิงดีเด่น ไปเดิมอย่างไม่ได้ หลักการมันว่าคุณเขียนจิตต์คนเดียวครับ นี่ก็เหมือนกัน หลักการบอกประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา เมื่อหลักการเป็นอย่างนี้จะไปเต็มอย่างไรได้ข้างในครับ ก็ว่ากันแค่นี้ก่อน ไซ้ให้หมดละครับท่านประธาน ท่านเองก็เป็นผู้แทนมานานก็คงได้เห็นอย่างนี้ เมื่อเห็นอย่างนี้แล้วก็คิดว่าน่าจะจะต้องตัดออกนะครับ ผมเชิญท่านประธานสภา ไปทานทุเรียนที่สวนผม พอทานเสร็จแล้วท่านประธานบอก ไหนละมะม่วง ท่านจะเอามะม่วงอีกได้อย่างไรครับ หลักการมันว่าไปทานทุเรียนกัน นี่ละครับมันเป็นอย่างนี้แหละ นี่ละเป็นทางตันของสภานี้เป็นทางตันของรัฐบาลแล้ว รัฐบาลไม่ก็จะออกอย่างไรละครับนี่ เหมือนอุปมาเหมือนว่าไปขอผู้หญิงมาเป็นภรรยา แต่งเสร็จแล้วเอาน้องภรรยาด้วย เขียนอย่างนั้นได้หรือครับ อันนี้ไปแกมพอกอย่างนี้สภายอมไม่ได้ครับ สภายอมไม่ได้ครับไปแกมพอกยังคิดแล้ว แต่ว่าเพื่อเห็นแก่ไม่คว่ำระหว่างผมกับประธานและรัฐบาลนะครับ ผมขอถอน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ครับ ท่านผู้สงวนไว้ยังมีจิตใจอีก 1 หมครับ

(ไม่มีสมาชิกคิดใจ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ไม่มีนะครับ ผมก็จะขอมติในมาตรา 3 นะครับ อ้อ ขอดอนแล้วไม่ต้องขอมตินะครับ หลงไปครับ ครับก็เป็นอันว่าผ่านมาตรา 3 นะครับ ต่อไปที่มาตรา 4 ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : มาตรา 4 ไม่มีการแก้ไข

นายสวัสดิ์ คำประโคนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : มาตรา 3 ผมยังอีกเรื่องหนึ่ง ยังไม่จบครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คงไม่ได้แล้ว ท่านก่อนแล้วม๊วตว 3 คำว่า ถอนมาตรา 3 ก็ต้องถอนทั้งหมดละครับ จะไปถอนเงื่อนไขหนึ่ง เงื่อนไข 2 ไม่ได้ละครับ ใช่ไหมครับ ไม่ได้ละครับ ผมก็ยังสงสัยว่าเอ๊ะทำไมถอนเรื่อกั้ง 2 พรรค ไม่ใช่ทำท่านขอถอนมาตรา 3 ไม่ได้บอกว่าการพรรคหนึ่งมันมีพรรคสองอีก เพราะฉะนั้นไม่ได้ทรอกครับ ขออภัยเถอะครับ ไม่ได้แล้วครับ มันผ่านไปเสียแล้วท่านครับ ต่อไปมาตรา 4 เชิญครับ อ้ออ่านไปแล้ว ก็เป็นอันว่าจบในการพิจารณาแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ครับ เชิญท่านสมภาพครับจะมีข้อคิดเห็นอะไรผมอนุญาตเป็นพิเศษ เพราะจะได้เป็นประโยชน์ต่อสภานี้ เพราะท่านเป็นนักกฎหมายมือหนึ่งของประเทศไทยเราครับ

นายสมภาพ ไทระกิตย สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ กระผมได้พิจารณาข้อความที่ผ่านการพิจารณาของสภานี้แล้ว เห็นว่ามันมีปัญหาบางประการที่อาจจะหาคำตอบได้ยาก เพราะฉะนั้นต้องขอขอรบกวนเวลาท่านประธานสักเล็กน้อย ที่จะได้ทราบบรรยากาศถึงปัญหาที่กระผมได้พิจารณาแล้วว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่กระผมจะนำทราบบรรยากาศนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับชื่อรัฐธรรมนูญและมาตรา 2 ชื่อของรัฐธรรมนูญนั้นเมื่อเข้าได้มีการอภิปรายและสภาก็ได้มีมติว่าให้คงคำว่า ฉบับที่ เอาไว้ส่วนมาตรา 2 นั้นก็ได้ลงมติไปแล้วว่าให้ถือตามร่าง ของคณะกรรมการ ความในชื่อของรัฐธรรมนูญที่บางที่ต้องระบุฉบับที่ กับความในมาตรา 2 นี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าหากว่ามาตรา 2 แก้ไขแต่เพียงอย่างเดียวซึ่งน้อยได้แปรรูปคดีไว้ปัญหาจะไม่เกิด แต่เมื่อเสียงข้างมากได้คงไว้คำร่างของคณะกรรมการ กระผมก็เห็นว่าน่าจะได้ทราบบรรยากาศท่านประธาน เพราะเมื่อความในมาตรา 2 นั้นได้แสดงถึงกาลเวลาที่ให้นำหลักการในมาตรา 75 และมาตรา 144 มาใช้บังคับนั้นยังไม่อาจกำหนดได้แน่นอน ถ้าจะคาดหมายโดยวิถีทางปกติก็อาจจะเป็นระยะเวลาประมาณ 3 ปี ทีนี้ถ้าหากว่าในระยะเวลา 3 ปีนั้นทางรัฐสภานี้เกิดมีความต้องการที่จะแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญขึ้นมา กระผมได้ฟังเสียงสลับครับฟังก็รู้สึกว่าจะยังมีความต้องการที่จะแก้ไขอีกบางประการ ถ้าหาก

ตกลงใจจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญขึ้นในภายหน้า รัฐธรรมนูญฉบับนั้นก็จะ
 รัฐธรรมนูญที่จะต้องเป็นฉบับที่ 3 เพราะรัฐธรรมนูญฉบับเก่าถึงจะพิจารณาเป็นฉบับที่ 2
 ปัญหาว่าเมื่อรัฐธรรมนูญฉบับที่ 2 มีข้อความตามที่เสียงส่วนใหญ่ได้ให้คงไว้ ปัญหาว่า
 รัฐธรรมนูญฉบับที่ 3 นั้นถ้าจะมีข้อความประการใดจะใส่ว่าเป็นฉบับที่ 3 ได้หรือไม่ ในเมื่อ
 ฉบับที่ 2 ยังไม่ได้ใช้บังคับ ท่านประธานสภาที่เคารพได้โปรดลงพิจารณา ดูเราจะมีการ
 แก้ไขเพิ่มเติมขึ้นมาอีกฉบับหนึ่ง ฉบับนั้นจะชี้ว่าเป็นฉบับที่เท่าใด ถ้าใช้ฉบับ 3 ฉบับ 2
 ก็ยังไม่ได้ใช้บังคับ นี่คือปัญหาที่กระผมเป็นห่วง และถ้าหากว่า เนื้อความในการแก้ไขใน
 ภายหน้านั้นเกิดมีพาดพิงกับที่เราได้ลงมติไปในวันนี้ก็จะยิ่งสร้างปัญหามากขึ้น นี่เป็นประเด็น
 แรกที่ผระยองอาจจะกราบเรียนท่านประธาน ความจริงกระผมเห็นด้วยกับท่านกรรมาธิการ 2 ท่าน
 ที่ท่านได้เข้าใจในปัญหานี้เกี่ยวกับเรื่องการใช้บังคับ แล้วที่ท่านได้ประจักษ์เอาไว้ ผมก็พร้อม
 ที่จะสนับสนุนท่าน แต่เมื่อเสียดูท่านไปก่อนเสีย ผมก็ไม่มีโอกาสที่จะพูดหรือชี้แจงให้ฟัง
 จึงต้องขอมารบกวนเวลาของท่านประธานดังที่ได้กราบเรียนแล้ว

อีกประเด็นหนึ่งที่กระผมอยากจะทำความเข้าใจ รัฐธรรมนูญที่แก้ไขนี้
 เป็นรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่เมื่อวันใช้บังคับนั้นเป็นการใช้บังคับในลักษณะที่มองไม่เห็น
 ว่าจะใช้บังคับเมื่อใด เพราะไปขึ้นอยู่กับทางเลือกตั้งทั่วไปในครั้งแรกที่จะมีขึ้นภายหลังที่ได้
 ประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้ว นี่เป็นการสร้างแบบกฎหมายขึ้นมาอีกแบบหนึ่งซึ่งยังไม่เคยมี
 ไม่ว่าจะเป็นในรูปของรัฐธรรมนูญหรือในรูปพระราชบัญญัติ สันนี้ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นเพราะ
 เหตุว่าอาจจะมีส่วนสนใจในวงการนิติศาสตร์ ว่าด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้นก็ต้องมองเห็น
 ถึงความสำคัญ ว่าอาจจะเกิดจากการมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ เพราะหลักการของกฎหมาย
 นั้นเองไม่เหมาะสมที่จะคงไว้ตามบทบัญญัติเดิม หน้าที่ท่านประธานคงได้ฟังท่านสมาชิก
 ผู้ทรงเกียรติได้อภิปรายไปแล้วเกี่ยวกับหลักการ ที่จะให้ประธานสภาผู้แทนฯ เป็นประธาน
 รัฐสภา แต่เมื่อหลักการเป็นเช่นนี้ แก้ไขเพิ่มเติมขึ้นมาในขณะนี้ มันก็ควรจะแสดงให้เห็นผล
 ของการแก้ไขเพิ่มเติมโดยรับนำมาใช้โดยเร็ว ไม่มีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมฉบับใดเลย ไม่ว่า
 จะเป็นในรูปพระราชบัญญัติหรือรัฐธรรมนูญที่จะทอดเวลาออกไป โดยไม่รู้ว่าจะเริ่มใช้เมื่อใด

หรือขึ้นอยู่กับกาลเทศะในระยะเวลาอันไกลเช่นนี้ อันนี้เป็นประเด็นหนึ่งที่ผมมีความห่วงใยว่า อาจจะมีการวิพากษ์วิจารณ์ในวงทางวิชาการนิติศาสตร์ขึ้น

อีกประการหนึ่งที่ผมอยากกราบเรียน เพื่อประกอบการพิจารณาของท่าน - ประธานสภา โดยมากมักจะมีการอ้างกันว่า ได้เคยมีแบบอย่างของการแก้ไขมาแล้วในบางฉบับ ยกตัวอย่างก่อนก็คือ รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อ พ.ศ. 2528 เกี่ยวกับเรื่องการเลือกตั้ง อันนั้นจะเห็นได้ชัดว่าเป็นการแก้ไขในระยะเวลาที่ค่อนข้างปลาย ของระยะเวลาของสภาผู้แทน - ราษฎร ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่าจะมีการเลือกตั้งเมื่อครบ 4 ปีเมื่อใด เป็นการเห็นได้อย่างใกล้ชิด เพราะเหตุว่าเมื่อสภาหรือรัฐบาลเห็นว่า ไม่ควรที่จะใช้ระบบที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และ ควรใช้อีกระบบหนึ่งจึงได้แก้ไขขึ้น และเมื่อแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ต่อมาก็ได้มีการยุบสภา อันนั้นเป็นกรณีที่ทำได้เพราะได้สังเกตเห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า จะมีการเลือกตั้งเกิดขึ้นในวันนั้น นี่เป็นเรื่องของรัฐธรรมนูญที่อยู่กับเดียว แต่ในเรื่องของพระราชบัญญัติมักจะมีการ กล่าวอ้างว่า ได้เคยมีพระราชบัญญัติบางฉบับที่บอกว่าจะใช้บังคับเมื่อมีพระราชกฤษฎีกา กระทบจำได้แม้ว่ามีอยู่ 2 พระราชบัญญัติ ที่อยากขอประธานกราบเรียนท่านประธานสภา พระราชบัญญัตินั้นอยู่ใน พ.ศ. 2497 คือร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม พระราช - บัญญัติประกันสังคมมาตรา 2 ได้บัญญัติว่า พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่มาตรา 3 บัญญัติต่อไปว่า พระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับใน เขตท้องที่ใดเมื่อใดจะได้ตราพระราชกฤษฎีกา ท่านประธานโปรดสังเกตว่า ในพระราช - บัญญัติประกันสังคมนั้น เขาแบ่งเป็น 2 มาตรา มาตราที่ 2 เขาใช้บังคับ แต่จะบังคับเมื่อใด ในเขตท้องที่ใด เขาเอาไว้ในมาตรา 3 ฉะนั้นเป็นแบบที่ปัญหาถึงไม่เกิดขึ้น แล้วรัฐบาลฝ่าย บริหารก็ท่านประธานคงทราบแล้ว ว่ายังไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาใช้พระราชบัญญัติ ประกันสังคมเลย แต่เหตุที่ความมาตรา 3 ขึ้นนั้น ก็เพราะว่าสภานิติบัญญัติสมัยนั้นต้องการจะ ให้ฝ่ายบริหารได้มีโอกาสเตรียมตัว ในการที่จะนำระบบประกันสังคมมาใช้ จึงได้เขียนใน มาตรา 3 ไว้ ดังที่ผมได้กราบเรียนท่านประธาน

ส่วนอีกพระราชบัญญัติหนึ่ง คือพระราชบัญญัติขนส่ง พ.ศ. 2497 ก็ได้
 บัญญัติกำหนดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกันสังคม ว่าพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อถัดจาก
 วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะใช้บังคับในเขตท้องที่ใดเมื่อใด จะใช้ทั้งหมดหรือ
 บางส่วน ให้ตราพระราชกฤษฎีกา นี้จะเห็นได้ว่าเขาแยกนัยของการใช้บังคับออกเป็นสัดส่วน
 กัน กฎหมายนั้นใช้บังคับแล้ว ถ้าไม่ใช้บังคับฝ่ายบริหารก็ไม่มีอำนาจออกพระราชกฤษฎีกา
 ที่จะใช้ในเขตท้องที่ใดและเมื่อใด จากสภาพความเป็นมาเช่นนี้ กระผมจึงมีความเห็นว่า
 ข้อความที่ได้บัญญัติเอาไว้ในมาตรา 2 ของรัฐธรรมนูญนั้นอาจจะสร้างปัญหาขึ้นได้ในอนาคต
 ดังที่ได้กราบเรียนมาแล้ว และอาจจะมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการสร้างแบบกฎหมายขึ้นมา
 อีกแบบหนึ่ง ทั้งนี้ไม่เคยมีมาก่อนเลย และเหตุผลที่จะยึดถือนั้นก็รู้สึกจะมีน้ำหนักน้อยมาก
 กระผมจึงจำเป็นต้องขอประทานกราบเรียนท่านประธานสภา ผมอาจจะเข้าใจผิด ผมคิดว่า
 ทางคณะกรรมการที่ตรงร่างไว้วันนั้น คงจะให้คำอธิบายที่กระจ่างแจ้งแก่กระผมได้ และ
 กระผมก็ต้องขออนุญาตกราบเรียนเพิ่มเติมต่อท่านประธานสภาว่า ผมเองได้รับเลือกตั้งเป็น
 กรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เหมือนกัน แต่ผมมีความจำเป็นจะต้องเดินทางไป
 ต่างประเทศไม่ได้ เข้าร่วมในการประชุมคณะกรรมการ เพราะฉะนั้นจึงมาขอแสดงความคิด
 เห็นไว้ในที่นี้ด้วย ขอพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญท่านประธานกรรมการครับ

นายมารุต บุณนาค (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ
 โดยความเคารพต่อท่านวุฒิสมาชิกซึ่งท่านได้อธิบายแสดงความคิดเห็นนั้น กระผมเห็นว่าการ
 แก้อำนาจรัฐธรรมนูญให้มีผลใช้บังคับเมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปในคราวหน้านั้น แต่เหตุผลซึ่ง
 กรรมการหลายท่านได้ชี้แจงโดยละเอียดแล้ว แต่กระผมจะชี้แจงในประเด็นที่ว่า หากจะ
 การแก้อำนาจรัฐธรรมนูญเป็นครั้งต่อไปนั้นจะใช้ฉบับที่เท่าใด ก็คงจะต้องใช้ฉบับที่ 3
 อย่างแน่นอน แต่ถ้าว่าเป็นข้อคิดเห็นว่า ผลบังคับใช้ ของรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 3 ฉบับที่ 4 นั้น
 จะมีผลบังคับใช้เมื่อไร ถ้าจะไม่ขัดกันก็คงจะต้องให้มีผลบังคับใช้ในระยะเวลาเดียวหรือ

หลังจากรัฐธรรมนูญฉบับที่ 2 นี้ เพราะฉะนั้นน่าจะไม่มีปัญหาประการใด อย่างไรก็ตาม ข้อคิดเห็นของท่านก็เป็นข้อคิดเห็นที่พวกเราจะได้นำไปพิจารณา ประกอบการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ในคราวต่อไป สำหรับที่ท่านได้กล่าวว่ายังไม่เคยมีการใช้บังคับกฎหมายล่วงหน้าในองนั้น ก็เหมือนอย่างที่ท่านเองก็ได้เคยทราบแล้วว่า ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ปี 2528 ซึ่งขณะนั้น เรายังไม่แน่นอนว่าจะมีการเลือกตั้งเมื่อไร ก็ได้มีการแก้ไขให้มีการเลือกตั้งแบ่งเขตและ เรียงเบอร์ ให้มีผลบังคับใช้ในการเลือกตั้งคราวหน้า ซึ่งจะมีผลถึง 3 ปี แต่บังเอิญมีการ ยุบสภาเสียก่อน ซึ่งมีการแก้ไขล่วงหน้าเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นก็เป็นเรื่องที่เคยมีการ แก้ไขรัฐธรรมนูญมาแล้วไม่คิดแต่ประการใด ส่วนกฎหมายต่าง ๆ นั้น นอกจากกฎหมาย ที่ท่านอาจารย์วุฒิสมารักษ์ได้กล่าวแล้วนั้น ยังมีกฎหมายหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลต่าง ๆ นั้นก็ให้มีผลบังคับใช้เพื่อให้ได้มีพระราชกฤษฎีกาในการจัดตั้งศาลนั้น ๆ เช่น พระราชบัญญัติศาลอุทธรณ์ภาค ซึ่งเพิ่งขึ้นไปถึงวุฒิสมาชิกเมื่อสัปดาห์ที่แล้วนี้เอง ก็ให้มี ผลบังคับใช้เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาประกาศใช้ก็เป็นครั้งคราว เพราะฉะนั้นผมเห็นว่า เป็น แบบแผนธรรมดาซึ่งเคยปฏิบัติมาจะไม่ขัดข้องประการใดครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ครับ ความจริงก็อธิบายไม่ได้แล้วครับ ในวาระที่ 2 แต่ก็เพื่อความสมบูรณ์ของกฎหมาย คุณปิยะฉัฐ มีอะไรครับคุณ

นายปิยะฉัฐ รัชภวภรณ์ (กรรมวิธีการ) : ท่านประธานที่เคารพ ก็ถูก อย่างที่ท่านประธานว่าอธิบายกันไม่ได้แล้ว แต่เนื่องจากท่านประธานกรรมวิธีการลุกขึ้นมา ชี้แจงแล้วถ้ากระผมไม่พูดนี้เสมือนหนึ่งว่าเราจะต้องยอมรับความคิดเห็นของท่าน ก็กรณีหาก จะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อไป ท่านบอกเอาไว้ว่า เราจะต้องนั่งตั้งเงื่อนเวลาที่จะบังคับใช้ ก็จะต้องให้มีผลบังคับพร้อม ๆ กันหรือหลังจากฉบับที่เรากำลังพิจารณาอยู่นี้ อยู่ กระผมว่านั่น เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของท่าน ซึ่งผมคิดว่าความรู้สึกอย่างนี้จะเอาไปผูกมัดสำหรับการที่ จะแก้ไขรัฐธรรมนูญในมาตราต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นและที่เร่งด่วนและก็อาจจะต้องมีผล บังคับใช้ทันที ถ้าหากว่าท่านวางบรรทัดฐานว่าแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับต่อไปแล้วก็จะต้องมา

เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขเวลาตามที่กำหนดไว้ในฉบับนี้ นะ เห็นจะไม่ถูกต้องครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณชุมพลก็เชิญครับ เมื่ออภิปราย
กันแล้วก็เจอกันเลยครับ เชิญครับ

นายชุมพล ศิลปอาชา (กรรมาธิการ) : กรรมาเรียน ท่านประธานรัฐสภา
ครับ ว่าที่จริงการอภิปรายขณะนี้เป็นการอภิปรายที่ถูกต้องตามข้อบังคับ ข้อ 98 นะครับ
เพราะเป็นการทบทวนให้สภามีอำนาจทบทวน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ครับ ทบทวนนะมันทบทวนได้
แต่ด้วยคำครับไม่ใช่ทบทวนโดยการอภิปรายครับ ผมก็ทราบ ข้อ 98 ละครับ

นายชุมพล ศิลปอาชา (กรรมาธิการ) : ครับ อันนี้คือการอภิปรายด้วยคำ
นะครับ โดยลักษณะที่ท่านวุฒิสมาชิกได้พูดมาเมื่อสักครู่นี้ กระผมเองเป็นคนยกปัญหาขึ้นมา
และก็เป็นผู้ส่งวนคำแปรญัตติเอาไว้ เพราะกระผมมองเห็นปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
แต่เนื่องจากวิธีการวางรูปส่งวนคำแปรญัตติ เอาเรื่องของกระผมในเรื่องของรูปแบบที่คิดใจ
ในเรื่องของรูปแบบของการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นต้นเสียก่อน มันก็เลยดูบรรยากาศมัน
ไม่ถูกต้อง ว่าจะเอาเรื่องจะมีบทเฉพาะกาลหรือไม่มีบทเฉพาะกาล ขึ้นไว้ข้างต้น ส่วนเรื่อง
ที่กระผมแปรเรื่องรูปแบบนั้นอยู่ตอนท้ายใน ขณะที่กำลังพูดอยู่นี้จึงจะถูกต้อง เพราะฉะนั้น
กระผมเห็นว่า บรรยากาศมันคงจะเสียไปก็เลยไม่ตั้งใจในคำแปรญัตติ แต่เมื่อเข้ากระผม
ก็ได้ฝากข้อสังเกตไว้โดยละเอียด ท่านประธานที่เคารพ เรื่องนำตามกฎหมายที่ท่าน
วุฒิสมาชิกท่านพูดนั้นถูกต้องนะครับ และเวลานี้กฎหมายเมื่อผ่านรัฐสภาไปแล้ว ลงพระปรมา-
ภิไธยไปแล้ว เป็นกฎหมายเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก็รัฐธรรมนูญฉบับนี้เมื่อผ่าน
ไปแล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ทำไมคำว่า รัฐธรรมนูญ มันจึงไม่เป็นกฎหมาย
เป็นไม่ได้อย่างไรครับ บทบัญญัติกลับไปบอกว่าให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ไปใช้ภายหลังเลือกตั้งทั่วไป
ก็ความหมายก็คือว่า รัฐธรรมนูญมาตรา 2 ทั้งฉบับเอาไปใช้รวมทั้งข้อด้วยเอาไปใช้หลังวัน
เลือกตั้ง ปัญหา มันเกิดช่องว่างคือสูญญากาศขึ้นมา อย่างที่ผมทราบเรียนไปเมื่อเช้านี้ว่า

National Assembly Library

ช่องว่างว่าถ้าเกิดจะมีปัญหาเกิดขึ้นมาต่อไป แม้กระทั่งชื่อก็ไม่ให้ใช้บังคับ และถ้าเกิดปัญหา
 อย่างที่ท่านวุฒิสมาชิกว่ามานั้น ท่านประธานกรรมาธิการบอกว่าต้องถือเป็นฉบับที่ 3 ผมว่า
 ก็ไม่ได้ครับ เป็นกฎหมายจริง รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายจริง แต่มันไม่ได้ใช้บังคับแม้กระทั่ง
 ตัวชื่อต้องรอไปหลังเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นการแก้ไขครั้งหลัง ๆ ต่อมามันก็จะเป็นไปได้ครับ
 ในอดีตท่านประธานสภาที่เคารพครับ กระผมอยากจะกราบเรียนชี้แจงท่านประธานกรรมา-
 ธิการของกระผม ผมเองเป็นรองประธาน .....

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ก็คงชี้แจงกันไม่ได้ละครับ เพราะว่า
 ท่านก็เป็นกรรมาธิการด้วยกันนะครับ ไม่ใช่มาอภิปรายได้กันมันไม่ได้ละครับคุณชุมพลครับ
 อย่างที่มันผิดแผกการพิจารณาพระราชบัญญัติไปแล้วครับ เพราะว่าประธานกรรมาธิการพูด
 ท่านก็กรรมาธิการที่ท่านทำไม่แก้ไขเสียในวาระกรรมาธิการครับ แล้วทำตรงนี้ทำอะไร
 ไม่ได้แล้วครับ นอกจากจะแก้ไขด้วยคำที่ขัดแย้งกันเท่านั้น

นายชุมพล ศิลปอาชา (กรรมาธิการ) : นั่นแหละคือถ้อยคำท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ไม่ใช่ถ้อยคำครับของท่านนี้แก้วระ
 ซึ่งมติผ่านไปแล้วมันทำไม่ได้ มันทำไม่ได้ครับ ขอความกรุณาเถอะครับ เอละครับแค่นั้น
 พอเข้าใจแล้วครับ ก็เป็นการจบในวาระที่ 2 นะครับ จะมีท่านผู้ใดขอแก้ถ้อยคำใหม่ครับ
 ซึ่งมีการขัดแย้งกันครับ มีไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกขอแก้ไข)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ถ้าไม่มี ผมก็ถือว่าวันนี้หมดระเบียบ วาระ
 การประชุมแล้ว เชิญคุณปิยะพันธุ์ เชิญครับ

นายปิยะพันธุ์ รัชวราภรณ์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ก็คงจะ
 หมดระเบียบวาระแล้วละครับท่านประธาน แต่ผมอยากให้ท่านประธานกำหนดวันพิจารณาใน
 วาระที่ 3

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : กำหนดครับ ผมกำลังจะกำหนดอยู่ครับ

ท่านทั้งวงผมมาเสียก่อนนี่ครับ ครับก็เป็นการจบแล้วนะครับในการพิจารณาในวาระที่ 2 ข้อสังเกตต้องหลังจากวาระที่ 3 ก่อนครับ ไม่ใช่ข้อสังเกตในวาระที่ 2 ข้อสังเกตจะตั้งได้ ต่อเมื่อรับวาระที่ 3 ไปแล้วครับ เพราะฉะนั้นเอาไว้ก่อนครับ ผมขอทราบเรียนแบบนี้ครับ เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่ 2 ซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่าจะต้องหลัง 15 วันนะครับ ถึงจะมาพิจารณาในวาระที่ 3 เพราะฉะนั้นในวาระที่ 3 นั้นกระผมขอนัดท่านสมาชิกรัฐสภา ผู้มีเกียรติทุกท่านนะครับ จะประชุมพิจารณาในวาระที่ 3 ในวันที่ 28 เวลา 09.30 นาฬิกา นะครับ ก็โปรดได้มาพร้อมเพรียงกัน ถ้าท่านคิดจะแก้ ถ้าท่านไม่คิดแก้ก็สุดแต่แต่ท่าน จะพิจารณา ผมขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา 19.10 นาฬิกา

ผู้จัดรายการการประชุม

Digital Object
National Assembly Library

สมศรี	ในอ่อนน้อม	ทิพรัตนา	แก้วสุขโข
อนงค์	ไต้ะประดับ	สุภาภรณ์	มาลัยศักดิ์
ชุนิกา	ศรีสมพงษ์	ประเสริฐ	เข็นสิน
อาภรณ์	พงษ์นาค	ภาวณา	ศักดิ์ทวีพัน
กฤษณา	สุวรรณนที	บุษราคัม	เขาวนศิริ
เยาวเรศ	นวลสกุล	ประภา	อันองอาจ
รพีพร	ศรีวิคานพวงษ์	ปราณี	เอกรัตนากุล
สมภาณี	จันทร์ไพจิตร	กัลยา	พิมพ์เสน
อุทุมพร	แก้วสถิตย์	นัยนา	เปรมประพันธ์
กฤษณา	พิมพ์สุวรรณ	บุษยา	เผ่าสำราญ
ชลลภักษ์	ธรรมผล	บิ่งอร	แก่นกุล
นันทลี	พจนปฎิญา	อัมพา	กันทิโกวิทย์
พัชนี	คล้ายสุวรรณ	ทิพวรรณ	ลายลัดชิด
สุดคะเนิง	ศิษยาธิคม	สันทนา	ทรัพย์พูนผล
พัทรี	โซคำพา	สรวิญา	จันทร์โรย
วัฒน์	อุคมกักดี	ชุติมา	ศรีนอก
พวรรณบุผา	วิไลวงษ์	ดวงทิพย์	หามะลิ
อรสา	เจียมเจริญ	รัชณี	ขันธิโชติ
ยุวนุช	หนองพงษ์	สุจิตรา	อรุโร
สุชาดา	ภมระภา		

คณะกรรมการพิจารณารายงานผลการประชุมและพิจารณาเลือกเอกสารเข้ารับการประพจน์

ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการ	ลายมือชื่อ
๑.	พลเอก วาฬ บุญชวนสุวรรณ	<i>[Signature]</i>
๒.	พลเรือเอก สุรทิน ชินทรภักดิ์	<i>[Signature]</i>
๓.	นางสาวบังอร อิมโธธา	<i>[Signature]</i>
๔.	พลเอก เกษม สงวนชาติศรีโยธา	<i>[Signature]</i>
๕.	พลเอก จรัส วงศ์วัฒนะ	<i>[Signature]</i>
๖.	พลอากาศเอก จำลอง บุณยะภักดิ์	
๗.	พลเรือโท ชุงสุข สุขหรามา	<i>[Signature]</i>
๘.	นายเชียร เจริญวัฒนา	<i>[Signature]</i>
๙.	นายนิลภัทร บุญชูบุษิภา	<i>[Signature]</i>
๑๐.	พลอากาศโท ประจักษ์ พลขำ	<i>[Signature]</i>
๑๑.	นายประเสริฐ ทวงวิชัย	<i>[Signature]</i>
๑๒.	นายประสงค์ มีจุล	<i>[Signature]</i>
๑๓.	นายวิจารณ์ ฤกษ์น้อย	
๑๔.	พลเรือโท วินัย ไชยนิยม	<i>[Signature]</i>
๑๕.	พลเรือโท ชรินทร์ บุคสิทธิ์	<i>[Signature]</i>
๑๖.	พลเรือโท สมุทร เนียมม่อม	<i>[Signature]</i>
๑๗.	พลโท สารท สุวรรณภา	
๑๘.	พลตรี สุรทศ สุวรรณภา	<i>[Signature]</i>
๑๙.	พลเอก วันชัย เรืองกระดุก	

ตรวจสอบ วันที่ ๑๖ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๓

สภากรรมาธิการในสภาประพจน์

ครั้งที่ ๑ / ๒๕๓๓ / ครั้งที่ ๑

วันที่ 4 สิงหาคม ๒๕๓๓

[Signature]

ประธานรัฐสภา